magazin

SERIE NOUĂ – 35

ANUL XXXV ● NR. 1 (1785) SÎMBĂTĂ 4 IANUARIE 16 PAGINI 15 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Liar 5.29.33

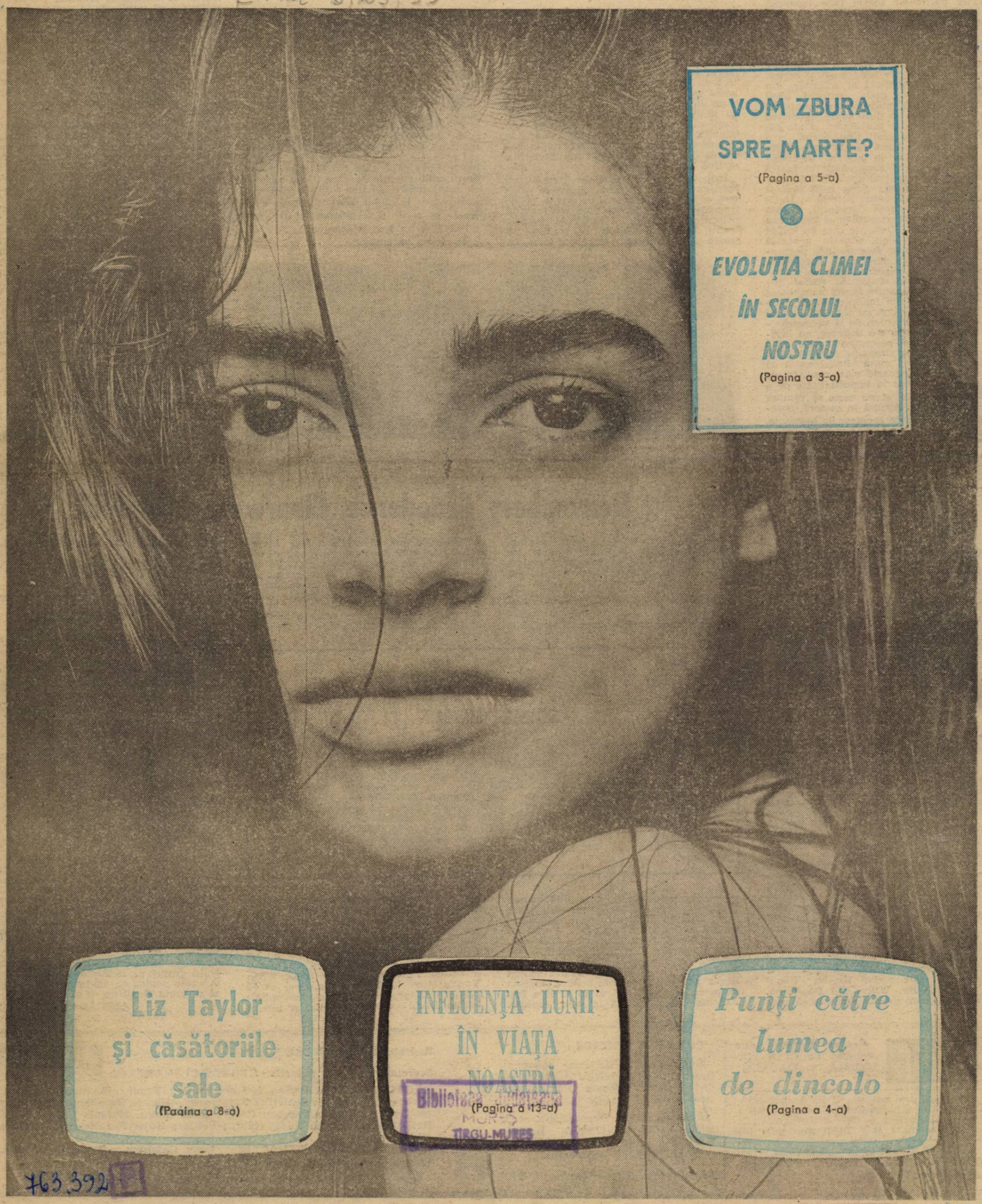

VOM ZBURA SPRE MARTE?

(Pagina a 5-a)

EVOLUȚIA CLIMEI ÎN SECOLUL NOSTRU

(Pagina a 3-a)

Liz Taylor și căsătoriile sale

(Pagina a 8-a)

INFLUENȚA LUNII ÎN VIAȚA NOASTRĂ

(Pagina a 13-a)

Punți către lumea de dincolo

(Pagina a 4-a)

Biblioteca Județeană MUREȘ TIRGU-MUREȘ

763.392

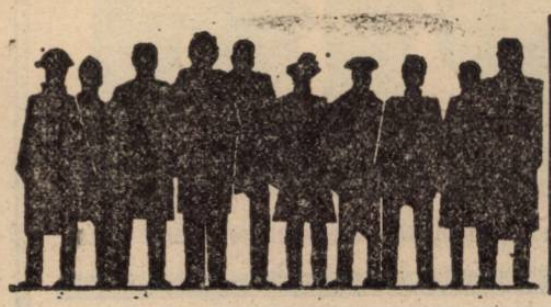

oameni...

Clanul KENNEDY şi MARILYN MONROE (II)

Dar cine urmărea distrugerea clanului Kennedy ? La această întrebare, James Spada aduce dovezi necunoscute pînă în prezent, dar care prezintă o importanţă excepţională în dezvăluirea misterelor care au înconjurat pînă acuma această poveste. Autorul volumului a reuşit să găsească un martor absolut inedit care i-a pus la dispoziţie date necunoscute pînă acum. Este vorba de Fred Otash, un detectiv particular foarte bine cunoscut în lumea cinematografică întrucît a fost solicitat de multe vedete în diferite acţiuni. Otash l-a informat că în perioada respectivă cunoştea faptul că convorbirile celor implicaţi erau într-adevăr interceptate din ordinul Mafiei în complicitate cu Jim Hoffa, un lider sindical corupt al puternicului sindicat al şoferilor din autotransporturile grele, ambele părţi implicate nefiind mulţumite de măsurile foarte restrictive şi dure luate împotriva activităţii criminale ale Mafiei şi ale dificultăţilor conducerii sindicatului sus amintit care refuzau să accepte unele măsuri impuse lor de guvern. În continuare, Fred Otash a dezvăluit şi faptul că cel puţin o jumătate de duzină de grupuri din care făceau parte foşti amanţi ai lui Marilyn, adversari politici ai fraţilor Kennedy (inclusiv Lawford), poliţia federală, CIA, etc. controlau şi urmăreau evoluţia situaţiei. Certurile care au urmat între Marilyn şi Bob, situaţia generală care se crease prin descoperirile prezentate mai sus, au însemnat apropierea ultimului act al tragediei care s-a consumat în numai trei săptămîni. Astfel, James Spada menţionează faptul necunoscut că exact cu opt zile înaintea nopţii fatale, Lawford împreună cu soţia sa, pentru a o sustrage pe Marilyn de la preocupările sale şi a încerca s-o distreze, au invitat-o la un mare restaurant aparţinînd unui hotel de lux situat pe malul lacului Tahoe. După o masă îmbelsugată şi consumarea unei foarte mari cantităţi de alcool care i-a pus în imposibilitate de a se întoarce acasă, ei au decis să rămînă să doarmă acolo. Ajunsă în cameră, obsedată de nopţile sale repetate de insomnie, Marilyn a înghiţit o cantitate foarte mare de somnifere şi terorizată de ideea că rămîne singură şi că eventual va fi deranjată de un eventual telefon, a scos receptorul din furcă, rămînînd în acest fel în contact direct cu centrala hotelului. Apoi, s-a culcat. Telefonista alarmată de faptul că telefonul sună mereu centrala, fără ca cineva să răspundă la apel, a alertat pe soţii Lawford. Aceştia au pătruns imediat în camera actriţei pe care au găsit-o într-o stare foarte gravă determinată de un consum exagerat de băutură combinată cu cantitatea mare de somnifere. Marilyn a fost salvată în extremis şi totul a fost trecut sub tăcere din motive lesne de înţeles.

Înapoiată acasă în zilele următoare, Marilyn a declarat unui număr de prieteni că regretă faptul că nefericita ei întîmplare s-a încheiat cu bine, mărturisind printre altora şi fiului medicului său psihiatru, Daniel Greenson, că prefera să moară şi că va încerca să repete folosirea acelui cocktail ucigător. Peter Lawford alarmat de aceste mărturisiri, o păzea cu străşnicie şi în lipsa lui se folosea de cîţiva prieteni. În fiecare seară, pînă la noaptea fatală, actriţa a consumat multe sticle de şampanie şi încerca mereu şi mereu să intre în legătură telefonică cu Bob, dar acesta se afla departe şi avusese grijă să lase vorbă telefonistei să nu accepte solicitările venite de la Marilyn. James Spada menţionează că în seara fatală, actriţa fusese invitată de Lawford la cină împreună cu alţi invitaţi, dar i-a telefonat acestuia că nu se simte bine şi că nu poate veni. Lawford şi-a amintit foarte bine că a fost foarte impresionat de ultimile cuvinte pe care i le-a adresat cu acest prilej Marilyn : „Transmite din partea mea lui John salutările mele, aceleaşi pe care ţi le adresez şi ţie care mi-ai fost un bun prieten, indiferent de ceea ce s-a întîmplat."

Suspicios, Lawford a telefonat avocatului său Ebbins, rugîndu-l să se ducă pînă acasă la Marilyn pentru a vedea cum se simte. Acesta, foarte comod, a preferat, la rîndul său, să dea un telefon avocatului actriţei, Mickey Rudin, transmiţîndu-i rugămintea lui Lawford. Avocatul a telefonat şi a vorbit cu femeia de serviciu, doamna Murray. Aceasta, fără să se oboseaască să controleze situaţia, i-a dat asigurarea că totul este în ordine. În realitate, în camera ei de dormit Marilyn se afla în agonie. Cînd doamna Murray s-a decis înainte să se culce să arunce o privire în camera stăpînei sale şi şi-a dat seama care este situaţia reală, ea a chemat salvarea. Cînd ambulanţa a sosit, Marilyn mai trăia, dar, aşa cum James Spada a izbutit să afle, toate încercările care s-au făcut pentru salvarea ei, au eşuat.

În încheierea volumului său, James Spada emite două versiuni pe care le-a avansat dar, în lipsă de probe evidente nu le-a reţinut ca atare. Prima se referă la faptul că în acea noapte înaintea actului tragic, Bob Kennedy ar fi vizitat-o, avînd cu ea o ultimă explicaţie ; a doua, că dr. Ralph Greenson, medicul ei psihiatru, nu i-a indicat cele mai potrivite medicamente vizavi de starea ei şi nici dozele corespunzătoare. Şi un alt amănunt foarte semnificativ : aflînd de moartea lui Marilyn, Lawford s-a îndreptat rapid spre casa ei şi a adunat toate obiectele şi alte mărturii ale legăturii ei cu fraţii Kennedy. Ca să fie mai sigur de intervenţia sa, Lawford l-a însărcinat pe detectivul particular Fred Otash să termine el „operaţia" respectivă. Toată acţiunea a fost întreprinsă de Lawford pentru a proteja (fapt care ulterior s-a dovedit inutil) familia Kennedy. A dus în mormînt multe, foarte multe amănunte necunoscute, dar ideea prelungitei agonii şi ultimele ei cuvinte care i le-a adresat i-au tulburat restul vieţii. A murit la 24 decembrie 1984, distrus de consumul de droguri şi băuturi.

GH. RUSSU

Remember: Creedence Clearwater Revival

„1967 a fost anul care a îngropat prejudecăţile micilor grupe, aşa zis burgheze. N-am înţeles comportamentul Beatles-ilor dar trebuie să recunosc că albumul „Pepper" este foarte bun. Cînd am ascultat „Rocky Racoon" mi-am spus că şi noi vom avea şanse" — povesteşte John Fogerty despre începutul poveştii grupului său. Ne aflăm, deci, în 1967 dar vă propun să ne întoarcem în 1959 cînd acelaşi John, împreună cu fratele său Tom (chitară), Stu Cook (bass) şi Doug „Cosmo" Clifford (tobe), cîntă sub numele Tom Fogerty And The Blue Velvets încercînd să se afirme... În 1964 fuzionează cu o trupă din San Francisco (Fantasy) schimbîndu-şi numele în Golliwogs, editînd şi un prim single, iar pînă în 1967 vor scoate alte cîteva discuri, care mai de care mai „nereuşit" ! Vine anul de graţie 1968 în care apărea primul LP sub numele de Creedence Clearwater Revival, urmat în 1969 de alte trei albume de mare succes (Bayou Country, Green River, Willy And Poorboys), perioadă în care grupul reuşeşte să urce 12 piese pe prima poziţie a topurilor americane, chiar să-i eclipseze pînă şi pe faimosul grup Beatles, succesul venind, pe de o parte, de la calitatea muzicii lor, iar pe de altă parte de la aspectul lor exterior (acel „image"). A sosit momentul să aflăm ce înseamnă acest Creedence Clearwater Revival — Credinţă într-o renaştere curată. Soarele răsărise, în sfîrşit, pe strada lor... Toţi în anul 1970 apărea Cosmos Factory, un album ale cărui piese se ascultă, cu mare plăcere, şi astăzi (în special Down On The Corner, Fortunale Son şi Who'll Stop The Rain). 1971 marchează apariţia albumului Pendulum (cu excelentele Pegan Baby şi Have You Ever Seen The Rain). Să fi atins grupul limita posibilităţilor sale ? Spun aceasta deoarece albumul, apărut în 1972, a fost Number One în SUA în vara trecută. Într-adevăr, primul single a fost „incredibil", nici unul din membrii grupului nesperînd la un asemenea succes. Pe 28 ianuarie, noul lor hit I Believe intrînd direct pe locul 9 în topul britanic, o săptămînă mai tîrziu fiind pe locul cinci. Totuşi, sextetul nu este foarte mulţumit deoarece cea mai mare parte a admiratorilor săi o constituie tinerele fete, şi astfel analogia cu New Kids continuă... Tocmai pentru a dovedi că sînt altfel. EMF au scos un al treilea single Children (de care v-am pomenit astă vară), o piesă mai dură şi care nu este, în nici un caz, comercială. Dacă această melodie nu vă este pe plac ascultaţi şi restul conţinutului discului : Long Summer Days, When You're Mine, Lies, Longtime. Sper să vă placă. Iată acum componenţa grupului : James Atkin (22 ani, solist şi liderul grupului), Marc Decloedt (21 ani, tobe), Zach Foley (21 ani, bass), Ian Dench (24 ani, chitară, pian), Just Milf (21 ani, vocal) şi Derry B. (21 ani, clape).

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

SCHBERT DIP-EMF

Iată, în sfîrşit albumul promis de astă vară. Poate vă mai amintiţi, atunci am spus că-i consider pe EMF o „gropiţă". Între timp mi-am revizuit aprecierea şi cred că va trebui să acord(ăm) mai multă atenţie acestor tineri... Cînd discul de faţă a fost gata, cei cinci simpatici s-au opus categoric lansării lui pe piaţa discografică. De ce ? După părerea lor acest disc era „prea" dansant şi ei nu doreau, în nici un caz, să semneze cu NKOTB (lucru de înţeles...) şi, ca urmare, au angajat un alt producător şi au prelucrat toate arjamentele pieselor aducîndu-le mai aproape de rock. Efortul le-a fost zadarnic, mass-media numindu-i din nou, „prototipul englez al celor cinci NKOTB" iar publicaţia Smash Hits le-a lipit eticheta cu „noii Jesus Jones" o dată cu ocazia ieşirii marelui lor hit Unbelievable care la finele anului trecut a ocupat „Insula".

TOLBA CU SCRISORI

Cati Ioniţă — Bucureşti : nu este adevărat că NKOTB s-au despărţit. Osmond Boys nu prea sînt cunoscuti la noi...

Daniela Boroş — Tulcea : AC/DC sînt americani. Daniela doreşte să corespondeze cu fani ai formaţiilor AC/DC şi Holograf. Adresa ei, Str. Isaccei nr. 81, bl. U2B, et. 3 ap. 4, Tulcea, cod. 8800.

Edith Mihăilescu — Ploieşti : nici pomeneală de un nou LP Depeche Mode. Poate la anul...

Dana Minea — Cîmpina : nu am discuri cu Duran Duran.

Nicoleta Oprea — Bucureşti : NKOTB C/O International Fan Club, P.O. Box 79, Ashford, Kent, TN 23, 3 AG, ENGLAND.

Mardi Gras devine simbolul despărţirii. Tom părăseşte grupul preferînd să atace topurile cu un trio purtîndu-i numele, iar John lansează un prim single de succes Sweet Hitch Hiker. Totuşi, între '73—'76, cvartetul mai editează trei albume (conţinînd înregistrări din concerte) numele acestora fiind Gold ('73), Live In Europe ('74) şi Chronicle ('76). Mă veţi întreba acum, ce-au mai făcut cei patru „credincioşi" de atunci ? Simplu, au muncit. Fiecare pentru sine.... cel mai prolific fiind John Fogerty care a editat mai multe LP-uri (J.C. — '75, Centerfield — '85, Eye OF The Zombie — '86). Orici de multe albume solistice ar scoate, simbolul grupei va fi întotdeauna mult prea puternic pentru ca ei, lucrînd individual, să se poată identifica cu el...

MARIAN MINCULESCU

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentinţa civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 Bucureşti, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ŢIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUŞNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANŢU, Paul IOAN (directori).

Redacţia : Piaţa Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" – Bucureşti.

Administraţia „Editura Naţională S.A."

Redactor şef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacţie : GEORGE CUŞNARENCU

REDACŢIA : Dorel Dorian (şef secţie), Ion Ţugui, Manuela Spătaru, Şerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanţu, Paul Ioan (şef secţie), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACŢIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuţă, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele şi fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

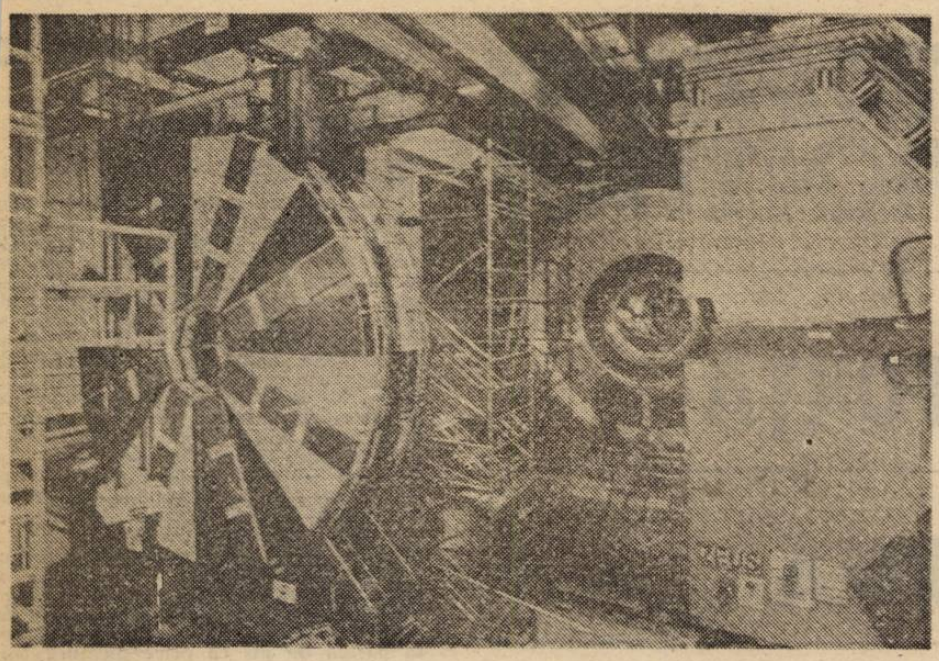

Aventura cunoașterii și profunzimile materiei

Realizarea proiectului HERA (Hardon—Elektron—Ring—Anlage) a început în mai 1984 la Hamburg și s-a încheiat la sfîrșitul lui 1990. Este vorba de un important proiect de cercetare fundamentală care a costat un miliard de mărci. Acceleratorul de particule reprezintă o tentativă îndrăzneață de pătrundere în cele mai intime dimensiuni ale microcosmosului și de studiere a elementelor materiei de o mărime de ordinul miliardimii atomice. HERA este, totodată, primul sistem de stocare a electronilor și a protonilor din lume. Experiențele propriu-zise au început la mijlocul lui 1991.

HERA este amplasat la o adîncime de 25 de metri în subsolul orașului Hamburg. Tunelul are o lungime de 6,3 kilometri. HERA este singurul accelerator din lume care, pentru studiul structurilor elementare, accelerează două tipuri de particule, pentru a le permite să tindă spre viteza luminii înainte de coliziune. Electronii și protonii sînt pre-accelerați în sisteme distincte și transmiși sistemului HERA.

Electronii sînt utilizați pe post de sonde pentru studiul protonilor (nucleelor de hidrogen), de 1800 de ori mai grei decît el. Structura internă a protonului se compune din trei quarki. Se impune apoi un control experimental al cromodinamicii cuantice. Teoria aceasta explică faptul că cei trei quarki există singuri și le atribuie trei culori. Dimensiunile particulelor sînt foarte mici. Experiențele urmează să mai stabilească dacă quarkii și leptonii sînt formați din particule încă și mai mici. Dacă s-ar descoperi indicii ale existenței unor asemenea particule, s-ar putea pune la punct o teorie care stabilește o legătură strînsă între cei șase quarki și cei șase leptoni. O asemenea teorie, confirmată de experiențe, ar constitui un mare pas către o teorie unificată a naturii — marele obiectiv al fizicii. Aceasta ar trebui să conțină toate celelalte legi ale naturii și teoriile și să explice toate fenomenele naturale.

La Hamburg a fost construit cel mai puternic sistem criogenic cu heliu din Europa. El răcește ansamblul inelului de coliziune, rezonatorii supraconductori ai inelului și bobinajelor celor două aparate de detecție H 1 și ZEUS la mai puțin de — 269 C sau 4,2 K. Acești detectori au mărimea unei case cu trei etaje și masa unei nave de tonaj mijlociu. H 1 cîntărește 2 800 de tone, iar ZEUS, 3 600 de tone. La ZEUS lucrează 350 de savanți din 10 țări, iar la H 1 1 250 de savanți din 12 țări. Aceste două corpuri se compun dintr-un mare număr de detectori de particule și măsoară energia totală eliberată de toate particulele ce se nasc de pe urma coliziunii unui electron cu un proton. Orbitele, sarcina și impulsul averselor de particule sînt, la rîndul lor, determinate cu o foarte mare precizie.

Ciocnirea unui electron cu un proton poate avea loc de pînă la 10 milioane de ori pe secundă. Valorile stabilite de detector sînt furnizate unui aparat care are la dispoziție nu mai mult decît a zecea parte dintr-o milionime de secundă pentru a decide dacă aceste date trebuie înregistrate sau nu. Savanții pot astfel cunoaște ce se petrece după coliziune și care este teoria ce va fi ulterior verificată prin intermediul altor experimente.

ȘERBAN FILIP

„Cimitir" atomic

În deșerul New Mexico, la 700 de metri sub pămînt, se escavează mereu pentru realizarea unor galerii în rocile dure de sare. Se prevede crearea unui spațiu subteran avînd o suprafață de peste 30 kilometri pătrați, unde autoritățile de specialitate vor depozita sute de mii de containere conținînd deșeuri atomice, produse chimice otrăvitoare și diferite gaze foarte poluante. Va fi primul depozit permanent construit în USA și cel mai mare din lume. În opinia specialiștilor, realizarea acestui uriaș depozit, „nu va reprezenta nici un pericol pentru oameni și mediul din zona respectivă, întrucît lucrările prevăzute în program sînt urmărite pas cu pas și verificate în permanență!"

Lucrările au debutat acum cinci ani și în septembrie 1991, a fost depozitată în „cimitirul atomic" o primă cantitate de deșeuri radioactive (inclusiv mașini folosite la producerea lor). Au fost 8500 de containere. Pe parcursul a cinci ani se vor urmări efectele (eventuale) ale primei depozitări. Dacă rezultatele vor fi pozitive, va urma depozitarea altor deșeuri, adică a 300 000 de containere. Va urma apoi o perioadă mai lungă, de circa 100 de ani, pentru a controla în permanență dacă rocile dure de sare continuă să reprezinte o perfectă izolare a imensului depozit radioactiv. În mod special este vorba de containerele cu reziduuri de plutoniu și instalațiile care au folosit plutoniu întrucît ele continuă să fie periculoase pentru încă... 24 000 de ani. S-a prevăzut în acest scop o lege care interzice orice lucrări de escavare în zona respectivă a deșertului, dar, s-a pus și problema, deloc de neînchipuit, dacă o asemenea lege nu va fi uitată de oamenii care vor locui aici și vor încerca fără să se întrebe (peste 2000-3000 de ani) de ce nu pot să întreprindă lucrări de escavare.

Dar există și o problemă de actualitate care frămîntă nu numai autoritățile de resort dar și asociațiile ecologiste. Este vorba de transportul acestor containere spre „cimitirul" atomic, operație foarte riscantă, întrucît există potențiale posibilități de accidente rutiere (cu toate măsurile de precauție care se întreprind în asemenea împrejurări), care ar putea da naștere unei catastrofe inimaginabile. De altfel, organizațiile ecologiste (dar nu numai ele, ci și mari personalități științifice) sînt de părere că soluția cu „cimitirul" pentru reziduuri radioactive nu este cea mai bună posibilă, avansînd chiar o propunere deosebită de cea a Departamentului de resort : containerele cu deșeuri să fie păstrate acolo unde se află în prezent, în așteptarea unei tehnologii noi care să asigure un sistem de distrugere mult mai sigur. (Gh.R.)

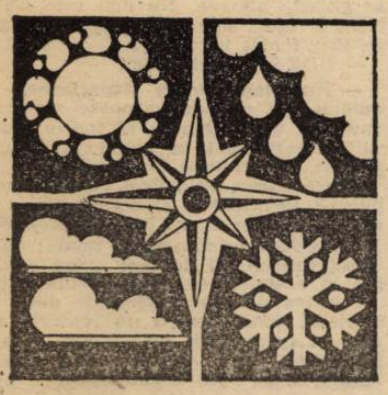

Evoluția climei în secolul nostru

Cercetările climatologilor au permis să se stabilească faptul că o încălzire globală a planetei a început încă la sfîrșitul secolului trecut (în anul 1885) și a continuat pînă în 1939, o dată cu încheierea „micii perioade glaciare" din veacurile XVII—XIX. Astfel, temperatura medie anuală în zona centrală a Angliei a crescut de la un minimum de 8°C în anul 1700 pînă la 9,5° C în prezent. Ghețarii din munții Alpi au început să se „retragă" încă din anii '60 ai secolului trecut ; astfel ghețarul „Mer de Glace" s-a retras cu 1400 metri, între anii 1866—1955, iar ghețarul Jacobshaven, din Groenlanda, chiar cu 20 km. Limita superioară a ghețurilor veșnice s-a retras cu 10 metri între anii 1843—1937. Suprafața ghețarilor în zona Arcticii s-a micșorat de două ori între anii 1924—1945.

În perioada următoare, adică între anii 1939—1966, a reînceput o nouă etapă a răcirii. În 1966 s-a produs o reîncălzire. În medie, pe întreg globul pămîntesc aceste variații de temperatură au fost evaluate astfel : între anii 1885 și 1939 temperatura a crescut cu 0,67°C, între anii 1939 și 1966 ea a scăzut cu 0,27°C, iar între 1966 și 1981 a crescut din nou cu 0,35°C. Se apreciază că, între anii 1881 și 1985 temperatura a înregistrat o creștere de trei sferturi de grad.

Din totalul mecanismelor care determină modificările climatului, oamenii de știință au evidențiat ca avînd un rol preponderent : **interacțiunea dintre atmosferă și oceanul planetar, variațiile așa-numitului „albedo", fenomen care se referă la gradul de reflectare de către suprafața Pămîntului a razelor solare și efectul de seră.**

Influențele termice ale oceanului asupra atmosferei influențează circulația aerului, iar acesta, în cadrul unui proces reversibil, dirijează deplasarea straturilor superficiale de apă de care depinde starea vremii pe uscat. Abordat la scară planetară, fenomenul „albedo", depinde de mărimea și proprietățile învelișului de zăpadă, gheață și de nori. Cu cît fenomenul „albedo" este mai redus, cu atît Pămîntul absoarbe o cantitate mai mare de căldură ceea ce are ca urmare încălzirea climei și invers. Efectul de seră se produce datorită acumulărilor de gaze din atmosferă, vaporii de apă și bioxidul de carbon avînd ponderea cea mai mare după care urmează metanul, oxizii de azot, freonul, ozonul, amoniacul și altele. Aceste gaze permit trecerea spre Pămînt a razelor solare reținînd însă căldura sa. Astfel se și explică de ce atmosfera inferioară se încălzește. În prezent, datorită efectului de seră temperatura medie globală a aerului este de +15°C. În cazul în care acest efect nu s-ar manifesta această temperatură ar fi de —17°C. Trebuie totuși menționat faptul că presupunerea care acreditează ipoteza că procesul de încălzire care s-a produs în secolul XX depinde de emisiile antropofage de bioxid de carbon în atmosferă nu-și găsește deocamdată o suficientă justificare și confirmare.

Dr. Ing. MIHAI CONSTANTINESCU

Noua instalație de fuziune nucleară

Producerea de plasmă a inaugurat activitatea științifică la ASDEX Upgrade, o nouă experimentare de fuziune de la Institutul Max Planck de fizică a plasmei din localitatea germană Garching, situată în apropiere de München. Această instalație va contribui la explorarea problemelor centrale ale cercetării fuziunii în condiții similare celor dintr-un reactor. O centrală de fuziune nucleară va trebui, în viitor, să extragă energie din fuziunea nucleelor atomice. Carburantul

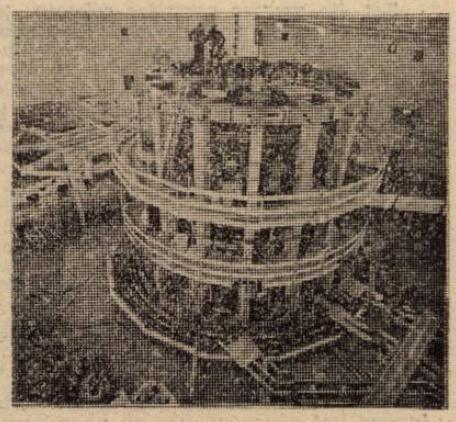

folosit este un gaz ionizat lejer, numit „plasmă", fructul celor două tipuri de hidrogen — deuteriul și tritiul. Pentru a aprinde focul fuziunii, plasma trebuie introdusă în cîmpuri magnetice și încălzită la peste 100 de milioane de grade Celsius. Una din principalele probleme decurge din interacțiunea dintre carburantul arzînd și pereții incintei. Această interacțiune face ca plasma să devină impură. Folosindu-se de ASDEX Upgrade, cea mai mare instalație de fuziune din Germania, specialiștii speră ca studiile începute în timpul experiențelor similare precedente să poată fi duse la bun sfîrșit.

Așezămînt cultural ultramodern

Marea metropolă germană Frankfurt pe Main este un El-Dorado pentru elita arhitecților europeni și nu numai. Noul muzeu de artă modernă, operă a arhitectului vienez Hans Hollein, a fost construit

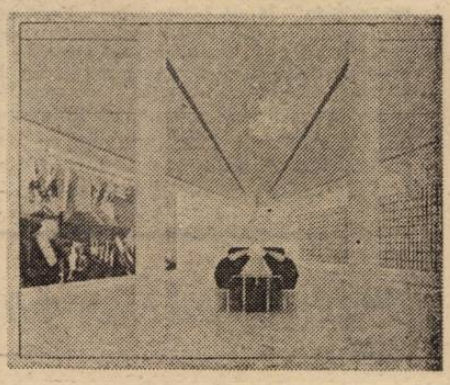

aproape de centrul orașului. Firma constructoare a înălțat o clădire din beton și gresie, a cărei principală atracție constă în aceea că structura simetrică a terenului este suprapusă printr-o utilizare asimetrică diagonală și spațială. Noua clădire se încadrează perfect în linia con-

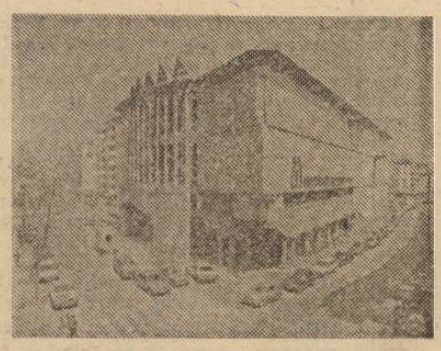

strucțiilor din zonă. Se apreciază că această veritabilă operă de artă va da un nou elan numeroaselor galerii de artă deja instalate. Cele două fotografii înfățișează holul central, aflat la parterul clădirii, respectiv o vedere exterioară a așezămîntului cultural. (Ș.F.)

incursiune în paranormal

GÎNDUL CA FORŢĂ ŞI ASCENSIUNEA UNOR VIZIUNI (II)

Aşadar cum s-a observat în numărul trecut, există viziuni a căror „logică", fluenţă şi coerenţă şocheză atît prin apariţii, cît mai ales prin marcarea lor de **concret.** Parafrazind intuiţia lirică a unui mare poet, după care „visul cheamă realitatea", i se substituie chiar în mod „obiectiv" la fel şi în cazul interlocutorului nostru, căruia îi folosim, la cerere, pseudonimul de MISTER, sau transformînd un atribut într-un pseudonim, viziunile domniei sale nu sînt produse de un „somn al conştientului", ci de o luciditate ferită de concursul obsesiilor, fabulaţiilor sau unor factori externi, determinaţi. Pur şi simplu MISTER vede şi relatează despre viziunea sa. Să-i urmărim peripluul paranormal mai departe :

Traseu deturnat

„Tot din vremea cazurilor relatate în numărul anterior al revistei Magazin, s-a petrecut o întîmplare pe care o consider extraordinară, unică în viaţa mea Întîmplarea este perfect reală şi pot apela la numeroşi martori în afirmarea veridicităţii ei. Iată despre ce este vorba. Pregăteam un studiu căruia îi consacrasem nu numai intensa mea preocupare ştiinţifică, ci şi o pasiune corespunzătoare. La un moment dat am ajuns la un impas : îmi lipsea documentarea într-o problemă distinctă despre care aflasem că există o experienţă şi aplicarea ei în Franţa. În nici o bibliotecă din ţară n-am găsit informaţii despre acea problemă. Eram stăpînit însă de o dorinţă atît de puternică pînă la obsesie, încît gîndul îmi stătea zi şi noapte numai şi numai la acea problemă...

Într-o zi, cineva din institutul unde lucram îmi aduce un plic cu nişte documente, afirmînd că nu ştie să aibă vreo legătură cu instituţia noastră ; titlul documentului, în limba franceză, figura pe plic şi eram rugat să clarific eu lucrurile. Precizez că nu ştiu ce l-a determinat pe cel ce mi-a adus plicul să apeleze la mine, cînd tot aşa de uşor se putea adresa oricărui alt serviciu din acelaşi institut. Cum am spus, plicul conţinea niste documente expediate de la un oficiu poştal parizian şi erau destinate, după cum aveam să constat, unei instituţii din capitala Franţei. În plicul respectiv se afla, însă, şi o broşură-reclamă, destul de voluminoasă, **care conţinea tocmai datele cu detaliile problemei care mă interesa pe mine !** Am simţit o bucurie fără margini pentru că acum puteam să închei studiul la care lucrasem atîta vreme...

Întrebarea e cum a fost cu putinţă ca acel plic să vină la Bucureşti ? Se datora oare totul unei confuzii ? — strada de pe plic era Paris, Bd. St. Romain, astfel confundîndu-se numele străzii cu România ? E greu de crezut. Am expediat de îndată documentele respective instituţiei franceze. În decurs de cîteva zile am primit răspunsul : mi se mulţumea călduros pentru primirea documentelor respective şi eram rugaţi să scuzăm eroarea poştei franceze ! Aşadar un plic circulă pe la Bucureşti numai ca să-mi aducă mie materialul documentar de care aveam nevoie şi pe care-l doream cu atîta tensă ardoare ? !"

Materializări spaţiale

„Pe lîngă viziunile din timpul unor nopţi, cele mai spectaculoase îmi par acelea petrecute în plină zi şi într-o deplină stare de luciditate şi calm. Una din ele o pot denumi, de pildă, „lichidul care nu ascultă de gravitaţie". De pildă într-o zi, în timp ce o rudă a mea se afla în bucătărie, am vrut să intru şi eu acolo. N-am apucat însă să deschid uşa de la bucătărie, pentru că pe zăvorul yalei de la uşa de la intrare am văzut un fel de ghem verde închis, depăşind mărimea unui pumn, care stătea nemişcat acolo, aderent probabil la suprafaţa uşii. Am atins cu degetul arătător de la mîna stîngă acea formă materială amorfă. N-am simţit nici un fel de impact cu materia respectivă, dar pe deget s-a prelins o picătură mare dintr-un lichid verde, de o mare strălucire, care a început să alerge în jurul degetului meu. Avea forma unei picături care, prin mărime ar fi trebuit să cadă, avînd obişnuita curbură în partea de jos ca orice picătură care atîrnă dar aceasta avea capacitatea de a merge şi în sus, sfidînd gravitaţia. Am alăturat, instinctiv, şi degetul mijlociu. Picătura s-a prelins şi pe acest deget alergînd uimitor de repede. Din cauza vitezei de deplasare aveam impresia că nu este numai o picătură, ci poate că sînt mai multe, lăsînd o urmă verde care persista cîteva fracţiuni de secundă, şi, atît de iute se petrecea mişcarea în jurul degetelor mele. În această mişcare, după un timp picătura lichidă-verde s-a tras spre vîrful degetelor pe care le ţineam în sus şi a dispărut. Pe degete nu mi-a rămas nici o urmă de atingere de vreun lichid. Uluit de această întîmplare, n-am mai privit la aşa zisul ghem de pe uşa de la intrare ; ştiu însă că ghemul nu mai era acolo şi nu observasem cînd şi cum a dispărut. M-am retras în cameră. Fenomenul respectiv nu pot să-l explic..."

ION ŢUGUI

Să împingi cerul cu creştetul

„Înainte de a studia Zen, munţii sunt munţi şi riurile sunt riuri. În timp ce studiezi Zen, munţii nu mai sunt munţi şi riurile nu mai sunt riuri. Cînd ai atins iluminarea, munţii sunt din nou munţi şi riurile — riuri."

Poate că multă lume a venit cu idei preconcepute la Sala Dalles să-l întîlnească pe Yvon Bec (membru în conducerea asociaţiei „Zen International") vorbind despre Zazen. Poate că unii se aşteptau la cine ştie ce demonstraţie spectaculoasă (cel puţin cît o levitaţie !) — şi nu mă refer la mulţi dintre cei prezenţi, cărora le sunt familiare multe din aspectele gîndirii orientale. Poate, în fine, că distanţa care separă Occidentul de Orient este prea mare şi nu sîntem încă pregătiţi pentru învăţăturile care vin din această parte a lumii.

De ce atunci Zen în România ? Simplă curiozitate ? Modă ? Dr. Mario Vasilescu, preşedintele Grupului Yoga pentru recuperarea umană, spunea prezentîndu-i pe oaspeţii francezi : „Zen face parte din lucrurile care vor pătrunde, cu sau fără voia noastră. Noi trebuie să le aducem aici (pentru a le face cunoscute — n.n.) pe acelea care nu contravin naturii noastre, nici măcar creştinismului nostru... Ei nu au venit decît să aducă o experienţă care să o completeze pe a noastră... Viaţa care este locuită de viaţă. Încercaţi să trăiţi ceea ce vi se spune... Doar să te aşezi, doar să te scoli, doar să mergi, doar să fii..."

Şi, pe scena de la Dalles rămîne un om, îmbrăcat într-o robă alb cu negru, aşezat în mijloc — Yvon Bec. A studiat dreptul, filosofia, a fost cucerit (la Paris!) de Zen, a studiat doi ani chineza, cîntă la pian... În jurul său — asistenţii. Lîngă el — scriitorul Vasile Andru, care traduce. Şi, pe nesimţite, Yvon Bec începe să vorbească despre Zazen, sau Zen aşezat. A-i învăţa pe oameni Zen ? Foarte simplu — nu trebuie decît să-i înveţi poziţia corectă Zazen. O practică, dacă vreţi, cotidiană. Transmisă nealterată de acum vreo 2 000 de ani, de pe vremea omului numit Sakiamuni, căruia i s-a spus **Buddha,** adică cel **trezit,** sau **împlinit.** A te aşeza în Zazen înseamnă să faci ce făcea el — să împingi cerul cu creştetul şi pămîntul cu genunchii.

Poziţia, respiraţia, atitudinea minţii...

Avem nevoie de Zazen ? Maeştrii spun: lasă orice gînd să treacă, nu insista să faci vreun efort, să obţii vreo stare mentală specială, nu căuta iluminarea (satori). Zazen înseamnă reintoarcerea la condiţia normală a spiritului şi a minţii. În mod natural, automat, apare înţelepciunea intuitivă, şi aceasta este mintea trezită.

Zen înseamnă Zazen. Doar să te aşezi în poziţia corectă, fără scop anume, fără intenţie, fără să urmăreşti un cîştig. Să trăieşti aici, acum, cu toate celulele trupului, neîngrădit în vreo categorie personală. A gîndi fără a gîndi, într-o poziţie — care constituie esenţa însăşi a Zazen — transmisă încă dinainte de Buddha, de la începutul lumii.

Şi a urmat hărţuiala întrebărilor.

Nu cumva este această postură Zazen de fapt o dogmă ? Nu. Este doar o practică a corpului. O dogmă înseamnă cuvinte pr.n care să fie transmisă. Zazen nu foloseşte cuvinte.

Este Zazen o politică ? Nu. Politica Zazen este Zazen însuşi.

Dar nu cumva înseamnă Zazen o spălare a creierului ?

O, Doamne... Dar gîndurile nu le **goneşti,** nu **încerci să** scapi de ele. **Le laşi pur şi simplu să treacă.** Şi gîndul tău însuşi va trece prin atîtea stări, încît va cunoaşte — poate — chiar şi starea de fericire.

Poate că Zazen este un fel de primenire a minţii. Avem nevoie de aşa ceva ? Mă abţin de la vreun răspuns. Închei doar cu cuvintele de început ale lui Mario Vasilescu : „suntem acum ca un burete, care absoarbe şi apa şi noroiul".

Şi stă în puterea noastră, poate, să învăţăm **cum** să reţinem doar apa curată. Şi chiar să ajungem să **reuşim** acest lucru.

MIHAELA DOROBANŢU

Punţi către lumea de dincolo

Totul s-ar putea explica prin chimie... şi totuşi...

Primul erou al întîlnirilor lui Patrice Van Eersel se numeşte Ronald Siegel şi este psiholog la Universtitatea din Los Angeles. Îi întîlneşte numele într-un articol publicat de bine cunoscuta revistă germană „Der Spiegel", unde este prezentat ca cel care reuşeşte în fine să furnizeze primele explicaţii ştiinţifice ale straniilor viziuni relatate de oameni care au fost în extremis scăpaţi de la moarte. Despre asemenea viziuni se mai vorbise. Canalul doi al televiziunii franceze le dedicase chiar o emisiune întreagă...

„Un profesor de filosofie din Toulon (Prof. Robert Blanchard, pe care urma să-l întîlnesc mai tîrziu), povestise o incredibilă aventură. Avea 19 ani cînd a fost operat de hernie la spitalul din Poitiers. La sfîrşitul operaţiei, cînd trebuia să se trezească normal, si-a recăpătat cunoştinţa... în afara corpului. Cum ? Ei bine, el pretinde că s-a simţit plutind într-un fel de spaţiu pătrat, al cărui plafon se pierdea în nori. Şi-a zis : „pe cuvînt, sînt mort". Neaşteptat totuşi, această situaţie îi părea agreabilă. Nu se simţise niciodată atît de bine. Calm, infinit de calm şi liber ca aerul.

După cîteva clipe , o forţă misterioasă l-a trăs în jos. Era neplăcut şi Robert Blanchard încerca în zadar să reziste. Atracţia era prea puternică. A început să coboare. Spre ce ? Spre propriul său corp pe care în fine l-a zărit, alungit pe pat, neînsufleţit, înconjurat de infirmiere... Atunci s-a produs ceva pe care Blanchard nu l-a putut uita niciodată : lent, a avut senzaţia reintegrării în propriul său corp, aşa cum tragi pe tine o salopetă... dar infinit de anevoioasă, dureroasă şi mult prea îngustă. Cînd a putut vedea din nou totul, corpul său reîncepuse să se mişte, spre uşurarea surorilor care şi-l închipuiau deja mort".

Emisiunea a mai prezentat şi alte relatări ale unor „scăpaţi de la moarte". Van Eersel a căutat o explicaţie ştiinţifică. Şi a ajuns la articolul lui Siegel. Aparent, totul este explicat de chimie...

„Ceea ce mi se părea atunci amuzant era strînsa înrudire între **neuromediatori,** mesageriі chimici din creier, cu ceea ce în mod obişnuit numim droguri. De fapt acestea acţionează tocmai dîndu-se drept neuromediatori. Amphetaminele şi mescalina trec drept dopamină sau adrenalină (şi totul se accelerează) ; morfina se deghizează în agent provocator al secreţiilor de serotonină (şi orice durere dispare) ; marijuana este un impostor al noradrenalinei (şi se declanşează dansul emoţiilor). Într-un cuvînt, creierul este cel mai mare traficant de droguri din toate timpurile..."

Ce spune deci Ronald Siegel în revista germană ? În mare, ideea este că atunci cînd organismul simte apropierea morţii, el eliberează o cantitate imensă din drogurile sale, un fel de supradoză finală naturală, ceea ce explică senzaţia de euforie atît de des amintită de cei salvaţi în ultima clipă. Entuziasmat, Van Eersel ia avionul pentru Los Angeles. Va face un interviu cu Siegel. Ajunge, îl întîlneşte.

Un om mic de statură, cu un surîs în colţul gurii. Expertul în droguri al Universităţii şi consilier pentru această problemă al tribunalelor californiene. Dar — surpriză. Dublă ! Autorii articolului din „Spiegel" cam amestecaseră lucrurile. El le spusese de fapt că aşa ceva **bănuieşte** el că se va descoperi. Şi apoi, el personal nu interogase nici măcar un asemenea martor. I se păruse inutil, din moment ce Van Eersel are apoi impresia că, de fapt, lui Ronald Siegel îi este teamă. Teamă ? Nu. Îi răspunde Prof. Siegel, deşi ar trebui. Şi, ridicînd din umeri, îi spune :

„S-ar putea ca în Europa să nu fiţi încă la curent. Aici sîntem atît de înclinaţi spre obscurantism, spre comportări iraţionale. America, vedeţi Dvs , înseamnă Biblia, Ku Klux Klan, farfuriile zburătoare ! Un val de macarthysm mental este pe cale să inunde o parte din elita ştiinţifică a acestei ţări. În anii '60 psihiatrii se pasionaseră pentru LSD. Astăzi... se găseşte altceva. Nu mai este LSD, ci NDE şi toată salata cu viaţa după moarte. Este foarte îngrijorător.

— NDE ? Un nou drog ?

— Nu, **Near Death Experience.** Este numele dat acestor faimoase viziuni. Au inventat un jargon ca să înşele lumea : aduc iraţionalul în înseşi fundamentele ştiinţei. Este **foarte** îngrijorător."

Spusese prea mult Prof. Siegel, sau prea puţin ? Menţionase cîteva nume — Elisabeth Kübler-Ross, Moody, Ken Ring... îi considera promotori ai noului val de obscurantism. El de fapt apără o ideologie, o anumită concepţie asupra lumii...

Cuprins de toate îndoielile din lume ziaristul venit pentru un interviu rapid uşor şi spectaculos nu renunţă totuşi. Îndreaptă spre sediul lui Elisabeth Kübler-Ross. Nu o găseşte. Este plecată la una din conferinţele sale despre viaţă, moarte şi tranziţie. Nu, nu este dată afară de la Universitate, cum crede el, şi ar fi bine să participe personal la o asemenea conferinţă pentru a vedea despre ce este vorba. Pînă atunci însă, porneşte în căutarea lui Ken Ring, profesor de psihologie la Universitatea Storrs, din Noua Anglie.

Aşa descoperă IANDS-International Association for Near Death Studies. În 1981, cînd se petreceau toate acestea, Ken Ring era directorul asociaţiei.

Îl întîlneşte şi aşa află pentru prima oară despre „experiencers" şi despre cele cinci stadii ale straniilor experienţe prin care au trecut cei reveniţi de la porţile morţii.

MIHAELA DOROBANŢU

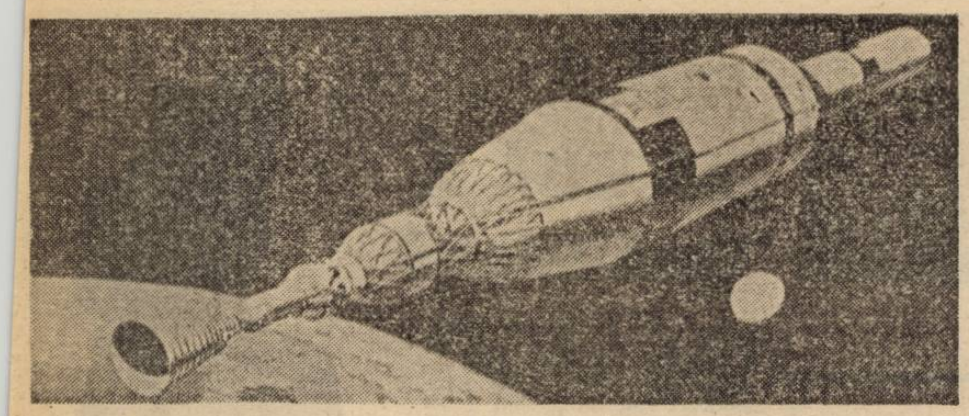

Vom zbura spre Marte?

Un grup de cercetători la tendințele de nuclearizare a spațiului cosmic a dezvăluit de curînd un proiect secret al Pentagonului care urmărea transportul și plasarea pe orbite circumterestre a unor încărcături mult mai grele decît pînă acum cu ajutorul unei rachete purtătoare cu propulsie nucleară. Această rachetă-gigant, imaginată de către cercetătorii americani în cadrul proiectului „Războiul stelelor", ar putea transporta o sarcină pînă la 70 de tone, de trei ori mai mult decît cea mai puternică rachetă aflată în activitate în prezent. Motorul nuclear care ar asigura propulsia acestei rachete ar putea furniza, la o cantitate egală de combustibil, o forță de propulsie dublă.

Adversarii proiectului susțin că un accident la decolare ar avea consecințe catastrofale, ca urmare a contaminării aerului și solului cu produse radioactive. Adepții exclud această posibilitate, explicînd că motorul nuclear ar urma să echipeze doar al treilea etaj al rachetei, care intră în funcțiune la peste 800 km altitudine. Înaintea acestui moment, motorul radioactiv nu prezintă pericol, deoarece reacția nucleară nu este declanșată și, deci, nu există nici compuși radioactivi. Iar un accident produs la această altitudine n-ar avea efecte primejdioase, resturile accidentului rămînînd în spațiu, pe orbite circumterestre. Cu condiția ca totul să se petreacă conform scenariului — contraatacă oponenții, amintind de doi sateliți echipați cu componente nucleare care au recăzut pe Pămînt în urma defecțiunilor survenite la dispozitivele care trebuiau să-i lanseze în spațiu.

Aplicația cea mai interesantă și mai puțin nocivă a unui asemenea motor ar putea fi plasarea lui la bordul unei nave cosmice care să transporte, în secolul următor un echipaj uman către Marte. O astfel de rachetă, de masă egală cu cea a unei rachete convenționale, ar putea face drumul dus-întors între cele două planete în numai un an, adică cu șase luni mai puțin. Rămîne însă de rezolvat problema protejării cosmonauților împotriva radiațiilor produse de motorul nuclear.

GEORGE DAVID

INCURSIUNE ÎN TRECUT

La apelul transmis cu cîteva săptămîni în urmă, referitor la ciudata întîmplare prin care trecuseră trei tineri, în drum spre casă, — județul Dîmbovița —, iată că ne sosesc noi relatări. Ultima, pe care o reproducem mai jos, este deosebit de prețioasă, confirmînd de fapt mărturiile anterioare și adăugînd noi elemente misterului care se petrece în zona respectivă de mai multă vreme. Iată ce ne scrie dl. Mihai G., din Cîmpulung Muscel:

„Vă rog să-mi permiteți să adaug cîteva date la articolul publicat în nr. 48 din 30 noiembrie a.c. Întîmplător sînt originar din comuna Crînguri, Dîmbovița, localitate vecină cu Pietroaia și Gura Foii. Nu sînt pasionat de fenomenul OZN, dar dacă vă veți deplasa pentru investigații la locul unde s-a petrecut întîmplarea relatată, v-aș recomanda să luați

UN FAPT TRĂIT

legătura cu..." (dar sîntem rugați să nu divulgăm deocamdată numele persoanei!) Autorul continuă: „Un fapt trăit în primăvara acestui an la care a mai fost de față și mama respectivului martor: de reținut este că al doilea martor a apărut în cîmpul observației în timp ce fenomenul neobișnuit se afla în desfășurare și nu de la începutul producerii lui.

Fără a intra în detalii, pe scurt, lucrurile s-au petrecut astfel. Către miezul nopții persoana respectivă mai trebăluia încă afară în gospodărie. Deodată curtea s-a luminat „a giorno", de se vedea firul de nisip. Pe cer un corp luminos ca un disc, care în nici un caz nu putea fi un astru sau vreun meteorit, a persistat timp de aproximativ 15—20 minute. Simțindu-se ca supravegheat de acel puternic fascicul luminos, respectivul martor a chemat-o din casă și pe mama lui, care, la rîndul ei, a putut urmări aievea fenomenul. N-am să vă dau detalii cu privire la cît de mare era discul luminos, și ce nuanțe avea spotul emanat de acesta, la ce înălțime se afla, dacă se deplasa ori dacă își schimba culoarea etc. etc. De altfel, asemenea „apariții" nu pot fi deocamdată pentru noi, pămîntenii, altceva decît niște fenomene neobișnuite, senzaționale. Nu doresc să fac o dizertație pe această temă, dar se știe că de-a lungul istoriei rugul a fost de mai multe ori aprins spre a se face întuneric! Dar astăzi nu mai poate fi vorba de așa ceva. Revenind la tema scrisorii, mă gîndesc că dacă veți dori să vă informați la fața locului, veți pune dvs însivă martorilor oculari întrebările de rigoare. În fine, mai adaug că în această comună (Pietroaia)) tinerii care se întorceau noaptea în ultimele veri de la discoteică, observau uneori pe cer corpuri luminoase, de dimensiuni neobișnuite, care nicidecum nu puteau fi aștri!"

Mulțumindu-i corespondentului nostru pentru prețioasa informație, de data aceasta facem un apel direct celor competenți în elucidarea cazului, sau pasionaților devotați ai fenomenului OZN să se deplaseze la fața locului pentru a lămuri — pe cît ar fi cu putință — lucrurile, ale căror frecvență și veridicitate nu pot fi puse la îndoială. Să fie în zona localității Pietroaia din județul Dîmbovița o „stație" OZN? Să fie acolo un „loc privilegiat" al obiectelor zburătoare neidentificate? Pînă la sosirea, acolo, a unor specialiști, îi rugăm în continuare pe martorii oculari să ne scrie în legătură cu fenomenul OZN Pietroaia...

ION ȚUGUI

FOTOGRAFII DE LA CITITORI

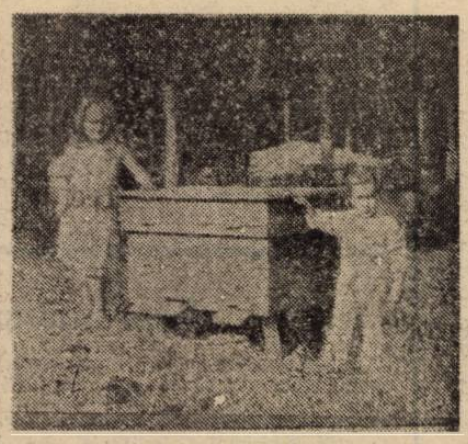

Viitorii apicultori
RADU PREDA, Călărași

BERUK, MAIMUȚELE DRESATE DIN MALAYSIA

Cine are șansa să ajungă în satul Beladau, pe coasta estică a Malaysiei, poate observa un spectacol unic: oamenii strigă ceva către vîrfurile cocotierilor, iar din fiecare arbore, de la acea înălțime privește cîte o maimuță. Omul își ia capul în mîini, îl întoarce ușor, apoi bate din palme cu entuziasm. Maimuța apucă o nucă, o răsucește, apoi o trimite stăpînului.

Malaysia recoltează în jur de 125 de milioane de nuci de cocos pe an. De secole malayesienii le culeg ei înșiși, dar metoda nu era simplă, pentru că se ajunge cu greu în vîrf. Astăzi însă, un mare număr de culegători a fost înlocuit de maimuțe numite „macac", originare din pădurile tropicale din Asia de sud-est. Un mascul poate să măsoare 60 de centimetri și să cîntărească 15 kilograme. Legat de stăpînul său printr-o sfoară lungă, un astfel de maimuțoi vrednic culege între 300 și 400 de nuci de cocos pe zi. Aceste recolte reprezintă o parte importantă a economiei locale, iar sătenii țin mult la această colaborare simbiotică între om și creaturile inteligente și îndeminatice. „Beruk" este numele malayesian pe care îl au aceste maimuțe cu coadă scurtă, iar Tahar bin Embong este unul dintre cei mai buni dresori din ținut. Adesea Tahar își ia una din maimuțe pe ghidonul bicicletei și pleacă în alt sat pentru un contract care prevede culegerea a circa treizeci de arbori. Fructele se găsesc cam la 15 metri față de sol. Maimuța escaladează, Tahar scutură sfoara cu care este prinsă maimuța, iar aceasta dispare în frunziș. După cîteva nuci Tahar trage de lesă și maimuța coboară și trece la alt arbore.

Dresajul unui beruk are o anumită tehnică. În primele zile omul explică gesturile, repetîndu-le de cîteva ori, iar la sfîrșitul lecției împart fructul. A doua zi exercițiul se reia, iar maimuța trebuie să se cațere într-un arbore mai înalt și evident recompensa crește, avînd dreptul să mănînce primul fruct. Pe parcursul următoarelor zile și respectiv lecții, animalul învață să recunoască un fruct copt și în același timp învață și cîteva cuvinte. De exemplu, dresorul strigă „gi" (mergi) sau „olek! olek!" (e bun) și astfel, după vreo douăzeci de zile, maimuța a învățat meserie și poate începe să lucreze cinci sau șase ore fără întrerupere. Pentru dresor e bine să cunoască psihologia maimuței și să-i descifreze gesturile. Nu e vorba numai de o imitare. Un bun dresor trebuie să determine la macac interesul de a munci pentru stăpîn. Mulți stăpîni au observat că animalul lor nu lucrează numai pentru recompensă alimentară și afirmă că se creează între ei o adevărată prietenie. Înălțimea cocotierilor a făcut din cules o îndeletnicire periculoasă și în plus frunzișul adăpostește albine, furnici și chiar șerpi. Deci, nu e deloc surprinzător că mulți malayesieni au abandonat această muncă.

Nuca de cocos este indispensabilă populației, care o utilizează aproape în întregime: „laptele" se bea, „uleiul" se folosește, pentru gătit, iar din miezul nucii de cocos se prepară sosuri și prăjituri. „Toddy" este o băutură apreciată de toată lumea din comunitatea indiană, obținută prin fermentarea sevei. În rest medicamente, săpunuri, sfori, vopsele, fermenți, îngrășăminte, veselă, instrumente muzicale, obiecte decorative și bijuterii, toate se obțin din palmier. Coaptă, nuca valorează între 5 și 15 dolari, iar verde se folosește pentru „lapte". E un aport important într-o țară, unde venitul mediu pe locuitor este de 1800 de dolari pe an, iar la țară chiar mai puțin. Mulți cred că aceste maimuțe nu sînt niște animale domestice. Nu e adevărat: sînt excelenți parteneri de lucru și fac dovada unui devotament fără limite. Unii povestesc cum maimuțoiul lor i-au avertizat de șerpi veninoși ori au sărit asupra ciinilor sălbatici, care intenționau să atace stăpînii, sau cazul unei maimuțe care a îngrijit o femeie cu piciorul fracturat, hrănind-o timp de mai multe săptămîni, cît a fost imobilizată.

Macac este o specie protejată în Malaysia, fiind necesară o autorizație specială pentru capturare. Tahar bin Embong afirmă cu toată convingerea că sînt animale care merită atenția și afecțiunea și să fie cruțate de cruzimea omului.

Fatimah Busu, scriitor malayes folosește aceste maimuțe ca personaje pentru nuvelele sale. Din cînd în cînd un dresor descoperă cîte o maimuță excepțională, care captează atenția întregului sat.

Sărind din palmier în palmier, fără să coboare pe pămînt, într-o zi bună, o maimuță poate culege pînă la 600 de nuci de cocos. E un spectacol uimitor să vezi o maimuță golind cocotierii și lansînd de la 15 metri nuci pe sol într-un ritm îndrăcit. Între cer și mîna dresorului, lesa atîrnă ca un fir de aur!

MANUELA SPĂTARU

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

GENIUL DISTILAT AL NOPŢILOR

Multe, foarte multe cititoare ne-au întrebat dacă credem în vise. Este greu de formulat un răspuns tranşant. De aceea am preferat un răspuns sugerat de... cercetările neurobiologilor. Pentru cercetători starea onirică rămîne „zborul" cel mai misterios al spiritului nostru. Pentru unii neurobiologi visul reflectă efortul creierului pentru a explica intensa activitate oculară. Ochiul se agită în toate sensurile în timpul somnului paradoxal, iar neuronii încearcă să inducă imagini adecvate. Pentru alţii visul este momentul privilegiat cînd creierul se eliberează de elementele acumulate în timpul zilei. Este momentul cînd face trieri. Mai îndrăznet, prof. Michel Jouvet din laboratorul de neuropsihologie al Universităţii Claude-Bernard din Lyon vede în toată această agitaţie activitatea unor zone cerebrale. Ele servesc la citirea informaţiilor genetice conţinute în celulele noastre, pentru a le reactiva sau pentru a le valida. Visul este „amfiteatrul" unde se construieşte, pas cu pas, personalitatea fiecărui individ pornind de la instrucţiunile dictate de patrimoniul său ereditar. Visul apare ca al treilea stadiu de funcţionare a creierului, după starea de veghe şi somn. În lumea noastră eficientă visul este deja bun la toate: terapii, analize interpretări, suport al creativităţii, premoniţii, comunicare cu alte spirite şi cu alte lumi... Artişti, muzicieni dar şi oameni de ştiinţă au folosit intens visele lor. Pentru că s-au imaginat şi tehnici serioase pentru a ne aminti şi a folosi „geniul distilat" al nopţilor noastre. În laboratorul său, dotat electronic şi informatizat din Institutul naţional de sănătate şi cercetări medicale din Caen renumitul specialist Pièrre Etévenon a descifrat orizonturi noi. El scrutează creierul, această maşină biologică, descifrînd terenuri necunoscute şi ajungînd la concluzia că pe suprafaţa creierului visul ocupă un loc distinct. Pentru cercetători explorarea viselor este de fapt o luptă împotriva stressului. În tradiţia indiană visul este un stadiu al inteligenţei interioare, o fereastră deschisă spre lumea noastră secretă. Revenind la „interpretări", dacă acceptaţi metoda analizării viselor, notînd tot ce vă amintiţi cînd vă treziţi, riscaţi mai întîi o... insomnie cronică. Despre alte interpretări ale viselor, într-un articol viitor.

FAŢA ASCUNSĂ A CREATORILOR

În Franţa s-a organizat pentru prima oară o expoziţie internaţională de modă contemporană ce a reunit creatori celebri. A fost întîia oară cînd vizitatoarele au putut pătrunde în zona invizibilă a muncii de elaborare a modelelor. Şi-au dat întîlnire la această expoziţie nenumăraţi creatori, precum Jean-Charles de Castelbajac, Jean-Paul Gaultier, englezoaica Vivienne Westwood şi italianul Romeo Gigli...

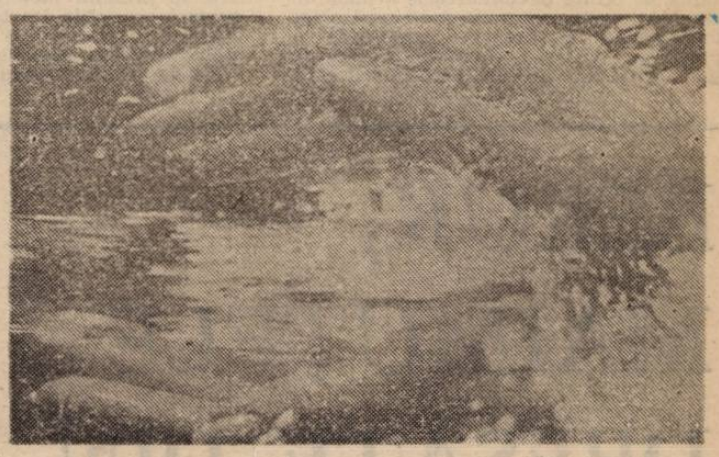

Graţioase pînă în vîrful degetelor

A avea mîini catifelate, îngrijite e un semn de rafinament, de feminitate. Şi cine nu-şi doreşte astfel de atribute? Una dintre condiţii ar fi să acordăm mîinilor noastre atenţia cuvenită dacă dorim să ne păstrăm tinereţea mai mult timp, pentru că se ştie, mîinile ne trădează cel mai exact vîrsta. Hidratarea lor profundă are o importanţă deosebită. Expunerea la agresiunile exterioare, vînt, frig, soare, contribuie la deshidratarea şi îmbătrînirea mai rapidă decît restul corpului. Pentru a conserva tinereţea lor, completaţi acţiunea protectoare dată de crema dv. obişnuită cu aplicarea unei măşti. Ea va conferi frumuseţe epidermei, hidratînd-o în profunzime şi redîndu-i în cîteva minute un aspect deosebit.

Ah, blondele!

În Statele Unite s-au publicat rezultatele unor interesante cercetări consacrate farmecului incontestabil al... blondelor.

Datele au demonstrat că, de fapt, doar 16 la sută din reprezentantele sexului frumos au părul blond natural. Şi, cu toate acestea, o treime din candidatele la titlul de MISS AMERICA '90 au fost blonde!. Tot blondele formează 55 la sută din clientela feminină a elegantului restaurant newyorkez „Cirque", un recent număr al revistei „Playboy" a prezentat în posterele sale numai blonde, iar 64 la sută din femeile care prezintă şi susţin programe şi spectacole la televiziune.. sînt tot blonde.

91 la sută din blonde sînt considerate atractive şi cu un farmec deosebit pentru bărbaţi, procentul în cazul brunetelor fiind de 74 la sută, iar în cel al roşcatelor — doar de 64.

Concluziile... şi le trage fiecare.

Adevărat sau fals?

Blondele au mai puţin păr decît brunele? E fals. Dacă părul auriu pare mai puţin voluminos e pur şi simplu pentru că e mai puţin gros. În schimb e mult mai numeros: 130 de mii pînă la 140 de mii de fire blonde faţă de numai... 120 de mii de fire brune! Această informaţie e valabilă numai pentru părul natural fie el blond sau brun.

LECŢIA DE GIMNASTICĂ

Dacă mesele îmbelşugate şi-au pus „amprenta" pe silueta dv., exerciţiile de gimnastică pot fi un remediu. Grupul de exerciţii pe care vi-l propunem asigură un corp delicat, fermitate muşchilor şi o circulaţie sanguină adecvată. Aşadar, exerciţiul 1: stînd sprijinite pe un picior şi cu celălalt în genunchi (foto. 1), îndoiţi piciorul spre spate cît puteţi de mult. Trageţi bine de vîrful degetelor, expirînd. Repetaţi de cinci ori cu fiecare picior. Exerciţiul 2: cu picioarele desfăcute şi uşor îndoite, (foto. 2), cu bazinul înainte, legănaţi braţele spre stînga, apoi spre dreapta, de zece ori în fiecare parte. Exerciţiul 3: cu picioarele apropiate, bine fixate, puneţi braţele pe sol cît mai departe de trunchi. Fără să ridicaţi călciiele de pe sol, îndoiţi uşor genunchii de cinci ori. Vă odihniţi zece secunde şi repetaţi de două ori toate exerciţiile.

Colţul vedetelor

Surya Bonaly, la 17 ani este deja medaliată cu aur la campionatele mondiale de patinaj artistic. Este sportul pe care-l practică de la vîrsta de doi ani. Programul său cuprinde nouă ore de antrenament pe zi, în vederea apropiatelor jocuri olimpice de la Albertville. Antrenamentul intensiv se derulează sub exigenta supraveghere a mamei sale adoptive care este profesoară de gimnastică.

MAGAZIN global

JUNGLA GENETICĂ, ITINERAR ŞI SPERANŢĂ

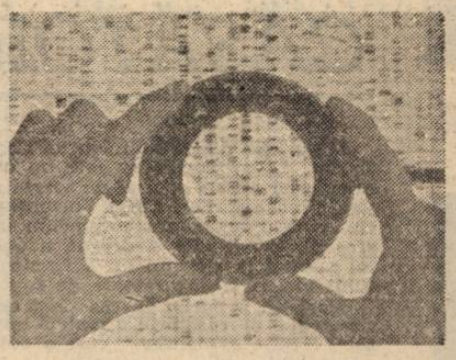

Într-o primă accepţie, nu neapărat geografică, jungla se defineşte drept un tărîm cvasi-inabordabil, prea puţin cunoscut, mult prea puţin înţeles. Nu un tărîm al hazardului, ci *al unei extraordinare densităţi biologice, refractară explorării curente, şi al unei complementarităţi existenţiale, sugerînd o altă ordine de interacţiune a viului.* Acesta trebuie să fi fost sensul în care microbiologul David Baltimore, laureat al Premiului Nobel, asemăna progresul în biologie, în biologia modernă, cu *o operă de cartografiere a unor regiuni sălbatice,* ale unei miraculoase planete. În acelaşi spirit, Stephen S. Hall nu ezita să considere recentul proiect de identificare şi interpretare a celor 50—100 de mii de gene care alcătuiesc genomul uman, controversatul *„Human Genome Initiative"*, drept *cea mai fantastică aventură de pătrundere în misterele junglei genetice.* O explorare aproape de neconceput, din unghiul enormelor dificultăţi, sursă a celor mai mari speranţe legate de viitorul omului dar, totodată — de aici şi îndreptăţitul semnal de alarmă — o posibilă imixtiune, cu consecinţe imprevizibile, în destinul identităţii umane. Pentru că, dincolo de cartografierea universului genetic subzistă tentaţia de a «perfecţiona» fiinţele umane prin corectarea genomului lor individual. Dar cu ce risc s-ar obţine această perfecţionare ? Care ar fi reversul acestei perfecţionări ? Stephen Hall, enumerind multiplele dileme de natură medicală, juridică, etică, nu se sfieşte să contureze cîteva din riscurile cumplite, nu doar dilemele, care ar putea apare în contextul unor desfăşurări sociale agresive : *de la posibilitatea (riscul) unor practici eugenice şi a unor abuzuri flagrante în sfera confidenţialităţii (şi non-confidenţialităţii) genetice, la o intervenţie brutală în genom, de inspiraţie rasistă.* Nu întîmplător, au fost cercetători care au văzut în această nouă tentativă de a musca din «mărul cunoaşterii» o a doua «cădere din rai».

■

Pentru a ne sugera gradul de dificultate al explorării genetice la care se angajează „Human Genome Initiative", Stephen Hall, înzestrat cu virtuţile unui bun popularizator, ne invită să privim fie şi un singur pistrui de pe faţa unui copil. Un pistrui care îngemănează cîteva mii de celule. Fiecare dintre ele conţine la rîndul său 23 de perechi de cromozomi, iar cantitatea de ADN din fiecare mănunchi de cromozomi orînduită în linie dreaptă, simplist, ar forma un fir aproape invizibil, cu o lungime de ordinul metrilor. Intercalate neregulat pe acest fir ipotetic de informaţii, pe spaţiul a numai cîtorva metri lineari, se află dispuse, după legi neînţelese îndeajuns, cele circa 100 000 de gene. Ceea ce vor să facă acum biologii — notează Stephen Hall în publicaţia „Smithsonian", 1990, articol preluat de „Sinteza", noiembrie 1991 — ar fi să stabilească precis poziţia fiecărei gene conţinută de cromozomi şi să descifreze în cazul fiecărei gene informaţiile biochimice, pînă la asanumitele „litere" (iniţiale ale unor componente esenţiale) de ereditate. În configuraţia bihelicoidală, descoperită de Watson şi Crick, acum vreo trei decenii, aceste

„litere" sînt legate în perechi, iar succesiunea perechilor este cea care face ca fiecare genă să se deosebească de toate celelalte. Aceste succesiuni cuprind în total trei miliarde de perechi dintre care biologii au descifrat pînă azi... circa a suta parte.

Maladii agresînd sute de milioane de oameni — ca hipertensiunea arterială, diabetul, unele tipuri de cancer, multe dintre maladiile cardiace etc., etc. — sînt rezultatul unor anormalităţi în intimitatea unor ansambluri de gene. Vor putea fi corectate ? Greu de răspuns. Precizarea cauzei nu garantează, simultan, descoperirea unui remediu salutar. Rămîne, însă, speranţa, dincolo de tragismul unor diagnosticări, la momentul dat, disperante. Faptul că 4 000 de maladii — inclusiv schizofrenia, alcoolismul şi boala Alzheimer. — au o componentă genetică, ne obligă să grăbim această cartografiere. În opinia profesorului Watson, care şi-a asumat înfăptuirea acestui proiect temerar *„ar fi şi imoral şi irresponsabil să nu facem acest lucru cît mai curînd posibil..."* Şi, totuşi...

■

3 la sută din bugetul proiectului, circa 90 milioane de dolari, sînt alocate studierii implicaţiilor etice ale acestei cartografieri. Consecinţele unei deturnări a raţiunii profunde, dintîi, a acestei pătrunderi în misterul fiinţei umane, ar putea fi mult mai riscant destructive decît consecinţele utilizării iraţionale a energiei nucleare. Scrupulul devine de înţeles. Experţi în bioetică de talia lui Robert F. Murray sau Patricia King, specialişti în neuropsihologie ca Nancy S. Wexler, ne reamintesc cu îndărătnicie că *o desfăşurare negativă, indiferent de domeniu, care se dovedeşte posibilă, va deveni foarte curînd şi probabilă.* Misiunea specialiştilor, a bioeticienilor în primul rînd, ar consta în *„a prevedea posibilităţile de manifestare a abuzurilor, şi în a le combate — înainte ca ele să se manifeste plenar".* Să considerăm, deci, că începutul noului mileniu va marca o nouă epocă în istoria medicinii ? Că medicii vor folosi «portretele» genetice ale nou-născuţilor pentru a determina susceptibilităţile genetice în apariţia unor boli, prevenindu-le ? Vor exista destule fonduri în lume ? În care lume ? Sau este de aşteptat, dimpotrivă, ca cei care oferă locuri de muncă să ceară candidaţilor să-şi aducă buletinul genetic?

■

Şansa, pentru medicină, pare unică, iar riscul, pentru umanitate, pare iminent. În spatele formulării : „Alegeţi! Luaţi imediat o decizie..." se aude însă vocea crupierului : „Nimic nu mai cade ! Jocurile sînt făcute !". Ruleta se învîrteşte...

Ce ne vom face cu milioanele de irecuperabili ? **Cu zecile de milioane, eventual? *Iar odată ce vom dispune de un catalog complet al genelor, vom fi oare capabili să rezistăm tentaţiei de a manipula genele, în cine ştie ce scopuri nedeclarabile public ? În maximum 12 ani, catalogul va* exista. Cine va păstra cheile safe-ului în care se vor afla tehnologiile de manipulare genetică ?**

Conducînd cu mînă fermă proiectul, James Watson ne avertizează că riscurile previzibile constituie doar partea „la vedere" a „ice-berg"-ului. Cu corolarul secund al acestui avertisment : *„Dacă nu ne vom gîndi la aceste lucruri acum, posibilitatea de a mai decide în mod liber va dispare brusc într-un viitor apropiat...*

DOREL DORIAN

● **UN CONTINENT FĂRĂ ELECTORAT.** Da, el există şi se numeşte Antarctica. Din această cauză s-ar putea ca cel de-al şaselea continent să aibă o soartă tristă, în sensul ca el să nu se transforme într-un „parc mondial", în care să fie interzisă forarea şi aducerea la suprafaţă a mult rîvniţilor barili de petrol ascunşi în pungile din măruntaiele sale. Cele cinci acorduri legale asupra mediului înconjurător al Antarcticii tratează fiecare alte aspecte. Se impune un acord exhaustiv, iar mai întîi un moratoriu care să pună capăt intenţiilor unor state de a trece la executarea de foraje pentru depistarea ţiţeiului şi a altor minereuri.

● **ÎN ANUL 2000.** La sfîrşit de secol, armata franceză va dispune de o putere mai mare şi în acelaşi timp va fi mai campactă, declara nu de mult ministrul apărării al Franţei. „Noul profil" al armatei franceze prevede reducerea forţelor

terestre, militar-maritime şi militar-aeriene. Alături de submarinele nucleare se va miza şi pe un alt element nuclear convingător. Va fi necesară şi realizarea opţiunii între rachetele aer-sol şi sol-sol, accentuarea posibilităţilor operaţionale ale forţelor pentru acţiuni rapide, precum şi revizuirea sistemului serviciilor de informaţii.

● **PREŢURI ÎN CREŞTERE.** Pentru avionul „Mig-29" ruşii cer astăzi 18 milioane dolari (în trecut erau suficiente la achiziţionare doar două milioane dolari), iar versiunea lui **cea mai nouă (cu radar „Doppler"** şi afişarea datelor pe monitoare speciale pentru piloţi, la fel ca la aparatul american „F—18") ne este oferită astăzi la preţul de 25 milioane dolari, relevă surse din Capitala Poloniei. Varşovia nu este sigură dacă va cumpăra avioane din Est, deşi echipamentul american sau cel vesteuropean costă foarte mult. Pentru anul 1991, tehnicii militare i-au fost alocate circa 6 bilioane zloţi — un „buget de agonie".

● **TUNDERE BIOLOGICĂ.** Metoda a fost pusă la punct în Australia, ţara cu cea mai mare producţie de lînă, şi ea va contribui la economisirea a 25 la sută din costurile de producţie a lînei. În oi se injectează o proteină, factorul de creştere epidermică, o substanţă naturală care la animale reglează schimbul de celule cutanee, şi deci şi a lînii. După circa o lună, oaia iese din blana sa ca după o năpîrlire. Dimensiunea firului este uniformă şi precisă, ceea ce contribuie la sporirea calităţii lînii.

gîlceava IDEILOr

Viaţa cu ochii închişi...

SOMNAMBULISMUL poate fi considerat, în cadrul acestui serial, doar o paranteză exotică — deşi acest fenomen uluitor este mai puţin studiat şi se bazează în special pe cazuri concrete, neelucidate riguros ştiinţific. Vom îndrăzni să facem şi noi o astfel de paranteză, cu sublinierea că somnambulismul merită mult mai multă atenţie din partea oamenilor de ştiinţă : el nu este un fenomen supranatural şi nici paranormal, însă de obicei cei în cauză se feresc să-şi dezvăluie această însuşire deoarece există un accent peiorativ larg răspîndit care înconjoară somnambulii.

Un caz absolut fantastic a fost relatat de cercetătorul francez Serge Elevenon. Un grădinar dintr-o mică localitate de lîngă Marsilia obişnuia în timpul „crizelor" de somambulism să plece de acasă pînă la modesta sa prăvălie — circa o jumătate de kilometru — şi să schimbe apa la florile rămase peste noapte acolo. Trebuie neapărat subliniate cîteva aspecte care dau culoare acestui caz. În primul rînd pelerinajul lui dus-întors era alcătuit din toate fazele normale ale situaţiei.

Cînd ieşea pe poarta curţii sale, o încuia cu zăvorul şi apoi păşea pe stradă cu o siguranţă demnă de invidiat, în ciuda întunericului. Odată ajuns la florăria sa, el deschidea uşa şi se îndrepta spre depozitul de flori — puse în glastre şi cuve speciale —, apuca o cană uriaşă şi o umplea de cîteva ori, după ce vărsa apa învechită. Nu aprindea nici un moment lumina. După circa un sfert de oră, cînd toate operaţiile erau terminate, el ieşea şi închidea uşa cu lacătul. Reintors acasă, îşi dezbrăca halatul cu care plecase şi se culca la loc. În toată această perioadă de circa 25 de minute el avea ochii închişi. Localnicii s-au obişnuit destul de repede cu „apucăturile" lui şi nu l-au mai suspectat de un eventual pact cu Satana. L-au spionat o vreme, iar copiii care reuşeau să fie treji la ora aceea — aproximativ două noaptea — se ţineau după el în cea mai perfectă... linişte. Să mai menţionăm că aceste manifestări de somnambulism au apărut după ce soţia florarului a decedat. Dacă există vreo legătură sau nu, asta e foarte greu de apreciat.

Un alt caz asupra căruia aş vrea să mă opresc este cel prezentat în excelenta carte a d-lui Traian D. Stăncîulescu „Parapsihologia, viaţă înaintea vieţii ?" — apărută în 1991 la editura „Timpuri". Toţi cei interesaţi de fenomenele PSI vor găsi aici o abordare serioasă şi sistematică. Un farmacist obişnuia în timpul nopţii (în timpul somnului) să se ducă în laborator şi să execute meticuloase operaţii de profil. Făcea cu extremă precizie mişcări pe care cu greu le-ar fi făcut un om în stare de veghe — cîntăriri, măsurători de concentraţie etc. Şi această persoană „suferind" de somnambulism avea în toată perioada „crizelor" ochii închişi...

Desigur că întrebările pe care ar trebui să ni le punem în legătură cu somnambulii sînt extrem de numeroase şi de delicate. Prima ar fi în legătură cu vederea. Dacă ei au ochii închişi, ca în timpul unui somn normal, atunci cum le este dirijată orientarea în spaţiu şi toată manopera (mai complicată sau mai simplă) depusă cu atîta exactitate ? Creierul lor este — la prima constatare — la fel de activ ca în stare de veghe, dar orientarea în spaţiu nu mai este tributară informaţiilor primite prin intermediul nervului optic. Are creierul un radar special pentru somnambuli ? Evident, ei devin practic dependenţi de cu totul alte informaţii prelucrate de o anume zonă a creierului. De ce nu e bine să-i trezim ? Iată o altă problemă care implică studii extrem de laborioase şi incomode asupra psihicului lor — cu atît mai mult cu cît ei nu îşi aduc aminte de activitatea nocturnă.

PAUL IOAN

Nr. 1 (1785) din 4 ianuarie 1992

LIZ TAYLOR ŞI CĂSĂTORIILE SALE

1. 6 mai 1950, la Beverly Hills, Liz se căsătorește cu Conrad Nicholson, moștenitor al grupului hotelier Hilton.

2. 21 februarie 1952, la Westminster Caxton Hall, la Londra, ea spune „da" lui Michael Wilding.

3. 12 mai 1952, Liz se convertește la iudaism, căsătorindu-se cu Edie Fisher la sinagoga Beth Shalom din Las Vegas.

4. 2 februarie 1957, în Mexic, la Acapulco se celebrează unirea ei cu Mike Todd.

Al șaptelea dintre soții actriței Elizabeth Taylor, Larry Fortensky este un om curajos, căci nu s-a speriat de soarta rezervată predecesorilor. Larry Fortensky, fost camionagiu, actualmente muncitor în construcții, ex-alcoolic și drogat, a pus inelul nupțial pe degetul lui E.T., steaua cu ochii violeți și devoratoare de soți.

Elizabeth a purtat la cea de-a opta sa ceremonie de căsătorie o toaletă „tourne-sol", creație „Valentino", care a costat 16 mii de dolari și a jurat sincer ca de fiecare dată, că va fi ultima nuntă din viața sa. După 10 ani de celibat, Liz a fost din nou mireasa unei serbări ce se vroia apoteoza foiletoanelor matrimoniale. Pentru eveniment, Michael Jackson și-a împrumutat vila, care a fost decorată ca pentru Crăciun. Arborii de pe suprafața proprietății, de 600 de hectare, erau luminați de milioane de becuri, iar baldachinul alb instalat în parc, punea în valoare esențele celor mai rare flori, valorînd 100 de mii de dolari. Patru domnișoare de onoare acompaniau mireasa, care a pretins ca nici o femeie să nu poarte o toaletă galbenă. Și aceasta din două motive : din orgoliu, ca considerîndu-se perechea soarelui și din omagiu pentru Richard Burton, pentru că a purtat la nunta cu el o rochie de culoarea florii-soarelui, sau a dragostei eterne... La serbare au participat 60 de persoane, dintre care doi ex-președinți : Reagan și Ford, apoi Frank Sinatra, Gregory Peck, George Hamilton, Eddie Murphy. Sute de persoane se învirteau pe afară, dar Liz era înabordabilă. Michael Jackson a închiriat toate elicopterele care se găseau pe o rază de 50 de kilometri. Cu toate acestea, un rebel a reușit să survoleze ranch-ul, în timp ce un naiv, care a sărit cu parașuta a fost culeș de gorilele care vegheau... A fost invitat doar un singur fotograf și o singură ziaristă : Liz Smith, de la „New York News Day", prietenă de peste 26 de ani cu Elizabeth Taylor. Drepturile fotografice au fost vîndute în Europa pentru 100 de mii de dolari ! Agenția de presă a trebuit să plătească 1,5 milioane de dolari ca să aibă dreptul să difuzeze rărisimele clișee de la nuntă. Afacere ? Da, dar pentru o cauză nobilă : banii colectați vor fi vărsați pentru fondurile necesare luptei contra SIDA. „Turturelele" singure, au petrecut apoi noaptea nunții într-o cameră izolată din vila lui Michael Jackson, înainte de a pleca spre o direcție necunoscută.

6. 4 decembrie 1976 la Middleburg, în Virginia are loc căsătoria cu John Warner.

5. 15 martie 1964, la Montreal, prima căsătorie a lui Liz cu Richard Burton.

Eddie Fisher, soțul numărul patru al actriței, a declarat că „e pentru prima dată cînd Liz se căsătorește cu un tip, care nu este actor și care are o meserie !" La rîndul său fericita mireasă afirmă că „Larry este cel mai drăguț om pe care l-a întîlnit vreodată..."

Întrebarea este : cît timp va dura căsnicia lor, de vreme ce Liz schimbă soții ca pe rochii !

MANUELA SPĂTARU

7. 6 octombrie 1991... al șaptelea magnific...

■ 70 000 de răspunsuri memorizate pe secundă și 20 pînă la 30 mutări „gîndite" în avans, acestea sînt performanțele, uluitoare desigur, ale lui „Deep Thought", un jucător de șah-electronic. Pus la punct la Pittsburg (S.U.A.), ordinatorul-maestru de șah s-a clasat printre cei mai buni 30 de șahiști americani în cadrul unor turnee. Cu toate că un șahist în „carne și oase" nu poate depăși 12 mutări cu anticipație în unitatea de timp în care e solicitat și „Deep Thought", victoriile sînt de partea primului, dar nu un șahist oarecare. E greu de anticipat dacă ordinatorul-șahist va deveni imbatabil.

■ Balamurali Krishna Ambati are numai 13 ani dar este deja în anul al doilea de studii la „New York University". Rivna dovedită la învățătură îl îndreptățește pe tînărul Bala, de origine indiană, să se gîndească de pe acum că la vîrsta de 17 ani va deveni medic. Pasiunea sa cea mare sînt ecuațiile matematice. Bala este de părere că nu „este rău să ai aspirații înalte", iar răspunsul său la întrebarea „Ce așteaptă el de la fete" a fost extrem de precis : „problema nu mă interesează, este vremea acumulărilor, nu a pierderii timpului".

■ Se amplifică concurența internațională în domeniul televiziunii viitorului. Specialiștii în materie de la marile companii sînt de părere că datorită televiziunii de înaltă definiție

TELEX • TELEX

va fi posibil să se realizeze imagini mai contrastante, mai clare și, totodată, cu dimensiuni mai mari. Calitatea acustică va trebui să fie sensibil îmbunătățită. Tehnologia unităților de memorie pentru megabiți, deținută de principalii producători de semiconductori, constituie una din condițiile de realizare a televiziunii viitorului.

■ 17 000 bile pe centimetru pătrat. Astfel este „garnisită" o panglică de aluminiu cu mici sfere din material semiconductor (siliciu). Fiecare microsferă lucrează independent de vecinele sale, transformînd energia luminoasă în energie electrică. Panglica de celule solare (o fotopilă) pusă la punct de experții de la societățile americane „Texas Instruments" și „Edison" mult mai economică decît fotocopiile folosite în prezent poate fi folosită cu succes la echipamentele spațiale.

■ Corporația comercială de stat „Maraton", din care fac parte peste 40 de întreprinderi, între care instituții de cercetări științifice ale concernului „Telecom" și șase mari bănci comerciale, și-a propus crearea unui sistem comercial global de comunicație prin satelit, primul de acest fel din țară. Sistemul va oferi informații extrem de utile pentru beneficiarii de pe nave maritime și fluviale, de pe autocamioane și autoturisme, avioane, elicoptere, din trenuri și alte obiecte aflate în mișcare oriunde pe Terra. Sistemul va asigura o comunicație telefonică prin fax și telegraf — telex automatizată, neîntreruptă pentru orice condiții meteo.

Mandy, dacă vrei să trăiești, trebuie să dai jos 60 kg !

Cînd la doctorul Sergio Bethancourt din Pittsburg s-a prezentat Mandy Frase, tînără de 20 de ani, medicul a privit-o și s-a adresat fără ezitare : „Mandy, dacă vrei să trăiești trebuie să slăbești cel puțin 60 kg".

Mandy s-a urcat pe cîntar care arăta 135 kg, la o înălțime de 165 cm. „Cred că pot să te operez !, a spus doctorul. Problema ta se află într-adevăr într-un mare neajuns".

Mandy a fost consultată timp de cîteva luni, pentru ca, în cele din urmă să i se spună : mîine vei fi operată. Încă de astăzi să nu mai mănînci nimic. A doua zi, la 7 dimineața, Mandy se afla deja pe masa de operație. Dr. Bethancour a ajuns, după îndepărtarea unui strat foarte mare de grăsime, la stomac. Bolnavii de inimă cunosc termenul bypass, iar doctorul a aplicat metoda bypass la stomac, reducîndu-l cu două treimi...

După o săptămînă, Mandy a părăsit spitalul. Iată ce declara : „Mănînc de șase ori pe zi și imediat mă simt plină. După primele 30 de zile am slăbit 24 kg, după următoarele — încă 16. Acum am ajuns la greutatea care trebuie. În sfîrșit știu și eu ce înseamnă să te plimbi, ce înseamnă băieții".

Mandy se află încă sub îngrijirea medicului care apreciază că pacienta sa va da cît mai repede ultării și operația și trecutul său supraponderal. (M. D.).

MATA HARI ŞI FAŢA EI NEVĂZUTĂ

6. Strip-tease oriental

Primilor admiratori Mata Hari le povestește că și-a petrecut toată copilăria în templele din Shiva, „inițiată" în dansurile sacre din India. „Care dansuri ? este întrebată. „Dansuri care cer să ne dezvăluim progresiv, dar numai în intimitate, pentru a oferi corpul gol divinității..." Peste cîteva săptămîni tot Paris-ul cunoaște deja istoria dansatoarei orientale.

Puțin înfomați despre autenticele dansuri indiene, criticii revistelor de dansuri epocii, nu văd decît „foc" în această mîndabilă escrocherie coregrafică. La care reprezentație Mata Hari creează atmosferă specifică : obscuritatea nu e spartă decît de cîteva lămpi roșii, aer plutește mirosul de smirnă și s. Emil Guimet, industrias lyonez, care avere cu detergenții, este Scriitori ca Jules Lemaitre și Alb Daudet sînt entuziasmați, iar come Cécile Sorel îi acordă prietenia.

Genial impresar al ei însăși, Mat înțelege că trebuie să urce o treaptă sus dacă vrea să fie admisă în cer înaltei societăți. Rectifică, deci, bi și anunță de acum încolo că este legitimă a prințului de Galles, viitorul Eduard VII și al unei prințese hinduse.

Mata Hari dansează în cercul regal, la prințesa Murat, la Henri de Rothschild, la poeta Natalie Barney, iar în 1905, directorul de la „Olympia" îi oferă 10 mii de franci pentru a se etala în fiecare seară în locuința sa. De reținut că pe atunci un muncitor cîștiga 5 franci pe zi ! Se imprimă cărți poștale „Mata Hari", se vînd țigări și prăjituri „Mata Hari", începe să se vorbească despre ea în toată Europa.

În 1906, Mata Hari dansează la „Central Kursaal" din Madrid și își termină serile în patul ambasadorului Franței, Jules Cambon. În același an dansează la Monte Carlo în „Regele Lahorei" de Jules Massenet.

MANUELA SPĂTARU

(Va urma)

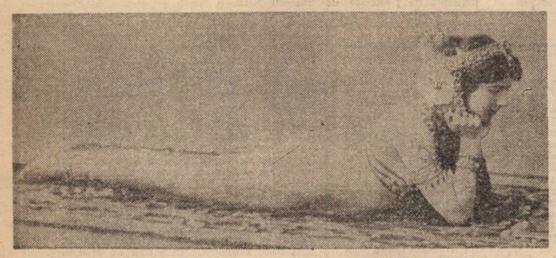

Televizorul secolului XXI

Cercetătorii apreciază că televizorul de mîine va fi mai mare decît cel actual, va dispune de afișaj numeric și va fi, bineînțeles, stereo. Dar detaliul cel mai important este acela că va oferi o imagine de o calitate net superioară celei de astăzi, întrucît va dispune de un număr de 1250 de linii, în comparație cu 625 actuale.

Trei sisteme concurează pentru acest lucru. Cel mai vechi este Muse, pus la punct de Sony și canalul de televiziune NHK, sprijinul altor constructori niponi. Europenii au creat sistemul MAC. Creație a firmelor Thomson, Philips și Nokia, acest sistem permite o tranziție lentă către noua definiție, printr-o fază intermediară denumită D2MAC. Al treilea concurent este un sistem american, aflat încă în stadiu de cercetare, anunțat ca operabil pentru anul 1994. Mizа acestor cercetări este foarte mare, cel puțin pentru „bătrînul continent" : viitorul televiziunii, dar și al filierei electronice, domeniu în care lucrează numai în Europa sute de mii de oameni. Costul general al schimbării sistemului de televiziune este estimat între 14 și 25 miliarde de dolari. Cine va achita această factură ? Cine altul, decît consumatorul, contribuabilul. (Ș.F.)

TURNUL DIN PISA CONTINUĂ SĂ SE ÎNCLINE

La celebrul turn înclinat din Pisa au început unele lucrări de consolidare, contestate sub raportul eficienței de foarte mulți specialiști. Lucrările, care au debutat și vor fi terminate în luna aprilie 1992, prevăd fixarea a nouă sau zece inele de oțel fixate la diverse nivele ale monumentului. În mod practic este vorba de niște bandaje de compresiune, care, după opinia celor mai buni specialiști incluși în comisie, nu vor aduce și nu vor rezolva problema de fond : continua înclinare a turnului care, din fericire, se menține, într-un ritm constant. După cum se știe, înclinarea turnului din Pisa s-a manifestat în scurt timp după construirea lui, (în Evul Mediu) din cauză că terenul pe care urma să fie construit nu a fost cercetat cu atenția cuvenită, zona respectivă fiind freatică.

Decizia de a fixa turnul cu inele de oțel a fost luată în urma unei prelungite ședințe de consultare a autorităților de resort și a unui grup mare de specialiști din toată lumea, la care au luat parte și ministrul lucrărilor publice, Gianni Prandini și președintele comisiei tehnico-științifice, Michele Jamiolkowski. Soluția adoptată este una de circumstanță și nici măcar nu oferă garanții minime pentru evitarea unui potențial dezastru. Problema de fond, cea a stabilizării turnului, rămîne în continuare în fața de studiu, care probabil se va mai prelungi mult, problemă la care se adaugă și cea a fondurilor necesare în perspectiva începerii (totuși ?) a lucrărilor de reală consolidare. Există de mult un proiect de lege inaintat parlamentului (deși de mult, dar care nu a fost încă votat ?) prin care se solicită aprobarea unei sume de 100 de miliarde lire pentru salvarea monumentului cunoscut în întreaga lume.

Ceea ce constituie o mare curiozitate și totuși o profundă nedumerire este faptul că președintele comisiei tehnico-științifice împreună cu mulți specialiști de faimă, a declarat că marele număr de proiecte de consolidare a turnului sosite din toate colțurile lumii, rezultate de pe urma examinării la fața locului a situației, au fost toate respinse ca nefiind corespunzătoare, eventuala lor luare în considerare putînd provoca complicații și mai mari (demonstrate teoretic și, în multe cazuri în mod practic pe modele asemănătoare). După opinia comisiei (dacă nu vor interveni elemente neașteptate ca de exemplu accentuarea înclinării etc), la dispoziția lor există un interval de cel puțin un an și jumătate pentru găsirea unei soluții definitive (deși se manifestă mult scepticism din cauza pînzelor freatice aflate la baza și în jurul turnului din Piața dei Miracoli). Dintre ultimele soluții propuse au fost reținute doar două. Una aparține expertului Giulio Vigiani care, referindu-se la zona respectivă, a propus primăriei să desfințeze o mare parte a miilor de puțuri de apă și să caute alte soluții pentru asigurarea apei potabile necesară populației. Cealaltă propunere, a doua, considerată în subsolul pieții de jur-împrejurul ei trebuie construit un zid impermeabil cu o lățime de o jumătate de metru, care să poată „stopa" pătrunderea apei din pînzele freatice pînă în zona turnului. Căutările, expertizele, cercetările abundă, dar fără un folos. Vom ajunge oare să asistăm la momentul tragic și de nelertat al prăbușirii turnului ?...

GH. RUSSU

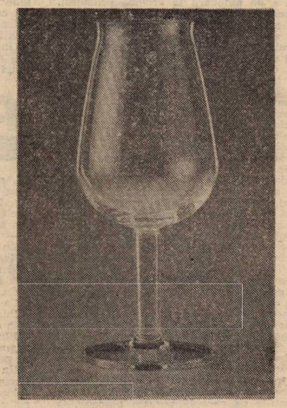

Și totuși, designul

„Desing Zentrum Nordrhein — Westfalen" din orașul german Essen a prezentat recent selecția sa anuală de realizări de marcă din domeniul creației formale. Calificativul „calitate foarte înaltă a design-ului" a fost primit de 19 produse, printre care se numără și paharul de bere din imagine, realizat de firma Reiner Moll & Partner. Alte 226 de produse au primit mențiunea „înaltă calitate a design-ului". Exponanții au fost designeri independenți și designeri industriali, provenind din 16 țări. Obiectele expuse au fost extrem de variate : de la automobile, pînă la aparate radiografice. (Ș.F.)

Un nou sex-simbol

La ultimul Festival Cinematografic care a avut loc la Cannes (Franța), a fost considerată cea mai frumoasă apariție. Atît publicul cît și ziariștii nu aveau ochi decît pentru ea, admirîndu-i ochii, nasul, gura și trupul îmbrăcat într-o rochie mulată, ca o a doua piele.

Cu filmul „La Chair" al regizorului Marco Ferreri, actrița Francesca Dellera a devenit sex-simbolul cinematografului italian. În Italia filmul a provocat deja scandal, datorită prezentării unor scene erotice. „În general, a declarat frumoasa actriță, eu mă îndrăgostesc de un american sau de un francez. Nu însă de un italian. Ei sînt mult mai posesivi și gelosi". De fapt Francesca nu își ascunde dorința sa de a face carieră internațională așteptînd realizarea acestei doleanțe.

Biblioteca magazin de proză scurtă

PICĂTURA DE ACID

Iată pr.ma intîmplare semnificativă.

A început ca într-un film de groază bine regizat.

Mergeam pe bulevard, pe trotuarul dinspre Parc, era vremea prinzului, era soare, cald, dar nu arșiță. Animație, știi cum e pe bulevard la vremea prinzului. Liceeni rizînd zgomotos, oameni grăbiți, unii mai puțin grăbiți, o sută de trecători fără chip, o femeie cu un geamantan, o patrulă soldătească, doi soți tineri împingînd un cărucior, un ceferist în uniformă, încă o sută de trecători fără chip, trei fete îmbrăcate în roz, urmate de trei tineri îmbrăcați în roșu, veneau de la vreun antrenament, o femeie în doliu, un bărbat cu o mînă în ghips, doi copii pe biciclete, încercînd să se răstoarne unul pe altul, altă sută de trecători fără chip. Pe deasupra blocurilor se auzeau țipînd pescărușii, coborau unii spre parc, în direcția lacului. Cariatidele și atlașii de pe fațada primăriei priveau îngăduitori, așa cum o făceau de cincizeci de ani, cu ochii lor de travertin, colțurile de aluminiu și sticlă ale bibliotecii străluceau, un autobuz cu burduf, scoțînd un fum albăstriu, o mulțime de autoturisme abia auzite, un triciclu pe care scria „înghețată", încă un autobuz. O zi perfectă, prototipul zilei medii.

Mergeam destul de repede, știi că eu mă grăbesc mereu, percepeam destul de vag, din instinct, tot ce era în jur, la un moment dat mi-a trecut prin minte fraza „arhanghelul de serviciu a uitat deschisă fereastra raiului, de-aia seamănă orașul atît de mult cu pozele ilustrate", o frază-drog pe care o repetam pentru a nu-mi conștientiza banalul decorului care mă înconjura, rămînînd la nivelul de receptor involuntar, deschis însă spre toate senzațiile pe care le puteam percepe. O fată cu o rochie albă, ca de mireasă, pe brat, un taxi oprind lîngă bordură, un tip fie cherchelit, fie arierat, salutînd adînc pe toată lumea, doi străini cu rucsacuri, bronzați și pletoși, o bunică, servriete, sacoșe, genți „diplomat", pungi de plastic, ghiozdane, o sută de trecători cu sau fără sacoșe, plase și genți „diplomat".

Am vrut să-mi aprind o țigară, am scos pachetul, am apăsat rotița brichetei. Undeva, în mijlocul capului, m-a fulgerat un junghi, o mică explozie, am simțit o căldură intensă, lichidă, inundîndu-mi tîmplele. Cred că a fost un semnal, cauză sau efect, nu știu, a ceea ce avea să mi se întîmple. Mi se dereglase ceva, sub cortex, într-o zonă necontrolabilă a creierului sau poate, dimpotrivă, se deblocase ceva, un releu, un procesor atavic, inhibat de douăzeci de mii de ani de civilizație, care se trezise acum și, neștiind prea bine cum să reacționeze la bombardamentul cu informații, se speriase, durea, zvicnea, trăgea alarma. M-am liniștit însă relativ repede, n-am dat nici o importanță incidentului, tot ce-ți spun acum despre el mi-a trecut ulterior prin minte, atunci m-am oprit pur și simplu o secundă, am închis ochii și am așteptat, convins că o să-mi revin imediat, era ca un circel trecător, n-avem altceva de făcut decît să așteptăm. Am dus țigara la gură și am apăsat din nou rotița brichetei.

— Îmi permiteți să aprind și eu ?

Un tînăr stătea în fața mea cu țigara întinsă, privindu-mă în ochi, așteptînd să-i răspund.

A fost ca un cutremur.

Ca o explozie.

Ca o glumă sinistră a naturii.

Pur și simplu, pămîntul s-a așezat într-o dungă.

Bineînțeles, nu înțelegeam nimic, nu aveam timp să raționez, abia dacă reușeam să percep.

Un vuiet general. Scîntei violete. Turbioane multicolore.

Mașinile s-au dus mai întîi spre trotuarul opus, alunecînd pe roți, s-au împiedicat de bordură, s-au rostogolit peste flori, s-au izbit de clădirile de vizavi și s-au oprit în perete. Tot ce fusese de sticlă se spărsese, la mașini și la clădiri.

Împreună cu tînărul care-mi ceruse foc — atunci nu mă gîndeam că e el, nu mă gîndeam la nimic — am zburat pur și simplu peste stradă. El s-a oprit cu spatele într-o mașină, eu am intrat cu picioarele printr-o fereastră și am rămas proptit în cercevele. M-am tăiat serios la o mînă cu cioburile care nu căzuseră încă înăuntru. În camera la fereastra căreia mă aflam, toate mobilele se grămădiseră pe peretele opus. Iar printre mobile, birouri și fotolii și dulapuri de metal, se zăreau mai multe femei, chircite, contorsionate, cu picioarele albe, goale, însîngerate majoritatea, zdrobite unele, trsărînd în ultimele spasme. Tînărul care-mi ceruse foc a alunecat de pe capota mașinii pe care se oprise și a ajuns la perete. Avea o mînă la spate, într-un unghi nefiresc, avea o adîncitură într-o tîmplă. Mă privea fix, nu privea nimic. Murise. Dincolo de el, alți trecători, alte mașini.

Mai spre colțul străzii, o trîmbă de fum, ieșind dintr-un autobuz răsturnat, proptit într-un stîlp. Stîlpul, îndoit, cu lămpile din vîrf căzute peste o vitrină în care se zbăteau doi copii pe biciclete. Un geamantan desfăcut se oprise între două cariatide, posesoarea, femeia în rochie neagră, zăcea deasupra, spre streașină. Nu-i mai trebuia geamantanul, nu-i mai trebuia nimic. Dinspre parc soseau frunze și crengi, majoritatea ocoleau clădirile în care ne oprisem noi, se crease un curent de aer care le purta mai departe. Un cărucior — gol — se agățase de un castan. O bancă verde îl izbi violent și cărucior zbură, înconjurat de scutece, printre frunze și crengi frînte, spre clădirea cu cariatide. Banca se răsuci, trecu din creangă în creangă, se prăbuși cu zgomot în urma cărucior.ului. N-am văzut dacă a lovit-o pe femeia care pierduse geamantanul. În același timp cu apa — lacul din parc ! — au început să zboare spre noi oameni și bănci și chioșcuri și instrumente muzicale, toată fanfara din parc cădea peste clădirea primăriei, peste clădirea bibliotecii, peste magazinele din jur. Peretele cu cariatide s-a prăbușit în interior, m-a lovit ceva în spate, n-am văzut ce, un cîine sau un copil, ceva inert și moale și greoi totuși, cercevelele s-au rupt, am căzut înăuntru, am antrenat în cădere un raft de bibliotecă, de pe un perete lateral, am căzut într-un morman de cărți, m-am zbătut, am dat peste o mînă, peste un cap, apa pătrunsese în clădire, prizele fulgerau, m-am ghemuit ca un fetus, instinctiv, voiam să redevin fetus, un pumn de materie incomplet diferențiată, s-a spart o ușă, s-a năruit un perete, a...

Tînărul stătea în fața mea, cu țigara întinsă, privindu-mă în ochi, așteptînd să-i răspund.

Era o zi obișnuită de vară, o zi în care orașul arăta ca în pozele lui ilustrate.

GHEORGHE PĂUN

(Va urma)

POVESTIRE ◎ POVESTIRE

POLICIER

TRIUNGHI ÎNSÎNGERAT

Ce-ar face orice bărbat de 36 de ani, arătos și înrobit manierelor elegante, atunci cînd soția îi repetă de vreo doi ani aceeași scenă de gelozie ? Chiar dacă acea consoartă are un vag titlu nobiliar și chiar dacă are dreptate, bărbatul cu pricina s-ar refugia fără întîrziere la pieptul voluptuos al unei amante.

Întrucît Raymond era un om normal, a procedat întocmai. În ziua aceea cumpărase două bilete la film. Spera că lady Jane acceptă și că vor avea o seară liniștită. Dar... „Vrei să salvezi aparențele ? strigase ea, vînător de zestre ce ești !" etc., etc. Tot tacîmul de reproșuri care îi era arhicunoscut lui Raymond fu debitat la cote înalte. Bărbatul n-a scos nici un cuvînt, dar a ieșit din casă și de la prima cabină telefonică a invitat-o pe Susan, amanta lui, la cinematograf. Cu voce ademenitoare și totdeauna caldă, Susan a acceptat.

S-au întîlnit în fața cinematografului și au intrat separat. S-au regăsit în întunericul sălii. Parfumul ei de garoafe îl ameți. A trecut circa un sfert de oră și, deodată, capul amantei s-a sprijinit brusc pe umărul lui. El, înțelegîndu-i mesajul tandru, a apucat-o delicat de mînă, dar...

Raymond tresări. Mîna lui Susan era rece și inertă. Se mișcă puțin și corpul femeii era cît p-aci să cadă la podea. Înnebunit de groază, o așeză pe Susan drept în scaun și, profitînd de bezna din sală, ieși cu pași repezi, însoțit de protestele cîtorva spectatori. Încă sub soc. Raymond păsea pe stradă năuc, uitînd de mașina din parcare. Ploua. Opri un taxi și abia atunci își dădu seama că a uitat fulgarinul pe scaunul de lîngă Susan, cu cîteva acte în buzunar. Dar nu-i mai păsa, se gîndea doar la incredibila moarte a lui Susan, căci presimțea catastrofa. Ajuns acasă, dădu pe gît un pahar plin cu Bourbon și urcă spre dormitor încă siderat. Lady Jane dormea. Dar avea nevoie să discute cu cineva, acum nu-i mai păsa de nimic. Luă ușor așternutul și-l trase de pe capul plin cu bucle blonde, vrînd să-i șoptească ceva. Dar zări dungile vinețiii de pe gîtul ei fin, gura larg deschisă și limba atîrnînd afară. Ochii ei deveniseră sticloși și priveau cu disperare undeva, spre infinit... Raymond leșină.

Tăcuse tot timpul anchetei. Nimeni nu i-ar mai fi dat 36 de ani. Nu vorbise nici cu avocatul adus din oficiu. Nu recunoscuse și nu negase nimic, iar procurorul înaintase dosarul cu acuzația de crimă dublă pasională : uciderea amantei, care probabil îl șantaja, și uciderea soției, probabil în timpul unei crize furibunde de gelozie. Prima crimă a executat-o cu un ac lung de păr, înmuiat în otravă, la adăpostul întunericului din cinematograf; a doua crimă prin strangulare. Fulgarinul, spectatorii deranjați, cunoscutele relații reci cu soția, totul era împotriva lui. Eșafodul urma să facă dreptate.

Comisarului Kardin îi păreau toate prea clare, prea evidente. Tăcerea inculpatului era suspectă. Îi era puțin milă de acest nenorocit, iar pe de altă parte, simțea că mai trebuie să fie ceva în tot acest carusel al morții. Dar ce ?

Cu o zi înaintea procesului înțelese. Studiind fotografiile lui lady Jane, observă că doar în cea în care e moartă lipsește colierul de aur pe care-l purta în permanență. Se mîndrea cu acea amintire de familie. Dar ei nu aveau servitoare și nu făcuse plîngere pentru dispariția lui. Nici printre lucrurile amantei nu fusese găsit. Kardin luă poza colierului și străbătu în goană tot orășelul, pe la cei șase bijutieri cunoscuți. Dar nici unul nu recunoscu podoaba din aur masiv. Așa ceva nu se uită toată viața. Kardin rămase în birou meditativ, cînd, spre după-amiază, primi un telefon. Un glas îi transmise în șoaptă că o doamnă s-a prezentat în magazinul său de bijuterii și încearcă să amaneteze colierul. Comisarul sări în sus de bucurie. Pînă la deschiderea procesului mai erau 12 ore.

Arestarea doamnei cu pricina a fost o formalitate. Chiar în noaptea aceea a urmat interogatoriul.

EPILOG

Ce-ar face o femeie de 30 de ani, care-și iubește la nebunie amantul ? Evident, i-ar cere să divorțeze. Dar bărbatul e căsătorit cu o lady care nu acceptă ca numele ei să apară în procese. Viața celor doi amanți nu e deloc ușoară. Și atunci... Atunci intră în scenă sora mai mare a amantei — ați ghicit, e vorba de Susan și de Raymond —, care într-o bună zi se hotărăște să-i vină în ajutor sorei sale.

În acea zi fatidică, Susan o anunțase întîmplător pe Marylin, sora ei, că Raymond va ieși seara cu lady Jane la cinema. Marylin se decide și, intrînd după începerea filmului, o ucide pe presupusa Jane. Iese din cinema și-i dă telefon lui Susan, dar nu răspunde nimeni. Încearcă și la Jane acasă, cuprinsă de o bănuială. Jane îi răspunde și atunci o furie nemărginită se dezlănțuie în sufletul ei. Se duce acasă la Jane și o sugrumă. În timpul luptei îi rupe colierul, pe care-l ia ca amintire...

Profund îndurerată de uciderea propriei surori, lui Marylin nu i-a mai păsat de inculparea lui Raymond. Tot ce avusese mai scump în viață pierise de mîinile ei. La trei săptămîni de la dramă, se hotărîse să plece din eras. Dar mai înainte, trebuia să scape de colier...

— Ai ucis doi oameni cu premeditare, oftă comisarul Kardin.

— Trei, spuse locotenentul de serviciu care tocmai intra pe ușă. Azi-noapte inculpatul Raymond s-a sinucis în celulă.

PAUL IOAN

SPORT UNIVERS

● **Peter Graf** se consideră drept tipul ideal de părinte, avocat, bancher și consilier fiscal. Cine altcineva putea să beneficieze de talentele înnăscute ale sale decît celebra Steffi Graf, care a fost vreme de trei ani numărul 1 în ierarhia ATP și deține recordul invincibilității cu 186 de săptămîni ? Profesor de tenis, Peter a sesizat de timpuriu la fiica sa înclinații deosebite pentru această disciplină sportivă, determinînd-o să participe la competiția Orange Bowl, rezervată cadeților. În momentul în care găsirea unui antrenor pe măsură lui Steffi a devenit o problemă presantă, Peter Graf nu s-a dezmințit, preferîndu-l pe cehoslovacul Peter Slozil, bun antrenor, dar cu o personalitate destul de ștearsă. Astfel încît, Peter nu s-a mai amestecat în indicațiile tehnice primite de Steffi, dar și-a păstrat monopolul absolut în toate celelalte probleme.

● **Fotbalul american** se află în plină ofensivă în Europa. Prima Cupă Mondială, un fel de supercampionat creat de National Football League din Statele Unite, la startul căreia s-au aliniat 10 formații provenind din cinci state americane și europene, s-a încheiat cu o victorie europeană : în fața a 62 000 de spectatori, „Monarhii" din Londra i-au învins pe „Dragonii" din Barcelona, pe Wembley. Fotbalul american a încetat, deci, să mai fie apanajul exclusiv al creatorilor săi. Numai în Franța, de pildă, 70 de echipe își dispută în fiecare duminică campionatul național, organizat în două divizii. Publicitatea eficace, stilul rap, televiziunea, în special Canal—Plus, sînt „vinovate" de o tendință remarcată de statisticieni în lumea sportului francez : o multime de tineri abandonează sporturile tradiționale pentru a se dedica unor discipline originale pentru spațiul lor geografic. Printre „beneficiarii" acestui curent se numără și fotbalul american.

● **Fostul lider al tenisului mondial**, în perioada 1982 — 1986, americanul John McEnroe, a realizat nu demult un spot publicitar pentru marea firmă franceză Perrier, pentru care a încasat nu mai puțin de 500 000 de dolari. Old Mac a trebuit, însă, să suporte cinci ore de machiaj zilnic sub degetele specialistului Chris Tucker. În acest inedit rol al său, McEnroe a fost lipsit de racheță, de mingea de tenis, de adversar, dar nu a putut fi deposedat și de caracterul său imposibil, fapt care a provocat multe dureri de cap realizatorilor clip-ului publicitar. Printre alte isprăvi obișnuite de-ale sale, Old Mac mai făcea și niște grimase amintind de talentul deosebit al marelui mim Marcel Marceau.

● **Olivier Marmurek** este jucătorul numărul doi în selecționata de tenis de masă a Franței. El este, însă, de părere că federația de specialitate nu îl tratează în raport cu poziția sa. Ca să-și susțină afirmațiile, Olivier îl ia ca termen de comparație pe primul component al echipei, susținînd că respectivul jucător, Philippe Gatien, se bucură de numeroase privilegii, la care el nu are acces. Singura sa consolare pare să fie antrenarea fratelui mai mic, Francois, în vîrstă de 11 ani, care se anunță de pe acum deosebit de înzestrat. El a și cîștigat campionatul parizian din acest an rezervat categoriei sale de vîrstă.

● **Selecționata germană de hochei pe iarbă**, a cîștigat pentru a treia oară, în acest an, după victoriile din 1970 și 1978, titlul de campioană europeană, întrecînd în finală pe campioana mondială en-titre, Olanda, cu scorul de 3—1 (1—0). Antrenorul echipei, Paul Lissek, a reușit să valorifice din plin „moștenirea" lăsată de antecesorul său. Klaus Kleiter, aducînd două titluri europene, unul în sală, celălalt în aer liber. La rîndul său, Kleiter cucerise cu naționala de juniori a țării sale trei titluri supreme înainte de a veni la „timona" echipei de seniori. Pentru Kleiter, o săptămînă de lucru de 100 de ore era lucrul cel mai firesc din lume. El le-a insuflat jucătorilor modestia, înainte de la forma mentalitatea învingătorului. Este normal, deci, ca jucătorii să nu-i poată uita metodele de lucru și atitudinea de pe teren și din afara acestuia.

● **„Marea doamnă a tenisului mondial"**, Martina Navratilova, se află în posesia unui palmares unic. Ea a fost numărul 1 în clasamentul ATP în șapte intervale de timp diferite, dintre care cel mai lung a fost de 156 de săptămîni — între iunie 1982 și iunie 1985. Printre numeroasele titluri de Grand Slem cucerite în lunga sa carieră, se numără și cele 9 cîștigate la Wimbledon. Clasarea în continuare în primele cinci jucătoare ale clasamentului mondial, constituie „balonul de oxigen" atît de necesar pentru menținerea Martinei Navratilova în cursa pentru supremația moadială.

ȘERBAN FILIP

HOROSCOP

Săptămîna 6.01 — 11.01

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Deceptie financiară.
Marți : Primele semne bune ale anului.
Miercuri : Satisfacții sentimentale.
Joi : Clipe tandre, sublime.
Vineri : Primiți bani.
Simbătă : Petrecere familială.
Duminică : Relaxare totală, pasivitate.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Două motive de optimism.
Marți : Sub vraja sexului opus.
Miercuri : O veste proastă.
Joi : Deznodămîntul unei afaceri.
Vineri : Excese temperamentale.
Simbătă : Migrenă, indispoziție.
Duminică : Vizită protocolară.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Numai zîmbet și fantezie.
Marți : Probleme sufocante, suprasolicitare.
Miercuri : Compromis sentimental.
Joi : Confirmarea unei presimțiri.
Vineri : Iritare, confuzie.
Simbătă : Zi norocoasă, profitați.
Duminică : Se confirmă un zvon pozitiv.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Decizie înțeleaptă.
Marți : Polemici trecătoare.
Miercuri : Reușită profesională.
Joi : Se spulberă o iluzie.
Vineri : Prizonier intimității conjugale.
Simbătă : Proiecte la gura sobei.
Duminică : Cumpărături obligatorii.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Farmecul iubirii ideale.
Marți : Scadența unei datorii.
Miercuri : Zi romantică, feerică.
Joi : Muncă încordată, suprasolicitare.
Vineri : Grațioasă și lacomă, iubirea.
Simbătă : Inspirație, travaliu intens.
Duminică : Aniversare zgomotoasă.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Zi cenușie, plicticoasă, ineficientă.
Marți : Ghionionul tradițional.
Miercuri : Primiți bani.
Joi : Aveți un prieten adevărat.
Vineri : Reprize erotice inmiresmate.
Simbătă : Calm, monotonie, meditație.
Duminică : O veste bună de departe.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Presiuni din toate direcțiile.
Marți : Conflicte profesionale.
Miercuri : Rambursarea unei datorii.
Joi : Zi senină, fermecătoare.
Vineri : Nervozitate excesivă.
Simbătă : Primiți bani.
Duminică : Drumuri costisitoare, rentabile.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Confesiuni înfiorate.
Marți : Irascibilitate, indispoziție.
Miercuri : Decizie înțeleaptă și promptă.
Joi : Captiv sexului opus.
Vineri : Ziua norocoasă.
Simbătă : Oboseală, surmenaj nervos.
Duminică : Zi febrilă, vă asumați noi obligații.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Sensibilitate rănită.
Marți : Primiți bani multi.
Miercuri : Muncă, încordare, polemici.
Joi : O veste excelentă.
Vineri : Agresiv, neiertător, imprudent.
Simbătă : Riscul unei afaceri incerte.
Duminică : Criză de orgoliu în familie.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Impresionați prin umor.
Marți : Decizie înțeleaptă, de viitor.
Miercuri : Zi generoasă în toate cele.
Joi : Refugiu sentimental mult dorit.
Vineri : Incertitudinea unei prietenii.
Simbătă : Zi de visare, în papuci și halat.
Duminică : Conjunctură financiară pozitivă.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Două vești bune.
Marți : Aspra dojană a iubirii.
Miercuri : Ratați o afacere bună.
Joi : Luciditate și ambiție.
Vineri : Suprasolicitare intelectuală.
Simbătă : Călătorie de plăcere.
Duminică : Refacere totală a spiritului.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Infernul coborît în suflet.
Marți : Surmenajul nervos continuă.
Miercuri : În sfîrșit o zi senină.
Joi : Primiți bani.
Vineri : Reușită profesională de excepție.
Simbătă : Capcana nostalgiilor apăsătoare.
Duminică : O veste foarte bună, entuziasmantă.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Primele vederi panoramice

Capitala țării, Bucureștiul, a fost fotografiată pentru prima oară cu aparat de tip dagherotip în anii 1854—1856. Fotograful vienez căruia îi datorăm aceste unicate cu valoare istorică și sentimentală s-a numit Ludwig Angerer. Aproximativ 28

de vederi ale Bucureștilor dinainte de Unirea Principatelor se află în tezaurul Bibliotecii Academiei Române. Imaginea prezentată a fost luată de pe acoperișul Teatrului Național și obiectivul a fost orientat către strada Cimpineanu (zona actualului bloc Turn de lîngă Sala Palatului). În planul îndepărtat se află grădina Cișmigiu (vecină pe atunci cu moșia Belvedere — zona Regie de azi).

Cel mai mic cormoran

Cel mai mic cormoran care trăiește la noi — Phalacrocorax pygmaeus — are lungimea maximă de 48 centimetri. Penajul său este aproape în totalitate negru, cu reflexe arămii și cafenii la extremități. Vara slălășluiește în Delta Dunării, iar sezonul rece îl petrece în sudul Mării Negre și în nordul Mării Mediterane.

Premieră în electrificare

Prima linie de transport a energiei electrice în țara noastră a fost dată în funcțiune în anul 1899, avînd drept sursă hidrocentrala de la Valea Sadului și ajungînd pînă la Sibiu — lungimea totală de 18 kilometri. În Europa, prima linie de acest fel fusese pusă în funcțiune numai cu opt ani înainte, între Frankfurt și Lauffen (175 km).

Exploratori

Primele cercetări de biologie marină efectuate în Marea Neagră aparțin savantului Grigore Antipa. În anul 1893 acesta a participat la o expediție cu durata de nouă luni în jurul Mării Negre.

Dirijabile românești

În anul 1883, căpitanul George Ferechide concepe un dirijabil avînd o formă lenticulară. Fizicianul Leon Lecornu, un pionier al aviației mondiale apreciază foarte mult realizarea lui Ferechide în lucrarea „Navigation aérienne". În 1893 Mihai Brăneanu propune Societății de Științe Fizice un proiect de balon dirijabil, propulsat de palete laterale. Din comisia care a aprobat proiectul respectiv a făcut parte și Spiru Haret, dar din motive financiare propunerea nu s-a materializat.

Perseverență

Botoc Petru din localitatea Ucuriș, județul Bihor, este deținătorul unui record inedit, dovedind atașament și perseverență față de biserica ortodoxă locală. În strana acesteia el a cîntat nu mai puțin de 70 de ani (fiind născut în 1899). Botoc Petru merge acum pe 93 de ani și este cel mai longeviv cantor din țară.

GUINNESS BOOK

FARURI CELEBRE

Nimic nu aduce mai multă liniște în sufletul navigatorului de cursă lungă decît farul ce-l zărește pe Țărmul pămîntului natal. Unul din farurile cele mai luminoase din lume e cel de pe coasta Bretaniei, Franța, în localitatea Créac d'Ouessant ; construit în 1638, el a fost mult îmbunătățit în 1939. Acest far celebru are înălțimea de 49 metri și, chiar în timpul celei mai puternice cețe, intensitatea lui luminoasă atinge 500 milioane candele.

Sursa luminoasă cu cea mai mare rază de vizibilitate se situează la înălțimea de 328 metri și se află — ați ghicit ! pe faimosul Empire State Building, New York City. Fiecare din lămpile sale cu mercur dezvoltă o intensitate luminoasă de 450 milioane candele. Lumina sa este vizibilă la distanța de 128 kilometri pe sol și la 480 kilometri din avion. Aprinderea acestor lumini uluitoare s-a făcut la 31 martie 1956.

Cel mai înalt far din lume are înălțimea de 105 metri și este construit numai din oțel. El e situat lîngă Yamashita Park din Yokohama, Japonia. Puterea lui este de 600.000 candele și are o vizibilitate extinsă pînă la 32 kilometri.

Dacă marinarii își doresc un far cît mai puternic pe coastă, în mod sigur ei își doresc și o casă pe uscat. Recordul la construit o casă (de tipul celor întîlnite la ferme, cu trei dormitoare și toate anexele, inclusiv țevăria) este de... șapte ore și 35 de minute ! Poate cititorul va refuza să creadă într-un asemenea miracol, și totuși, în mai 1981, la Palm Beach Gardens, statul Florida, SUA, o echipă de 500 de persoane a stabilit în fața unui mare număr de spectatori această performanță uluitoare. De reținut că respectiva casă, perfect funcțională, a fost ulterior vîndută la licitație pentru 100.000 dolari.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

INTRANSIGENȚA METALULUI

Anul zodiacal 1992 începe pentru chinezi la data de 4 februarie 1992. Asta înseamnă că și după Anul Nou, europenii vor consimți să se mai afle încă 35 de zile sub influența Oii de Metal a actualului an zodiacal chinezesc. Să remarcăm de la bun început că metamorfoza Oii în Metal nu a fost prea favorabilă pentru noi. Intransigența pe care o conferă acest element fundamental al Naturii s-a manifestat pe plan național, dar și pe plan mondial într-un mod suficient de nefavorabil.

Cînd vorbesc de intransigență a Metalului, mă refer atît la conflictele între oameni, cît și la vitregiile Naturii care au afectat soarta multor semeni ai noștri. Menționînd îndărătnicia Naturii, nu pot să uit reactivarea unora din periculosii vulcani din „cercul de foc al Pacificului" — între care Pinatubo ocupă un rol deosebit. Nu pot să uit catastrofalele inundații din Bangladesh, dar mai ales reactivarea zonei seismice din Banat, care a făcut atîtea pagube și a stîrnit atîta suferință. Inundațiile din Moldova — din dreapta și din stînga Prutului — sînt alte dovezi că Natura a avut un „suflet de fier" și pe teritoriul țării noastre.

Dar acest an de Metal, care va continua și după Anul Nou al europenilor, s-a afirmat pe plan mondial și ca o eclipsă de elasticitate în deciziile oamenilor. Puturile de țiței din Kuweit au ars luni întregi, puci-ul de la Moscova ne-a dat fiori, războiul civil din Yugoslavia ne îngrijorează... Oamenii care poartă pe umeri povara unor decizii majore s-au văzut confruntați cu evenimente istorice, de o copleșitoarea importanță. Printre acestea, dezmembrarea Uniunii Sovietice apare clar sub semnul conflictului dintre Foc și Metal. Marea revoluție din octombrie 1917 — așa cum scriau manualele de istorie pînă de curînd — s-a desfășurat într-un an de Foc (23.01.1917—10.02.1918, Dragon), iar Focul și Metalul se află într-un conflict maxim, atunci cînd ne aflăm sub imperiul Metalului (în anii de Foc, semnul Metalului este extrem de favorabil).

Anul chinezesc 1992 va fi un an sub metamorfoza Apei, ceea ce ne dă speranțe într-o tăcere mai evidentă a armelor și o creștere mai sensibilă a subtilității în gîndire și acțiune. Apa este un semn al flexibilității, al adaptabilității conjuncturale. Este totodată un semn al idealiștilor, al visătorilor care nu se manifestă niciodată cu agresivitate. Pe de altă parte, principiile fundamentale Yin și Yang vor echilibra suferința din trecut printr-o rază de fericire în viitor. Este imposibil ca acest principiu tradițional chinezesc să dea greș. Și să mai adăugăm la acesta prezența în anul chinezesc 1992 a unui Lap Chun — adică a unui început de primăvară chinezească (data de 5 februarie). În anul precedent nu am beneficiat de nici un Lap Chun, ceea ce de obicei semnifică absența unei prosperități sensibile.

Marile speranțe pentru anul 1992 chinezesc decurg și din faptul că va fi un an al Maimuței. Pentru români, a căror nouă istorie a început să se scrie într-un an al Dragonului (22.12.1989), Maimuța este extrem de favorabilă, deoarece ea se înscrie în triunghiul armoniei împreună cu Dragonul și Șobolanul. Din acest punct de vedere auspiciile anului calendaristic chinezesc sînt foarte optimiste. Vom avea, la anul pe vremea asta, confirmările de rigoare.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

MEGA VISION

o firmă, o marcă, o garanție a calității

VĂ OFERĂ

aparatură electronică modernă

produsă de firme internaționale prestigioase:
SHARP, SANSUI, NOKIA, TEC, YOKO, MASPRO, TDK, ZANUSSI

- Televizoare color, videorecordere, playere
- Componente pentru antena satelit
- Radiocasetofoane, radioreceptoare staționare și auto
- Combine muzicale
- Telefoane, calculatoare
- Aparate foto și rolifilm
- Casete video și audio
- Produse electrocasnice: frigidere, congelatoare și altele
- Ceasuri din gama celui mai renumit producător mondial-SEIKO, în exclusivitate pentru România

Magazinele
"MEGA VISION"
vă așteaptă

☛ B-dul 1848 nr. 39 (P-ța Unirii), tel. 12 00 99
☛ Calea Victoriei nr. 122, tel. 50 38 55
☛ Șos. Ștefan cel MARE nr. 2, tel. 11 97 39

Orar: zilnic între orele 10–20
sîmbătă între orele 10–16

6 luni garanție, cu "service" asigurat

"ADAGRIROM" S.R.L.

livrează EN-GROS întreaga gamă de produse electronice și electrocasnice "MEGAVISION", precum și produse alimentare din import. Comenzile la sedile din B-dul Carol 44-46, Hotel Modern, etaj 7,
tel.14.51.42, 14.21.78 și B-dul 1848, nr.39
tel. 12.00.99, 12.01.00 - Fax 12.06.45

Societatea comercială FEPER SA în colaborare cu firma DIGI TERAOKA SEICO – Japonia vă oferă prin firma Modest SRL cîntare electronice cu sau fără memorie cu capacitatea de cîntărire între 0–15 kg. tip DS 430 și DS 381.

Informații la telefon : 12.05.60 și 88.63.95

O nouă „Fortăreață Europa"

Patronul firmei BMW, Eberhard von Kuenheim, a vorbit recent despre o politică agresivă de cucerire a pieței de către constructorii est-asiatici. Președintele firmei Mercedes-Benz, Werner Niefer, a calificat, la rîndul său, actuala strategie globală a japonezilor drept „război economic". Începînd cu anii 70, strategia de penetrare a pieții pusă în valoare de aceștia în regiunile europene limitrofe, a afectat firmele cu o producție de masă de pe bătrînul continent. Specializate în producția de automobile cu motoare de mare capacitate, Mercedes și BMW s-au văzut încet-încet, înlăturate de pe piață. La rîndul lor, însă, au efectuat o serie de afaceri profitabile în Japonia. Odată cu lansarea modelelor de mare serie Lexus, Infiniti și Acura, de către Toyota, Nissan și Honda, constructorii germani nu au mai fost așa de căutați pe piețele, externe, deși și-au păstrat supremația în țara lor.

Clientul american mediu este mai puțin fascinat de o marcă decît cel german, însă, atunci cînd vede un preț de achiziție mai scăzut, nu ezită să cumpere o mașină japoneză. Or este binecunoscut faptul că japonezii practică prețurile cele mai scăzute de pe piață. Printre atuurile producătorilor japonezi, care fac posibilă această realitate, se numără : productivitatea sporită, metodele de producție ultramoderne, mai buna organizare a sectorului cercetare-dezvoltare. Industria europeană a automobilului se retrage progresiv în propria „carapace" — „Fortăreața Europa— pe măsura escaladării concurenței mondiale în domeniu. Iar pentru a-și menține pozițiile pe vechiul continent, aceasta trebuie să-și îmbunătățească rapid sistemul de producție, în special în vederea anului 2000, cînd este prevăzută o largă deschidere reciprocă a piețelor japoneză și europeană. (Ș.F.)

DE CÎND POARTĂ

FEMEILE PANTALONI?

Cu numai un secol în urmă apreciatul pictor Eugéne Delacroix declara cu indignare că purtarea pantalonilor de către femei reprezintă o atingere ofensatoare a drepturilor bărbatului. Era oare în măsură un veșmînt nevinovat să bulverseze valorile culturale ale Occidentului ? „Adoptarea" pantalonilor de către reprezentantele sexului frumos pe parcursul ultimilor 80 de ani, a fost, în orice caz, mai mult decît un simplu capriciu al modei.

Urmașele Evei au început să folosească pantalonii o dată cu cucerirea unei mai mari independențe, grație activității lor profesionale, care la permite să se întrețină singure și să dispună de propriii bani după bunul lor plac. Pe de altă parte, este binecunoscut faptul că veșmintele purtate pînă atunci le-au stînjenit în permanență mișcările. Fixate în corsete care le împiedicau să respire normal, purtînd rochii și trene foarte grele nu s-ar putea spune că au apreciat întotdeauna aspectul exterior conferit de aceste veșminte. Această tendință a modei a cunoscut un punct culminant în secolul al XIX-lea, în care femeia era o creatură fără apărare, ce depindea în totalitate de bărbatul său. Atribut decorativ al soțului, ea trebuia să fie dovada vie a averii acestuia purtînd obiecte de îmbrăcăminte cît mai complicate și impresionante.

Femeile au fost eliberate de aceste poveri în epocile mai liberale. Dar, spre ghinionul lor, aceste epoci, cum ar fi și cea a Revoluției franceze au fost destul de rare și se încheiau destul de repede. „Drepturile omului" odată pomenite, indiferent de context, făceau referire directă, în exclusivitate, la bărbați. Aceștia se temeau de portul pantalonilor de către femei prin prisma pierderii unei părți a autorității lor asupra celor pe care trebuiau să le ocrotească.

Cu mult timp înainte ca portul pantalonilor să fie la modă, femeile au purtat acest veșmînt de fiecare dată cînd nu mai îndeplineau rolul tradițional impus de societate. Femeile care mergeau în pelerinaj în secolul al XVI-lea purtau pe dedesubtul rochiilor pantaloni lungi pînă la genunchi. La fel și artistele de circ și comedienele. Iar în secolul al XVIII-lea, fetele ce lucrau la ferme purtau, de asemenea, pantaloni, care nu le stînjeneau la lucru. Femei de origine nobilă, printre care și regina Franței, Maria Antoaneta, nu mai încălecau pe cal în costum de amazoană, ci purtînd exact aceeași vestimentație cu cea a bărbaților.

Ceea ce era permis în timpul carnavalelor, nu mai era posibil în viața de zi cu zi. Astfel, doi cercetători olandezi au efectuat un studiu asupra cazurilor a 120 de femei care au trăit travestite în perioada cuprinsă între anii 1550 și 1839. Ele au fost mateloți, soldați și chiar s-au măritat cu alte femei (!). După ce pedepsele care se aplicau femeilor, în cazul în care erau depistate că au purtat pantaloni au fost abolite, bărbații au încercat să le descurajeze de a-i mai folosi prin ridiculizarea acestui obicei.

Celebra scriitoare George Sand, care umbla îmbrăcată ca un bărbat, pentru a fi mai la adăpost în timp ce se plimba seara pe străzile Parisului, a făcut obiectul a nenumărate caricaturi apărute cu predilecție în presa vremii. De asemenea femeile au început să poarte pantaloni, ce le ajungeau la genunchi, cu ocazia folosirii bicicletelor, spre sfîrșitul secolului al XIX-lea.

Sportul practicat de femei a servit decisiv la impunerea pantalonilor în garderoba femeii. Alpiniste precum Henriette d'Angeville, care a escaladat în 1838 vîrful Mont—Blanc, își începeau urcarea în rochii, pentru ca, îndată ce scăpau de privirile curioșilor de sex masculin, să folosească pantaloni. Artiste renumite, cum ar fi actrița Marlene Dietrich sau dansatoarea Anita Berber, purtau pantaloni sau smoking-uri deoarece doreau cu orice preț să șocheze, întrucît, în anii '20, lumea nu se obișnuise nici de departe să vadă pe stradă femei purtînd pantaloni.

Începînd cu anii 50 pantalonul a devenit o modă curentă pentru femei, acestea putînd să-l poarte zilnic, dacă doreau acest lucru. Adoptarea blugilor pe filiera americană, în anii '60, a contribuit și ea la acceptarea purtării pantalonului de către femei, aceștia făcînd parte din garderoba feminină curentă în zilele noastre.

ȘERBAN FILIP

medicina la zi

ÎNFLUENȚA LUNII ÎN VIAȚA NOASTRĂ

La fiecare 29 de zile pămîntul se află între Soare și Lună. Astrul mort răspîndește claritatea solară pe planeta noastră, învăluind-o într-o culoare albăstruie. Unii spun că în nopțile cu lună plină se petrec lucruri ciudate...

Într-adevăr, s-a observat că în nopțile cu lună plină psihiatrii și medicii de gardă se așteaptă la o creștere a apelurilor, fapt dovedit și de statisticile efectuate.

Ziariștii de la „Point" s-au oprit asupra acestei probleme și cu ajutorul rezultatelor puse la dispoziție de poliție au constatat o creștere a agresiunilor și a accidentelor.

Interogați, pompierii din New York, Los Angeles, Miami și Paris au fost cu toții de acord că se semnalează un număr sporit de incendii în nopțile cu lună plină...

De aici și elaborarea teoriei lui Arnold Lieber, care susține că ar fi vorba de niște „maree biologice". Cu toții cunoaștem fenomenul mareelor sub influența lunii și după cum se știe omul este compus, ca și suprafața pămîntului din 80% apă. „Viața este făcută din maree — explică Lieber și adaugă că — la luna plină și la luna nouă, mareele biologice sînt în faza lor maximă și deci efectele sînt mai puternice." Regăsim aici vechea definiție a lunatecului, conform căreia spiritul imprevizibil oscilează în voia fazelor lunare. Mareele biologice nu cauzează comportamente stranii, ci se manifestă mai ales la persoanele cu tendințe violente, agitîndu-le.

Serviciul de Urgențe Psihiatrice din Paris este de aceeași părere, însă face o analiză diferită fenomenului, arătînd că oamenii sînt sensibili la legende, filme de groază, articole senzaționale, etc., pe care le pun în legătură cu efectele pretinse nefaste ale lunii, pentru că văd în acest fenomen ceva misterios, cu nuanțe tragice. Această cultură a paranormalității poate impresiona spiritele deja perturbate.

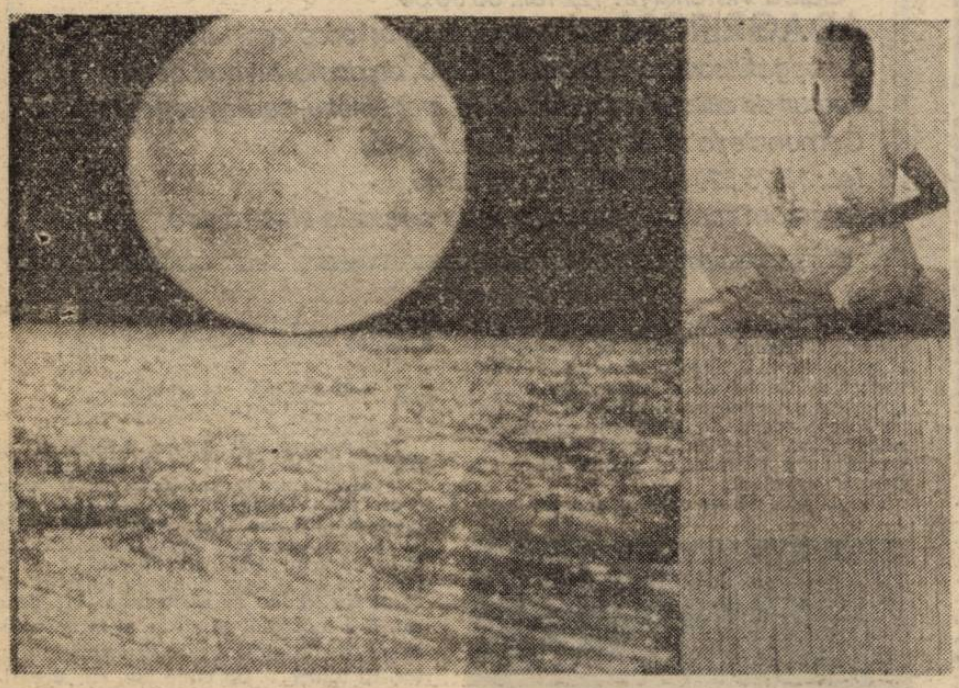

Se remarcă, de asemenea, o concordanță între ciclurile lunare și cele feminine. Timpul gestației durează nouă luni și credința populară spune că luna plină „aduce" copilul. După datină se mai spune că la lună ascendentă va fi conceput un băiat, în timp ce la lună descendentă pruncul va fi de sex feminin. Astrologii afirmă că fazele lunii în momentul nașterii determină trăsăturile personalității.

Ținînd seama de faptul că rotația lunii nu e străină de „funcționarea" biologică a organismului nostru și luînd în considerare experiențele realizate cu cîțiva indivizi izolați de orice lumină naturală, timp de cîteva săptămîni, s-a putut constata că orologiul nostru intern se alinia zilei lunare de 24,8 ore.

Un farmacolog american, Ralph Morris, merge și mai departe, arătînd că apariția unor maladii ar fi în corelație cu fazele lunare. După el, 66% din anghine și ulcerele tratate la spitalul din Illinois, ar fi declarate în cele 7 zile cuprinse în faza de lună plină și pînă la ultimul pătrar. Tot atunci și hemoragiile sînt mai frecvente.

Grădinarii au și ei un calendar lunar. „Tot ce crește deasupra pămîntului să fie semănat la lună ascendentă și tot ce crește în pămînt să fie semănat cînd e luna descendentă." Explicația e simplă : luna ascendentă atrage seva către frunze, iar luna descendentă îi încetinește ascensiunea. Felurite sînt și credințele populare legate de lună devenite principii pentru cotidianul bunicilor noștri : uscatul și înfrumusețarea lenjeriei la lună, tăiatul părului pe timp de lună plină, ca să crească mai viguros, etc.

În sfîrșit, nimeni nu e obligat să creadă... dar, după toate acestea, să nu uităm că luna rămîne un minunat suport pentru visare...

MANUELA SPĂTARU

Diagnostice prenatale

Așteparea unui copil este fără îndoială, un moment magic, de intensă stare emoțională în viața unei femei, dar și un moment de mare tensiune. Întotdeauna starea de graviditate este însoțită de frică, mai ales de femeile care nasc pentru prima oară și doresc ca primul lor fiu să fie frumos și mai ales sănătos. Una din stările tipice care determină o stare de angoasă a mamelor care așteaptă să nască este aceea că viitorul lor copil s-ar putea naște cu unele insuficiențe. Mult timp medicina nu a putut să vină în ajutorul mamelor pentru a rezolva unele dubii, unica apreciere constînd în starea de sănătate a părinților și a rudelor mai apropiate.

Iată de ce vom încerca prin mijlocirea redării unui interviu acordat publicației italiene „Visto" de către un mare specialist în acest domeniu, dr. Angelo Oldrini, ginecolog de renume din Milano, pentru ca cititorii noștri să poată să cunoască noile aspecte care derivă din examenele prenatale executate cu o tehnică de vîrf.

— Ce boli pot fi considerate congenitale ?

— Boala congenitală prezentă la capătul graviditații, poate fi fie ereditară, fie una apărută datorită unor factori neașteptați în timpul graviditații. Sînt boli congenitale de origine genetică, de origine cromozomică sau determinate de factori ambientali necunoscuți sau incerți.

— Care sînt bolile genetice ?

— Bolile genetice survin în urma modificărilor suferite de gene (care reprezintă codicele informativ conținut în cromozomi). În această categorie de boli, lipsa unei gene modifică o funcțiune, cum este cazul în talassemia, hemofilia, distrofia musculară și fibroze cistice. Din păcate, numărul bolilor genetice se ridică la uimitoarea cifră de 3 — 4000. Cu un diagnostic precoce se pot individualiza talassemia, hemofilia ș. distrofia musculară.

— Ce se poate face în cazurile în care bolile se datoresc unor factori ambientali ?

— Se ivesc situații cînd dezvoltarea fătului este tulburată și amenințată. Cauzele pot fi diverse. De exemplu, o boală, rujeolă, ingerarea unor substanțe toxice ori radiațiunile ionizante nocive.

— Mai există și un alt grup de asemenea boli ?

— Da. Există boli care sînt de origine patologică și în general nu pot fi prevăzute, fiind foarte rare.

— Ce mijloace stau astăzi la dispoziție pentru un diagnostic precoce ?

—În primul rînd ecografia cu o multitudine de aplicații și, implicit rezultate numeroase și extrem de prețioase. Apoi multe alte metode printre care citez analiza unor mici fragmente de placentă care ne relevă date extrem de prețioase și clare, prelevarea cu o seringă specială a lichidului amniotic etc. operațiuni care nu implică nici un risc, dar în schimb sînt foarte edificatoare din punctul nostru de vedere (și bineînțeles al viitoarei mame).

Important de subliniat este și faptul că asemenea controale pot fi eficiente numai în primele luni ale graviditații, întrucît unele constatări necorespunzătoare rezultate din analize nu mai pot fi de folos atunci cînd persoana respectivă se află într-o stare avansată de graviditate (5 — 6 luni) și un potențial avort prezintă riscuri prea mari pentru mamă.

GH. RUSSU

Totul despre gemeni... sau aproape totul

Jim Springer și Jim Lewis sînt gemeni, care au fost separați la șase săptămîni după nașterea lor. 39 de ani mai tîrziu, cu prilejul unui studiu asupra gemenilor efectuat la Universitatea din Minnesota (SUA), cei doi se reîntîlnesc, descoperind că fiecare se căsătorise cu cîte o fată pe nume Linda de care divorțase, apoi ambii se recăsătoriseră, soțiile lor numindu-se Betty. Fiii lor cei mari se numeau James Alan. Dar asta nu e totul : ei conduceau același model de Chevrolet de culoare albastră și petreceau adesea vacanțele pe aceeași plajă din Florida. Cîinii lor se numeau Toy. Aceste afinități nu reprezintă decît unul din aspectele misterului și fascinației exercitate de către gemeni. Un miracol al vieții care nu încetează să ne uimească.

Mai tîrziu, în viață, gemenii simbolizează relația aproape ideală, fără conflict, pe care mulți o caută în zadar. În Statele Unite, gemenii au magazinul lor, „twins" (cuvînt englezesc pentru gemeni) și organizează în fiecare an un festival în orașul „Twinsburg (Ohio). Anul trecut s-au reunit peste o mie trei sute de perechi de gemeni veniți din lumea întreagă, demonstrînd încă o dată afinitățile și similitudinile dintre ei. Ilustrarea acestei afirmații sînt Karah și Sarah Isom de 12 ani, inseparabile, cu aceleași păpuși, cățel, aceeași bună prietenă. Proiectele lor de viitor sînt aceleași.

John Fuller, un octogenar și fratele său geaman Buell, recent decedat, erau la fel de devotați unul altuia, îmbrăcîndu-se la fel și purtînd chiar ceasuri identice. Erau extrem de încîntați să facă farse. Lucrînd în aceeași companie aeriană, luau pauza în momente diferite și se așezau în cafenea în același loc, dînd impresia că unul dintre ei nu muncea niciodată. O astfel de intimitate poate antrena un comportament ciudat și misterios pentru ceilalți. Gemenii au reputația de a inventa între ei limbaje secrete pe care numai ei le înțeleg. Un studiu mai aprofundat a permis elucidarea misterului pentru numeroase cazuri. Astfel, June și Jennifer Gibbson, celebrele „gemene tăcute" engleze, care nu comunicau decît între ele, vorbeau rapid și cu accent ciudat. Toți copiii utilizează cuvinte proprii pe care le abandonează cînd se corectează, dar gemenii încurajați unul de celălalt continuă mai mult timp. După unele aprecieri patruzeci la sută dintre gemeni ar avea un limbaj secret pe care-l părăsesc de obicei spre vîrsta de cinci sau șase ani.

Alte mistere referitoare la gemeni, în special fenomene de percepție extrasenzorială sînt mai greu de pătruns. Cu cîțiva ani în urmă Donald Deith se plimba pe o stradă din Rockville, cînd deodată simți violente dureri, asemănătoare unor descărcări electrice în regiunea abdominală.

Mai tîrziu vorbind cu Louis, fratele său geaman la telefon află că acesta făcuse o ruptură de mușchi abdominali. Această percepție extrasenzorială se învîrte în jurul unor evenimente importante nașterea, moartea, rănirile.

Există două tipuri principale de gemeni: identici sau homozigoți și diferiți sau heterozigoți. Oamenii de știință apreciază că pot exista și gemeni „pe jumătate identici" rezultați din separarea în două jumătăți aproape egale a unui ou în primele sale stadii de dezvoltare, fiecare jumătate fiind fecundată apoi de către un spermatozoid diferit. Gemenii din această categorie prezintă mai multe asemănări decît gemenii diferiți, care provin din două ovule diferite. Există chiar și gemeni, care au tați diferiți, căci un ovul a început să formeze embrion, iar altul a putut fi fecundat o lună mai tîrziu, de către un alt bărbat. Din o mie de nașteri, doar patru perechi pot fi gemeni identici. Un studiu efectuat la patru mii de mame arată că gemenii aveau la rîndul lor o șansă din 58 să dea naștere gemenilor. O femeie care nu a avut gemeni în familia sa are mai puțin de unu la sută șanse să aibă gemeni. Șansele cresc după mai multe nașteri, tratament contra sterilității și cînd femeia este între 35—40 de ani. Probabilitatea este și mai mare cînd se întrerupe tratamentul „pilulei", stimulîndu-se gonadotropinele, hormonii care activează circulația. Recent s-a descoperit că există mai mulți gemeni concepuți decît născuți. Anumite studii de ecografie indică, că în 78% din sarcinile gemerale, unul din fetuși dispare către luna a cincea.

De peste un secol, studiul gemenilor servește în aprecierea importanței genelor în formarea personalității. Pentru că împart exact aceleași gene, gemenii identici crescuți în medii diferite permit științei să determine particularitățile fizice și mentale ale individului, care sînt date de gene și care de educație.

Cercetătorii nu se pot teme de o «penurie» a subiecților de observat, pentru că în prezent se apreciază la peste 90 de milioane numărul gemenilor din lume.

Mulți gemeni au primul dinte la aceeași vîrstă și chelesc împreună. Originea ceasurilor biologice declanșează aceste evenimente. Studiul gemenilor crescuți separat permite cercetătorilor să înțeleagă cum influențele reciproce ale naturii și educației fac din noi ceea ce sîntem.

Cu siguranță nu putem schimba ceea ce ne dă natura, dar educația are un merevoluntar și gemenii identici nu au obligatoriu un comportament identic. Citind cazul unui cercetător de la Universitatea Minnesota, afirmația își găsește exemplificarea. Una din gemenele separată la naștere de sora sa a devenit pianistă aproape profesionistă, deși în familia în care fusese crescută nu erau muzicieni, în timp ce sora sa adoptată de către un profesor de pian nu s-a interesat niciodată de acest instrument.

Pentru gemenii identici nimic nu poate fi mai amuzant, uneori, decît să reprezinte o jumătate, în una din cele mai magnifice „farse" a naturii.

MANUELA SPĂTARU

Întîmplări adevărate

Muşcat de un şarpe cu clopoţei

Timpul era frumos pentru un sfîrşit de februarie. Mark Durrance, un băieţel de 12 ani, cu părul blond şi ochii albaştri, ieşise să se joace cu puşca lui cu aer comprimat. Îl însoţea Bobo, ciinele său şi amîndoi se simţeau bine în acel ţinut pierdut din sud-vestul Floridei. Mark zărise o pasăre pe o ramură şi tocmai se prefăcea că o ţinteşte cînd căzu parcă fulgerat de o durere ca o lovitură de topor ce-i traversa piciorul, apoi fu cuprins de o arsură. Se întoarse să vadă ce i s-a întîmplat : un şarpe cu clopoţei îl muşcase de gleznă şi se agăţa de el feroce. Bobo se lupta cu disperare cu şarpele. În cele din urmă ciinele reuşi să-i atace capul şi cu o mişcare bruscă, Mark

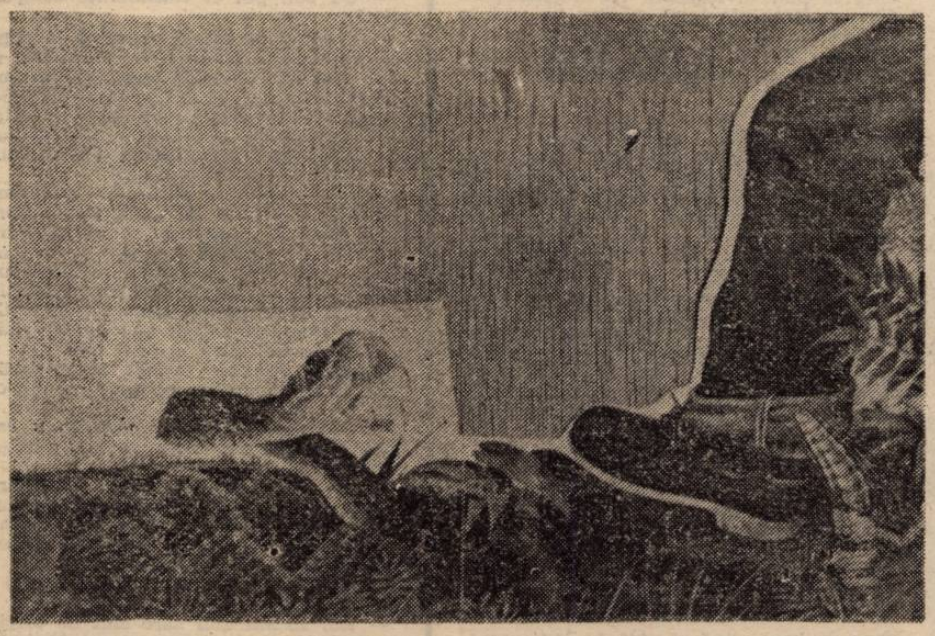

îşi eliberă piciorul. Copilul se găsea la 150 m de casă, dar ştia de la părinţii săi că acceleraţia circulaţiei sanguine face ca veninul să urce mai repede la inimă. În orice caz nu trebuia să se mai mişte. „Fără panică" gîndi micuţul prins de dureri, slăbiciune şi ameţeli.

Mark ignora însă că şarpele îi injectase o doză mare de venin direct în venă. Otrava se propaga rapid în organism, atacînd sistemul respirator, inima şi mecanismul de coagulare sanguină. Printr-un miracol, Mark părăsi locul accidentului şi reuşi să ajungă în salonul casei unde se prăvăli scuturat de convulsii violente. Înspăimîntaţi, îi puseră un garou la picior şi alergară cu camioneta la cel mai apropiat centru medical, la circa 30 de kilometri. Tatăl băiatului conducea nebuneşte, dar la 2 kilometri înainte de centrul medical, motorul se opri şi camioneta se imobiliză. După încercări disperate rămase fără răspuns, în sfîrşit o maşină se opri. Deşi conducătorul ei, un muncitor agricol haitian, nu vorbea engleza, înţelese situaţia şi ajunseră la centrul medical. Aici infirmierele făcură tot posibilul să împiedice starea în care se afla copilul, dar, din nefericire, nu erau echipaţi cu cele necesare îngrijirii, astfel încît o ambulanţă îl transportă de urgenţă pe Mark la spital. Copilul aproape nu mai respira şi părea mort. În următoarele opt ore medicii şi un batalion de infirmiere s-au încăpăţînat să-l salveze pe Mark. Evoluţia sănătăţii lui Mark era catastrofală : rinichii încetaseră să mai funcţioneze, veninul împedica coagularea sîngelui provocînd hemoragii interne şi se contura paralizia sistemului respirator. Timp de douăsprezece ore singurul organ în stare de funcţiune era inima micuţului. Tot organismul era otrăvit şi celulele se distrugeau, căci şarpele injectase o enormă cantitate de venin. Medicii administrau lui Mark ser antiveninos dar, din punct de vedere medical, şansele de salvare erau practic nule.

— De obicei, explica dr. Nycum, într-un caz atît de grav, se constată fie o ameliorare în primele două ore, fie trebuie să te dai bătut.

Cu Mark însă a fost altfel. Luni dimineaţa situaţia a început să se stabilizeze, rinichii au dat semne de reluarea funcţiunii, tensiunea s-a ameliorat, dar starea de comă se menţinea. Sîngele curgea din urechi, gură şi ochi, mîinile îşi triplaseră volumul şi gîtul dispăruse : era îngrozitor. În total, în timpul tratamentului i s-au transfuzat lui Mark opt litri şi jumătate de sînge.

În a treia zi Mark a devenit conştient, iar în cea de-a patra zi au fost debranşate aparatele de respiraţie. După urmele muşcăturii — aproape 4 cm — experţii au evaluat lungimea reptilei la aproape doi metri. Ceea ce s-a întîmplat apoi, a scăpat oricărei explicaţii logice. Cum de a putut băieţelul să parcurgă 150 m pe teren accidentat ? O întrebare fără răspuns rămîne şi numele muncitorului haitian, care a dat dovadă de atîta devotament şi care, alături de medici şi infirmiere a contribuit la salvarea băiatului. Pentru toţi recunoştinţa fără margini a părinţilor lui Mark.

Vînătorul de zestre ?

Istoria frumosului Mark Phillips, un tînăr locotenent şi un bărbat ambiţios, care căsătorit cu prinţesa Anne şi-a făcut intrarea în familia regală din Marea Britanie este în general cunoscută. Noua sa condiţie de prinţ consort nu-l împiedica pe Mark să aibă aventuri extraconjugale, iar rumorile ajungeau... la palat. Aşa s-a descoperit că are şi o fiică, Bunny, de 5 ani, în Noua Zeelandă. Furioasă, regina a acordat fiicei sale autorizaţia de divorţ şi a fixat cu rigoare noile reguli ale „jocului". Acestui ginere pe care nu l-a iubit niciodată, i-a oferit totuşi pensie alimentară, reprezentînd o treime din lista civilă a fiicei sale. De asemenea, Mark a primit 25 de milioane de franci în

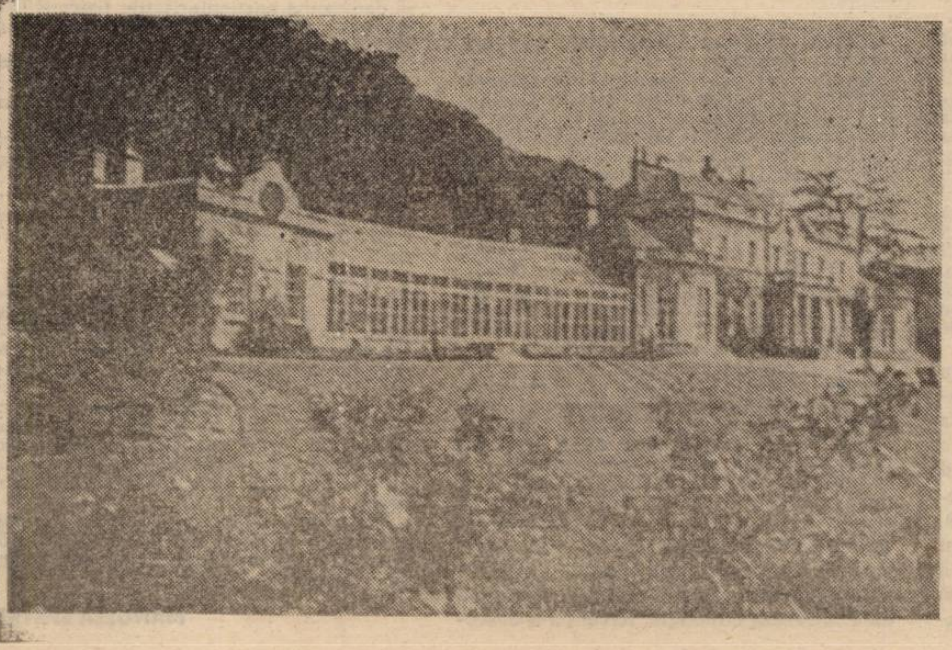

schimbul promisiunii de a nu dezvălui niciodată nimic din viaţa sa particulară şi ca să fie mai aproape de copii i-a autorizat şi dreptul de a locui la Aston, o proprietate vecină cu Gatcombe, palatul ce fusese oferit de Elisabeth ca dar de nuntă fiicei sale. După cum se vede, divorţul nu a reprezentat pentru Mark o derută financiară.

Dar istoria nu se opreşte aici. În viaţa

Anne, fiica unică a reginei Elisabeth a Angliei, ocupă locul 7 în clasamentul celor mai bogate femei din lume.

lui Mark a apărut Laura Sarsfield, o brună frumoasă, dotată cu „farmecul" suplimentar de a fi fiica miliardarului Richard Neame , moştenitor al distileriilor „Dewar". Cu toate că are 43 de ani şi că eventualitatea unei căsătorii l-ar putea priva de dreptul de a mai deţine castelul Aston şi renta de la Gatcombe, Mark continuă „cursa moştenirilor".

Şi ca supremă revanşă, un fabricant de detergenţi l-a sponsorizat pentru obţinerea unui titlu de noblеţe : conte de Sutherland şi cu un castel în Scoţia..., înnobilare pe care regina o refuzase timp de peste 18 ani.

Va reuşi seducătorul Mark Phillips să fie şi un excelent om de afaceri sau va rămîne un simplu... vînător de zestre ?

Fără el, Sebastian ar fi fost mort

Toţi s-au repezit asupra băiatului, ca păsările de pradă. Cu bluze negre şi fulare care le acopereau faţa, erau cinci contra unu. Derbedeii încercau să-i fure motoreta lui Sebastien Breuilly, elev în vîrstă de 15 ani, din oraşul Lille, Franţa. O lovitură în coaste, alta în cap... Adolescentul avea gura plină de sînge şi decorul cartierului se răsturnase în ochii săi. Era incapabil să strige şi în apropiere nu se afla nimeni care să-i vină în ajutor. Şi totuşi... Un ciine lup, cu urechile ciulite, un ciine ce părea rătăcit prin cartier, martor al acestui odios scenariu, a înţeles situaţia şi a intervenit. Ciinele s-a ghemuit, apoi s-a lansat ca o săgeată, lătrînd puternic. S-a aruncat asupra unu-

la dintre agresori, doborîndu-l, apoi a sărit la gîtul altuia, trîntindu-l pe trotuar. În timp ce ciinele se lupta pe rînd cu fiecare, unul dintre agresori s-a sculat şi a fugit. În cele din urmă şi ceilalţi patru i-au urmat exemplul.

Cînd Sebastien a deschis ochii a crezut că delirează: ciinele îl păzea, aşteptînd parcă să plece împreună la drum. În jurul gîtului, ciinele purta un colier cu un medalion, pe care era gravat un nume : Olso şi o adresă. Era adresa unei cafenele de la periferia oraşului Lille, nu departe de locul unde locuieşte Sebastian cu familia sa.

Trezit de lătratul ciinelui un portar a alertat poliţia şi abia cînd echipajul de poliţie a sosit, Olso s-a îndepărtat de băiat.

Cinci zile după aceea, Sebastien a trecut pe la proprietarul cafenelei, care l-a mărturisit că în ziua cu pricina, Olso era agitat şi imediat după aceste momente s-a liniştit, ca şi cum ar fi avut sentimentul datoriei împlinite.

Un ceas pentru o viaţă

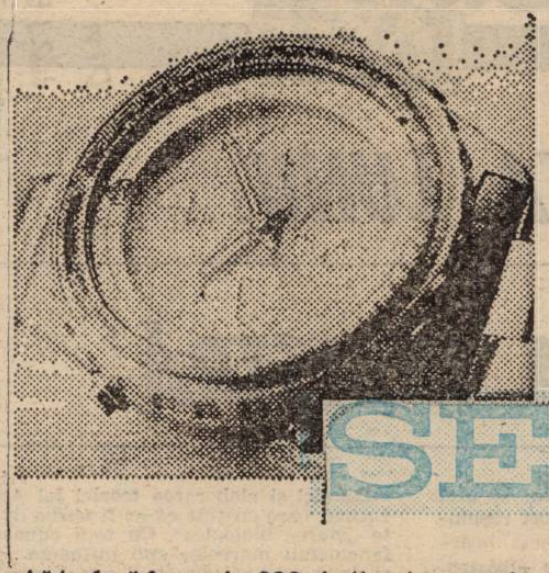

Oamenii de succes aleg **SEIKO.**
Ceas gîndit pentru cine îşi construieşte propriul succes minut cu minut.
În lupta cu timpul aliatul tău este

SEIKO

Vi-l oferă în peste 200 de tipuri magazinele **MegaVision**
– Bd. 1848 nr. 39 tel.: 12 00 99
– Şos. Ştefan cel Mare nr. 2 tel.: 11 97 39
– Calea Victoriei nr. 122 tel.: 50 38 55
ADAGRIROM srl *livrează "en gros" orice cantitate din bogatul sortiment de ceasuri* **SEIKO**, *de damă, bărbaţi, copii, ceasuri de altitudine şi subacvatice, cronometre, ceasuri deşteptătoare. Comenzile la sediul din Bd. Carol 44-46, tel.: 13 95 52, 14 21 78, fax.: 12 06 45.*
Asigurăm service şi baterii pentru ceasurile electronice.

verificati-vă cunostintele

SISTEMUL PERIODIC AL ELEMENTELOR

Cel care a reușit să realizeze un tabel periodic al elementelor corect și complet, a fost profesorul rus Dmitri Ivanovici Mendeleev, într-o primă variantă, în 1869, îmbunătățită apoi în 1871.

Mendeleev s-a născut în 1834 la Tobolsk, în Siberia și a decedat în 1907, la St. Petersburg. Tabelul periodic al elementelor imaginat de el consta în înlănțuirea pe șiruri și coloane a elementelor chimice, în ordinea crescătoare a maselor atomice ale lor și ținînd seama de asemănările proprietăților chimice ale acestora. Acolo unde de la un element la altul era o diferență de mase atomice prea mare, lăsa un loc gol și pe baza unor calcule simple, de medie aritmetică, prevedea că acolo trebuie să existe alte elemente nedescoperite, pe care le denumea de exemplu „ekaaluminiu", „ekabor", „ekasiliciu", adică elemente dincolo de aluminiu, de bor sau siliciu etc. Sub acest aspect, Mendeleev a fost un vizionar, deoarece toate aceste elemente cu „eka" au fost descoperite ulterior, proprietățile lor corespunzînd celor prevăzute.

Tabelul lui Mendeleev nu a fost acceptat de la început de oamenii de știință dar, după unele îmbunătățiri și completări a fost admis în întreaga lume și, de multe decenii se învață despre el în toate liceele și facultățile de chimie de pe glob.

Și acum, cîteva întrebări :

1. Cînd și cine a descoperit elementul numit de Mendeleev „ekaaluminiu" și cum se numește el acum ?
2. Cînd și cine a descoperit elementul numit de Mendeleev „ekabor" și cum se numește el acum ?
3. Cînd și cine a descoperit elementul numit de Mendeleev „ekasiliciu" și cum se numește el acum ?
4. Cîte elemente cuprindea tabelul lui Mendeleev pînă în 1940 și care era ultimul ?
5. Cîte elemente cuprinde acum acest tabel ?

Ing. LIVIU MACOVEANU

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Din istoria matematicii în antichitate

1. Oamenii au început să numere pe degete, începînd cu cele de la mîini și continuînd apoi cu cele de la picioare. Dealtfel, reprezentarea grafică a cifrelor, la romani, era legată de degetele mîinilor, de exemplu : I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X etc.

2. Sistemul de numerație binar, care pare cel mai simplu, fiind alcătuit doar din două cifre, zero și unu, nu s-a folosit deoarece pentru a reprezenta un singur număr sau cifră, este necesară o înșiruire de mai multe zerouri și cifre de unu, deci o scriere mult mai complicată, care însă în calculatoarele electronice se execută cu viteze fantastice.

3. Cel mai simplu mijloc de înregistrare a numerației s-a realizat prin alcătuirea de grupuri de pietricele, de scoici, de noduri pe o funie etc., iar mai tîrziu, de pildă în epoca paleolitică, prin crestături pe oase de animale. De la aceste obiceiuri de atunci ne-au rămas moștenire mătăniile, nodurile de batiste etc.

4. Succesiunea operațiilor aritmetice principale a fost următoarea : adunarea, înmulțirea, scăderea și, mult mai tîrziu, împărțirea.

5. Primele unități de măsurare au fost legate de dimensiunile medii ale unor părți din corpul omenesc, precum degetul, nasul, palma, cotul, piciorul, pasul, etc. De altfel, reminiscențe ale acestor mărimi se mai păstrează și azi, în special în țările anglofone.

6. Astronomia primitivă a contribuit la dezvoltarea matematicii și geometriei, prin numărarea zilelor și nopților, a anotimpurilor, a anilor, a drumurilor stelelor și planetelor, a navigației și migrației popoarelor, la cunoașterea cercului și sferei, a direcției unghiurilor etc. etc.

7. Cei mai cunoscuți matematicieni și geometri ai antichității grecești au fost : Zenon, Democrit, Hippias din Elis, Hipocrate din Chios, Arhitas din Tarent, Pitagora, Teodor din Cirene, Platon, Tectet din Atena, Eudoxus din Snidos, Aristotel, Euclid, Aristarh din Samos, Arhimede, Eratostene, Nicomede, Diocles, Zenodor, Apoloniu din Pergam, Teodosiu etc.

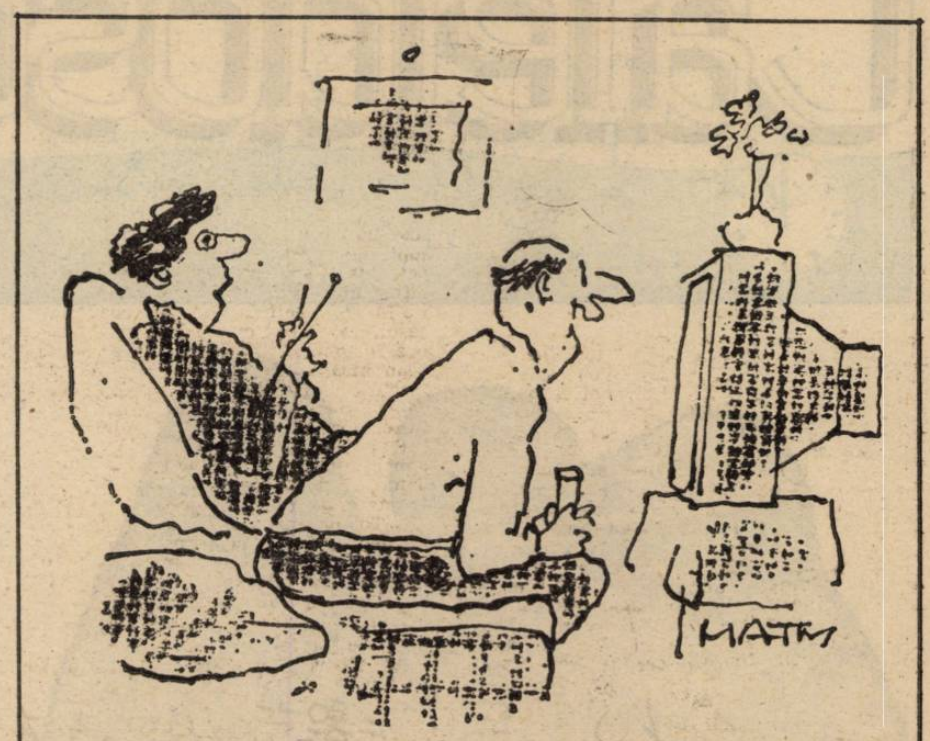

— Pot să știu, Mitică, de ce te interesează prognoza meteo numai atunci cînd o anunță Romica Jurcă ?

CRISTALE

- *Poetul. Un testament în versuri, scutit de taxe fiscale.*
- *Prefer să fiu rădăcină stejarului, decît tulpină de iederă.*
- *Un pește, înotînd în propriile lacrimi.*
- *Foc dramatic. O stivă de fraze uscate, plus cuvîntul scînteie.*
- *Deși testamentul i-a făcut fericiți, poartă doliu.*
- *Un riu pe măsura malurilor.*

VALERIU BUTULESCU

FEL DE FEL

■ **Eucaliptii din** Australia nu fac practic umbră pentru că frunzele lor sînt dispuse permanent paralel cu razele solare.

■ **Primul** oraș din SUA care a înființat un parc zoologic a fost Philadelphia. Evenimentul s-a petrecut în anul 1874. Parcul funcționează și în prezent.

■ **Confundați** cu doi bandiți mascați, doi apicultori din Fleurance (Franța) au fost arestați de o patrulă de jandarmi. Au fost ulterior eliberați fiindcă au demonstrat că măștile pe care le purtau aveau un scop precis : acela de a-i feri de eventualele înțepături care le-ar fi putut suferi dacă albinele pe care le transportau în stupi i-ar fi atacat...

■ **Nu toți** astronomii sînt de acord asupra definiției unui minut. Unii susțin că reprezintă a 86 400 parte a unei zile solare. Alții apreciază că un minut este egal cu fracțiunea 1/31 556 925,9747 parte a anului convențional ales, mai precis 1900.

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

„SETUL" DE CUBURI

Numărul 5.

Un domn intră la o armurărie și zice :
— Bună ziua, doresc un pistol Magnum 44.
— Un Magnum 44 ? Și pentru ce ?
— Pentru soția mea.
— Aveți autorizația de port-arme ?
— Nu, dar în compensație am fotografia ei...

Un om se prezintă la o instituție pentru a fi angajat. Toate verificările se termină cu bine, dar șeful oficiului îi mai pune o ultimă întrebare :
— Sînteți căsătorit ?
— Nu.

cînd ați fost ultima oară

— În cazul acesta îmi pare tare rău. Noi căutăm salariați care sînt obișnuiți cu munca...

Într-un mic local, o clientă dificilă se adresează chelneriței :
— Doresc o omletă cu două ouă, să nu fie prea prăjită, fără piper și sare, pregătită în ulei și nu cu unt, să...
— Am înțeles prea bine doamnă. Găina care le-a ouat se numește Albuța. Sînteți de acord cu numele ?...

Într-o croitorie scoțiană.
— Bună ziua domnule. Eu sînt tatăl lui James McAdam, clientul vostru. I-ați făcut acum șapte ani o minunată îmbrăcăminte...
— Este adevărat stimate domn. Ați venit desigur să lichidați contul.
— O, nu ! Am venit pentru a vă comanda un alt costum...

O ENIGMĂ pe săptămînă

FALSIFICAREA

La un punct de frontieră, Thomas este prins cu o pînză celebră de Vincent Van Gogh, ascunsă în husa umbrelei. Interogat, el afirmă că a cumpărat-o acum două săptămîni de la o femeie, la un preț foarte mare. După scurte cercetări, femeia respectivă este găsită. Ea recunoaște că i-a vîndut pînza, dar că aceasta este un fals pe care l-a executat chiar ea. Un expert sosit la fața locului examinează pînza și dă verdictul. Comisarul Kardin, în virtutea acestei expertize, dispune arestarea femeii. De ce ?

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Sinucidere sau crimă ?

Elementele controversate sînt : neterminarea scrisorii de adio, surdina de la revolver, sosirea intempestivă a soției d-lui Robinson. Acesta s-a sinucis, și încă în mare grabă (de aceea mesajul e incomplet), căci bănuia venirea soției. Surdina a folosit-o deoarece dacă numai s-ar fi rănit, zgomotul ar fi atras atenția secretarei care l-ar fi putut salva de la moarte.

PODOABE

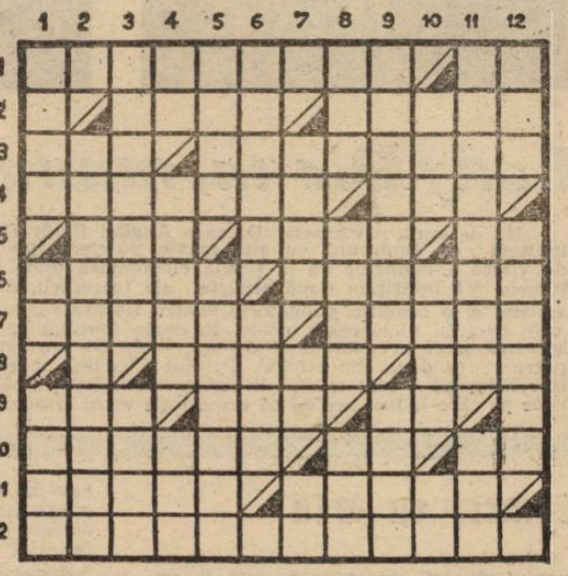

ORIZONTAL : **Operații de acoperire cu un strat de metal prețios alb-strălucitor a unor obiecte de podoabă — 1—2 smaralde ! 2) Nu ascultă de părinți — Cîinele Deltei (pl.) 3) Ritual — Mănunchiuri de pene colorate cu care se împodobea în trecut coiful sau chipul militarilor 4) De forma unui inel (pl.) — Fir de urzeală 5) Cuvînt îndoielnic — Localitate în U.R.S.S. — Sorin Popa 6) Obiect de podoabă purtat la gît de către femei — A lega cu șnurul 7) Podoabă din metal prețios, în formă de verigă purtată de femei la încheietura mîinii sau pe braț — A împodobi o cusătură cu riuri 8) .....galbenă", denumire dată chihlimbarului, o rășină amorfă folosită la fabricarea unor obiecte de podoabă — În jurul lui se poară unele obiecte de podoabă 9) Ciucure — Perioadă de timp — Notă muzicală 10) A instiga — La revedere — Fiecare din verigile care constituie un lanț 11) Podoabă care se poartă la gît alcătuită dintr-unul sau mai multe șiraguri de monede, mărgele etc. — Nod în forma aripilor unui fluture, făcut dintr-o fîșie de mătase sau de pînză și servind ca podoabă 12) Atributul unor obiecte de podoabă realizate din metale sau pietre prețioase (masc. pl.)**

VERTICAL : **1) A da unei podoabe strălucire de aur — Marginile cubului ! — Frumoasa frumoaselor 2) Împodobit în mod exagerat 3) Împodobire — Trustul local de cofetării și răcoritoare (siglă) 4) Împodobit la sfîrșit ! — Apucată — Munte în Filipine 5) Abr. pt. „Nuclear Energy for Propulsion of Aircraft" — Element chimic fără luciu metalic 6) Coroană persană — Joc popular românesc 7) Acoperit de zăpadă — Soare egiptean — Florin Comișel 8) Haină — Insulă în Oceanul Pacific — Cusături mărunte decorative pe pieptul și pe mînecile cămășilor țărănești 9) A petrece pe un fir mărgele, pentru a face un șirag — Obiect mic, subțire de obicei din metal prețios, servind ca podoabă 10) Produs avicol (dim.) — Rugăciune — Altă notă muzicală 11) Sticle cu oxid de plumb, din care se fac imitații de pietre prețioase — Clubul norocului 12) Zeci de sute — Mineral cu aspect frumos și duritate mare, din care se fac podoabe și bijuterii.**

DICTIONAR : ANAR, IBA, ABRA, ANRA

EUGEN MIHU
Cîmpeni

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

REVELION '92

ORIZONTAL : La mulți ani — U — Ene — Ac — Răvaș — Riuri — Pat — Va — Uv — Acritură — Iezi — En — Ralu — Ritan — Pahar — As — Amici — Ins — Nal — O — Rfc — S — Troici — Treaz — Rean — Tolag — M — E — Zaharicale — Noateni — Albi

Nr. 1 (1785) din 4 ianuarie 1992

Caleidoscop

magazin

Şase gemene şi părinţii lor

La 18 noiembrie 1983, la un spital din Liverpool, Anglia, se năşteau sextuplele : Ruth, Jenny, Sarah, Lucy, Kate şi Hannah. Fericiţii părinţi, Janet şi Graham Walton, nu sperau să aibă chiar şase bebeluşi în urma tratamentului de sterilitate urmat. Exista doar o şansă la o sută de milioane ca să se producă acest eveniment. Şi s-a produs ! La 18 luni după naştere, Patrick Lichfield, văr cu regina Angliei şi reputat fotograf a imortalizat portretul clanului.

Astăzi, gemenele familiei Walton descoperă viaţa. Fiecare cu caracterul său. „Noi am făcut totul să le dezvoltăm propria personalitate", declară părinţii fetiţelor. Atît îmbrăcămintea cît şi activităţile sînt diferite. Pentru amuzament însă, în fotografiile publicitare poartă aceeaşi vestimentaţie. Janet are 39 de ani, iar Graham 40 de ani şi deşi nu au nici un minut liber pentru ei, se consideră o familie ca oricare alta şi sînt foarte fericiţi.

Lady Diana, mama „Sprint"

Nu de mult, principesa Diana a Angliei (Lady Di, cum o alintă populaţia), a fost invitată ca, împreună cu alte mame, să participe la o tradiţională cursă (scurtă) de viteză a mamelor de la şcoala elementară unde studiază şi unul dintre fii săi, Henric. Vă înfăţişăm două aspecte ale întrecerii, disputată pe un teren gazonat. A existat şi o condiţie obligatorie pentru fiecare concurentă : nimeni nu foloseşte pantofi, deci cu picioarele... goale. În ciuda faptului că este cunoscută ca o adevărată sportivă şi că are numai 31 de ani, Lady Di n-a reuşit să se claseze decît pe locul patru... (a doua din stînga). Prinţul Charles, prezent şi el la această tradiţională întrecere, nu a luat startul la categoria bărbaţi, motivîndu-şi absenţa în urma durerilor pe care le mai are de pe urma unei vechi fracturi la umăr.

Comerţ cu artă

Cifra de afaceri a firmei Drouot în domeniul vînzării obiectelor de artă, în primul semestru al acestui an, este într-un sensibil declin faţă de aceeaşi perioadă a anului trecut : numai 1 581 594 020 franci în comparaţie cu 3 101 416 454 franci. Această scădere a nivelului vînzărilor la circa jumătate se datorează degringoladei tablourilor moderne (219 183 000 franci faţă de 1 655 195 000 de franci), tablourilor vechi, obiectelor de artă şi mobilelor (865 317 000 de franci în 1991 faţă de 1 098 999 000 de franci în 1990). Scăderea a afectat toate sectoarele comerţului cu obiecte de artă, cu excepţia cărţii, argintăriei şi desenelor vechi.

Aceeaşi situaţie se înregistrează şi la concurentele britanice Christie's şi Sotheby's. Aceasta din urmă a dezvăluit că pictura reprezintă doar 45 la sută din cifra de afaceri faţă de 67 la sută cît s-a înregistrat în primele şase luni ale lui 1990. Ce să mai spunem de „căderea" afacerilor cu pictură impresionistă şi modernă : 86 la sută din cifra de afaceri în 1990 şi doar 42 la sută în 1991. Asta este situaţia... (Ş.F.).

Căutaţi în numărul viitor:

CHARLES AZNAVOUR: Un om între oameni

● Populaţia urbană chineză depăşeşte 260 milioane de locuitori. Aşezările urbane din cea mai populată ţară a lumii degajă în atmosferă, anual, 115 milioane tone de substanţe poluante.

● Stratul de ozon care protejează ca un scut protector Pămîntul de razele ultraviolete este afectat nu numai deasupra Antarcticii sau a regiunilor arctice, ci şi în alte zone. Cercetătorii din Austria au constatat o diminuare progresivă a păturii de ozon de deasupra Alpilor !

TELEGRAME

● Dick Cheney, ministrul apărării al SUA, este un susţinător fervent al menţinerii supremaţiei ţării sale în tehnologia armelor sofisticate. Congresul american este conştient însă de necesitatea reducerii bugetului Pentagonului cu 300 de miliarde dolari în următorii cinci ani, ceea ce se va repercuta şi asupra personalului, care, în prezent, numără circa două milioane.

● 2,5 milioane de oameni mor în fiecare an de pe urma efectelor fumatului, relevă surse ale Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii.

● India, a doua ţară a lumii ca număr de locuitori, se caracterizează, cu ani în urmă, printr-un procent ridicat de locuitori de vîrstă medie. Ea este pe cale de a împărtăşi soarta ţărilor dezvoltate în ceea ce priveşte numărul crescut de oameni ajunşi la vîrsta senectuţii. De la 60 milioane de vîrstnici se va ajunge, în curînd, la circa 80 de milioane de bătrîni.

● Lichenii ar putea servi drept „alarmă biologică" pentru cazurile de poluare a mediului. Ei sînt studiaţi în Marea Britanie, Elveţia, Finlanda şi Franţa, deoarece după Cernobîl s-a constatat că cesiumul se acumulează în lichenii din tundra din Nord, păscuţi de reni.

Pentru fericirea celor mici

804 mii de semnături au venit zilele acestea la Fundaţia Cousteau pentru a-l susţine pe comandant în lupta sa pentru drepturile generaţiilor viitoare. Un frumos succes l-au avut şi ziariştii, care s-au alăturat acestei acţiuni cu încă 4 mii de cereri adresate academicianului. Cousteau a avut numeroase întîlniri cu cei mici, după cum se poate vedea şi în fotografie, unde apare împreună cu Jean-Michel Jarre.

„FESTIVALUL ÎNGHEŢATEI"

Tradiţionalul „Festival al îngheţatei" desfăşurat anual în piaţa „Pantheon" din Roma s-a bucurat şi la ultima ediţie de o numeroasă participare. Ţinta întrecerii : cine va minca mai multă îngheţată în timpul cel mai scurt. Învingător a ieşit tînărul Ignazio Burelli, care a izbutit să consume exact două kilograme în numai 35 de minute. Cine se încumetă să-l depăşească ?

FERICIRE ŞI... NOROI

Sora lui Juan Carlos, regele Spaniei, nu glumeşte : împreună cu copiii săi, Simoneta şi Fernando, s-au uns cu nămol pentru a beneficia de acţiunile terapeutice ale acestuia. E binecunoscut faptul că nămolul este excelent pentru femeile însărcinate, or fiica lui doña Pilar de Burbon va naşte în curînd primul copil. Soţul Simonetei, Miguel Fernandez Sastron, a preferat însă să facă plimbări cu iahtul şi băi de soare pe nisipul fin din insula Mallorca, în locul binefăcătoarelor băi de nămol !

Colecţie originală

Oraşul Ruffec din Franţa este vestit în întreaga ţară pentru că aici se produce unul din cele mai bune coniacuri. Aici locuieşte un cetăţean, Remy Papot, care, din anul 1962, şi-a descoperit un hobby : acela de a colecţiona cafetiere. Uimitor este faptul că numai în nouă ani el a reuşit să strîngă 1 204 exemplare dintre care multe au o mare valoare istorică. Remy Papot este foarte mîndru de colecţia sa şi caută pe toate căile să şi-o dezvolte, refuzînd unele tentante oferte care i s-au făcut pentru a le vinde sau ceda (contra cost), unor expoziţii de mare anvergură. Şi mai mult decît atîta : el a mărturisit că va începe să colecţioneze şi farfurii speciale care sînt folosite la servirea cafelelor.

magazin

SERIE NOUĂ – 3N

ANUL XXXV • Nr. 2 (1786) SIMBĂTĂ, 11 IANUARIE 1992 16 PAGINI 15 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

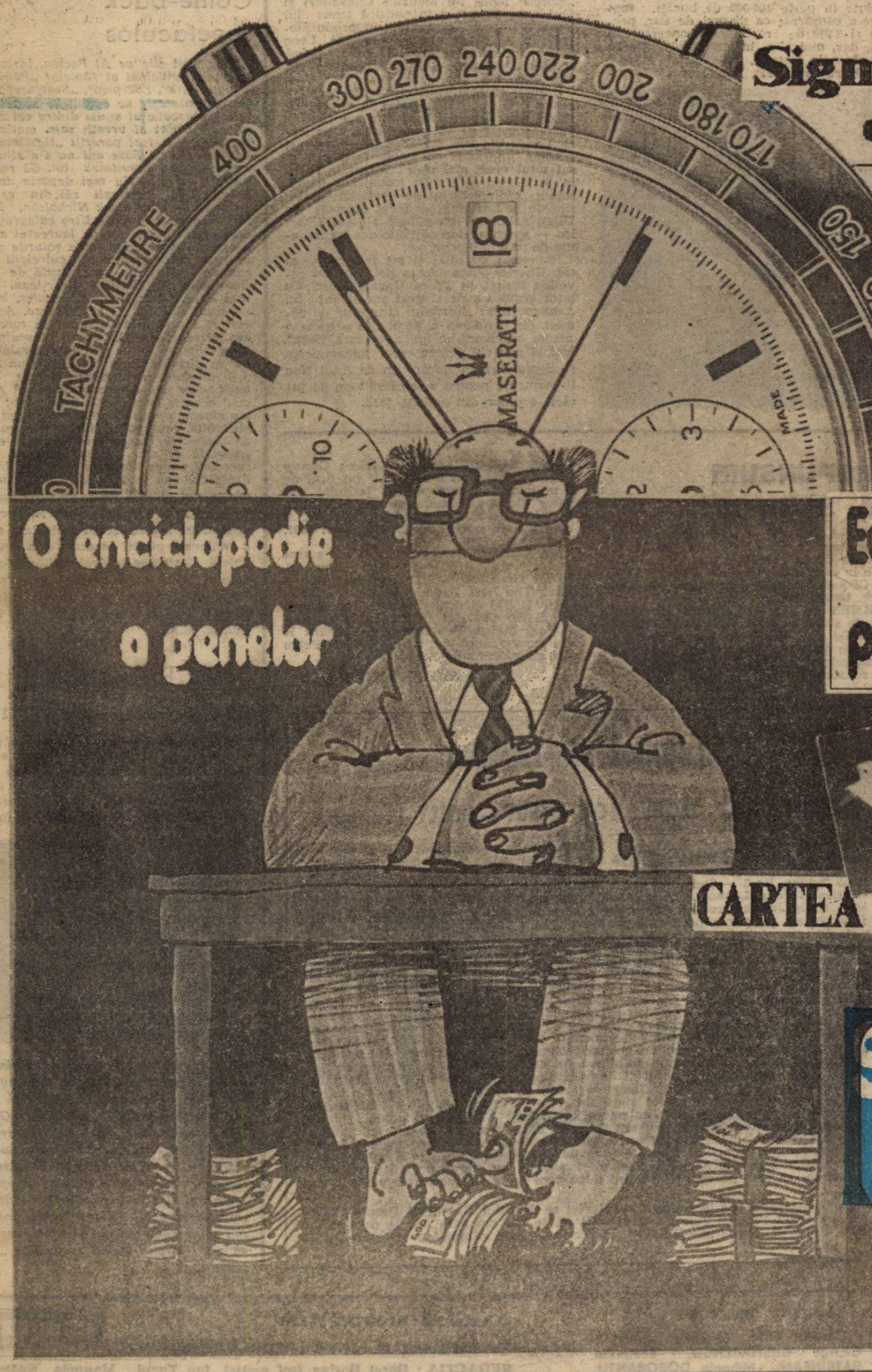

Sigmund Freud disecă visele

Zilele de aur ale vrăjitoarelor

Vînătoarea de O.Z.N.-uri continuă...

O enciclopedie a genelor

Europa, o mare putere spațială

CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE

SCORPIONII ȘI FOCUL

Cît de crudă este realitatea

IMPORTANT

Redacția revistei „Magazin" caută intreprinzători autorizați pentru difuzarea publicației noastre în Capitală și în provincie. Comision 15—25 la sută. Telefoane utile : 17 66 48 și 18 24 27.

PROGRAM TV

Săptămîna 13. 01. — 19. 01.

Biblioteca Județeană

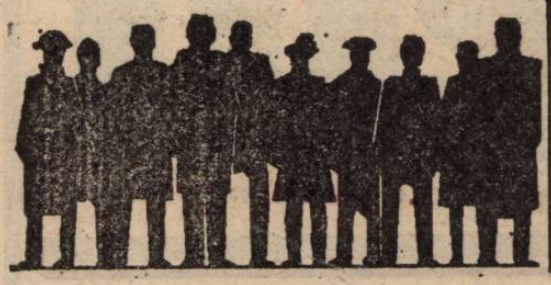

oameni...

CHARLES AZNAVOUR

Influența exercitată de Charles Aznavour în muzica ușoară franceză, și nu numai, este și astăzi la fel de mare. Singurul mare produs al show-business-ului din țara sa, cîntărețul poliglot, ce interpretează melodii în opt limbi, are deja 50 de ani de evoluție pe scenă la activ, dintre care 23 și în calitate de pianist al lui Edith Piaf, iar 40 au fost consacrați îndeosebi propriei cariere. Rezultatele muncii sale sînt impresionante: 596 de cîntece, 28 de albume ce au fost toate vîndute în peste 100 000 de bucăți, fapt ce le-a consacrat ca discuri de aur, precum și 2 200 de recitale și concerte în țară, dar, mai ales, în străinătate. Fie că a evoluat la Detroit, Cleveland, Miami, New York sau Paris, Aznavour s-a bucurat întotdeauna de aceeași dragoste din partea publicului său.

De origine armeană, Charles Aznavourian a fost dintotdeauna un star căruia i-a plăcut să trăiască ca oricare alt om, fără a se deosebi de aceștia prin sîngele său albastru. El a dorit să rămînă fidel imaginii sale de marcă: multimilionar fără „morgă" (opus lui Maurice Chevalier) și fără a se amesteca în politică (opus lui Yves Montand). Managerul și producătorul său, și el de origine armeană, Leon Sayan, îndeplinește această dublă sarcină și pentru celebrii Placido Domingo și Liza Minelli.

După o căsătorie nereușită din care i-a rămas o fiică, Cseda, astăzi în vîrstă de 42 de ani, Charles Aznavour s-a recăsătorit acum 20 de ani cu suedeza Ulla, care i-a dăruit trei copii: Katia, Mișa și Nicolai. Împreună cu soția sa a traversat totul mult mai ușor: furtunile fiscale, instalarea în Elveția (conform dorinței soției) „exilul" dictat de necesități profesionale la Los Angeles (oraș detestat de Ulla), nebuniile imobiliare ale lui Charles — singura, dar costisitoarea sa nebunie de multimilionar.

Împreună cu soția și cei trei copii ai săi, Charles Aznavour a petrecut un revelion fericit în „Țara Cantoanelor". Cu totul altfel s-a desfășurat revelionul lui Aznavourian: „Teribilul cutremur de pămînt din Armenia a făcut din aceasta o planta carnivoră ce îmi devorează viața". Iată și motivul pentru care Aznavourian se deplasează în fiecare an de Anul Nou în Armenia pentru a le oferi tone de jucării copiilor din această țară.

FLUIDE

Come-back spectaculos

Cine nu-l știe pe Al Pacino, înzestratul interpret principal al filmelor „Panic at Needle Park", „Serpico". „Scarface" ? Cine nu își amintește de evoluțiile pline de umor melancolic al unuia dintre cei mai apreciați actori ai vremii sale, motiv pentru care a și fost poreclit „Hamletul Hollywood-ului" ? Șase ani nu s-a știut mai nimic despre activitatea lui. Să revenim puțin în trecut. Nu mai departe decît în deceniul '70, prietenii săi din celebrul „cvartet de aur", Jack Nicholson, Dustin Hoffman și Robert de Niro culegeau succese după succese iar el, laureatul a cinci premii Oscar, refuza toate rolurile ce i se ofereau. Între timp, starul cutreiera cîteva săli de teatru de avangardă de lîngă Broadway sau Berlinul răsăritean, montînd deseori spectacole de atelier, în care nu prea obișnuia să și evolueze. Acesta a fost și soarta „Hamlet-ului" în care a renunțat să joace din cauza faptului că... Meryl Streep dorea să citească rolul Ofeliei în picioare și nu așezată pe un scaun.

Și deodată, se produce marele comeback ! Dar iată cum explică însuși Al Pacino această revenire la „normal" : „Gloria cinematografică prea rapidă era insuportabilă. Iar apoi, la început, eram actor de teatru, iar scena reprezenta emoția imediată de care aveam nevoie, aceea care îmi punea ideile în ordine și îmi redresa coloana vertebrală. Un scriitor un pictor, pot să facă pauze în zilele cu lipsă de inspirație, noi, însă, nu". Al Pacino a revenit pe marele ecran mai ales pentru a redeveni vizibil ca actor și a spune că există. Toate aceste declarații au fost făcute cu vocea lui alterată de cele trei pachete de țigări ce reprezintă „rația" sa zilnică, precum și cu umbra sa de accent italian. (S.F.)

Julia Roberts sau Francesca Dellera?

Silfidă sau dolofană ? Pe care o preferați ? Din întîmplare, cele două actrițe, Julia Roberts și Francesca Dellera s-au regăsit în același timp pe afișele de cineva. Juliei i se mai spune „femeia fasole", iar Francescăi „Corpul". Julia este

moștenitoarea lui Twiggi, manechinul filiform al anilor '60, o nouă Audrey Hepburn, iar Francesca, nepoata lui Mae West, este o nouă Lollobrigida. Oricum și una și cealaltă sînt generatoare de fantasme masculine. Cu surîsul lor de sidef, cu pupilele de laser și părul în cascade, bărbații le găsesc deopotrivă „sexy" și sînt în încurcătură, neștiind pe care să aleagă ! Pentru femei, înfățișarea celor două actrițe, prezintă avantajul că s-a lărgit gama trupurilor „à la mode"...

RĂSPUNSURI LA SCRISORI

IULIANA DOBRE — București : din lipsă de timp nu-ți pot scrie la domiciliu. Michael Crețu (Enigma) nu are un Fan Club la care să-i poți scrie. Vanilla Ice — c/o CBS Records, 51 West 52 Street, New York, 10019 / USA.

CARMEN S. (?) — Focșani : în parte, sînt de acord cu cele scrise de dv. Totuși, melodiile care rămîn în istorie sînt cele care fac deliciul a generații de melomani și nu cele underground. Mulțumesc pentru scrisoare...

DANA BURGHELEA — Bacău : Guns'n Roses au scos un Double LP (în tiraj de 2 milioane de exemplare !) intitulat Use Your Illusion. Roxette se află în turneu.

FELEA MARIUS — Focșani : despre KLF am scris în numărul din 31 august 1991. Nimic nou despre Snap.

EMA CORODEANU : Bruce Willis a scos 5 single-uri (1987 — Respect Yourself, Under The Boardwalk, Secret Man, 1989 — Save The Last Dance For Me și 1990 — Turn It Up) și două LP-uri. [The Return Of Bruno (1987) și If It Don't Kill You, It Just Makes You Stronger (1989)]. Îi mulțumesc încă o dată, Andreei Petcu pentru informațiile trimise.

MARIAN MINCULESCU

LA ÎNCEPUT DE AN

Bine v-am găsit, prieteni ! Cum v-ați distrat de Revelion ? Bine ? Acum, sănătoși, voioși (la pungă nu prea grași, din păcate...) ne putem întoarce liniștiți la treburile noastre însoțiți, bineînțeles, de cît mai multă muzică bună. Dacă tot am ajuns la „obiectul" rubricii noastre să vă spun că rezultatele concursului de sfîrșit de an le veți cunoaște, datorită marelui număr de scrisori primite, în ultima sîmbătă a acestei luni. Le mulțumesc celor care au trimis felicitări de Anul Nou Music Box-ului și le ofer topul celor mai bune zece melodii din discotecile nord-americane din decembrie '91 :

1. **Finally — Ce Ce Peniston**
2. **The Pressure Pt. 1 — Sounds Of Blackness**
3. **Running Back To You — Vanessa Williams**
4. **Lost In Music — Stereo MCS**
5. **Gnoovy Train — The Farm**
6. **Black Or White — Michael Jackson**
7. **I'm Not In Love — Basscut**
8. **Real Real Real — Jesus Jones**
9. **Gonna Catch You — Lonnie Gordon**
10. **Cream — Prince**

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

DREAMS THAT MONEY CAN'T BUY — HOLLY JOHNSON

Asta da întîmpinare ! Pe 3 iulie 1984 publicația engleză Melody Maker anunța că, pentru prima oară după foarte mulți ani, primele două locuri din topul britanic aparțineau aceluiași grup — Frankie Goes To Hollywood (Nr. 1 — Two Trides, Nr. 2 — Relax), succese similare fiind repurtate doar de Elvis, Beatles și John Lennon... Exact după șapte ani, la 3 iulie 1991, fostul „Frankie", Holly Johnson reușea să-și claseze cel de-al doilea album solistic (primul fiind Blast) pe prima poziție a topului englez... Foarte adesea cînd o grupă „mare" trece definitiv în trecut, „rămășițele" ei solistice nu mai reușesc să se ridice la nivelul grupei, de aceea eu pusesem marșul funebru pentru a putea scrie un necrolog al albumului prezentat astăzi... Spre marea (și plăcuta !) mea surpriză mi-am dat seama că nici nu poate fi vorba de vreo înmormîntare din moment ce mister Johnson are un asemenea chef de dans (chef transmis și mie) ! Încă de la început se simte „școala" de la Frankie, același „electronic dance rhythm" stabil, părțile instrumentale păstrează aceeași lungime de parcă ar fi fost cronometrate dar, spre deosebire de Frankie, Holly a sacrificat agresivitatea pentru ceva mai multă melodicitate (ca o figură de stil aș putea spune că Frankie lovea cu pumnul gol iar Johnson și-a pus mănuși de catifea). Trecînd la piesele componente ale albumului de față trebuie să vă spun că fac excepție de la sound-ul general al discului piesele Boy Friend 65 (o „bucată" melodioasă cu o fermecătoare atmosferă retro) și, în special, ultima de pe disc The Great Love Song (Cîntecul marii iubiri — o melodie simplă și tandră din care, cu un alt tempo și alt aranjament, ar fi ieșit o baladă minunată... bineînțeles dacă autorul n-ar fi fost atît de prins de new wave). Luat în ansamblu, albumul (chiar dacă pe alocuri este puțin monoton) este un bun melanj destinat discotecilor, locuri pe care Holly nu le frecventează (pentru a simți „pulsul" fanilor...) deoarece el este „un intelectual și nu merge prin baruri" fiind de părere că „cel pe care-l întîlnești după zece seara nu merită să vorbești cu el"...

În încheiere vă las în compania melodiei ce dă titlul albumului Dreams That Money Can't Buy — Vise pe care banii nu le pot cumpăra, iar la pasajul în care Holly vă spune „E—He—He" vă recomand să-i răspundeți „O—Ho—Ho" !

CM SRL

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Națională S.A."

Redactor șef : DUMITRU FILIP

magazin

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

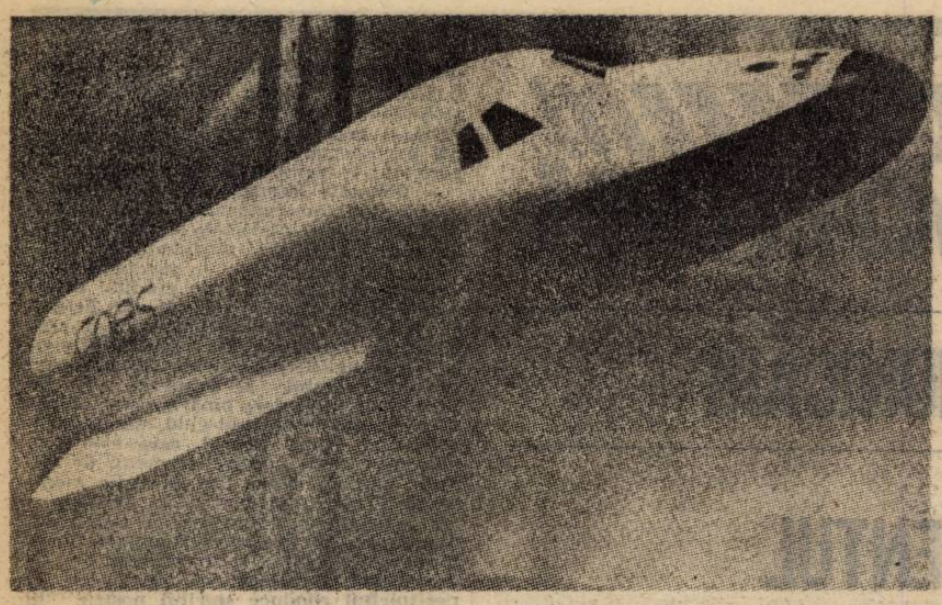

EUROPA, o mare putere spațială

Reprezentanții celor 13 țări membre ale Agenției Spațiale Europene (ESA) au hotărît la 20 noiembrie 1991, la München, să continue deocamdată programele prevăzute a se derula în următorii ani, dar și să le supună unui examen final amănunțit la sfîrșitul anului 1992. Pînă atunci, ESA va căuta să armonizeze proiectele ce se doresc a fi realizate cu cele care sînt fezabile din punct de vedere financiar. O altă acțiune ce va trebui dusă la bun sfîrșit o constituie adîncirea cooperării cu Federația Rusă și cu Japonia.

Inițial, se prevăzuse ca naveta spațială europeană „Hermes" (în imagine), să efectueze primul său zbor orbital înainte de sfîrșitul acestui secol, iar apoi să facă „naveta" între „planeta albastră" și stația spațială „Freedom", prin intermediul căreia Europa dorea să participe la completarea infrastructurii orbitale „Columbus" (în fotografie, împreună cu stația americană Freedom). Acest ambițios program ar fi fost în măsură să asigure autonomia spațială a Europei, relevă publicația „General Anzeiger". Singurul impediment major în calea realizării acestui vechi vis european l-a constituit finanțarea proiectului. Unele țări din cadrul ESA și-au manifestat deja dorința de a abandona proiectele de zboruri spațiale locuite încă înainte de a se începe execuția lor propriu-zisă. O retragere unilaterală a Germaniei din cadrul acestui proiect de prestigiu pentru francezi ar conduce în mod automat la o retragere a francezilor din cadrul programului finanțat în principal de către germani — cel al modulului „Columbus". Cele două mari țări sînt principalii contribuabili la bugetul anual al ESA, de 1,7 miliarde ECU : Franța cu 22 la sută și Germania cu 18 la sută.

Cele mai criticate proiecte europene au fost misiunile spațiale locuite, din cauza slabei lor utilități științifice și a costurilor foarte ridicate. Al treilea mare proiect european este cel al lansării rachetei Ariane — 5, a cărei exploatare comercială este considerată sigură de către experți. Pentru dezvoltarea viitoare a industriei de vîrf în Europa se așteaptă ca realizarea proiectelor spațiale să aducă, totuși, un puternic impuls științific și tehnologic, ca și cooperării pan-europene, în special strîngerii relațiilor economice franco-germane. Pînă la „scadența" de la sfîrșitul anului 1992, cînd se va lua o hotărîre definitivă în ceea ce privește continuarea proiectelor „Hermes" și „Columbus", ESA va încerca, cel puțin, să obțină un consens asupra abandonării proiectelor europene comune, ceea ce nu este deloc puțin, dar nici simplu.

În general, toate proiectele de cucerire a spațiului, dar mai ales misiunile locuite, costă extrem de scump, în principal datorită tehnologiilor de avangardă folosite, care nu au nimic în comun cu cele folosite astăzi în mod curent. În aparatele respective se regăsește tot ceea ce se poate realiza în prezent în materie de imaginație, precizie și creativitate. Materialele utilizate sînt cele mai complexe obținute pînă în prezent.

Cucerirea spațiului și posibilitatea inerentă de a programa operațiunile de acest gen pe termen lung sînt necesare omului, ca și misiunile locuite în spațiu, pentru ca să învețe să și trăiască împreună cu ordinatoarele și roboții, nu numai să le utilizeze. Ori, viitorul Terrei este, fără îndoială, și tehnologic.

ȘERBAN FILIP

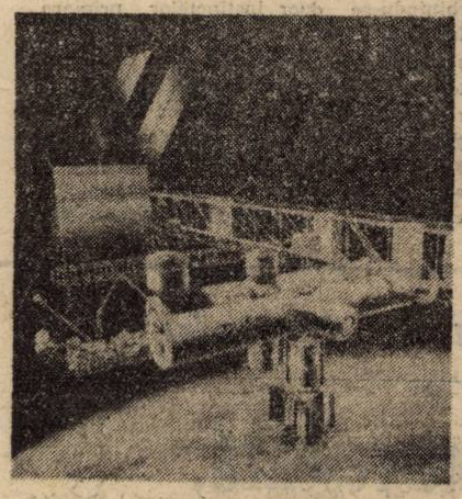

VIZITATORII NOCTURNI AI LANURILOR DE SECARĂ

Pentru mulți și în multe privințe anul 1991 nu a fost un an oarecare. A „spulberat" un imperiu, unele taine a început să le dezvăluie, altele le-a întunecat și mai tare, a sporit într-o oarecare măsură zestrea de întrebări a omenirii. Pentru OZN-iști s-ar putea însă ca el să fi marcat sfîrșitul unei legende...

Era pe la mijlocul lui iulie și în Germania, în landul Schleswig-Holstein, la Felm, își făceau pentru prima oară apariția și în această țară misterioasele cercuri ca în lanurile de cereale ale sudului Marii Britanii. Într-o noapte, o prezență misterioasă a „imprimat" pe ogorul unui țăran un model format din două cercuri, dintre care cel mare avea diametrul de 71 m. Să ne amintim că cercul mare descoperit în 1976 în Anglia avea diametrul de 50 m, iar în interiorul său erau închipuite adevărate figuri, desenate din paie întregi, dispuse ca un mecanism de ceasornic. Tabloul general înfățișa un corp central mare, înconjurat de inel, cam ca planeta Saturn, cu o seamă de cercuri mai mici în jur, ca niște adevărați sateliți.

Și pentru ca misterul să fie și mai de nepătruns, la cîteva zile după descoperirea cercurilor de la Felm, Werned Harenberg, un țăran de 47 de ani din Holle-Grasdorf, regiunea Hildesheim, descoperă și el într-o dimineață o colecție de forme gigantice pe ogorul său : cercuri, semiluni, seceri, pătrate. S-a spus că, inventiv, fermierul desenase el însuși semnele pentru a încasa cîte cinci mărci de la vizitatori avizi de mister. „Nici pe hîrtie n-aș fi în stare să desenez așa ceva", spune el, „dar dacă unora le face plăcere nu văd de ce să nu-i las să se plimbe și să admire semnele".

Binecunoscutul cotidian „Die Welt" publică știri despre cele întîmplate, lumea își pune întrebări, iar specialistul numărul unu al Germaniei în probleme OZN, Johannes von Buttlar, vizitează respectivul ogor și se declară uluit de originalitatea „pictogramelor". Dar numărul unor asemenea desene crește spectaculos. În 1990 se înregistrează 600 doar în sudul Angliei : „imagini de o incredibilă frumusețe", după cum consideră redactorii de la „New Scientist". Explicațiile „terestre" cad una după alta : mijloace de investigare în infraroșu (să nu uităm că ciudatele semne apar numai noaptea) nu duc la nici un rezultat, ca și încercarea de a pune în evidență niște forțe electromagnetice care le-ar fi putut desena. Alte explicații, cum ar fi acțiunea unor ciuperci și a umezelii care noaptea ar îndoi firele de grîu, nici nu pot fi luate în considerație. Terence Meaden, șeful „Organizației britanice pentru studiul tornadelor și furtunilor" este adeptul unei origini... meteorologice a semnelor : în nopțile reci care urmează unor zile calde, un strat de aer mai cald „apasă" asupra Pămîntului și face să apară mici vîrtejuri care pornesc într-un fel de dans nebun peste cîmpuri, lăsînd în urma lor misterioasele semne. Dar o asemenea explicație este departe de a justifica forma geometrică extrem de regulată a desenelor.

Ipoteza originii lor extraterestre capătă din ce în ce mai multă putere, mai ales că sudul Angliei găzduiește unele din cele mai celebre sanctuare ale preistoriei — Stonehenge, Avebury, Filbury Hill — ale căror monumente, ridicate de mîna omului, constituie și astăzi o enigmă în ceea ce privește funcțiile pe care ele erau menite a le îndeplini. Ca și în cazul figurilor geometrice de pe ogoarele Angliei și Germaniei.

Se naște o nouă „știință" — cercologia. Pat Delgado publică lucrarea „Circular Evidence" în care afirmă că cercurile s-ar datora unei „inteligențe superioare". Se vînd rapid 50 000 de exemplare, iar un grup de specialiști organizează un grup de cercetare numit „Circle Effect Research Unit". Un fizician japonez, Yoshi-hiko Ohtsuki, elaborează o teorie conform căreia la originea cercurilor se află microundele generate de trecerea unor fulgere circulare. Introduce modelul și datele în calculator — rezultatul îl confirmă ! Desenele seamănă cu cele găsite aievea pe ogoare. Publicații de prestigiu includ note despre aceste cercetări.

Și... lovitură de teatru, doi respectabili gentlemeni britanici, David Chorley (62 ani) și Douglas Bower (67 ani) pretind că cercurile sînt opera lor — le inventaseră încă din 1978 la o bere din dorința de a se amuza. Mai mult, s-au mirat că timp de trei ani nu au trezit nimănui interesul, mai precis, pînă cînd cineva nu s-a găsit să vorbească despre originea lor extraterestră... Și mai sînt și studenți „bănuiți" că ar pretinde și ei „drepturi de autor".

Va renunța oare lumea atît de ușor la o altă legendă ? Vor fi acceptate pur și simplu niște declarații, sau, ca la tribunal li se va cere „pretendenților" la paternitatea misterioaselor semne să aducă dovezi de necontestat ? Greu de spus. Probabil însă că, la fel cu celălalte întîmplări neelucidate din marea familie a OZN-urilor, și dosarul cercurilor nocturne din lanurile de cereale este departe de a fi închis.

MIHAELA DOROBANȚU

Vînătoarea de OZN-uri continuă

Se cunoaște în general semnificația inițialelor OZN care în limba română reprezintă cuvintele, Obiecte Zburătoare Neidentificate, subiect ce preocupă pe mulți specialiști și nespecialiști, în ultimii șaizeci de ani, de cînd au fost sesizate aceste supranumite „Farfurii zburătoare".

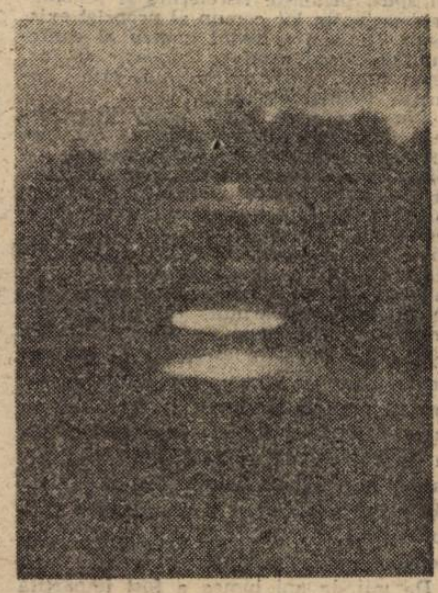

Echivalentele OZN-urilor în alte limbi străine sînt OVN în franceză (Objetes volantes nonidentifiés) sau UFO atît în engleză (Unidentified flying objects) cît și în germană (Unideflzierte fliegenden objekten).

Dar ce înseamnă OZI în limbă română ? Foarte simplu : Obiecte Zburătoare Identificate. Dacă este adevărat că multe OZN-uri nu au putut fi identificate, din diverse motive, în schimb, altele, luate drept „farfurii zburătoare" de către diverși oameni, au putut fi apoi perfect identificate. Faptul că diferite relatări despre apariția unor OZN-uri au fost făcute de unele persoane, fără ca acestea să aibă o bază reală, se datorește mai multor cauze, precum lipsa de informare a acestora, cu privire la zborurile unor baloane cu sonde meteorologice, a unor sateliți artificiali, în special cei de spionaj, a unor nave cosmice, a resturilor treptelor detașate de la rachetele purtătoare, ce nu au ajuns încă în atmosferă, unde se autodistrug, a interpretării greșite a unor fenomene naturale, în special a fulgerelor globulare și chiar și a unor relatări „inventate", astfel încît persoanele respective să-și facă un gen de reclamă în public.

Firește însă că nu pot fi contestate rapoarte serioase, cît de cît verificabile, cu privire la OZN-uri, care se pare că totuși există, deoarece să nu ne imaginăm că sîntem singurele ființe raționale din acest enorm Univers.

Dar să revenim la OZI. Din păcate, deși în străinătate se publică în presă în mod curent știri despre apariții OZN și există în multe țări reviste periodice care abordează aceste subiecte, în țara noastră, timp de decenii nu s-a permis apariția în presă a informațiilor de această natură, nu de alta, dar ca să nu se „sperie" poporul. În legătură cu acest aspect, în cele ce urmează, se vor prezenta unele „noutăți" ce-i drept, mai vechi, dar poate interesante, cenzurate în trecut, chiar dacă aparțineau de fapt domeniului OZI și nu OZN.

Astfel, în cursul anilor 1950—1951, în perioada așa-zisului „război rece" s-au deplasat pe cerul țării noastre, la altitudini de 10—12 km., de la apus spre răsărit, diverse baloane-spion. Despre ele s-a scris atunci cîte ceva, fără detalii, doar sub forma unei atitudini critice aduse preocupărilor Apusului „cel ostil".

Multe din baloane, puteau fi considerate, în cursul nopții, de populație, drept niște OZN. Deplasarea în aer a baloanelor de la vest spre est se datora unor curenți aerieni care înaintau în această direcție.

Aviația a reușit să doboare o serie din baloane și astfel s-a lămurit misterul lor. În nacelele baloanelor doborîte s-au descoperit diverse aparate meteorologice, aparate fotografice și radioemițătoare capabile să transmită codificat, pe unde centimetrice, diverse informații, ce puteau fi recepționate la foarte mare distanță.

Aparatele fotografice dispuneau de teleobiective de mari dimensiuni, fiind dotate cu filme sensibile la radiații infraroșii, cu dimensiunile 18 × 24 cmp. capabile să realizeze fotografii atît pe vreme noroasă cît și noaptea. Developîndu-se aceste clișee, pe unul dintre ele, de pildă, a apărut imaginea unei gări cu un tren de marfă care transporta lemne. Fotografia era atît de clară, încît se putea număra lemn cu lemn, deși imaginea fusese luată de la o altitudine de peste 10 km. Dar aceasta nu este tot.

Ing. LIVIU MACOVEANU

(Va urma)

Nr. 2 (1786) din 11 ianuarie 1992

incursiune în paranormal

VIZIUNI ŞI COMUNICĂRI CU TRANSCENDENTUL

Fenomenele parapsihologice trăite de domnul ANTON BARBU PANAGHIA, artist plastic, din Craiova, cărora le rezervăm mai multe numere din această rubrică nu au nevoie de nici un preambul. Nu vom face decît să-l urmăm pas cu pas, confesiunile desfăşurîndu-se după un principiu inflexibil al predestinării (dacă şi predestinarea are principii !). După un lung periplu de revelaţii şi întîmplări, după ce însuşi „subiectul lor", care este domnul Anton Barbu Panaghia — uneori avînd şi calitatea de martor doar —, domnia sa pare neutralizat, altfel spus, primeşte revelaţiile şi fenomenele ca pe un loc comun al propriei existenţe. De aici şi tonul neutru al confesiunilor, tonul celui ce cunoaşte şi acceptă totul pentru că totul îi este cunoscut, totul a fost trăit...

„Nu doresc ca confesiunile şi articolele mele de parapsihologie să fac un curs sau un eseu pur ştiinţific" — ne mărturiseşte interlocutorul nostru. „Vreau să prezint cititorilor ADEVĂRUL şi ideile bazate pe faptele peremptorii ale unor fenomene paranormale extraordinare, chiar misterioase şi oculte, experimentele trăite de unele persoane, dar şi de mine personal. Toate acestea vor veni în sprijinul adevărului şi al filozofiei creştine şi spirituale în general, astăzi cînd noile generaţii eliberate de dogmatismul ateu au nevoie de reînvierea cunoaşterii şi trăirii crezului sacru că nu materia organizată sau neorganizată stă la baza izvorului ordinii vieţii şi spiritului divin şi nemuritor. Desigur, relatările mele vor avea şi un substrat filozofic şi istoric în explicarea acestor fenomene.

De mii de ani lumea a fost împărţită în oameni buni şi oameni răi ; în credincioşi în Dumnezeu şi în atei sau păgîni. Materia şi spiritul, binele şi răul duc o luptă permanentă ; aceasta pentru că materia este învelişul spiritului şi este supusă aşadar legilor transformării, dizolvării, pe cînd spiritul este creat a fi nemuritor. Materialiştii nu văd în Univers decît materia, cu forţa ei, dar ignoră partea esenţială a spiritului universal, care dă trăire şi armonizează viaţa în infinit. Aceştia, cei care nu cred şi detestă pe Dumnezeu, nu sînt decît nişte spirite inferioare. În epoca noastră, în întreaga lume, milioane de oameni trăiesc în promiscuitatea vieţii ateiste, închinîndu-se doar instinctelor primare. În lupta dintre bine şi rău, între demoni şi Dumnezeu, între adevăr şi minciună temporar reuşesc să supravieţuiască spiritele inferioare care aruncă omenirea şi istoria în tragedia întunericului, enunţînd concepţii false, cum că dincolo de această lume efemeră a materiei nu mai există nimic ; se spune că creierul este sediul central al gîndirii, dar în realitate spiritul conduce, iar creierul ascultă. Creierul în afară de alte funcţii biologice şi neurologice, nu este altceva decît un „aparat" de recepţie şi de emisie."

Pentru cititorul cît de cît iniţiat în evoluţia gîndirii filozofice mă simt obligat să menţionez aici — întrerupîndu-l pe interlocutorul meu —, că încă din antichitate şi pînă în epoca modernă a marilor filosofi creatori de sisteme de gîndire, dihotomia conţinută în relaţia spirit-materia beneficiază de mult de o arhitectură a gîndirii care satisface pe deplin nevoia noastră de cunoaştere. Menţionez doar acest aspect pentru a nu se inocula impresia că acum, în acest episod al incursiunii în paranormal, am descoperit bazele gîndirii filozofice despre spirit, materie, univers, divinitate, creaţie. Domnul Anton Barbu Panaghia şi-a creat propriile criterii în acest sens, le stăpîneşte şi exprimă ca pe convingeri, iar noi îi respectăm avuţia spirituală şi experimentele transcendentale.

— **Domnule Panaghia, aveţi cuvîntul...**

„Spiritul transcendental divin comunică uneori cu intelectele şi spiritele alese, care au facultăţi mediumice înnăscute. Gradul de evoluţie în mediumică nu depinde însă neapărat de gradul avansat de intelectualitate, ci mai ales de puritate morală, de trăire puternică în credinţă, în Dumnezeu, de o înaintată evoluţie spirituală. Sufletul nostru, care este templul trupului, se formează aici pe pămînt de la naştere pînă la moarte, însă este condus de spiritul-ghid, numit perispirit sau corpul astral, care este preexistent vieţii noastre. Oamenii de ştiinţă atei au dedus fals că toate manifestările spiritului nostru îşi au sorgintea în instincte şi procese ale sistemului nervos central, ale subconştientului. Pornind de la religie şi în general de la metafizică şi metapsihică, înţelegem că perispiritul conduce spiritul nostru. El este substanţa prin evoluţie a unor trăiri anterioare şi, la persoanele mediumice este mesagerul, curierul transcendent (al lumii de dincolo), care comunică cu cel înzestrat, îl inspiră, îl atenţionează şi-i vesteşte viitoare destine, destine ale viitorului. O seamă de savanţi şi atei au spus că toate manifestările ca viziuni transcendentale şi comunicări auditive şi telepatice relevate unor oameni, nu au fost altceva decît stări patologice, bolnave, cu caracter halucinant-delirant. Pentru a vedea că lucrurile nu stau defel aşa, am să aduc pentru cititorii revistei exemple concrete, indubitabile, din propria mea viaţă, adică, experienţe complete ale vieţii mele personale..."

Peste o săptămînă vom începe să le cunoaştem !

ION ŢUGUI

Punţi către lumea de dincolo

Doar faptele ne interesează, iar concluziile...

Pentru Patrice Van Eersel există două categorii de oameni de ştiinţă : cei ce respectă un sistem, cel „cu care s-au născut", adică pe care l-au învăţat şi cu care s-au obişnuit, şi cei ce respectă datele, faptele. Cînd au de a face cu un fapt nou, neobişnuit, primii încearcă să-l integreze sistemului lor şi, dacă nu reuşesc... îl pun deoparte, lăsînd pentru mai tîrziu (şi poate pentru alţii) interpretarea lui. Ceilalţi încearcă să înţeleagă faptul rebel, îl urmăresc, îl analizează, încearcă în final să găsească sistemul de gîndire în care acesta se potriveşte. Savanţii din prima categorie sînt buni gestionari, cei din a doua sînt buni exploratori.

Ken Ring aparţine mai curînd celei de-a doua categorii. În 1931, cînd se întîmplau toate acestea, el era directorul IANDS — Asociaţia internaţională pentru studiul vecinătăţii morţii. Înalt, blond, cu părul ondulat, ochelari şi o vitalitate debordantă. Sensul reportajului lui Van Eersel se va schimba cu 180 de grade. Nimic din chimia creierului a lui Siegel, nimic din presupuneri de teorii viitoare care să explice fenomene care urmau să fie puse în evidenţă. Avea de a face cu oameni care ştiau că se întîmplă ceva, care erau în posesia unui material imens, alcătuit din mărturii care trebuiau clasate, interpretate şi în final explicate. Doi termeni revin din nou: NDE — experienţele în vecinătatea morţii, numele generic cu care sînt desemnate aceste viziuni şi „experiencers" — practic, intraductibil printr-un singur cuvînt, oamenii care au trăit asemenea experienţe. Şi un prim, să-i spunem paradox : de ce asemenea viziuni s-au înmulţit în ultima vreme ? Psihoză ? Escrocherie în masă ? Nu. Mult mai simplu. Progresul senzaţional al tehnicilor de reanimare face posibilă în ultima vreme recuperarea unui număr sporit de pacienţi. Din ei se aleg „supravieţuitorii".

Oricît de importantă ar fi această performanţă în sine, ceea ce este de-a dreptul extraordinar este că 40—50 la sută din supravieţuitorii interogaţi au trăit o NDE ! Cu alte cuvinte, unul din doi supravieţuitori (cel puţin, avînd în vedere că numărul de cazuri investigate pînă acum este încă redus) au atins „stadiul întîi" din cele cinci identificate şi descrise de Ken Ring în cartea sa „Life at Death" — Viaţa în momentul morţii. O carte pe care Patrice Van Eersel a citit-o într-o noapte şi a cărei existenţă poate nici nu o bănuise cu cîteva zile mai devreme. Aşadar, aceşti „experiencers" care au atins stadiul întîi...

„...îşi amintesc cum au plutit într-un spaţiu extrem de straniu, într-o stare de imponderabilitate, cu un sentiment inimaginabil de calm şi bunăstare. Nu avea nimic de a face, spun ei, cu viaţa obişnuită. Şi nu ezită să afirme că era cea mai frumoasă experienţă din viaţa lor, de care îşi amintesc ca şi cum ar fi acolo, chiar dacă s-au scurs între timp 20 de ani... 37 la sută din supravieţuitori au atins stadiul doi : observîndu-şi dintr-o dată propriul corp la cîţiva metri distanţă, ei realizează insolitul situaţiei şi se întreabă dacă mai sînt sau nu în viaţă. Ceea ce nu-i împiedică să contemple detaşaţi medicii şi infirmierele agitîndu-se în jurul „cadavrului" lor. Unii pot descrie chiar amănunte foarte precise...

23 la sută din supravieţuitorii interogaţi de Ring au atins stadiul trei, sau stadiul tunelului. Ei îşi amintesc cum au fost aspiraţi de un vid a cărui obscuritate, devenea, paradoxal, din ce în ce mai intensă. La sentimentul lor de bunăstare se adăuga unul de extremă viteză.

16 la sută au depăşit apoi pragul celui de al patrulea stadiu. Relatările lor menţionează cum au văzut o enormă lumină albă şi aurită, imposibil de descris, în acelaşi timp foarte puternică şi extrem de dulce. Din această lumină ar fi izvorît o „radiaţie a dragostei". În fine, 10 la sută dintre supravieţuitori pretind că au pătruns această lumină. Cercetători vorbesc atunci despre stadiul cinci. Aici relatările explodează în mii de versiuni. Unii vorbesc despre coruri cereşti, alţii despre cetăţi de lumină sau de cristal, alţii spun că „s-au topit în lumină", într-un spasm de un infinit erotism. Toţi sînt însă de acord cel puţin în două privinţe : că singurele cuvinte „omeneşti" care se pot folosi pentru a descrie ce au cunoscut sînt iubire necondiţionată sau iubire totală şi apoi că starea în care se aflau făcea ca toate întrebările lor să-şi afle răspunsuri instantaneu, ca şi cum ar fi ştiut deja totul..."

Revăzîndu-l pe Ken Ring, Van Eersel îl întreabă dacă nu cumva poveştirile sale riscă să-i împingă pe oameni la sinucidere. Răspunsul lui Ring este însă un nou şoc : „Toţi aceşti oameni care au fost în pericol de a muri revin mai plini de dragoste de viaţă ca niciodată... Ajung să-i facă să admită pe cei din jurul lor că viaţa este o ocazie unică de exploatat şi că sinuciderea este mai rea decît pierderea de timp. Nu, mesajul lor emoţional este o inimaginabilă proclamare de iubire, diametral opusă morbidului. Ea ar avea mai curînd drept consecinţă o scădere a ratei sinuciderilor. Aş spune... că este o călătorie formativă. Cei ce revin din ea se simt mai bine în corpul lor, mai puternici moral, mai plini de dragoste, mai proaspeţi..." Şi subliniază că cercetătorii care se ocupă cu acest fenomen nu pleacă de la ipoteza existenţei vieţii după moarte, dar nici nu pot accepta să „cenzureze" fapte care ar putea indica o asemenea eventualitate... „Doar faptele ne interesează. Le studiem, şi atît. Fiecare să tragă concluziile sale".

Şi, după o scurtă oprire, adaugă : „Doar Elisabeth Kübler-Ross a reuşit să facă pasul înainte... acela care, în categoriile noastre clasice, separă cunoaşterea ştiinţifică de cunoaşterea mistică".

Cine este deci această doamnă ?

Vom mai face cîţiva paşi pentru a afla...

MIHAELA DOROBANŢU

Paranormal sau truc ?

„Se spune că la fiecare minut se naşte un pui de găină. Aceasta-i un motiv pentru milioane de oameni să creadă că este vorba de un fenomen paranormal. Eu mi-am închinat toate forţele pentru a demonstra acestor persoane să înţeleagă şi să descopere că este vorba de un truc". Declaraţia aparţine lui James Randi (62 ani), din Canada, care întreprinde un turneu prin întreaga lume pentru a susţine conferinţe (intitulate „Voiaj printre paranormali"), însoţite de anumite demonstraţii. În privinţa activităţii sale, opiniile oamenilor se află pe poziţii opuse la extrem : unii îl consideră unul dintre cei mai inteligenţi oameni din lume, în vreme ce alţii îl combat cum pot. Cu mulţi ani în urmă, acest om (care seamănă foarte bine cu Freud), era considerat unul dintre cei mai faimoşi prestidigitatori din lume, cunoscut sub denumirea de „The amazing Randi" („Ameţitorul Randi"), pentru că era capabil să realizeze cele mai imprevizibile demonstraţii de magie. Ca şi celebrul Houdini, el se putea elibera de cătuşe sub apă, să facă să apară şi să apară diferite persoane, să facă să se ridice o masă fără s-o atingă, sau să curbeze de la distanţă acele unor ceasuri.

El nu s-a mulţumit cu încercările de a explica verbal opiniile sale, ci a întreprins începînd cu SUA şi terminînd cu multe ţări din Europa, apărînd pe scene şi dezvăluind toate siretlicurile la care recurg iluzioniştii (foarte mulţi afirmînd că rezultatele lor se datorează unor fenomene paranormale) pentru a încerca să convingă spectatorii că sînt dotaţi cu puteri deosebite. James Randi a fost primul care a izbutit să-l „demaste" pe celebrul Uri Geller care pretindea că poate cu ajutorul puterii sale mentale, ţinînd între două degete furculiţe sau linguri reuşea să le îndoaie. Acest exemplu este doar unul din cele cîteva sute pe care James Randi a reuşit să le explice zecilor de mii de spectatori care i-au urmărit cu multă curiozitate demonstraţiile dezvăluitoare. Acest fapt nu l-a împiedicat ca, în asemenea împrejurări, să apară cu unele numere de iluzionism surprinzătoare prin noutatea lor, dar pe care, cerînd îngăduinţa spectatorilor (fiind realizări personale unice), să nu-i ceară detaliile numerelor sale de iluzionism.

James Randi nu s-a mulţumit numai cu atîta. El a fost invitat la numeroase asociaţii care studiază fenomene paranormale care i-au cerut să-şi dea avizul asupra unor manifestări pretinse de unii iluzionişti drept fenomene aşa-zis misterioase. În imensa lor majoritate, Randi a izbutit să dezvăluie încercările unor impostori. Mai merită subliniat şi faptul că James Randi a scris nu mai puţin de opt cărţi dedicate acestor „fenomene" care s-au bucurat de un imens succes, multe universităţi propunîndu-l să fie declarat laureat honoris causa în fizică.

GH. RUSSU

Starea de VECHE

SCORPIONII ŞI FOCUL

S-a afirmat şi s-a crezut multă vreme că scorpionii «adevăraţii scorpioni» (nu cei influenţaţi de semnul zodiacal), ar fi înzestraţi cu un «psihism», pe cît de incredibil, pe atît de încărcat de dramatism care i-ar abstrage într-un fel sorgintei lor animale. Pe scurt, aflat într-o situaţie disperată şi practic fără ieşire, teribilul scorpion-scorpion — refuzînd biologic supliciile unei morţi prelungite, în chinuri, — n-ar ezita să-şi ia viaţa, în numele vreunei gene sinucigaşe, probabil, înfigîndu-şi în trup propriul său ac veninos. Îndemnul «fii scorpion» ar avea în vedere astfel, în situaţii extreme, ca într-o frumoasă legendă, nescrisă, un soi de demnitate a ieşirii finale din scenă. Şi care erezie, care mistificare — ori care utopie — nu-şi asumă o atare legendă ?

■

A existat însă un profesor, un om de ştiinţă «pur-sînge» (Pavel Maricovschi, din îndepărtata Alma-Ata) care a vrut să verifice acest «psihism», în opinia sa nu numai anatural dar absolut improbabil, în măsura în care nici un scorpion nu va muri şi n-a murit vreodată prin efectul inoculării propriului său venin. Ba mai mult chiar, la o creştere de 5—10 ori a dozei de otravă, colectată fie şi de la 5—10 scorpioni diferiţi, victima acestei inoculări, scorpionul de referinţă se păstrează într-o stare excelentă. Otrava îi face bine. Şi-atunci... ? Continuîndu-şi experimentul, Maricovschi a plasat scorpionii în centrul unui perimetru de foc (al unui mic teren, defrişat anterior, înconjurat de cărbuni aprinşi). Neizbutind să se apropie şi să răzbată prin acest «perete» încins, scorpionul, la capătul unei întregi suite de mişcări haotice, agitîndu-se tot mai convulsiv, ajunge să-şi înfigă partea terminală, înzestrată cu ac, în propriul trup. Şi scorpionul moare... Dar nu drept consecinţă a unei inoculări cu venin, ci a şocului caloric la care organismul său, s-a demonstrat biologic, nu poate rezista. Nici urmă de sinucidere... Legenda însă ar putea să persiste. Legendele sînt în afara rigorilor ştiinţei. Iar legendele, ca şi erezille — ca şi atîtea funeste utopii — supravieţuiesc celor mai concludente şi inatacabile infirmări. Există şi o nevoie, se pare, de a persevera în eroare, fie şi conştienţi de eroare... Exemplele nu lipsesc !

■

Cîte nu ni s-au spus şi cîte n-am citit pînă azi despre disperata şi disperanta atracţie spre lumină — spre o luminare aprinsă, ori spre un filament incandescent — a unor mici fluturi de noapte. După o primă teorie, insectele zburătoare în cauză ar fi fost înzestrate de la natură cu o substanţă fotosensibilă, care, în funcţie de proporţia înzestrării, le-ar fi atras sau, dimpotrivă, îndepărtat de acele surse luminoase, incandescente, pentru ele mortale. Atunci cînd teoria a fost infirmată, s-a presupus — şi iarăşi totul părea veresimil — că tonusul muscular al insectelor, starea lor de agitaţie, capacitatea de a-şi acţiona aripioarele ar fi influenţate de intensitatea luminii, receptată prin însuşi sistemul lor ocular. S-a observat, totodată, că atracţia insectelor spre lumină şi foc se manifestă infinit mai violent în timpul unor uragane, al unor ploi torenţiale, ori al unor furtuni geomagnetice. Şi iarăşi totul a fost infirmat (ca explicaţie) în planul unor experienţe absolut riguroase. Ceea ce atrage insecta nu este atît spectrul vizual al luminii, cît radiaţia ultravioletă. Şi-atunci... ? Apropiindu-se de lumină — «seduse» de radiaţia ultravioletă, invizibilă pentru noi — aceste zburătoare nocturne, care nu pot suporta nici măcar lumina solară — ajung oare să orbească la impactul brutal cu lumina ? Sau din nou nevoia noastră de legendă va descoperi şi aici o nobilă intenţie sinucigaşă în însăşi chemarea lor spre lumină...?

■

Stanislav Stanicovici, un publicist redutabil, ne descrie în detaliu (în „Chimia şi Viaţa") comportamentul unor animale aflate în incinta unui circ, în momentul în care au fost surprinse de un incendiu mistuitor. Relatare, deci, reportaj, şi nu invenţie gazetărească... „Zebrele păreau înnebunite de ceea ce se întîmplă, aflăm, se aruncau efectiv asupra gardurilor împrejmuitoare. Elefanţii, dimpotrivă, au aşteptat liniştiţi pînă cînd îngrijitorii ori dresorul lor au venit printre ei şi i-au agitat brusc, cu strigăte care îi chemau la acţiune. A fost momentul în care elefanţii au smuls cu trompele ţăruşii de care erau legaţi, ca apoi, în ordine, unul după altul să părăsească, la fel de calmi, incinta. Toate acestea în timp ce cămilele aflate şi ele în zestrea vie a aceluiaşi circ s-au aşezat pe pămînt, resemnate, ca pentru a-şi aştepta moartea..." Să fie vorba şi aici de o neînţeleasă pentru noi experienţă atavică a acestor vieţuitoare ? Să fie efectul unei înzestrări genetice care ne diferenţiază esenţial, dincolo de toate diferenţele pe care le ştiam pînă azi şi ni se păreau a fi esenţiale ? Urşii nu se tem de foc cîtuşi de puţin, manifestă chiar o anume curiozitate faţă de fenomen şi se apropie de arborii arzînd ca de un veritabil spectacol. Despre lupi se afirmă că ar fi infinit mai prudenţi... Dacă n-o fi din nou, şi aici, o imixtiune a unei fabulaţii şi, implicit, a legendei. Ca să nu mai amintim — şi totuşi vom aminti — despre acele specii de păsări (sturzi, mai ales, şi măracinari cu gîtul roşu) care ajung curent să-şi incendieze propriile cuiburi, considerînd drept veritabile materiale de «construcţie» mucurile de ţigări care mai fumegă încă, şi pe care, cu destulă inconştienţă, le transportă la cuib.

În nebunia umană de-a se juca cu focul — poate unde am revăzut de curînd „Oraşul în flăcări" cu Henry Fonda şi Ava Gardner — în această nebunie teribilă a incendiatorilor şi a incendierilor pe care o practică atît de asiduu istoria modernă, există, s-ar părea, suficiente antecedente animaliere. Inconştienţă, întîi, resemnare pe urmă, şi abia apoi... destin sinucigaş !

■

Şi un ultim aspect, dublat de o interogaţie sugerată de acelaşi Stanislav Stanicovici. Oamenii, observă el, sînt deopotrivă fascinaţi de foc. În faţa flăcărilor unui cămin putem sta absorbiţi de spectacol şi fenomen ore în şir. La cîte nu ne gîndim... Focul în sine ne captivează şi ne paralizează, adesea, ca orice foc în noapte. Seducţie doar ? Să fim uluiţi de această combustie, care e şi agonie şi viaţă ? Şi printr-o ciudată asociaţie de idei, poate deloc ciudată, Stanicovici se întreabă dacă orele pe care le petrecem în faţa televizoarelor nu-şi au sorgintea în aceeaşi atracţie atavică spre lumină şi foc ? De cîte ori ecranele nu ne comunică absolut nimic esenţial, iar noi le urmărim, parcă hipnotizaţi de acel dreptunghi luminos, în speranţa că peste un singur moment ni s-ar dezvălui vreun adevăr neştiut şi totuşi esenţial. Şi nu ne vom desprinde de dreptunghiul de foc, de ecran, pînă cînd un «dresor» nu ne va alerta într-o zi cu strigătele sale : Atenţie ! Prin inacţiune se moare...

Stanislav Stanicovici se amuză, probabil, exagerează, desigur... Iar noi ne uităm la televizoare şi nu ne desprindem de ele, ca fluturii de noapte...

DOREL DORIAN

P.S. Dezvoltarea embrionilor sub efectul luminii ar constitui un alt prilej de meditaţie. La adăposul luminii, ouăle de şerpi ori de broaşte ţestoase se dezvoltă mai lent. Procesul durează cîte o săptămînă în plus. Plasate sub o radiaţie violetă, timpul necesar apariţiei puilor se reduce la numai 17 zile, sub o lumină albastră — la 19, galbenă — la 25 de zile. Lumina roşie, însă, contrar previziunilor, prelungeşte procesul la 36 de zile, iar cea verde — în măsura în care extremele se apropie totuşi — pînă la 40 de zile.

Tam-tam-ul lemurienilor

Ay-ay, un micuţ lemurian originar din Madagascar, stîrneşte în continuare interesul zoologilor. Ei au descoperit că acest membru al marii familii de lemurieni denumite „daubentonia madagascariensis" utilizează o metodă unică şi foarte eficace pentru a-şi găsi hrana, compusă din fructe, alune şi larve de insecte.

În căutarea larvelor aflate sub scoarţa

copacilor, micul ay-ay aplică o metodă absolut specială : cu ajutorul degetului din mijloc de la fiecare lăbuţă, care este mai lung decît celelalte, el bate pe suprafaţa copacilor şi, punîndu-şi la lucru în acelaşi timp şi urechile mari, reuşeşte să deosebească, fără greş, cavităţile goale aflate sub coajă de cele pline cu larve. Astfel, cu ajutorul acestui tam-tam insolit, el reuşeşte să descopere chiar şi depozitele de larve situate la 2 cm adîncime sub scoarţa lemnului.

Cu privire la rolul auzului şi al mirosului lemurianului ay-ay în descoperirea hranei, zoologii n-au deocamdată decît ipoteze, acest mamifer minuscul rămînînd încă destul de învăluit în mistere.

Dubla viaţă a unui miliardar

Părea să se fi aflat sub protecţia zeilor. Pe tot ce punea mîna se transforma în aur. Petroliere ,linii aviatice, cazinouri — toate i-au adus întotdeauna cîştiguri. Dar despre Aristoteles Onassis, căci despre el este vorba, se spune că în realitate avea încheiat un pact cu diavolul. Sau cel puţin aşa scrie despre celebrul armator grec Frank Monte, în prezent detectiv particular la Sydney, dar care acum 20 de ani era „gorila" lui Onassis.

Surprinzătoarea afirmaţie a lui Monte este că multimilionarul grec ducea de fapt o viaţă dublă. Faţada era a unui om ce se înconjura de femei frumoase trecînd — şi nu fără motiv — drept un mare cuceritor al sexului frumos. Sub această mască, Monte ne dezvăluie însă înclinaţiile lui homosexuale. Mai mult chiar, partenerii săi, în special bărbaţi tineri, racolaţi de un om de încredere, sfîrşeau de regulă prin a fi torturaţi.

Şi iarăşi faţada. Femei strălucitoare aşteptîndu-l cînd se întorcea de pe meleaguri îndepărtate pentru a lua parte la adevărate orgii unde, de la call-girls pînă la partenerii de afaceri ai lui Onassis, întîlneai tot ce-ţi puteai imagina. „Distracţiile" erau imortalizate iar fotografiile erau păstrate de armator într-un safe pentru ca apoi invitaţii să poată fi şantajaţi. Dezvăluirile lui Monte sînt însă şi mai senzaţionale : Onassis pare să fi fost un adept al cultului Satanei. În casa lui din Roma poruncise să i se picteze pe podea simboluri satanice în jurul cărora dansa în timp ce practica „magia neagră". Şi mai greu de crezut pare afirmaţia lui Monte că la practici similare luau parte şi Maria Callas, care îi fusese soţie (şi pe care Monte o numeşte „vrăjitoarea"), precum şi Richard Burton.

Trebuie remarcat totuşi că toate persoa-

magazin

Femina Club

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

RELAȚIILE MAMĂ-FIICĂ... UNEORI SE COMPLICĂ!

Complicitate, tandrețe, căldură sau rivalitate, gelozie, neînțelegere... Puțin din toate acestea alcătuiesc dragostea dintre mamă-fiică. De fapt, o gamă întreagă de sentimente. Nu de mult o reclamă publicitară pentru un săpun prezenta în prim plan o mamă și o fiică, care se asemănau incredibil. Aceeași privire, același surîs, aceeași îmbrăcăminte. Mici detalii le diferențiau : o expresie, o nuanță de maturitate în ochii mamei, strălucirea copilăriei în privirea fiicei... Era fascinant. Mama este modelul perfect, fiica este discipolul docil. Tinerele au la rîndul lor misiunea biologică să devină mame și acesta este de fapt primul vis al unei fetițe : identificarea cu mama sa. Dar uneori lucrurile sînt mai complicate, căci foarte repede copilul intră în concurență cu mama sa. Există un hiatus între aspirații și comportament. Urmărind ordinea imuabilă a lucrurilor, fiecare încearcă imitarea sau debarasarea de model pentru găsirea unei căi, sau pe scurt, urmărirea sau renegarea modelului.

Orice fată înainte de a deveni mamă aspiră să se realizeze ca femeie. Această dorință legitimă și necesară pentru înflorirea feminității este adesea rău înțeleasă de către mamă. Nostalgia propriei tinereți, regretele pentru libertatea de atunci, teama de pierdere a frumuseții și a capacităților de seducție etc. o fac pe mamă să uite că și ea a fost cîndva revoltată contra mamei sale și astfel mama și fiica pot deveni rivale, iar sentimentele se încețoșează. Pe de o parte se nasc neînțelegerile și gelozia, pe de altă parte ingratitudinea și mînia, într-un cuvînt ingredientele unui conflict.

Din toate timpurile conflictul între generații se prezintă ca un eveniment dramatic, dar... inevitabil. Tinerii revendică o schimbare radicală a obiceiurilor, a modei, a privilegiilor, iar adulții uită că au fost și ei tineri. Ca regulă de bază se impune găsirea unui echilibru și adoptarea unei atitudini între solicitudinea excesivă a mamelor sufocante și neglijența mamelor prea absente. Pentru aceasta, fiecare trebuie să reflecteze asupra propriei sale existențe pentru a se cunoaște mai bine pe sine. **(M.S.)**

„Adoptați un cîine sau o pisică..."

Așa sună îndemnul plin de speranță al celebrei Brigitte Bardot care a creat fundația ce-i poartă numele, profilată pe protecția animalelor. Cîinii și pisicile și-au găsit o protectoare iar parizienii, la plecarea în concediu, au scăpat de obsesia îngrijirii animalelor în timpul absenței lor de acasă. De asemenea, cei ce-și doresc un prieten... canin nu mai trebuie să-l cumpere la prețuri deloc minore, ci și-l pot adopta de la Fundația Brigitte Bardot...

flash

Nu a rezistat tentației...

...de a intra în afaceri. Argentiniana Gabriela Sabatini, cîștigătoarea ediției 1990 de la Flushing Meadow, a prezentat recent, la o conferință de presă, parfumul... „Gabriela Sabatini". Iată și o secvență din comentariul frumoasei tenismene : „Eu sînt întîi de toate o atletă, dar aceasta nu mă împiedică să fiu și foarte feminină..."

Dosarele frumuseții

Dacă aveți părul lung...

...această coafură, foarte romantică, este ușor de realizat. Separați părul în mai multe șuvițe egale. Rulați fiecare meșă și fixați-o cu un ac de păr. Lăsați două meșe fine să cadă de o parte și de alta a gîtului.

globmagazin

ZILELE DE AUR ALE VRĂJITOARELOR

● Televiziunea americană lansează „emisiuni de vrăjitorie" ● Vrăjitoarele cunosc o perioadă de înflorire în SUA... ● ... dar nu țin să-și facă publice practicile ● Femeile asaltează cursurile de vrăjitorie ● „Vrăjitoarele din Salem 300" — aniversarea unui proces celebru.

Premieră :
LECȚII DE VRĂJITORIE LA TV

Televiziunea americană încearcă într-adevăr să împace toate gusturile ! Așa că, de cîtăva vreme, postul de televiziune din Arlington, Virginia, transmite programul „Kestryl and Company", adresat... vrăjitoarelor.

Emisiunea de o jumătate de oră este susținută de tînăra — și nu lipsita de farmec — Kestryl Agnell, care „se produce" în prezența unor obiecte ciudate : inele, brățări de argint, statuete de animale. După ce poartă o discuție cu oaspeții și aprinde tămîie, Kestryl îi invită pe telespectatori să... aducă ofrandă zeilor. „Nu dorim să-i convertim pe telespectatorii noștri la vrăjitorie, deși îi primim cu brațele deschise pe toți cei ce se interesează de noi. Scopul nostru principal este lupta împotriva dezinformării care apasă de ani de zile asupra activității noastre", explică Lady Cassandra, pe numele său real Cheryl Costa, asistenta fermecătoarei Kestryl în programul televiziunii americane.

Noi le asimilăm de regulă pe vrăjitoare cu niște bătrîne zaharisite zburînd prin aer călare pe mături. Pentru Kestryl și Cheryl însă, lucrurile nu stau așa. Ele sînt reprezentante ale unei noi generații de feministe americane și ale mișcării religioase New Age. Vrăjile lor includ tot felul de practici neortodoxe. Iar specialiștii sînt de părere că acest fenomen își trăiește în prezent în Statele Unite perioada sa de înflorire. „Femeile americane și-au dorit dintotdeauna să pună capăt îngrădirilor patriarhale ale religiilor tradiționale. Criza feminismului, crizele ideologice și politice au determinat astfel orientarea spre cultul precreștin caracterizat prin adorarea naturii și animalelor, precum și a unor forme supranaturale de cunoaștere" — arată Margot Adler ziaristă și autoare a unei cărți cu un titlu care intrigă : „Vrăjitoarele, druizii și alte ritualuri păgîne ale Americii contemporane".

VRĂJITOARELE SÎNT CU NOI, DAR CÎTE SÎNT ELE ?

Stabilirea cu precizie a numărului noilor vrăjitoare americane este imposibilă, dată fiind lipsa unei înregistrări oficiale a organizațiilor cărora ele le aparțin. Punctul lor comun sînt obiectele rituale pe care le utilizează : bagheta, o stea în cinci colțuri, un pahar, cuțitul. Restul însă, începînd de la materialul din care este confecționată bagheta, la ordinea în care se desfășoară activitățile, rămîne „secretul profesional" al fiecărei vrăjitoare.

„Este dificil să fim identificate, dat fiind că sîntem gospodine, funcționare sau avocate. Și pentru că nu mîncăm copii, nu facem jertfe de animale, nu bem sînge, nu practicăm magia neagră și nu recurgem la cultul lui Satan, oamenii nu au cum să știe că sîntem vrăjitoare" — declară Laurie Cabot, o vrăjitoare din... Salem, orașul recunoscut drept capitala vrăjitoarelor din S.U.A.

Mai mult, vrăjitoarele nici nu ard de nerăbdare să facă publice practicile lor, temîndu-se de consecințe. „În ajunul sec. XXI nu mai ard ruguri în America, dar sînt actuale alte forme de urmărire. Cu cîtăva vreme în urmă, una din noi a fost alungată din Rockville, Virginia, pentru practicarea vrăjitoriei, iar multe altele sînt amenințate cu pierderea slujbei sau drepturilor de a-și îngriji copiii", declară aceeași Laurie Cabot.

Acum cîteva luni, la Washington, s-a răspîndit zvonul despre un sabat al vrăjitoarelor și sataniciior. „Zeci de mii de adepți ai lui Satan circulă prin capitala noastră", a rostit din amvon părintele Richard Shannon, subliniind că zădărnicirea unui sabat în ziua în care lua cuvîntul, se datora respingerii acestuia printr-o rugăciune antisatanică specială, rostită de un grup de femei creștine din organizația Women's Aglow.

Laurie Cabot susține că în America sînt milioane de vrăjitoare. Iar estimările lui Kestryl Agnell sînt și mai înspăimîntătoare : „La Washington și în împrejurimi sînt 200 de vrăjitoare și, împreună cu druizii și șamanii circa 1 200. La cursurile de vrăjitorie organizate de mine vin din ce în ce mai multe femei, cu predilecție avocate și agente FBI", declară prezentatoarea show-ului TV.

SALEM – DUPĂ 300 DE ANI !

Dar adevărată „Mecca" a vrăjitoarelor este orașul Salem, aflat la 25 km de Boston. În 1962 aici au fost acuzate peste 200 de persoane pentru practicarea vrăjitoriei. Sentințele au fost cumplite : 19 „vrăjitoare" au fost spînzurate, una a fost lapidată și altele trei au murit în închisoare. De atunci, Salemul a reușit să-și redobîndească liniștea. Există în oraș un Muzeu al vrăjitoarelor, școala locală poartă numele de „Vrăjitoarele din Salem", iar tot vrăjitoarea a devenit simbolul actualului post de poliție și al pompierilor.

Primarul Neil Harrington a hotărît comemorarea a 300 de ani de la celebrul proces. În program s-a prevăzut un seminar pe tema perspectivei vrăjitoriei ca profesie, ridicarea unui „monument al vrăjitoarei", punerea în scenă a unei piese de teatru la a cărei elaborare au participat doi profesori de drept de la Universitatea Harvard, aflată în apropiere.

După cum se vede, renaște gloria vrăjitoarelor în S.U.A.

Rămîne ca sociologii, psihologii și, de ce nu, oamenii obișnuiți să-și spună și ei cuvîntul. În fond, există și „dreptul la replică".

MIHAELA DOROBANȚU

NE CUNOAȘTEM SUFICIENT DE BINE ?

Cercetătorii din acel domeniu al științei numit cronobiologia au stabilit că toate organele omului, creierul, corpul, sufletul se subordonează — de la naștere pînă la moarte — unui ciclu „triritmic". De trei ori pe zi are loc fluxul și refluxul forțelor fizice. De trei ori pe zi omul e cuprins de oboseală. Și vrînd-nevrînd dispoziția omului este subordonată tot cifrei trei. Pornind de la această descoperire, scrie revista germană „Stern", cronobiologii din Occident elaborează în prezent recomandări practice referitoare la activitatea profesională, la traiul, la odihna oamenilor, la orice situație din viața lor. De exemplu, șoferilor nu li se recomandă să se urce la volan între orele 2 și 4 dimineața, chiar dacă înainte s-au pregătit pentru schimbul de noapte și au dormit cel puțin opt ore. Între orele 2 și 4 dimineața orologiul omului „se oprește". Cronobiologii îi sfătuiesc pe școlari că timpul cel mai potrivit pentru facerea lecțiilor este intervalul dintre orele 16,30 — 18,00. Cele mai importante probleme de serviciu rezolvate între orele 10 și 12 pentru că este perioada în care orologiul omului funcționează din plin și ca atare principalele lui resurse fizice pot fi folosite în interesul serviciului.

Deci, să reținem că fiecare dintre noi are în organism un orologiu și este de dorit ca tocmai după el să se stabilească ce este mai bine de făcut la un moment dat și ce să se amîne pentru mai tîrziu. Așa că citiți și trageți concluziile cuvenite :

Timpul optim de muncă pentru artizani — Mîinile care meșteresc ceva dau cel mai bun randament între orele 15 și 16.

Cînd să se facă cunoștință — Strîngerea cea mai puternică de mînă se observă la om între orele 9 și 10.

Ora la medic — Pielea suportă cel mai bine înțepătura acului de seringă la ora 9 dimineața.

Orele potrivite pentru sport — Mușchii omului desfășoară activitatea cea mai intensă la ora 13,30.

Timpul potrivit pentru dragoste — Vîrful hormonal sexual se atinge la ora 8 dimineața.

Ora mesei — Cea mai mare cantitate de acid gastric se formează la ora 13 chiar dacă omul nu mănîncă la acea oră.

Consumul de alcool — Ficatul prelucrează cel mai bine alcoolul între orele 18 și 20.

Respirație ușoară — Plămînii funcționează la capacitatea lor maximă între orele 16 și 18.

Sensibilitate maximă — Senzațiile gustative, auditive și olfactive ale omului ajung la intensitatea lor maximă între orele 17 și 19.

Trăim-creștem — În decursul zilei pielea și unghiile omului cresc cel mai repede între orele 16 și 18.

Imunitate maximă — Organismul opune cea mai mare rezistență infecțiilor la ora 22,00.

Nașterea copiilor — Majoritatea copiilor vin pe lume între orele 24,00 și 4,00 dimineața.

Evitarea singurătății — Omul simte cel mai acut singurătatea între orele 20 și 22.

Grăbiți-vă la cosmetician — Pielea recepteză cel mai bine tratamentul cosmetic între orele 18 și 20.

Orele oarbe — Șoferii văd cel mai prost la ora 2 noaptea.

Masa în schimbul de noapte — Capacitatea de muncă în schimbul de noapte înregistrează o scădere între orele 3 și 4 dimineața.

Orele de slăbiciune — Cea mai slabă tensiune arterială a omului se înregistrează între orele 4 și 5 dimineața.

VASILE OROIAN

● **O.N.U. ȘI SITUAȚIA SA FINANCIARĂ.** Totalul contribuțiilor neachitate ale statelor membre se cifra, la 31 octombrie 1991, la 988,1 milioane dolari. La acea dată, 67 din cele 166 de state membre își achitaseră în totalitate contribuțiile. S.U.A. datorau 930 milioane dolari, din care 345 milioane la bugetul de bază și 485 la cel al operațiunilor de menținere a păcii. Se are în vedere sporirea, din ianuarie 1992, a „fondului de rulment" la 250 milioane dolari, ele ajungînd la 25 la sută din bugetul organizației, cu 19 procente mai mare ca cel care a existat pînă la finele anului trecut.

● **DOCUMENT FINAL.** Se impune cu necesitate crearea de noi forme calitative de cooperare între țările industrializate și națiunile devenite recent independente (de la Marea Baltică), astfel concluzionează documentul semnat la încheierea forumului economic „Mare Balticum" găzduit de orașul Tallin. Participanții, în număr de peste 200, factori responsabili și oameni politici din țările riverane și „observatori străini", mai ales europeni, au subliniat „necesitatea reorganizării cooperării economice interbelice, în cadrul unității europene".

● **INTANSIGENȚĂ DAR ȘI GENEROZITATE.** Lituania, care a urmat linia cea mai hotărîtă în lupta pentru dobîndirea independenței, se arată cea mai generoasă în ocrotirea drepturilor civice ale minorităților etnice și în a oferi naționalitatea lituaniană tuturor cetățenilor care au solicitat acest lucru înaintea unei date limită, care deja a expirat. Estonia cere pentru același lucru, potrivit legii existente înainte de ultima conflagrație mondială, o ședere în țară de doi ani, iar Letonia o ședere de 16 ani. În Lituania minoritatea rusă reprezintă doar 9 la sută din populația țării. În Estonia ea este de peste 30 la sută în Letonia, majoritari sînt letonii – 52 la sută.

● **EMOȚII ÎN SECTORUL CREDIT.** Ele s-au datorat unui raport întocmit de Bundesbank. Ce subliniază el ? Că numărul de acțiuni deținute de investitorii individuali este în descreștere, în ciuda succesului financiar înregistrat în ultimii ani. Nici creșterea spectaculoasă a valorii acțiunilor, nici noile plasamente interesante, nici campaniile publicitare ale băncilor nu au avut darul de a-i convinge pe germani, în speță micii acționari, să aibă încredere în bănci. Ei au devenit mai prudenți.

● **ALL NECCESARY MEANS.** Astfel se intitulează cartea despre conflictul militar din Golful Persic scrisă de doi ziariști de la BBC. Autorii, Ben Brown și David Shukman, scriu, printre altele, că dacă Israelul ar fi trecut la represalii împotriva Irakului, ca urmare a atacurilor asupra lor cu rachete „Scud", comandanții militari americani nu s-ar fi opus acestei inițiative, deși Washingtonul dorea ca israelienii să nu se implice.

● **AVERTISMENT.** „În fața șomajului care se accentuează și a agravării problemelor sociale, Statele Unite trebuie să se gîndească mai întîi la ele însele", astfel se pronunță senatorul George Mitchell, liderul majorității democrate în Senat. Și senatorul se întreabă : De ce președintele, care este gata să ajute străinătatea, manifestă atîta reticență cînd trebuie să-i ajute pe conaționalii nevoiași? Este limpede că ajutorul american pentru străinătate riscă să sufere datorită sloganului ce se aude tot mai mult în cea mai dezvoltată țară a lumii : „În primul rînd americanii".

Nr. 2 (1786) din 11 ianuarie 1992

MONA LISA TRIDIMENSIONALĂ

Despre faimoasa Gioconda s-a spus că ar fi fost schizofrenică, sifilitică, sau că ar reprezenta un portret al lui Leonardo da Vinci. Alain Roche — un sculptor lyonez — a fost sedus şi el, la rîndul său, de surîsul enigmatic al Monei Lisa. El crede că ar fi dezlegat misterul, fiind încurajat în afirmaţia sa şi de doi medici: Gioconda suferea de o paralizie a părţii drepte a corpului şi a feţei. Propunîndu-şi să realizeze un bust în marmură al Giocondei, Alain Roche a efectuat numeroase schiţe desenate înainte de a trece la a treia dimensiune, dar trecerea de la suprafaţă la volum s-a dovedit foarte dificilă. Pentru a reproduce celebrul chip, el a trebuit să renunţe la unele detalii şi să corecteze unele proporţii. Astfel, buza de sus a Giocondei este mai subţire decît cea de jos, iar colţul drept al gurii este mai jos decît cel stîng. Într-un cuvînt, sculptată astfel, Gioconda ar fi fost diformă.

Diagnosticul medicilor consultaţi (dr. Henry Greppo şi prof. Jacques Comtet) a relevat că această asimetrie, adăugată poziţiei stranii a mîinilor, s-ar datora unei atrofii congenitale a jumătăţii din dreapta a corpului şi a feţei. Ştiinţa nu şi-a spus însă ultimul cuvînt în materie, deoarece în curînd urmează să se efectueze un studiu al Giocondei pe baza celor mai avansate tehnici de calcul.

Omul de aur

Deveniţi căutător de aur... în Bretania ! Triunghiul magic este situat între Loudéac, Pontivy şi Mur-de-Bretagne. Jacques Le Quéré a ignorat prezenţa aurului în această regiune pînă în 1986, cînd la întoarcerea sa din Australia, Biroul Studiilor Geologice din Franţa l-a însărcinat cu cercetarea riurilor aurifere. Într-o bună zi, vizitînd în Australia o mină din Queensland a dat peste un trofeu : un safir gros ca un ou de porumbel. De atunci febra aurului şi a pietrelor preţioase nu l-a mai părăsit. În Franţa este printre puţinii profesionişti în acest domeniu. Pasiunea l-a făcut să se întoarcă în timp şi să cerceteze istoria aurului breton încă din perioada neolitcului. De curînd a descoperit un nou filon şi încă mai speră să mai găsească ceva. De asemenea, Jacques organizează concursuri şi oferă recompense avînd convingerea că va găsi nu numai un nou filon, dar şi adepţi pentru munca sa extrem de minuţioasă. (M.S.)

Fără deşeuri

În Turkmenia a fost concepută o tehnologie fără deşeuri pentru extragerea iodului şi a bromului din apele subterane, fără analog în practica mondială. Esenţa lui constă nu doar în posibilitatea de a spori coeficientului de utilizare a apelor cu conţinut de iod şi brom, ci şi în capacitatea de a proteja mediul înconjurător împotrivă poluării şi apelor reziduale agresive.

Respectiva metodă propusă de oamenii de ştiinţă de la Institutul de chimie al Academiei de Ştiinţe a Turkmeniei prevede continuitatea în extragerea din apele reziduale nu numai a iodului şi bromului, ci şi a metalelor valoroase care le însoţesc : magneziu, calciu, stronţiu, bor şi altele.

Reclama, sufletul comerţului

Fotografia nu vă înfăţişează perla de dinţi a lui Gulliver. Acest obiect uriaş, cu o lungime de 10 metri şi o greutate de 2 000 kg, a fost instalat la intrarea unei expoziţii deschise la Taipei (Taiwan) unde s-au pus la vînzare diferite obiecte donate de diverse întreprinderi, sumele rezultate din vînzarea lor urmînd să fie acordate unor instituţii care se ocupă de handicapaţi. Organizatorii expoziţiei au expus gigantica perie de dinţi pentru a atrage atenţia trecătorilor şi a-i determina astfel să viziteze exponatele şi să cumpăre cunoscuta destinaţia încasărilor. Foarte mulţi cunoscători şi „Cărţii recordurilor" au şi intrat deja în această firmă cu rezultate din vînzarea lor urmînd să fie acordate unor instituţii care se ocupă de handicapaţi.

Dificila piaţă a pianelor

Un prestigios producător de piane a decis să-şi improspăteze imaginea pe piaţa mondială. Juristul Thomas Kurrer a primit sarcina de a „şterge praful" de pe imaginea de marcă a celebrei firme cu sediul la Hamburg, Steinway & Sons. Printre măsurile luate de acesta se numără uniformizarea publicităţii, ţinerea sub control a celor ce se ocupă cu vînderea produselor firmei.

Steinway & Sons se bucură de o lungă tradiţie pe piaţa instrumentelor muzicale, unii dintre cei mai cunoscuţi virtuozi care au utilizat cu predilecţie piane produse de ea fiind Vladimir Horowitz şi Artur Rubinstein. Thomas Kurrer nu vrea să renunţe la publicitatea internaţională realizată de vedete, cu atît mai mult cu cît aceasta este gratuită şi funcţionează fără sponsoring. Campania de relaţii publice oferită de virtuozii acestui instrument are, totuşi, inconvenientul de-a prezenta instrumentele deosebite, inaccesibile majorităţii pianiştilor amatori. Ceea ce nu convine spiritului comercial al întreprinderii din Hamburg, întrucît ea trebuie să vîndă piane ce costă între 24 900 şi 105 000 mărci unor clienţi care nu au nimic în comun cu scena. În exerciţiul financiar 1989/1990 au fost achiziţionate, spre exemplu, 80 la sută din cele 1 400 de piane cu coadă realizate în acel interval.

Din cele 800 000 de piane produse anual în lume, o cincime este realizată de concernul japonez Yamaha. Steinway nu îşi poate păstra poziţia pe piaţa mondială decît prin menţinerea nivelului înalt al calităţii artizanale. Thomas Kurrer a elaborat o strategie pentru anii '90, în care comerţul specializat va juca un rol primordial. În loc de a umple sălile de vînzare cu instrumente realizate de diferiţi fabricanţi, vînzătorii trebuie să se concentreze asupra unei game restrînse de un mic număr de factori. Ceea ce este mult mai judicios pe plan strict comercial.

Pe de altă parte, reţeaua magazinelor specializate care comercializau instrumente muzicale Steinway a fost redusă de la 80 la 40, datorită ineficacităţii celor excluşi de pe listă. Cei rămaşi au primit broşuri publicitare şi modele ce anunţă viitoarele tipuri ce vor fi lansate pe piaţă din partea firmei, destinate publicităţii. Toate documentele de vînzare au fost de curînd uniformizate. Compania Steinway, ce realizează o cifră de afaceri de 83 milioane de mărci pe an, a alocat publicităţii o sumă cu şapte cifre, care nu a fost, însă, dezvăluită.

În plus, vînzările au fost relansate prin finanţarea prin intermediul creditului. În momentul achiziţionării instrumentului, cumpărătorii nu trebuie să achite decît o cincime din costul total, ei putînd să achite restul pe o perioadă de cinci ani, la o dobîndă de numai patru la sută.

ŞERBAN FILIP

Incredibil

Ginerele are 20 de ani, iar mireasa... 81 ! Şi în plus este şi mama sa vitregă. Iată două elemente care să alimenteze paginile publicaţiilor de senzaţie. Colosala diferenţă de vîrstă pe a stat, după cum se vede, în calea fericirii acestui cuplu ceva mai neobişnuit. El au oficializat de fapt o legătură care dura de 17 ani. Proaspătul ginere a dezvăluit unui ziar londonez că s-a îndrăgostit de mama sa vitregă pe cînd era... un copil de şapte ani. Moartea tatălui său le-a permis legalizarea prin căsătorie a unei legături mai puternice decît „numărul anilor". Cît va dura trist ?

■ Cel mai „bătrîn" corp ceresc descoperit de astronomi este de dată recentă. Este vorba de un quasar, obiect ceresc asemănător unei stele, care emană o radiaţie extrem de puternică în domeniul radiofrecvenţei. Quasarul se află la o distanţă de peste 12 miliarde de ani lumină faţă de Pămînt. Descoperirea acestui quasar a-

TELEX • TELEX

parţine astronomilor de la Universitatea Princeton.

■ China va pune un accent deosebit pe construcţia de hidrocentrale pentru asigurarea necesarului de energie. Pînă la finele secolului, pe Fluviul Galben, Fluviul Albastru şi pe alte cursuri de apă se vor înălţa nenumărate „cetăţi ale luminii", circa 60 centrale mari şi mijlocii, cu o capacitate proiectată de 70 000 MW. Puterea totală a centralelor energetice unice ce urmează a fi amenajate va fi de circa 8 000 MW. Cea mai mare centrală se va construi pe cursul mijlociu al Fluviului Albastru. Puterea sa instalată — 17 680 MW. Va fi cea mai mare din ţară şi una dintre cele mai puternice din lume.

■ În Japonia a fost pus la punct un cip superconductor care funcţionează la temperaturi înalte, primul de acest fel din lume. El devine superconductor la o temperatură de minus 203 grade, cînd pierde întreaga rezistenţă electrică. Firma Hitachi intenţionează să aducă mai aproape de zero Celsius temperatura la care cipul devine superconductor. Ca prim pas s-a propus atingerea „cotei" de minus 196 grade.

■ Este de dorit să se poată declanşa sistemul de încălzire a locuinţei, deşi te afli la birou. Ajuns acasă, temperatura ar fi acceptabilă, iar frigul pătruns în oase în timpul drumului de la serviciu către casă ar dispare rapid. Iată că specialiştii francezi s-au gîndit să facă o surpriză concetăţenilor săi înainte de sărbătorile sfîrşitului de an 1991 şi au realizat un aparat cu ajutorul căruia se poate declanşa sau opri telefonic de la birou sau din orice alt loc dotat cu post telefonic aparatele electronice cu care este dotată locuinţa. Aparatul „ATS 2000" este capabil a simula prezenţa proprietarului în locuinţa sa prin aprinderea becurilor şi aparatelor audio şi TV pentru a descuraja potenţialii spărgători.

Din nou Rolls-Royce

Circa 40 la sută din costul unui avion comercial se regăseşte în preţul motorului său. Astfel că orice îmbunătăţire adusă acestuia, în special în ceea ce priveşte consumul de combustibil, este binevenită pentru client. Spre exemplu, modelul Boeing 47 („Jumbo") consumă combustibil în valoare de 10 milioane de dolari anual, încît o reducere de numai unu la sută a acestui consum s-ar traduce printr-o reducere a cheltuielilor cu 100 000 de dolari. În imagine se află renumitul „evantai" compus din 24 de lame, supus unei „balanţe dinamice", cerate prin adăugarea unor mici greutăţi. Operaţiunea este asistată de computer. Testul s-a efectuat la Derby (Anglia), unde se află amplasat centrul de producţie civilă a renumitului consorţiu

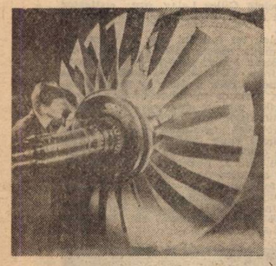

Rolls-Royce. Utilajul este destinat modelului Boeing 747—400 şi oferă un plus de patru la sută eficienţă faţă de modelele convenţionale, sporind siguranţa, durata exploatării şi reducînd zgomotul.

AH, AUTOMOBILELE DE IERI!...

Chiar dacă nu-s miliardari şi nu-şi pot permite luxul să angajeze echipe de mecanici pentru întreţinerea „odoarelor" fanaticii automobilelor vechi sînt, înainte de orice, excelenţi „meseriaşi". Ei îşi petrec nenumărate ceasuri restaurînd, întreţinînd şi... gîdilîndu-şi maşinile, ca să nu mai vorbim de preparativele pentru participarea la concursurile de eleganţă organizate pretutindeni în lume pentru maşinile de epocă ! Fără îndoială, în frunte sînt Rollsuri, Forduri, Citroënuri, Opeluri, Benzuri, Renaulturi şi alte tipuri de la începutul secolului — sau chiar anterioare —, dar, de cîţiva ani încoace, iată că sînt în mare vogă şi „frumoasele americane", cabrioletele Studebaker, Cadillac sau Buick din anii '50, automobilele ce au inaugurat epoca societăţii de consum. De la 20 000 şi 40 000 de franci la începutul deceniului trecut, preţurile au crescut de cinci-şase ori ! Şi automobilele „sport" sînt la fel de căutate şi astfel pot fi găsite Aston-Martin sau Alpine Renault la preţuri oscilînd între 50 000 şi 80 000 de franci. Şi chiar mai mult. Desigur, cei ce se... respectă, nu vor ezita să achite preţuri de vîrf pentru a deveni fericiţii posesori ai unui Bugatti royale de colecţie, care poate depăşi sensibil suma de 500 000 de franci...

Cînd citesc cele mai recente cataloage de licitaţii pentru automobile de epocă, nu-mi pot reprima un zîmbet, gîndindu-mă că poate pentru faptul că este maşină „de epocă", bună pentru colecţie din fabrică, a ajuns populara noastră „Dacie" să coste atîta cît ştim că costă... Aşa că mă întreb — de ce se mai „vinde" şi nu se licitează direct ? !...

DANIEL VERBINA

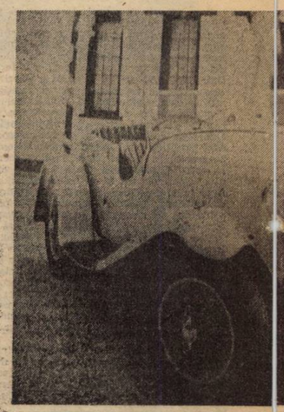

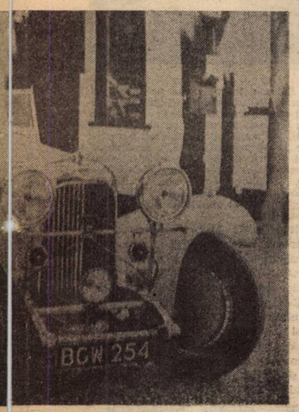

ZBOARĂ, ZBOARĂ SĂNIOARĂ !

În fiecare iarnă, cînd zăpada acoperă munţii şi văile, sănile sînt scoase din pivniţe. Un uşor nor de zăpadă şi vehiculul începe să alunece. În fiecare iarnă, această trăsnicică, la origine mijloc de transport, atrage şi azi copiii cît şi adepţii vitezei, care se lansează cu bucurie pe derdelus. Pe cînd strămoşul saniei şi-a făcut apariţia nu era totuşi vorba de plăcere. Înainte de a se fi inventat roata, greutăţile trebuiau trase şi atunci cineva a realizat că e mult mai uşor să fie transportate după ce au fost în prealabil aşezate pe patine. Asa s-a născut sania. Cele mai vechi scrieri din Mesopotamia menţionează această întrebuinţare, iar egiptenii utilizau şi ei patinele pentru a transporta de-a lungul deşertului enormele pietre destinate edificiilor lor. Firesc în, să, sania s-a răspîndit cel mai mult în ţările reci cum ar fi ţările Scandinave şi Rusia, servind ca mijloc de transport. În 1914, jandarmii prusieni îşi desfăşurau activităţile poliţieneşti în Alpi, folosind sănii. Coborîrea buştenilor pe sanie necesita mare abilitate, dar şi mult curaj. De-a lungul secolelor, sania a servit şi ca mijloc de divertisment. În timpul Renaşterii şi în epoca barocă săniile maiestoase erau foarte la modă pentru majoritatea suveranilor europeni. Aceste sănii se mănau cu cerbi, delfini, lebede şi se ornau cu motive împrumutate din diverse alegorii şi legende. Curînd, sania a început să devină un simbol de lux. Părintele Johann Capistranus a ars, în 1452, în Austria 76 de sănii. Spera să pună capăt extravaganţei, plimbării cu sania. La München, Paris, Veneţia, Viena sau la orice curte care se respecta, se celebrau serbări cu sănii şi baluri mascate însoţite de vînătoare şi jocuri. Pasiunea pentru sanie era atît de mare încît vara uti." lizau apă cu săpun sau ulei pentru a continua să alunece. Se cunoaşte chiar cazul unui prinţ saxon, care în secolul al XVII-lea furniza mari cantităţi de zăpadă imaculată adunată din munţi, iar parăzile sănilor organizate de ţarul Petru cel Mare sînt apreciate şi astăzi printre cele mai fastuoase.

Într-o carte publicată în 1788, scriitorul Karl Friedrich Flögel descrie aceste momente încîntătoare. În fruntea paradei, sania lui Bacchus era trasă de şase urşi, urmată de sania condusă de Nebunul palatului şi alta trasă de şase porci. Monstrul pe patine era echipat cu ţinţe şi comandat personal de către ţar. În secolul al XVIII-lea, prinţul Max III din Bavaria organiza cu regularitate nunţi cu sănii. Procesiunea era condusă de un car gigantic în care se aflau muzicienii, care interpretau arii tradiţionale. Urma o sanie, care transporta cuplul nuptial şi apoi altele cu invitaţii îmbrăcaţi în costume folclorice. O sută de ani mai tîrziu Bavaria cunoştea cavalcadele nocturne aidoma unor basme : pe munţii înzăpeziţi alunecau sănii cu coroana regală luminată.

O dată cu dezvoltarea turismului, sania a devenit un sport de iarnă. La sfîrşitul secolului trecut turiştii care veneau în Elveţia închiriau sănile ţăranilor. De atunci, acest sport nu a încetat să suscite o deosebită admiraţie şi practicarea sa cunoaşte astăzi un succes atît de mare încît în anumite ţări aproape că egalează schiul.

Sania a devenit în 1964 disciplină olimpică. Copiii şi adulţii au o mare plăcere fie că sînt într-o sanie din lemn fie că sînt într-o cochilie din plastic.

„Aplecaţi pe spate, cu picioarele înainte. Într-un vacarm de strigăte de avertizare, coborînd panta şerpuind, apoi trag din nou pînă în vîrf smecherii lor la modă", aşa descrie Thomas Mann, adepţii saniei în romanul „Muntele vrăjit".

M.S.

MATA HARI ŞI FAŢA EI NEVĂZUTĂ

7. Amanta fiului lui Guillaume

La Berlin Mata Hari se îndrăgosteşte de un locotenent de husari, Alfred Kiepert. Învaţă germana şi îşi dă ifose prin localurile de lux. Presa răspîndeşte zvonul că ar fi amanta lui Kronprinz, fiul lui Guillaume II. Ea nu dezminte.

La Viena, unde Freud tocmai publicase „Teoria sexualităţii", dansează goală şi triumfă. Pleacă apoi pentru două luni în Egipt, după care se instalează la Roma. Îi scrie lui Strauss citeva cuvinte : „Nu sînt decît eu cea care să danseze dindul Salomeei"...

De cum revine la Paris, în 1907, îşi dă seama că nu era aşteptată, căci şi alte dansatoare înţeleseseră beneficiul pe care puteau să-l aibă de la coregrafiele orientale de bazar. Din 1908, Mata Hari nu are altceva de făcut decît să evoluieze în provincie, în spectacole fără nici o importanţă şi dintr-un star internaţional devine, în mai puţin de un an, o dansatoare ratată. Ca toţi mitomanii însă, ea este convinsă că are lumea la picioare şi continuă să trăiască în vis. Deşi s-a mai îngrăşat se crede fermecătoare ca la începuturile sale.

Xavier Rousseau, un bancher sedus de amintirea „vestitei Mata Hari", o instalează la casetul său. Bancherul însă este căsătorit şi bunic şi obosit repede de festele de alcov, se desparte de amanta sa şi galant, îi oferă drept cadou de despărţire un pavilion stil normand, la Neuilly.

Fără resurse, Mata Hari nu găseşte altă cale decît prostituţia, fiecărui patron de bordel promiţîndu-i exclusivitatea prestaţiei sale.

Cînd pe 28 iunie 1914, Ferdinand, arhiducele moştenitor al Austriei, este asasinat la Sarajevo, Mata Hari se află la Berlin şi trebuie să se întoarcă în Olanda. Ea vede în această reîntoarcere un eşec.

Cînd se priveşte în oglindă zăreşte o femeie mult îngrăşată, cu mina obosită şi păr blond prost vopsit. Cu un instinct de supravieţuire care nu o părăseşte niciodată, înţelege că războiul, departe de a fi o calamitate, poate fi o şansă. Din şejururile ei la Berlin a reţinut limba germană şi numele citorva celebrităţi. De ce n-ar deveni spioană ? Ar putea fi o meserie care să o îmbogăţească !

MANUELA SPĂTARU

(Va urma)

ENCICLOPEDIE A GENELOR UMANE

Un plan de cercetare, pus la punct la Cambridge (statul american Massachusetts) de către laureatul Premiului Nobel, Walter Gilbert, de la Universitatea Harvard, are drept obiectiv producerea de hărţi computerizate, destinate comercializării avînd localizate pe ele structurile fiecărui fragment de ADN. Numeroşi geneticieni au criticat ideea lui Gilbert, afirmînd că această sumă de informaţii conţinută în cele 23 perechi de cromozomi umani nu ar trebui să fie comercializată. Dar, afirmă Gilbert, dacă o asemenea enciclopedie a genelor umane va fi realizată şi cunoscută, se va mări foarte repede posibilitatea diagnosticării a cel puţin 3 000 de boli datorate mutaţiilor genetice, contribuind, de asemenea, la lupta împotriva bolilor în care ereditatea joacă un rol important, cum ar fi diabetul, bolile de inimă, diferitele cancere. Descifrarea genomului uman este un proiect pentru finalizarea căruia sînt necesari şapte ani de investigaţii şi de o subvenţie, pentru prima etapă a cercetării, (acordată deja de statul american) de 100 milioane dolari.

Domeniile de aplicare a ingineriei genetice sînt extrem de variate. Bacteriile vor putea fi programate genetic pentru a extrage din sol aur, argint, cupru, şi, în general, metale rare. Ciuperci şi bacterii pot fi făcute să producă materiale plastice şi pigmenţi. Ingineria genetică va aveа, de asemenea, drept obiectiv sporirea numărului de recolte pe an şi chiar crearea unor organisme unicelulare care să poată asigura o cantitate suficientă de proteine în vederea combaterii cu succes a penuriei de alimente existentă pe glob. Posibilităţile de utilizare a ingineriei genetice sînt considerate de specialişti ca fiind practic nelimitate.

TUDOR PRELIPCEANU

Biblioteca magazin de proză scurtă

PICĂTURA DE ACID (II)

Case, copaci, pescăruși, autobuze și autoturisme, trecători, o sută de trecători, o mie de trecători, parcul în stînga, primăria în dreapta, cariatide, serviete, sacoșe, genți „diplomat", eu și un tînăr cerîndu-mi voie să-și aprindă țigara de la bricheta mea. O stea de foc și durere în centrul creierului, lîngă hipotalamus, o învălmășire de imagini, lumea în dungă, lumea orizontală, fierbințeală în timple, lichidă parcă, o mare nedumerire, neputința unei percepții interzise, să stau jos? va fi mai bine? parcă se apleacă, nu, e drept și tare, solid, e așa cum ar trebui să fie, pereții clădirilor de vizavi sînt curați, lucioși, înșoriți, cariatidele susțin ferestrele pe umerii lor de travertin și privesc înțelegător spre mine, „ți s-a părut, muritorule, ai visat, uite, sîntem aici, unde stăm de cincizeci de ani, netulburate, vezi-ți de drum, muritorule, și nu te mai gîndi la clipa aceea, a fost o eroare, atît, o eroare..."

Tînărul care voia foc s-a îndepărtat, nici nu m-am uitat în urma lui, am scăpat țigara dintre buze, am scăpat bricheta, mi-am apăsat palmele la ochi. Am luat palmele de la ochi, căutînd pe peretele de vizavi capul zdrobit al tînărului care voia foc. Cariatidele, curate și însorite, îmi zîmbeau îngăduitoare, privindu-mă cu ochi opaci. Am plecat spre casă, sprijinindu-mă de gardul de fier forjat al parcului. La nevoie, adică, să am de ce mă prinde. N-a mai fost nevoie.

Nu știu cum am ajuns la mine, cum m-am urcat în pat. Probabil am luat somnifere sau doar am vrut să iau, am adormit îmbrăcat.

M-am trezit a doua zi, liniștit și înfometat.

Văzusem de mult un film neobișnuit, incoerent și ilogic, și-mi rămăseseră în minte unele imagini, fără noimă, fără legătură una cu alta și între ele și realitate. Fusese demult, nu mai știam cînd. Fusese cu o zi înainte. Micul procesor de lîngă hipotalamus ațipise din nou, se ascunsese sub cele douăzeci de mii de ani de civilizație, sub dorința de supraviețuire a subsemnatului, tăcuse, la ordin sau cu de la sine inițiativă, dar, gata, se stinsese.

Am vrut să trec a doua zi pe bulevard și n-am trecut, am vrut să controlez ziarele, măcar un cutremur, un vulcan sau un OZN trebuia să descopăr pe undeva, pe glob, și n-am făcut-o. Am cerut ora exactă la roboțel și vocea aceea egală, de femeie tînără, plictisită, dar intransigentă, m-a reconfortat. Era un argument, putea fi un argument că lumea nu pățise nimic.

E greu de spus dacă am uitat sau nu între timp. Desigur, n-am vorbit cu nimeni, nici nu cred că aș fi avut ce, imaginile nu pot fi comunicate, se trunchiază decisiv atunci cînd sînt înlocuite cu fraze, intuițiile n-au sintaxă, dovezi nu aveam nici pentru mine însumi.

Vremea a curs înainte.

Afirmația aceasta reprezintă, evident, o convenție. Fiecare termen e chestionabil. Cum adică a curs? Un verb, din punct de vedere fizic, reflexiv: vremea se scurge adică de la sine, prin propriile puteri și cu propria-i motivație?! Dar chiar vremea se scurge, sau, invers, lumea se prelinge de-a lungul vremii, a timpului? Și ce înseamnă înainte? Înainte în raport cu ce? Care e originea, cine dă sensul, care e direcția, pînă cînd, uniform sau neuniform, perceptibil sau imperceptibil? Nu are importanță, în acest moment nu mai are importanță ce întrebări mi-am pus atunci. Simpla formulare a acestor întrebări putea fi însă o imprudență, răspunsul putea fi fatal, au dreptate religiile lui „crede și nu cerceta", riscul de a ne deștepta mica stea dureroasă din mijlocul celor nici două kilograme de neuroni este inacceptabil, ai dovada înainte-ți.

Reținem deci că vremea a curs înainte.

O lună, două luni...

La începutul lui septembrie, la birou, am avut a doua străfulgerare. A debutat, tot așa, cu durere în zona hipotalamusului, cu căldură în tîmple. Trebuia să fac un referat la o lucrare, ceva de rutină, autorul era un nume cunoscut, lucrarea era bună, nu mă pricepeam însă prea bine la chestiunea tratată și voiam să mă lămuresc, căutam definițiile de bază, să le înțeleg măcar pe acelea. Am simțit că vine șeful spre mine, de la capătul coridorului l-am simțit. Tu știi că nu mi-au plăcut niciodată șefii, fie ei buni sau răi, inteligenți sau proști. Foarte repede, toți devin agresivi, au păreri, dorințe, suspiciuni, în sfîrșit, cred că sufăr de ceva între alergie fiziologică și incompatibilitate intelectuală în raport cu șefii. Privind în direcția coridorului am început însă să văd curcubee pe pereții biroului. Pur și simplu, o mie de prisme nevăzute descompuneau lumina în o mie de benzi multicolore, care acoperiseră pereții, afișele, panourile, rafturile cu dosare. Culorile tremurau, s-au deplasat spre verde, spre violet, pereții au devenit translucizi, lumina, unele dintre componentele ei, a pătruns printre cărămizi, printre granulele de ciment și de nisip și de var, am distins tuburile instalației electrice, un cuib de șoareci sub fereastă, o nișă în spatele chiuvetei, dacă mă concentram vedeam și prin doi pereți deodată, prin trei. A intrat în birou un coleg, era străveziu și el, hainele abia dacă se distingeau, scheletul îi ieșea ceva mai pregnant în evidență, ghemul de mușchi care se zbătea în stînga pieptului, pumnul de fosfor din craniu. A intrat în birou șeful și l-am văzut cum se înmoale ca o piftie pusă la încălzit, s-a lățit pe podea, colegul s-a prelins și el de pe scaun, două pete informe, cu desene precise ale unor organe colorate în roșu, în albastru, în maroniu. Nu sesizasem starea mea, mi-am mutat ochii cu mîna mai spre centrul meduzei care ajunsesem și am reușit să-mi văd o parte din contur, deformat de colțul biroului, de ceea ce fusese biroul, pentru că și acesta se fleșcăise, era de gelatină, un descîntec universal rupsese trei sferturi din legăturile dintre atomi, dintre componentele atomilor, iar materia din jurul meu, interesant este că ideea de eu rămăsese în vigoare în ceea ce credeam că încă mai este mintea mea, materia din jurul meu se deformase monstruos, se întrepătrundea, era ca o plasă cu ochiurile prea mari, prin care lumina trecea descompusă în componentele spectrului, am simțit, nu știu cum, că întreaga clădire se lasă în jos, ca o construcție de gheață, dezghețată, tavanul era peste mine, peste pata-șef și peste pata-coleg, ne apăsa, ne întrepătrundea, tabla de pe acoperiș era aproape, fierbinte și murdară, cu rețeaua cristalină deformată, se vedeau prin tablă pescărușii care fluturau aripile transparente, căzînd moi, ca niște sculpturi cerești, spre parc, nu puteam să văd parcul, probabil că nu aveam cum, nu aveam ce, am încercat să-mi deplasez ochii, ce mai rămăsese din ei, amestecați cum erau cu cărțile de pe birou, cu lucrarea căreia trebuia să-i fac un referat, probabil că și parcul se orizontalizase, orașul tot, era o piftie cleioasă, plutind la suprafața unei piftii și mai mari, cîmpia dimprejur, cu marea la un capăt, cu munții — oare cum arătau munții în acele momente? — la cealaltă margine. Prin țevile — transparente — din dreptul chiuvetei — informă — venea apă, caldă și ușor ruginită, curgea printre pereți, prin pereți, încet și nehotărît, antrenînd părți din șefui-piftie și din biroul-piftie, peste mașina de scris, și văsut vreodată o mașină de scris mucilaginoasă, lipsită de orice unghi drept, de orice segment rigid, de articulații?

GHEORGHE PĂUN

(Va urma)

POVESTIRE POVESTIRE

Cît de crudă e realitatea

ȘI-A DEVORAT... AMANTA

„Marele meu protector, Satana, mi-a înarmat mîna cu care am ucis-o pe Monica. Am fost nevoit s-o omor pentru că m-a trădat și s-a opus misiunii pe care mi-a încredințat-o Satana pentru a conduce lumea. Am iubit-o și am vrut să mă căsătoresc cu ea. I-am propus de nenumărate ori să devină conducătoarea spirituală a sectei mele, dar ea m-a refuzat. Cînd am constatat că se opune ideilor mele și mi-am dat seama că nu merită să facă parte din sectă, am decis s-o omor".

Acestea au fost primele declarații făcute de Daniel Rakowitz (30 ani) atunci cînd a fost arestat în luna septembrie 1989 la New York sub acuzația că și-a omorît amanta, a tăiat-o în bucățele și a... mîncat-o. Victima acestui oribil delict a fost Monica Beerle, o balerină de origine elvețiană, în vîrstă de 26 ani, care și-a căutat norocul la New York unde spera că va reuși să se afirme ca dansatoare. S-a întîlnit cu Daniel Rakowitz, un bărbat cu aspect ascetic, purtînd un păr lung, blond, un tip de boem, care pretindea că este pictor. S-a îndrăgostit de el și s-a mutat în apartamentul lui situat în cartierul Greenwich Village, unde locuiesc foarte mulți artiști. După două săptămîni, Monica a dispărut, fapt care a trecut neobservat în cartier, dar nu și de părinții săi care, alarmați de lunga ei tăcere, au sosit la New York pentru a afla ce s-a întîmplat cu ea. Daniel Rakowitz nu le-a putut oferi nici o explicație plauzibilă, astfel că soții Beerne s-au adresat poliției. Primele cercetări s-au încheiat fără nici un rezultat: Monica dispăruse fără urme.

Tragicul adevăr a ieșit la iveală mult mai tîrziu și în condiții uluitoare. Daniel Rakowitz avea obiceiul ca, din cînd în cînd, să ofere celor năpăstuiți de soartă, săraci, șomeri, oameni fără locuințe, mese gratuite într-un parc situat în fața clădirii în care locuia. Cu prilejul primei mese oferite după dispariția Monicăi, unul din invitații săi, Milton Irizary, a scos un urlet de groază cînd a găsit în supa cu carne un dinte uman. Descoperirea i-a făcut pe toți cei prezenți să părăsească imediat mesele. Evident, a fost înștiințată și poliția. Cînd agenții s-au prezentat acasă la Daniel pentru a-i cere explicații, acesta nu a manifestat nici un semn de tulburare și a recunoscut pe loc că masa pe care a oferit-o săracilor din cartier a fost gătită cu carnea Monicăi pe care el a ucis-o, și din care a mîncat și el. A fost o confesiune halucinantă care a impresionat profund pînă și pe cei mai dîrji și versați polițiști (și nu numai pe ei, ci și întreaga opinie publică). În cadrul cercetărilor care au urmat, Daniel a povestit cu multe amănunte perioada de timp petrecută cu Monica, certurile la care au ajuns și, în fine, macabrul final al iubitei sale pe care, după ce a omorît-o, a tăiat-o în bucăți, a consumat din carnea ei după ce a fiert-o, a pregătit restul pentru masa săracilor, iar partea necomestibilă a aruncat-o la gunoi (exceptînd capul și unele oase pe care le-a ascuns într-o ladă specială de gunoi instalată la capătul unui terminal al unei linii de autobuz, unde, ulterior au și fost găsite).

De altfel, Daniel Rakowitz, al cărui proces s-a desfășurat în fața Curții penale din Manhattan, a repetat fără nici o urmă de remușcare toate amănuntele crimei sale abominabile, susținînd în continuare că... Satana l-a îndemnat să săvîrșească oribila sa „misiune". Medicii care l-au examinat au declarat că este vorba de o persoană pe deplin responsabilă de actul săvîrșit și nu i-au acordat nici o circumstanță atenuantă din punct de vedere medical. Procesul este în curs de desfășurare după cîteva amînări și opinia publică este, pur și simplu, bulversată de pe urma amănuntelor aflate și a comportării lui Daniel. Un mare număr de cetățeni au adresat guvernatorului statului New York o petiție prin care cer ca în mod excepțional să se reintroducă pedeapsa cu moartea (care a fost abolită în urmă cu 16 ani), chiar dacă inculpatul va fi condamnat (normal) la închisoare pe viață.

GH. RUSSU

SPORT UNIVERS

În privința sportului e liniște în Europa. Doar televiziunea este ceva mai ocupată pentru că e vremea retrospectivelor sportive. Și dacă televiziunea noastră este prinsă în campania electorală, mai cu cîte un miting, mai cu o adunare, televiziunea occidentală oferă non-stop imagini de la campionatul de golf, de biliard, cîte un turneu de tenis de cîmp, fotbal american, baseball, basket din liga profesionistă americană, întîlnirea Franța — Restul lumii, raliul Paris Capetown și așa mai departe.

Canalul de televiziune Eurosport pe care l-am urmărit o vreme în Germania transmitea zilnic imagini de la raliul Paris — Capetown, un raliu care străbate deșertul, evident, cea mai grea porțiune pentru concurenți, fie ei piloți de autoturisme, de motociclete sau de camioane. Imagini palpitante pentru că a conduce în deșert este ceva mai greu decît a conduce prin Capitală, de pildă. Accidentele sînt numeroase, împotmolirile în nisip sînt frecvente. Cel mai recent eveniment, din nefericire trist, a fost accidentarea mortală a pilotului de motocicletă Gilles Lalay, fost cîștigător cu doi ani în urmă al raliului Paris — Dakar.

La noi, tot fotbalul este însă sportul-rege, motiv pentru care o delegație din conducerea F.R.F. însoțită de selecționerul Mircea Rădulescu s-a deplasat la Bruxelles pentru a pune la punct detaliile în legătură cu datele de disputare a meciurilor echipei naționale din cadrul preliminariilor C.M. de fotbal din S.U.A. '94. Problemă complicată, care pare mai complicată chiar decît realizarea unei echipe omogene din punct de vedere valoric și care să ne reprezinte cu șanse reale la amintita competiție. Dar, oricum, fie el fotbalul sportul-rege, ca orice rege, deocamdată se odihnește.

Nu însă și Gary Kasparov care, după cum se poate observa și din fotografia

alăturată, vrea să ne convingă că șahul nu se joacă doar cu capul. Antrenamentele fizice îl ajută întotdeauna înaintea unei mari întîlniri șahiste sau doar în preajma unui simultan. Și dacă Gary Kasparov deține și titlul de cel mai tînăr campion mondial de șah din istoria acestei competiții, jucătoarea de tenis

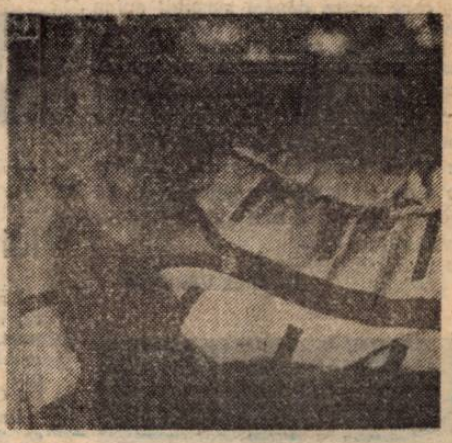

Monica Seles a intrat și ea pe marea poartă a tenisului mondial feminin fiind cea mai tînără cîștigătoare a turneului Rolland Garros, în urmă cu un an și jumătate, iar anul trecut, trecînd pe primul loc în clasamentul ATP, a devenit cea mai tînără deținătoare a numărului unu mondial din toate timpurile. (În fotografie, Monica într-o zi de odihnă). Precocitatea devine astfel, tot mai accentuat, un atu al sportului de înaltă performanță.

Un alt exemplu de precocitate, tot în lumea sportului alb, de data aceasta însă la masculin, îl deține americanul Michael Chang, „micuțul Michael" cum e numit, un jucător aureolat cu titlul de învingător la Rolland Garros în 1989, avea doar 17 ani, născut la 22 februarie 1972 la Hoboken și care măsoară doar 1,73 m. La cele 65 de kilograme ale sale este recunoscut pentru forța reverului cu două mîini și pentru jocul său de picioare. Deocamdată atît despre sport.

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 13.01 — 19.01

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Zi capricioasă, ineficientă.
Marți : Dispută dură cu un Taur.
Miercuri : Izolare, melancolie.
Joi : Primiți bani.
Vineri : Un ghinion sufocant.
Simbătă : Întîlnire foarte plăcută.
Duminică : Singurătate, meditație

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Toate vă merg din plin.
Marți : Dezamăgire financiară.
Miercuri : Indispoziție psihică.
Joi : Scrisoare în cutia poștală.
Vineri : Nervozitate, agresivitate.
Simbătă : Zi total inactivă.
Duminică : O dimineață tumultuoasă.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : Destindere intelectuală.
Marți : Eforturi profesionale deosebite.
Miercuri : O mare șansă materială.
Joi : Sentimental, timid, trist.
Vineri : Zi foarte încărcată.
Simbătă : Călătorie de plăcere.
Duminică : Căldura familiei, inegalabilă.

RAC (22.06—22.07)

Luni : O reușită profesională importantă.
Marți : Vă deranjează o replică amară.
Miercuri : O aniversare în familie.
Joi : Finalizați o afacere.
Vineri : O persoană de sex opus vă domină.
Simbătă : Travaliu la domiciliu.
Duminică : Fantezie, exuberanță, optimism.

LEU (23.07—22.08)

Luni : Indispoziție meteorologică.
Marți : Scurtă dispută profesională.
Miercuri : Zi foarte norocoasă.
Joi : Vă dezamăgește un amic.
Vineri : Crispare, iritare.
Simbătă : Intimitate mult căutată.
Duminică : Erotism dezlănțuit.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Un motiv de optimism.
Marți : Suprasolicitare psihică.
Miercuri : Echilibru nervos precar.
Joi : Somnolență, apatie.
Vineri : Cheltuieli neprevăzute.
Simbătă : Vizită relaxantă.
Duminică : Nimic deosebit.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Nervozitate, polemici dure.
Marți : Cîștigați un prieten.
Miercuri : O gafă monumentală.
Joi : Surmenaj nervos, iritare.
Vineri : Atenție la o blondă.
Simbătă : Un dute-vino continuu.
Duminică : Fotoliu și lectură.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Digresiuni sentimentale.
Marți : Vizită neașteptată.
Miercuri : Toate merg pe dos.
Joi : Polemici necordiale, inutile.
Vineri : Succes profesional.
Simbătă : Călătorie foarte plăcută.
Duminică : Oboseală, indispoziție.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Numai vești bune.
Marți : Controverse principiale.
Miercuri : Amor și iar amor.
Joi : Inspirație și muncă.
Vineri : Vă impuneți cu brio.
Simbătă : Două motive de pesimism.
Duminică : Zi palidă, neproductivă.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : Decizie înțeleaptă.
Marți : Confortul psihic dereglat.
Miercuri : Ghinion financiar.
Joi : Inteligența pe maximum.
Vineri : Reechilibrare psihică.
Simbătă : Creativitate la domiciliu.
Duminică : Proiecte și iar proiecte.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Arbitrați o intrigă.
Marți : Muncă încordată și atît.
Miercuri : Probleme familiale.
Joi : Criză de orgoliu, trecătoare.
Vineri : O veste promițătoare.
Simbătă : Un spectacol de teatru.
Duminică : Monotonia căminului.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Succes financiar.
Marți : Zi dificilă, încărcată.
Miercuri : Deplasări obositoare.
Joi : Cumpărături costisitoare.
Vineri : O mare șansă profesională.
Simbătă : Petrecere în familie.
Duminică : Cheful se prelungește și azi.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Priorități științifice mondiale

Marele matematician Octav Onicescu (1892—1983) a conceput în anul 1954 o mecanică nouă, originală, a sistemelor materiale — numită „mecainvariantivă Onicescu". Octav Onicescu, profesor la

Universitatea din București și membru al Academiei Române din 1965 este creatorul (alături de Gheorghe Mihoc) al școlii de teoria probabilităților și statistică matematică. El a introdus noțiuni noi precum funcția-sumă, lanț cu legături complexe, funcția olotropă. Teza de doctorat și-a susținut-o la Roma (1920), cu o temă de mecanică relativistă. In anul 1961 apare la București lucrarea „Strategia jocurilor", iar în 1975 apare „Mecanica invariantivă și cosmologia".

Unicate ale florei

În Oltenia, la Ponoarele, în apropiere de Baia de Aramă, se află o minunată pădure de liliac, unde se desfășoară anual o „sărbătoare a liliacului". Pădurea Letea ocupă un loc aparte în vegetația țării, avînd un aspect tropical din care nu lipsesc vestitele liane. Dintre plantele endemice ale Carpaților românești (circa 120) se numără Floarea de Colț, Garofița Pietrei Craiului, tisa, laleaua de Cazane, smirdarul etc. Specia Nimphea lotus — nufărul —, prezentă în zona băilor Felix, Oradea, supraviețuiește de acum 200 000 de ani, din era terțiară.

Femeia cu trei rinichi

Corespondenta noastră Georgeta Rosoagă, născută în 1948, a aflat în urma unor investigații medicale — pentru o presupusă tumoră în abdomen, de mărimea unei portocale — că posedă trei rinichi : unul normal, în poziția firească și unul dublu, situat în abdomen. Pe lîngă această malformație, d-na Rosoagă ne relatează și alte întîmplări din viața dumneaei, în care s-a aflat între viață și moarte. Are trei copii, în ciuda recomandărilor medicilor de a evita sarcina.

Recorduri toponimice

Domnul Nica Teodor din localitatea Berechiu, județul Arad — lucrător la agenția poștală din Berechiu — a făcut interesante statistici asupra numărului de localități ce poartă același nume. Iată cîteva din aceste recorduri toponimice : Satu Nou — apare de 43 de ori : Poiana — de 38 de ori : Lunca — de 33 de ori : localități ce au în compunerea numelui lor „Valea" sînt 395 ; cele care au în compunere „Dealu" apar de 66 de ori, iar cele care conțin „Gura" apar de 65 de ori (fiecare din localitățile respective. „Dealu", „Valea" și „Gura" mai conțin cîte un nume, cele mai numeroase, fiind Valea Vinului și Valea Ursului).

GUINNESS BOOK

CONSTRUCȚII GRANDIOASE

S-ar părea că toată viața batem la uși — înțelegînd prin „ușă" atît sufletul unei femei frumoase, cît și cea pe care scrie „Director". Dar există o ușă la care cu siguranță nu bat prea mulți oameni. E vorba de cea mai grea ușă din lume, care închide laboratorul Lawrence Livermore National — camera de bombardări cu lasere de mare putere. Ea cîntărește 360 de tone și are o grosime de 2,4 metri (a fost instalată de Overly, încercați să vă imaginați cum !)

De fapt, cele mai mari uși din lume (putem să le spunem și porți) sînt în număr de patru și aparțin hangarului Vehicle Assembly Building (asamblarea finală a navelor cosmice), situat lîngă Cape Canaveral SUA. Cînd treceți prin statul Florida priviți-le, au 138 de metri înălțime.

De la aceste uși construite parcă de atlanți la faimoasele monolite făcute (și instalate, nu se știe precis cum) de antici nu e decît un pas. Cel mai grandios monolit se află în Franța, la Locmariaquer, Bretania. Se numește Grand Menhir Brisé (în bretona tîrzie men = piatră și hir = lung) și este împlîntat în sol. Are 425 de tone și o înălțime de 20,7m. Face parte dintr-o concepție magico-religioasă privitoare la nemurire, simbolizată prin imuabilitatea pietrelor.

Dacă tot vorbim de construcții măreți, să amintim și de cel mai mare labirint al lumii, unde însuși Napoleon s-a rătăcit în 1807. Ați ghicit că e vorba de Il Labirinto din Villa Pisani, Italia. Înainte să-l ironizați pe Napoleon pentru neîndemînare, gîndiți-vă că Il Labirinto are, nici mai mult, nici mai puțin de 6,4 kilometri de poteci întortocheate cu înfundături plasate diabolic.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

EPISTOLAR

Odată cu încheierea ciclului celor 12 necuvîntătoare care populează cercul calendaristic al anului chinezesc — ciclu pe care l-am însoțit și cu relația an de naștere + luna de naștere —, am prilejul să mă țin de promisiunea făcută mai demult. Această promisiune ține de reluarea dialogului cu cititorii care doresc să-și cunoască formula vieții conform zodiacului chinezesc.

Am să încep cu **d-ra Vera Butnaru** din Brașov, născută la 16 februarie 1960, între 8 și 9 dimineața. După cum bănuiesc că vă amintiți, în ecuația vieții intră cele cinci elemente fundamentale (metal, apă, lemn, foc și pămînt), dictate de datele nașterii. Voi fi mai explicit pentru ceilalți cititori interesați. Deci 16.02.1960 dă primul element al ecuației, și anume semnul anului, adică Mistreț de Pămînt. Primul element (E^1) va fi **pămînt.** Elementul doi îl dă metamorfoza principală a Mistrețului ; acesta fiind un animal nordic, principala metamorfoză este Apa (ca de altfel pentru toate nordicele, adică Șobolanul și Boul, alături de Mistreț). Deci E^2 = **Apa.** Al treilea element e dat de ora nașterii. Intervalul 8-9 dimineața se încadrează în intervalul Dragonului, adică 07-09. Elementul Dragonului este Lemnul (căci este un animal estic, alături de Tigru și Iepure). Deci E^3 = **Lemn.** Al patrulea element îl dă luna nașterii. Data de 16 februarie se încadrează în luna Tigrului, adică 21.01—19.02 (Vărsător în varianta astrologică), iar metamorfoza principală a Tigrului este Lemnul (animal estic). Deci E^4 = **Lemn.** Ultimul element (E^5) îl dă locul nașterii (ținutul, țara etc.) România în 1960 era născută (istoricește) la 30.12.1947, deci Mistreț. Elementul Mistrețului este Apa, deci E^5 = **Apa.**

Recapitulînd, ecuația vieții pentru persoana născută la 16.02.1960, între orele 8 și 9, în România, va fi : E = Pămînt + Apă + Lemn + Lemn + Apă = 2L + 2A + P.

Interpretarea, pe scurt, a acestei ecuații este următoarea : elementele dominante sînt Lemnul și Apa, iar Metalul lipsește. Lemnul conferă orgoliu, verticalitate (principii greu de abandonat, atitudini deschise, fără compromisuri morale), dar și lăcomie, chiar zgîrcenie. Apa induce o inteligență dinamică, o putere de adaptare deosebită, o abordare înțeleaptă a diverselor împrejurări, știința de a profita de tot ce poate aduce avantaje. Tot Apa conferă și un farmec personal deosebit. Absența Metalului mă înclină să cred că aspectul volitiv nu este prea accentuat și că ambițiile nu sînt întotdeauna însoțite de o mare tenacitate în ducerea la bun sfîrșit a proiectelor, că sînt evitate cu bună știință obstacolele greu de depășit. În sfîrșit, Pămîntul conferă un spirit de amiciție, devotament și generozitate — atitudini care nu prevalează însă în toate ocaziile. În general, prezența a numai trei elemente sugerează un oarecare dezechilibru sufletesc, sensibilitate accentuată, contradicții interne în varii situații. Anii cei mai favorabili vor fi cei ai Focului, Lemnului și Pămîntului. Prietenii cei mai fideli vor fi Oile și Iepurii. Dificultăți vă vor da organele uro-genitale și ficatul. Iată, foarte pe scurt fișa zodiacală conform calendarului chinezesc. Doritorii sînt așteptați cu epistole în care să fie prezente datele necesare, inclusiv intervalul orelor nașterii.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

MEGA VISION

o firmă, o marcă, o garanție a calității

VĂ OFERĂ

aparatură electronică modernă

produsă de firme internaționale prestigioase:
SHARP, SANSUI, NOKIA, TEC, YOKO, MASPRO, TDK, ZANUSSI

- Televizoare color, videorecordere, playere
- Componente pentru antena satelit
- Radiocasetofoane, radioreceptoare staționare și auto
- Combine muzicale
- Telefoane, calculatoare
- Aparate foto și rollfilm
- Casete video și audio
- Produse electrocasnice: frigidere, congelatoare și altele
- Ceasuri din gama celui mai renumit producător mondial-SEIKO, în exclusivitate pentru România

Magazinele "MEGA VISION" vă așteaptă

☛ B-dul 1848 nr. 39 (P-ța Unirii), tel. 12 00 99
☛ Calea Victoriei nr. 122, tel. 50 38 55
☛ Șos. Ștefan cel MARE nr. 2, tel. 11 97 39

Orar: zilnic între orele 10–20
sîmbătă între orele 10–16

6 luni garanție, cu "service" asigurat

"ADAGRIROM" S.R.L.

livrează EN–GROS întreaga gamă de produse electronice și electrocasnice "MEGAVISION", precum și produse alimentare din import. Comenzile la sediile din B-dul Carol 44-46, Hotel Modern, etaj 7,

tel.14.51.42, 14.21.78 și B-dul 1848, nr.39
tel. 12.00.99, 12.01.00 - Fax 12.06.45

Societatea comercială FEPER SA în colaborare cu firma DIGI TERAOKA SEICO – Japonia vă oferă prin firma Modest SRL cîntare electronice cu sau fără memorie cu capacitatea de cîntărire între 0–15 kg. tip DS 430 și DS 381.

Informații la telefon : 12.05.60 și 88.63.95

POȘTA by Air Mail

Mai rar această rubrică devine lirică. De data aceasta însă rezervăm acest spațiu unui poet. Primim la redacție zilnic poezii, toate ar merita o atenție specială și chiar un dialog. Însă mai rar ni se întîmplă să primim o poezie pe care să dorim neapărat să o și tipărim :

TE ROG

Te rog, lume neuitată
Iubește omul și-a lui viață.
Podoaba timpului a ta e toată
Și nu-i privi cu ochi de gheață.

Omul, pămîntului îi aparține
Cu-ntreaga-i sfîntă zămislire,
Planeta mare se-nfioară,
Dă-i vremii-n mers și fericire !

Un spasm al vieții și al morții ?
Distrugeri nemiloase-n veac ?
În mîna ta stă clipa sorții,
Vreau să trăiesc, să rid, să-mi plac !

Mirecea Paleolog

Ne grăbim să adăugăm că această poezie aparține unui elev care nu are decît 13 ani ! Îi urăm succes !

ION ȚUGUI

PROGRAM TV

LUNI, 13 ianuarie. Programul 1 : 14,00 Actualități. 14,20 Worldnet Usia. 15,10 Copiii noștri — viitori muzicieni. 15,30 Drumuri în memorie. 16.00 Tele-discul muzicii populare. 16,30 Emisiune în limba maghiară. 18,00 Studioul electoral. 19,30 Desene animate. Cartea cărților. 20,00 Actualități. 20,35 Repriza a treia. 20,55 Studioul economic. 21,25 Teatru TV. Cameristele de Jean Genet. 23,15 Cronica Parlamentului. Actualități. 23,55 Agenda electorală. 0,05 Confluențe. **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. 16,40 Tradiții. 17,10 Film artistic. Aurora (coproducție Italia-Anglia, 1984). 18,45 Lumea sportului. 20,10 Super Channel. 20,30 Magazin auto-moto. 21,00 Festivalul internațional „Dinu Lipatti" (III). 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC World Service. 23,05 Închiderea programului.

MARȚI, 14 ianuarie. Programul 1 : 10,00 Actualități. Meteo. 10,30 Super Channel. 12,10 Ora de muzică. 13,00 Interferențe. 13,30 Mondo muzica. 14,00 Actualități. Meteo. 14,20 Tradiții. 15,00 Teleșcoală în... vacanță. 15,30 Cursuri de limbi străine. 16.00 Convițuiri. 16,30 Salut, prieteni ! 17,30 Tezaur. 18,00 Studioul electoral. 19,30 Desene animate. Cartea cărților. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul economic. 21,10 Film serial. Maddie și David. 22,10 Memorialul durerii. 23,25 Cronica Parlamentului. Actualități. 0,00 Agenda electorală. 0.15 Meridianele dansului. **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. Ordy. 16,40 Cercetarea științifică agricolă. 17.10 Studioul de literatură. Cezara. 18,20 Film serial. Decalog (VIII) (Polonia, 1988). 19,20 Sport-Magazin. 19,50 Tribuna nonconformiștilor. 20,10 Worldnet Usia. 20,30 Studioul muzicii contemporane. 21,00 De-ale pieței în economia Capitalei. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC World Service. 23,05 Închiderea programului.

MIERCURI, 15 ianuarie. Programul 1 : 10,00 Actualități. 10,20 Calendarul zilei. 10,30 Film serial. Marile familii. 11,10 TV 5 Europe. 12,10 Ora de muzică. 13,00 Vîrsta a treia. 13,30 Muzica pentru părinți. 14,00 Actualități. Meteo. 14,20 Civilizația montană. 15,00 Preuniversitaria. 15,30 Cursuri de limbi străine. 16,00 Tragerea Pronoexpres. 16,10 Lieduri. 16,50 Cultura în lume. 17,15 Reflector. 17,35 Patrimoniu. 18,00 Studioul electoral. 19,30 Desene animate. Cartea cărților. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul economic. 21,15 Simpozion. Revistă de literatură și arte. Eminescu. 22,00 Privatizarea. 22,55 Cronica Parlamentului. Actualități. 23,30 Agenda electorală. 0,45 Pro musica. **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16.10 Recomandări din program. 16.15 Desene animate. Ordy. 16,40 Emisiunea în limba maghiară. 18.10 Teatru TV. Bogdan Dragoș de Mihai Eminescu. 19.10 Lumea ideilor. 19,35 Dialog cu edilii Capitalei. 20,00 Bijuterii muzicale. 20,30 Tribuna electorală. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC World Service. 23,05 Închiderea programului.

JOI, 16 ianuarie. Programul 1 : 10,00 Actualități. Meteo. 10,20 Calendarul zilei. 10,30 Super Channel. 12,10 Ora de muzică. 13,00 Oameni de lîngă noi. 13,30 Jazz Magazin. 14,00 Actualități. Meteo. 14,20 Documentar artistic. 14,50 Preuniversitaria. 15,20 Cursuri de limbi străine. 15,50 : 15, 16, 17, 18. 16,10 Virstele peliculei. 16,45 Casa noastră. 17,10 Pro patria. 18,00 Studioul electoral. 19,30 Desene animate. Cartea cărților. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Studioul economic. 21,15 Film serial. Dallas. 22,10 Reflecții rutiere. 22,25 Reporter '92. 22,55 Cronica Parlamentului. Actualități. 23,45 Stadion. **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,10 Desene animate. 16,35 Dicționar de personaje. 17,05 Emisiunea în limba germană. 18,05 O viață pentru o idee. 18,35 Filarmonicile țării. 20,30 Tribuna electorală. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC World Service. 23,05 Închiderea programului.

VINERI, 17 ianuarie. Programul 1 : 10,00 Actualități. Meteo. 10,20 Calendarul zilei. 10,30 Film artistic. Căpitanul Apache (S.U.A., 1971). 12,05 Super Channel. 13,00 Ora de muzică. 14,00 Actualități. 14,20 Medicina pentru toți. 14,50 Bicentenar Rossini. 15,05 Preuniversitaria. 15,30 Limba noastră. 16,00 Muzica pentru toți. 16,30 Emisiunea în limba germană. 17,30 Ecranul. 18,00 Studioul electoral. 19,30 Desene animate. Cartea cărților. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Actualitatea școlară. 21,00 Film serial. Tanamera — Leul din Singapore. Ep. 4. 22,15 Universul cunoașterii. 23,00 Actualități. 23,15 Agenda electorală. 23,30 TOP 10. 0,30 Farmecul discret al... bluesului ! **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. Aventurierii spațiului. 16,40 Tradiții... ale colecționarilor. 17,10 Dacă e Vineri... e sport și muzică ! 20,00 Concert simfonic românesc. 20,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC World Service. 23,05 Închiderea programului.

SÎMBĂTĂ, 18 ianuarie. Programul 1 : 9,00 Bună dimineața ! 10,00 Actualități. Meteo. 10.10 Universal șotron. 11.10 Descoperirea planetei. 11,30 Viața spirituală. 12,30 Ora de muzică. 13,30 : 7 x 7. 14,00 Actualități. 14,10 Tele-Club. 15,55 Turneul celor 5 națiuni la rugby : Scoția-Anglia, transmisiune directă de la Edinburgh. 17,30 Mapamond. 18,00 Arena. Emisiune-concurs. 19,00 Melodii îndrăgite. 19,15 Teleenciclopedia. 20,00 Actualități. 20,35 Film serial. Caracatița. 21,45 Săptămîna sportivă. 22,05 Film artistic. Regele roșu, Cavalerul alb (S.U.A., 1989). 23,50 Actualități. 0,05 Varietăți internaționale. **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. Aventurierii spațiului. 16,40 Convițuiri. 17,10 Film artistic. Secretul domnului Wong (S.U.A., 1939). 18,20 Worldnet Usia. 18,40 Seară de balet. 20,50 Serenade, cantonete. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC World Service. 23,05 Închiderea programului.

DUMINICĂ, 19 ianuarie. Programul 1 : 8,30 Bună dimineața ! 9,30 Abracadabra. 10,20 Film serial pentru copii. Arabella. 10,50 Actualități. 11,00 Lumină din lumină. 12,00 Viața satului. 13,30 Hora satului... la Orlat. 14,00 Actualități. 14,10 Atlas. 14,30 Video-Magazin. 17,10 Magazin sportiv. 18,10 Știință și imaginație. Căpitan Power. 18,40 Convorbiri de duminică. 19,10 Film serial. Dallas. 20,00 Actualități. 20,35 Film artistic. Din umbră (Anglia, 1989). 22,20 Duminica sportivă. 22,45 Studioul șlagărelor. 23,15 Actualități. 23,30 Teatrul evreiesc din București. **Programul 2 :** 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. Aventurierii spațiului. 16,40 Convițuiri. 17,10 Pop Magazin. 17,30 Orașe și civilizații. 18,00 Divertisment internațional. 18,30 Serată muzicală TV. 21,00 Cîntecul inimii mele. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe.

(După „Panoramic TV")

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului.

medicina la zi

FAŢA VĂZUTĂ A... CAFELEI

Cescuţa de cafea, împrăştiind în jur arome penetrante şi plăcute, şi care reprezintă obiectul de inventar al unui ritual pe care zilnic îl oficiem majoritatea dintre noi, ne pune în contact nu numai cu o băutură-aliment, aşa cum am fi înclinaţi a crede, ci şi cu o băutură-medicament, şi aceasta pentru că acest extras din fructele arborelui de cafea, care este cafeina, şi care reprezintă constituientul de bază al băuturii menţionate, reprezintă un alcaloid din grupa purinelor. Şi, pentru a vă introduce dintr-o dată în realitate, merită a şti că alcaloizi sînt şi morfina, atropina, curara, nicotina, lobelina, etc.

Ţine de faţa văzută a cafelei faptul că extrasul menţionat îşi are principala sursă în arborele de cafea, cu cele două varietăţi ale sale — Arabica sau Robusta —; prima varietate furnizîndu-ne între 1,5—2% cafeină, în vreme ce a doua, adică varietatea Robusta între 1,6—2,8%. Practic însemnează că ceaşca cu cafea de tip Arabica, va cuprinde în jur de 50 mg, în vreme ce cea de tip Robusta, în jur de 120 mg. Aşadar, există cafele şi cafele. Merită însă a şti că o sursă tot atît de importantă de cafeină o reprezintă şi aşa-numitul ceai chinezesc sau aşa-numitul ceai rusesc, şi aceste varietăţi furnizîndu-ne între 2—3% cafeină, aşadar întocmai ca varianta „tare" a arborelui de cafea, respectiv cea denumită Robusta. Acest fapt este însă mai puţin cunoscut, ţinînd ca atare de faţa nevăzută şi implicit necunoscută a... cafelei, de care intenţionăm a ne ocupa în articolul viitor, dar, fiindcă am ajuns la acest fapt, îl vom comenta pe scurt în articolul de faţă. O altă sursă tot atît de importantă de cafeină o reprezintă şi nucile plantei cunoscută cu denumirea de Cola Mitida, şi acestea conţinînd între 2—3% cafeină. Or, reţineţi detaliul, că tocmai extrasul din aceste nuci este acela care este constituientul principal al acestor băuturi pe atît de plăcute, răcoritoare şi psihoenergizante, care poartă denumirile comerciale de Pepsi-Cola sau Coca-Cola. Aşadar, cînd dăm copiilor noştri o cană de ceai sau un pahar de Pepsi, spre a ne ţine companie la ritualul sorbirii cescuţelor noastre de cafea, aceştia vor bea ca şi noi tot cafea, cînd noi tocmai de asta doream a-i feri. Un conţinut deloc neglijabil în cafeină revine şi fructelor plantei denumită Teobroma Cacao, fructe care supuse unei fermentaţii alcoolice şi acetice, iar apoi prăjite şi măcinate, sînt transformate într-o masă fluidă şi maronie, căreia i se adaugă zahăr, lecitină, lapte, etc. şi care, în final, se vălţuieşte, şi se toarnă în forme, devenind mult rîvnita ciocolată. Aşadar, cînd dăm copiilor noştri ciocolată, fără să ştim, le dăm acestora şi o doză de cafea.

În afară de efectele psihoenergizante ale cafelei, nu trebuie să uităm şi acele efecte tot pozitive ce ţin de diminuarea oboselii şi de îndepărtarea somnolenţei.

Nu trebuie să uităm, de asemenea, că tot cafeaua face munca intelectuală mai susţinută, şi aşa pe calea potenţării atenţiei şi a concentrării. Tot cafelei îi mai este proprie şi intensificarea acuităţii perceptive ca şi dinamizarea funcţiilor de asociaţie, efecte căutate de către toţi aceia care efectuează munci preponderent intelectuale. Şi, în sfîrşit, nu trebuie să uităm că tot cafeaua, graţie cofeinei, pe care o conţine, influenţează centrii respiratori bulbari, accelerînd pe această cale respiraţia şi făcînd-o pe aceasta mai profundă. Cofeina prin acţiune directă asupra fibrelor musculare netede, dilată vasele coronare, cerebrale şi renale, de unde stimularea miocardului, ca şi acţiunea sa diuretică, adică de favorizare a eliminării urinei. Şi, ceea ce cercetări de ultim moment au demonstrat, tot cofeina potenţează acţiunea medicamentelor analgezice, adică cele care anulează durerea, şi antipiretice, adică cele care scad febra. Toate aceste aspecte ţin de faţa văzută, aşadar cunoscută a cafelei, cunoscută dacă nu de către noi, cel puţin de către ştiinţă. În articolul viitor, veţi vedea ce ne rezervă însă şi faţa ei nevăzută, ceea ce, după cum veţi vedea vă va lăsa pe gînduri.

ARCADIE PERCEK

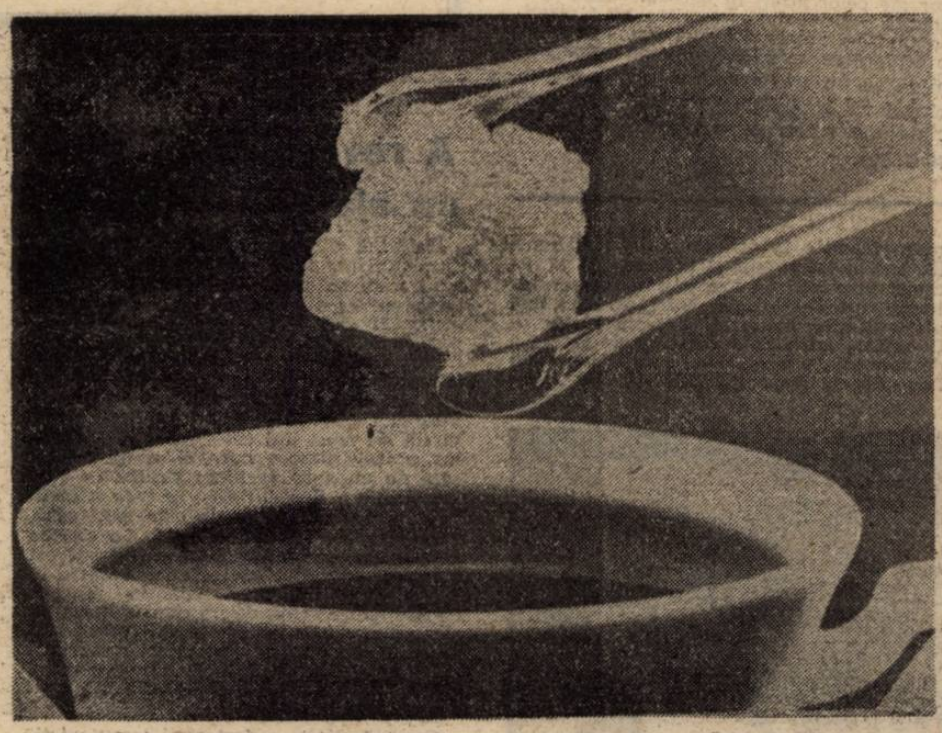

MĂRUL,

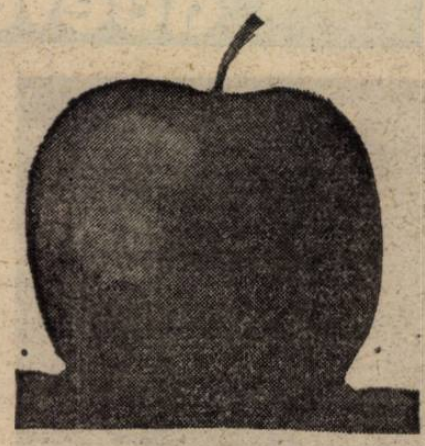

o armă eficace împotriva colesterolului

În lume există la ora actuală peste 6 000 de varietăţi de meri care se cultivă, toate provenind din micul măr sălbatic Malus pumilla. Acest fruct foarte răspîndit pe „bătrînul continent" a fost introdus în America şi la Antipozi cu ocazia colonizării acestor continente de către europeni. Este cel mai consumat fruct de pe glob, cu 25 de milioane de tone anual. Una din calităţile sale recunoscute este că se acomodează la toate tipurile de sol şi se poate conserva pe timpul iernii fără utilizarea unor instalaţii frigorifice.

„Regina" merelor este „Golden Delicious", care a fost pusă la punct de către americani la sfîrşitul celui de-al doilea război mondial şi a „colonizat" Europa, într-o perioadă de acută penurie de fructe. Mărul este unul din fructele ce posedă un mare număr de calităţi :

- este foarte mineralizat : pentru 100 g el conţine 6 mg de sulf, 11 mg de fosfor, 120 mg de potasiu, 5 mg de magneziu, 6 mg de calciu, ca şi fier, zinc, aramă, mangan şi iod ;
- este bogat în vitaminele B, PP şi C;
- conţinutul său ridicat în pectină îl face să fie utilizat pentru intestin (mai ales în diareele de fermentaţie).

Studii amănunţite au demonstrat că un consum zilnic de trei mere permite diminuarea nivelului de colesterol în sînge. De fapt, pectina permite captarea grăsimilor rezultate din digestie, precum şi încetinirea digestiei sucurilor. Prin urmare, mărul este recomandabil diabeticilor, dar şi celor ce suferă de hipoglicemie. Mărul are şi proprietatea de precipitare a proteinelor dizolvate, ca şi a substanţelor chimice complexe.

Mărul este, deci, un fruct care drenează şi elimină numeroase substanţe, în beneficiul corpului uman. Previne şi formarea acidului uric şi, astfel, îndepărtează crizele de gută. Bogăţia sa în fibre înlătură senzaţia de foame. Mărul combate, cel puţin în parte, numeroasele carenţe în substanţe vitale frecvente în timpul sezonului rece. (Ş.F.).

GENIUL DISTILAT AL NOPŢII

Continuăm prezentarea materialului apărut la „Femina club Magazin", în numărul trecut. Există tehnici serioase pentru a ne aminti şi a folosi „geniul distilat" al nopţilor ? Unii cercetători propun înregistrarea „stării alfa" a creierului, adică acea stare de relaxare apropiată somnolenţei. Considerată de dr. Coue o metodă de relaxare, specialistul nu pierde prilejul de a sugera utilizarea undelor cerebrale bune. Este o metodă care repune în actualitate ideea folosirii unor capacităţi onirice. Este o dovadă că nu s-au pierdut toate speranţele legate de utilizarea serioasă a visului. Un alt specialist, dr. Stephen LaBerge de la Universitatea din Stanford este cunoscut pe plan mondial pentru lucrările pe care le desfăşoară de mai bine de 20 de ani vizînd „visul lucid", acel moment cînd luăm cunoştinţă cu existenţa visului. Cei mai mulţi dintre noi realizează că visează după ce s-au trezit şi numai cînd visul s-a întrerupt, dar există şi persoane care sînt conştiente că sînt pe cale de a visa. Această capacitate excepţională îi interesează într-un înalt grad pe cercetători. Astfel, LaBerge a fost tentat să comunice cu unii dintre ei care visau fără să-i trezească, cu ajutorul unor coduri : presiunea degetelor, efecte luminoase. Rezultatele sînt însă decepţionante. Alţi cercetători au vrut să provoace starea de vis în plină zi, exploatînd puterea de concentrare prin tehnici apropiate meditaţiei indiene samadhi.

Recurgînd la „serviciile" electronicii şi informaticii, dr. Pierre Etévenon a îndreptat investigaţiile spre alte orizonturi. Cercetătorul viselor spune că a notat în carnet toate visele sale din ultimii 25 de ani. Este vorba despre 1225 vise mai importante care i-au prilejuit investigaţii interesante. În „topul" colecţionarilor de vise figurează şi psihologa americană Patricia Garfield, cu peste 10 000. Nimic nou sub soare devreme ce marchizul Hervey de Saint-Demis notase aproximativ 2000 de nopţi onirice şi vorbea deja despre „vise lucide" în anul 1867. Iată deci o tehnică rudimentară dar redutabilă. Visul rămîne o fereastră deschisă spre lumea noastră secretă. Şi dacă acceptaţi ideea analizei nu vă rămîne decît ca la culcare să vă pregătiţi hîrtie şi creion. Dacă reuşiţi să induceţi şi „visele lucide", instantanee, în timpul zilei, veţi dobîndi o „bancă de date" de invidiat. Dacă mizaţi doar pe cele nocturne vă mai spunem un secret. Cercetătorii au observat că somnul paradoxal este mai profund la o temperatură a corpului mai scăzută de 36,8° Celsius...

Iaurtul, regele produselor lactate ?

Iaurtul a fost „inventat" cu mai bine de 2000 de ani în urmă. El a apărut atît în Asia cît şi în Europa centrală.

Mult timp el a fost considerat ca o „poţiune" magică al cărui secret de preparare era păstrat de medici. El a vindecat tulburările intestinale ale regelui François I în 1540. Dar de-abia la începutul secolului nostru iaurtul s-a răspîndit şi şi-a căpătat o bună reputaţie datorită microbiologului Ilia Metchnikoff, asistentul lui Pasteur şi laureat al Premiului Nobel. El a fost atunci denumit şi „alimentul vieţii lungi".

Iaurtul este rezultatul coagulării laptelui obţinut prin fermentaţia lactică datorită bacteriilor. Antiseptic, iaurtul curăţă tubul digestiv graţie prezenţei acidului lactic. El distruge microbii şi asaneză flora intestinală. Consumat în cantitate mai mare (3 borcane pe zi) devine laxativ. Mai digest decît laptele, el dă posibilitatea multor persoane care nu-l tolerează să beneficieze totuşi de binefacerile produselor lactate. Studii recente au arătat că un regim bogat în iaurt produce scăderea colesterolului în sînge.

Cînd nu ne place laptele iaurtul îl poate înlocui ? Aproape în întregime. Un singur component îi lipseşte iaurtului : lactoza (zahărul lactic). Laptele însă nu poate înlocui brînza care are un conţinut bogat de proteine, calciu şi vitamine.

Pentru a mînca echilibrat trebuie diversificat aportul de lactate.

Nr. 2 (1786) din 11 ianuarie 1992

Întîmplări adevărate

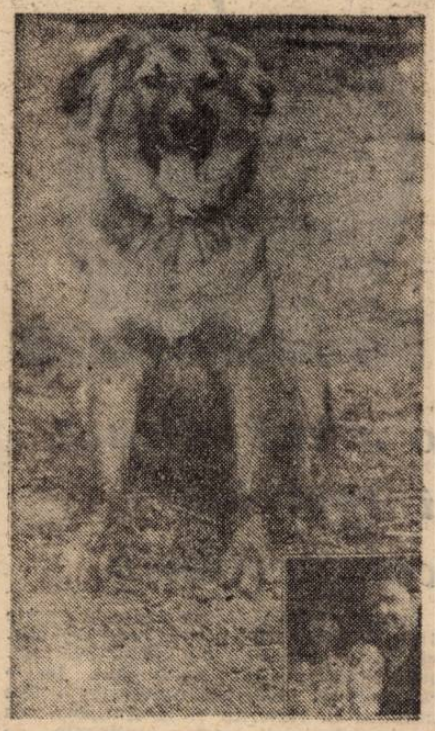

Salvare miraculoasă

Să-i dăm cuvîntul uneia din cele două persoane salvate de la moarte datorită unui... cîine. Povesteşte Graziela Charles (17 ani) : „Împreună cu prietenul meu, Roberto Moggia (22 ani), ne aflam pe malul fluviului Scoltena, într-o plimbare romantică. A fost suficientă o clipă de neatenţie a lui Roberto care a călcat pe o porţiune înclinată şi alunecoasă a malului ca el să se pomenească în apele învolburate (şi cu foarte puternici curenţi) ale fluviului. În virtutea inerţiei, eu, care mă sprijineam de braţul lui, am căzut în apă. Am avut norocul ca, după puţin timp (ştiam să înotăm, dar apa era foarte puternică şi rece, nepermiţîndu-ne să încercăm să ajungem la mal) să întîlnim în drumul nostru o mică stîncă de care ne-am agăţat cu toată disperarea. Nu ne-am dat seama cît timp a trecut, dar simţeam că puterile noastre slăbesc de pe urma curenţilor puternici şi reci. Cînd ne pierdusem orice speranţă, am auzit de pe un mal lătrăturile unui cîine. Instinctiv, am început să urlăm după ajutor. Cîinele, în mod evident, şi-a dat seama că ne aflăm în pericol, a încercat să intre în apă, dar apoi a dispărut. A revenit după cîteva minute împreună cu stăpînii săi. Toate încercările lor de a ne veni în ajutor prin diferite mijloace au eşuat. A fost alarmat serviciul de pompieri care, după o oră şi jumătate de încercări, a reuşit să ne tragă la mal paralizaţi de frig şi de spaimele prin care am trecut".

Ulterior, după ce au fost adăpostiţi în casa lui Flaminio Bonaccorsi unde au primit primele ajutoare dictate de împrejurări, cei doi tineri au putut afla de la gazdele lor despre comportarea cîinelui Pucci în cadrul acţiunii de salvare. Cei doi membri ai familiei Bonaccorsi se aflau în faţa casei lor trebăluind prin curte cînd a apărut Pucci care era foarte agitat, lătrînd mereu parcă pentru a ne avertiza că pe malul fluviului s-a întîmplat ceva deosebit. Din comportarea lui puţin obişnuită, familia Bonnaccorsi a înţeles că agitaţia lui Pucci avea probabil un temei important. Imediat după ieşirea lor din curte, cîinele a început să alerge spre malul fluviului uitîndu-se din cînd în cînd dacă stăpînii îl urmează. Apoi, pe măsură ce se apropiau de mal, au început să audă şi strigătele de ajutor ale celor aflaţi în pericol. Ceea ce a urmat, rezultă din povestirea lui Graziella Charles prezentată mai sus. Iată cum, o întîmplare nefericită, care se putea termina cu un tragic deznodămînt s-a încheiat cu bine datorită unui inteligent cîine (nici măcar de rasă) denumit Pucci...

(GH. R.).

Un ceas pentru o viaţă

Oamenii de succes aleg **SEIKO.**
Ceas gîndit pentru cine îşi construieşte propriul succes minut cu minut.
În lupta cu timpul aliatul tău este

SEIKO

Vi-l oferă în peste 200 de tipuri magazinele **MegaVision**
– Bd. 1848 nr. 39 tel.: 12 00 99
– Şos. Ştefan cel Mare nr. 2 tel.: 11 97 39
– Calea Victoriei nr. 122 tel.: 50 38 55
ADAGRIROM srl *livrează "en gros" orice cantitate din bogatul sortiment de ceasuri* **SEIKO**, *de damă, bărbaţi, copii, ceasuri de altitudine şi subacvatice, cronometre, ceasuri deşteptătoare. Comenzile la sediul din Bd. Carol 44-46, tel.: 13 95 52, 14 21 78, fax.: 12 06 45. Asigurăm service şi baterii pentru ceasurile electronice.*

În sprijinul animalelor sălbatice

Există în localitatea italiană Castiglione în Teverina un mare parc „Valle dei Laghi", care adăposteşte peste 200 de animale sălbatice aflate în libertate. Mai rar, dar aşa se întîmplă, mai survin din diferite motive, uneori şi accidente în rîndul locatarilor imensului parc. Iată şi motivul pentru care s-a înfiinţat un post de prim ajutor pentru cei aflaţi în suferinţă. Trei medici veterinari asigură imediat asistenţa necesară dictată de împrejurări pentru un tratament mai îndelungat. Întrucît animalele accidentate nu se prezintă singure la postul de urgenţă, echipe speciale colindă parcul şi urmăresc cu atenţie comportarea lor şi intervin de cîte ori consideră că au descoperit cazuri care necesită intervenţia.

Pensionarea catîrilor

Poate că mulţi cititori cunosc amănuntul că trupele alpine italiene foloseau în cadrul misiunilor lor şi un mare număr de catîri pentru transportul armamentelor şi proviziilor. Folosirea lor, cam anacronică în raport cu modernizarea mijloacelor de transport, a determinat ministerul de resort să decidă... pensionarea acestor animale puternice şi de mare tradiţie în cadrul armatei italiene. Recent, a intervenit şi ultimul act al acestei dispoziţii : a fost pus în „disponibilitate" ultimul lot de catîri care se mai aflau în „serviciu" la cazarma Piave di Dobbiaco, aparţinînd grupului de artilerie de munte „Asiago". Noii „pensionari" au fost puşi la dispoziţia Ministerului Agriculturii, care i-a transferat în două zone din Toscana, la dispoziţia unor agricultori. Şi astfel s-a închis o pagină deosebită în istoria seculară a regimentelor de artilerie alpină, nevoite să se despartă de credincioşii şi neobosiţii lor tovarăşi de muncă şi în unele cazuri de luptă.

A revenit la viaţă cu ajutorul muzicii

„Iată-mă din nou acasă. După atîtea săptămîni pot din nou să mă joc cu prietenii mei, să îmbrăţişez păpuşile mele preferate şi să dorm din nou în patul meu. Cît sînt de fericită!". Acestea au fost primele cuvinte pe care le-a pronunţat micuţa Carmela coborînd pe aeroportul din Milano, de unde s-a îndreptat imediat spre localitatea Lamezia Terme. Carmela Votta este o fetiţă în vîrstă de nouă ani care, în mod miraculos, a ieşit dintr-o stare de comă provocată de un grav accident stradal în cursul căruia a decedat un văr care o însoţea. În prezent, Carmela este sănătoasă, fiind în afara oricărui pericol. La sosirea ei acasă a fost întîmpinată de numeroşi locuitori din Curinga, o mică aşezare în apropierea localităţii Lamezia Terme, de prieteni, vecini, de un număr mare de oameni curioşi s-o vadă şi să-i ureze bun venit. Explicaţia acestei primiri sărbătoreşti este, în fond, foarte simplă : cazul Carmelei Votta a fost unul cu totul ieşit din comun.

Carmela Votta a fost anul trecut victima unui accident stradal, ea fiind foarte grav accidentată în urma ciocnirii maşinii pe care o conducea vărul ei Filippo Da Pace şi în care se afla şi sora ei, Maria Grazia, cu o altă maşină. Violentul impact s-a soldat cu decesul pe loc al şoferului, cu rănirea mai uşoară a Mariei Grazia şi cu o stare de inconştientă a Carmelei. Victima a fost transportată urgent la Policlinica San Matteo din Pavia. Carmela suferise o leziune cerebrală gravă şi timp de 40 de zile s-a aflat în comă, sub o supraveghere permanentă, fiind supusă în paralel unei terapii intensive. Dar, cu toate ajutoarele primite, nu se întrevedea nici o ameliorare. În disperare de cauză, echipa medicală, aflată sub conducerea prof. Arturo Mapelli, a încercat o nouă terapie despre care s-a mai scris şi s-a aplicat cu succes în foarte multe cazuri : să se facă în aşa fel încît Carmela (care adora muzica uşoară şi avea cîntăreţii săi preferaţi, între care Lorella Cuccarini, Heather Parisi şi Sabina Salerno) să asculte la casă cîntecele sale preferate. Efectul în cazul Carmelei a fost surprinzător de eficace. Starea ei a început să se amelioreze treptat într-o măsură surprinzător de rapidă şi, după scurt timp, la capătul a 40 de zile de comă, ea şi-a revenit complet. După o scurtă perioadă de convalescenţă, de noi examene şi tratamente echipa medicală nu a avut altceva de făcut decît să iscălească formele de ieşire din spital care certificau completa însănătoşire a Carmelei. Miraculul muzicii, o terapie care şi-a dovedit în multe cazuri eficacitatea, s-a împlinit. O nouă fiinţă a fost redată vieţii... **(Gh. Russu).**

Cîştigător în rate a cîte... 100 de milioane

Lovitură de teatru la cazinoul din Nuova Gorizia. Un jucător, al cărui nume nu a fost dezvăluit, (are dreptul la acest anonimat conform regulamentului de funcţionare), a reuşit o senzaţională performanţă cîştigînd la o maşină automată de joc suma de 970 de milioane de lire italiene ! Pentru a nu dezechilibra „bugetul" cazinoului, proprietarul localului s-a grăbit să-i ofere o soluţie care să împace ambele părţi : la fiecare început de lună, norocosul cîştigător va primi cîte un cec în valoare de cîte 100 de milioane pînă la epuizarea totalului de plată. Nu-i rău nici aşa, să primeşti cîte o sută de milioane de lire (chiar dacă moneda italiană este devalorizată).

verificati-vă cunoștințele

ANDREAS JONAS ÄNGSTRÖM

După cum s-a obișnuit și se mai obișnuiește în știință, multe dintre unitățile de măsură fundamentale poartă denumiri provenind de la numele unor savanți celebri, deschizători de noi drumuri, în sensul unei recunoașteri universale. Este de pildă, cazul unor unități de măsură precum voltul, amperul, coulombul, faradul, wattul, tesla și nenumărate altele. Pentru microdimensiuni, de ordinul milimicronilor, s-a ales la un moment dat unitatea ångström, care operează în domeniul lungimilor de undă ale liniilor spectrale, în cel al microbilor, bacteriilor, virusurilor, moleculelor și atomilor, deci un întreg univers.

Aceasta, spre cinstirea memoriei profesorului suedez Andreas Jonas Ångström (1814—1874), profesor de fizică și astronomie la Universitatea din Uppsala, ajuns ulterior rector al acestei Universități și membru de onoare al Societății Regale din Londra (Academia Regală de Științe din Anglia). Activitatea lui a fost foarte diversificată, preocupîndu-se de domeniile fizicii, spectroscopiei, astronomiei, magnetismului terestru, conductibilitatea termică, optică etc.

Și acum cîteva întrebări :

1. Care a fost descoperirea esențială a lui Ångström în domeniul spectroscopiei?
2. Ce a mai descoperit Ångström pe baza acestei realizări ale sale?

Ing. LIVIU MACOVEANU

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Sistemul periodic al elementelor

1. Elementul „ekaaluminiu" prevăzut de Mendeleev, a fost descoperit în 1875 de francezul P.E. Lecoq de Boisbaudran și denumit de acesta „gadoliniu".

2. Elementul „ekabor" prevăzut de Mendeleev, a fost descoperit în 1879 de chimistul suedez Fredrik Nilson și denumit de el „scandiu".

3. Elementul „ekasiliciu" prevăzut de Mendeleev, a fost descoperit în 1886 de chimistul german Clemens Winkler și denumit de el „germaniu".

Denumirile de „scandiu" și „germaniu" se datorează faptului că ele au fost date în cinstea Scandinaviei și, respectiv Germaniei.

De remarcat că atît masele atomice, cît și densitățile acestor elemente au coincis cu cele calculate și prevăzute de Mendeleev.

4. Pînă în 1940 tabelul lui Mendeleev cuprindea 92 elemente, ultimul fiind uraniul.

5. În prezent, tabelul lui Mendeleev cuprinde deocamdată 105 elemente, obținute prin reacții nucleare.

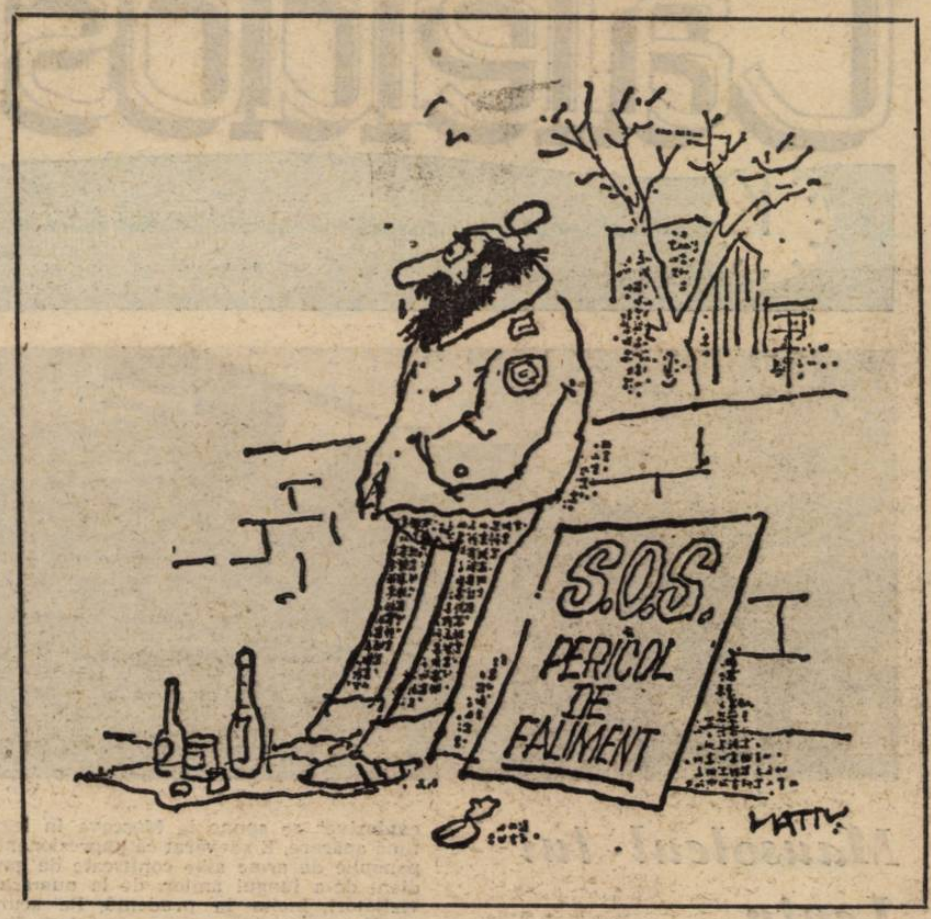

CRISTALE

- *Trandafirul, atît de dichisit, doar pentru audiența acordată unor insecte.*
- *Între două concedii, solicit timp de odihnă.*
- *Cine sînt eu ? Tatăl meu, ediția doua.*
- *Noapte. În spatele unui nor destrămat mocnește o Lună de patruzeci de wați.*
- *Puritate. Mîini de zînă ? Mai degrabă mîini de spălătoreasă.*
- *În acest gînd mi-am pus o rază de soare, pentru la noapte.*
- *Privighetoarea și fiecăreala ei melodioasă...*

VALERIU BUTULESCU

Test

DOUĂ PANOURI

Vă prezentăm două panouri cu cîte patru pătrate și numeroase cercuri. Păstrînd la locurile lor pătratele respective, panourile trebuie împărțite în așa fel încît să rezulte în ambele cazuri patru suprafețe egale fiecare cuprinzînd cîte un pătrat și un număr egal de cercuri. Vi se pare ușor ?

(Soluția în numărul viitor)

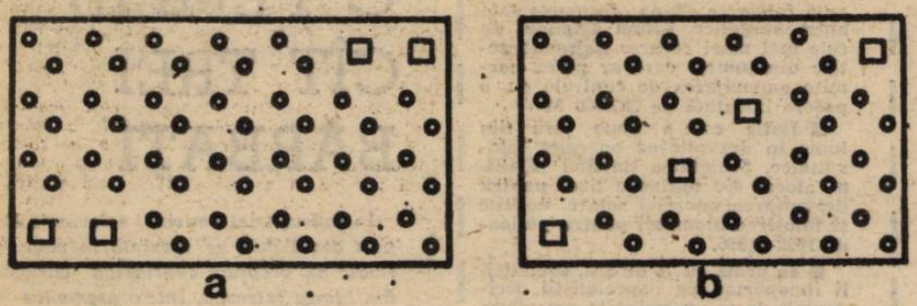

FEL DE FEL

● **Cel mai mare** magazin din lume rezervat exclusiv pentru vînzarea jucăriilor se află la Hong Kong.

● **Populația Chinei** crește în fiecare minut cu 30 de persoane, ceea ce înseamnă un plus de 17 milioane de persoane în fiecare an.

● **În rezervația** naturală „Fuping" din China, situată la 1 600 m. înălțime, s-a făcut o descoperire care a uimit pe toți specialiștii. Este vorba de o specie necunoscută de urs panda, care spre diferență de semenii săi cunoscuți este în întregime... albă !

● **Pentru** prima oară în lume, un cîine a fost acceptat să devină „martor" la o căsătorie. Faptul s-a petrecut la Bristol cu ocazia căsătoriei dintre Tony Smith și Lynne Jones care au pronunțat tradiționalul „da" în prezența cîinelui lor lup Maxwell, grație căruia cei doi tineri s-au cunoscut în urmă cu cinci ani.

● *Petrică, zice profesoara adresîndu-se unui elev, spune-mi șase animale care locuiesc în regiunile polare.*

— Da, doamnă profesoară. Trei foci și trei urși polari...

★

● *În timpul unei inundații puternice, o pereche, soț și soție, sînt nevoiți să-și părăsească casa cu*

ajutorul unei bărci. Soțul, foarte emoționat, pentru că soția lui plîngea în hohote, încearcă s-o consoleze :

— Liniștește-te scumpa mea. În fond, am reușit să ne salvăm și sîntem sănătoși...

— Dar eu plîng de bucurie, exclamă soția lui. Sînt zece ani de cînd n-am mai ieșit împreună !...

★

● *Într-un birou de impresariat artistic, sună telefonul.*

— Alo !, se aude o voce. Vă propun un număr excepțional: pot să înghit o sabie lungă de un metru...

— Alo, îl întrerupe impresarul. Un asemenea număr am văzut de zeci de ori...

— Da, este posibil, dar eu sînt un pitic și am o înălțime de 90 de centimetri...

ENIGMĂ pe săptămînă

CINE ESTE HOȚUL ?

La sfîrșitul programului, din depozitul mașinii de casă a prăvăliei „Summer's" lipsesc 1,5 mii lire sterline. La întrebările comisarului Kardin, proprietarul, dl. Summer, răspunde : „Clara e o femeie minunată, pentru ea aș băga mîna în foc. Pe d-na Lesley nici n-o cunosc bine, e angajată de curînd și e foarte ursuză". Clara, casierița de dimineață spune : „Eu am lăsat 900 de lire și nici nu m-am atins de bani, îmi ajunge cît cîștig". Lesley, casierița de după-amiază afirmă : „Sînt o femeie serioasă, am cîștigat postul la concurs. Am lipsit numai cinci minute, chemată la telefonul din biroul șefului". Comisarul pleacă surîzînd din prăvălie, spunîndu-i patronului că nu e cazul să deschidă o anchetă. Cine e hoțul ?

RĂSPUNS LA PROBLEMA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Falsificarea

Bărbatul prins la vamă nu este un traficant, ci un iubitor de artă folosit de traficanți. Femeia arestată a depus o pelicule executată de ea peste original, păcălindu-l pe cumpărător. Un complice al ei urma să-l acosteze pe acel cumpărător după ce a trecut granița și să-și ofere un preț mult mai bun. Rolul cumpărătorului era numai de a tranzita marfa peste graniță.

DENDROLOGIE

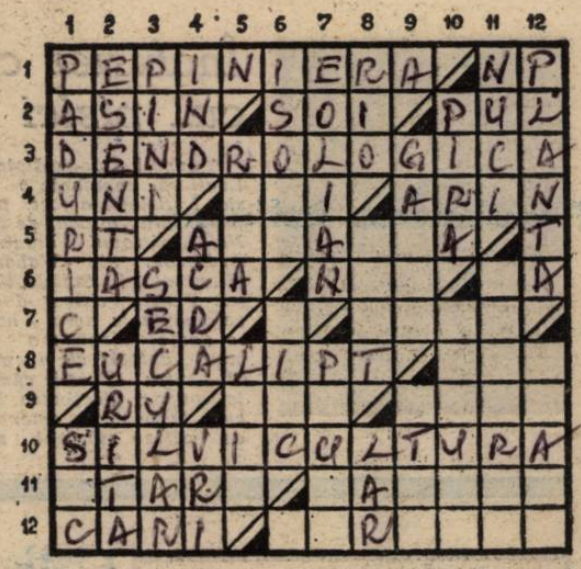

ORIZONTAL : **1) Teren cultivat cu material săditor forestier — O mare le desparte ! 2) Animal de povară folosit în unele exploatări forestiere — Grup de arbori ce aparțin aceleiași specii — Val de frunze uscate rostogolite de vînt 3) Referitoare la disciplina care se ocupă cu studiul arborilor 4) A lega — A nu se coace (reg.) — Arbore ce crește pe malul rîurilor de munte 5) Curte ! — Coaliție 6) Ciupercă ce trăiește pe trunchiul unor arbori — A supraviețuit potopului (mit.) —Cută... la un arțar! 7) Raza cercului! — Cărui cerului ! 8) Arbore gigant din zone tropicale — „Minte" în toponimia berberă 9) La frunze și la fructe ! — Localitate petrolieră în Egipt — Scații ! 10) Știința pădurilor 11) Granițe (înv.) — Bovin 12) Roade din arbori (pl.) — Arbore al cărui lemn este întrebuințat în construcții (pl.)**

VERTICAL : **1) Mai mulți arbori la un loc (dim.) — Arbust cu flori albe și fructe negre 2) Denumire generică pentru diferiți arbori ce alcătuiesc fondul forestier — Ca muma-pădurii 3) Arbori din clasa coniferelor — Codru cu arbori bătrîni 4) Culoare bleu, extrasă din indigo — Acidă — Vrie ! 5) Roată mică — Ceată de nomazi 6) Mici arbusti exotici — Arbust semiparazit pe arbori 7) Factor climatic a cărui acțiune este combătută prin plantarea unor arbori ce formează perdele de protecție — Specie de plop 8) Fluviu spaniol — Mai mult decît nouă (masc.) — Larice ! 9) Ferăstrău mecanic — Stîlpel 10) Piramidă eampestră ! — Doboară copacii 11) Pomi fructiferi cu umbră deasă — Arbore exotic din ale cărui fructe se prepară o băutură răcoritoare 12) Arborele din punct de vedere botanic — Obișnuiți ai pădurilor de brad.**

DICȚIONAR : OPI, EMI, ASL, SCAT, VRI, RIO, LAR.

TALIDA RUNCU
Sibiu

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

PODOABE

ORIZONTAL : Argintări — Sm — U — Atei — Enot — Rit — Panasuri — Inelari — Ită — Zău — Anar — Sp — Colan — Șnururi — Brățea — Riura — Z — Ambra — Git — Moț — Era — La — R — Încită — Pa — Za — Salbă — Fundă — Strălucitori

Nr. 2 (1786) din 11 ianuarie 1992

Caleidoscop

magazin

Mausoleul lui Lenin
Pro și contra

Piața Roșie, care adăpostește de mai multe decenii corpul îmbălsămat al lui Lenin, a avut totdeauna o frică teribilă față de obiectivele foto. „Se poate disimula orice într-o cameră foto, chiar și explozive" se spune la Moscova în legitimă apărare. E adevărat că impresionanta panoplie de arme albe confiscate de gardieni de-a lungul anilor, de la numeroși vizitatori, incita la prudență. Pe scurt, „tatăl revoluției ruse" nu era fotografiat. Dar, pentru prima dată, porțile mausoleului, care fuseseră ferecate, s-au deschis pentru cîteva momente, imortalizîndu-se numeroase clișee.

Vladimir Ilici Ulianov, al cărui corp a fost îmbălsămat acum 63 de ani și perfect conservat într-o sală, unde temperatura este mereu de 16 grade C., a fost deci fotografiat la „Casa Roșie", de către o mulțime de reporteri. Dar de ce această „revoluție" într-o tradiție atît de strașnic păstrată ? Motivul este simplu : s-a pus problema unui eventual transfer al corpului lui Lenin la cimitirul Volkov din Petersburg, unde se află mormîntul mamei sale.

Inutil de spus că s-a declanșat o polemică între reformatori, partizani convinși ai retragerii corpului și conservatori, care văd în acest transfer o trădare și un sacrilegiu. Ultimii comuniști sovietici au organizat chiar gărzi de noapte, „ca să vegheze locul sfînt". În apropierea muzeului Revoluției se poate citi un afiș, care afirmă că : „Lenin trăiește și va trăi." Chiar și „Pravda", ziarul național, a decis să organizeze o campanie pentru respectul mausoleului...

STILOU LA... PURTĂTOR

Meșterul german Manfred Suske și-a făcut o pasiune din profesiunea sa, reparînd tocuri decenii în șir. Această meserie Manfred a învățat-o de la tatăl său. Prin atelierul său din Köln au trecut mii de ustensile de scris aparținînd celor mai reputate firme. Tocul din fotografie s-a dovedit însă a fi un exemplar excepțional, a cărui lungime măsoară peste 1,20 metri!

TELEGRAME

■ **Congresul S.U.A. a consimțit să achiziționeze 15 bombardiere „invizibile" la prețul de 856 milioane dolari un exemplar. Senatul sprijină achiziționarea de 75 de avioane „invizibile", inclusiv a patru aparate de tipul B-2, în anul financiar aflat în curs.**

■ **Analizele efectuate cu privire la aurul existent în oceanul planetar limitează prezența acestui metal prețios la a mia parte din cîte se credea, pînă de curînd. Ar fi vorba, în opinia lui Kelly Kenison Falkner și John Edmond, de circa 1 500 tone de aur care s-ar găsi în apele „Împărăției lui Neptun".**

■ **China și-a sporit producția de energie electrică cu 50 la sută în ultimii cinci ani. În 1990, China a realizat 618 miliarde kilowați-oră, situîndu-se pe locul al patrulea în lume după SUA, URSS și Japonia.**

■ **Doar într-o proporție de 9 la sută folosește China resursele sale hidroenergetice. China dispune de cele mai mari resurse hidroenergetice din lume, care ar putea permite amenajarea de centrale cu o putere instalată de 387 000 MW.**

■ **Italia este a doua țară din lume în dezvoltarea energiei fotovoltaice. Societatea italiană ENEL a alocat 400 miliarde lire pentru dezvoltarea energiei solare, eoliene și folosirea biomasei pentru perioada 1992—1996.**

■ **În urmă cu 70 de ani, sovieticii îi îndepărtau pe specialiștii occidentali de la zăcămintele petroliere de la Marea Caspică, din apropiere de Baku. Acum, autoritățile azere îi invită să revină în țara lor, independentă.**

■ **La începutul anului 1991, în Columbia a fost descoperit ultimul mare depozit de țiței din lume, evaluat la circa 2 miliarde de barili**

■ **În Triunghiul Bermudelor dispar anual în medie 4 nave. Din 1914 și pînă în prezent au naufragiat în această zonă vapoare și avioane cu circa 2000 pasageri.**

■ **În lumina celor mai recente anchete, se constată că legătura colesterol-risc coronarian diferă în funcție de țară, sex și vîrstă. În acest sens, francezii sînt privilegiați față de majoritatea occidentalilor.**

O FEMEIE CÎT TREI BĂRBAȚI

În cadrul unei emisiuni televizate la un post din Tokio, se prezintă în mod periodic un program cuprinzînd curiozități din lumea întreagă. Într-o asemenea împrejurare, telespectatorii au văzut apărînd pe micul ecran o femeie neobișnuit de înaltă care ținea în brațe un omuleț surizător. Prezentatorul s-a grăbit să anunțe că este vorba de un „număr" excepțional pentru că femeia din cadrul micului ecran este cea mai înaltă din lume, iar bărbatul, cel mai mic din lume ! Ea se numește Sandy Allen, are 36 ani și o înălțime de 2,31 metri. El, este Nelson Della Rosa, 23 ani și măsoară doar 72 centimetri. Glumind, bine înțeles, prezentatorul a anunțat că între cele două persoane s-a născut o mare dragoste...

Închiriez cameră cu... pisici

Alungați singurătatea ! Luați-vă companie o pisică ! Soluția a fost propusă, fără glumă, de Jim Hall, patronul hotelului Anderson, din Wabasha, Minnesota, în Statele Unite. Pentru cîțiva dolari pe noapte la acest hotel se poate închiria o cameră „dotată" cu o pisică, pentru clienții cărora le lipsește afecțiunea. Micuța felină are amenajat de către stăpînul său, tot necesarul pentru hrană și necesități. Jim a avut această idee în urmă cu cîțiva ani, cînd unul din clienții săi, plîngîndu-se de singurătate, povestea că... „și pisica il părăsise". Astăzi, hotelierul posedă 51 de camere și 15 pisici, iar un client din cinci beneficiază de compania unei miorlăitoare. Chiar și în week-end pisicile sînt „de serviciu" !

În numărul viitor

ARESTAREA LUI HAMLET

(policier)

„Cadillac story" pe Valea Loarei

Unic în Europa, muzeul Cadillacului și-a deschis de curînd porțile. Instalat în castelul Planchoury, pe malurile Loarei, muzeul evocă istoria prestigioasei mărci americane de automobil. Existența muzeului se datorează unui pasionat, belgianul Robert Keyaerts, care a reunit peste 80 de vehicule cu ocazia diferitelor sale călătorii. Dintre acestea circa 50 de exemplare de Cadillac sînt prezentate publicului. Înaintea morții, Robert Keyaerts a cerut fiicelor sale, Magali și Geneviève să nu-i risipească această colecție. Respectîndu-i dorința, fetele au decis să le expună !

magazin

SERIE NOUĂ – 37

ANUL XXXV • Nr. 3 (1787) SÎMBĂTĂ 18 IANUARIE 1992 16 PAGINI 15 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

REDACȚIILE CUMPĂRĂ TANC

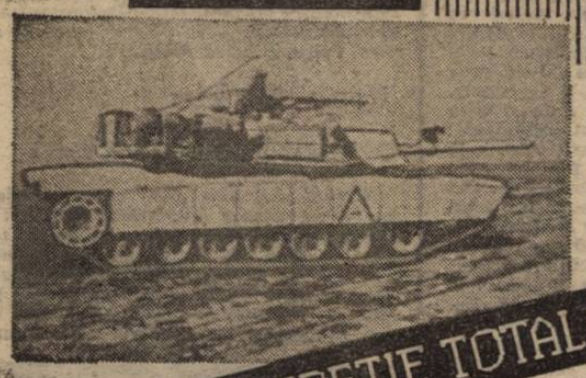

DISCREȚIE TOTALĂ...

Programul TV

Elvis Presley trăiește și este agent FBI !!!

p.13

POLICIER
Arestarea lui Hamlet

SISTEMUL IMUNITAR ȘI S.I.D.A.

Întîmplări adevărate

Biblioteca Județeană MUREȘ TÎRGU-MUREȘ

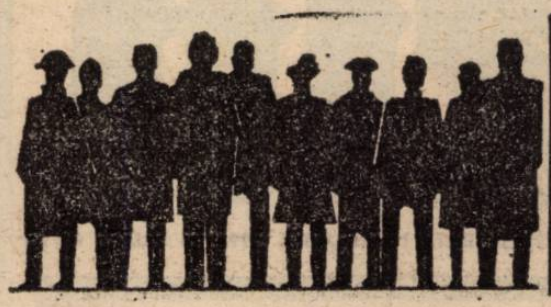

oameni...

SERGIU CELIBIDACHE — o viață închinată muzicii

Primii 24 de ani ai lui Sergiu Celibidache s-au scurs în nord-estul Moldovei, în apropierea Iașului, pentru ca, în 1936, să plece definitiv în Germania, la Berlin. Aici și-a continuat studiile de filosofie, muzică și muzicologie întrerupte în România, sub influența modelatoare a șefului de orchestră Wilhelm Furtwängler, de care s-a apropiat și personal în anii ce au urmat celui de-al doilea război mondial. Astfel, în perioada cuprinsă între 1945 și 1952, cînd Furtwängler, care era compromis, nu a mai fost autorizat să dirijeze, bagheata Filarmonicii din Berlin a fost încredințată lui Sergiu Celibidache. În calitate de prim-șef de orchestră al Filarmonicii, una dintre cele mai renumite din întreaga lume, maestrul Sergiu Celibidache a interpretat peste 400 de concerte, făurindu-și rapid un binemeritat nume în galeria personalităților muzicale de marcă.

Sub influența filosofiei budiste zen, care și astăzi îi coordonează gîndirea și acțiunile, maestrul și-a cristalizat concepția despre muzică precum și spontaneitatea sa artistică cu totul singulară. Din principiu, Celibidache nu înregistrează discuri, iar la repetițiile sale este permis accesul publicului. Domnia sa a folosit o gamă vastă de activități pedagogice, una din convingerile sale fiind și aceea conform căreia instruirea este cea mai înaltă activitate umană. Maestrul ține de altfel, de două ori pe an, cursuri de „fenomenologie muzicală" la Universitatea din Maienta.

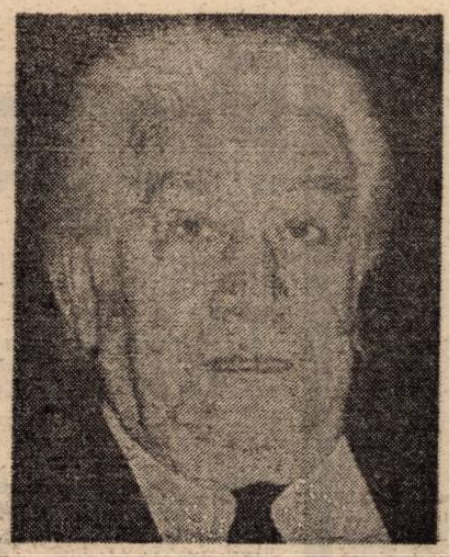

Sergiu Celibidache a călătorit în lumea întreagă dirijînd în principal orchestre radiofonice, deoarece acestea îi puteau oferi perioadele de repetiție atît de necesare respectării concepțiilor sale muzicale extrem de precise. În anul 1979 Sergiu Celibidache a fost numit în postul de prim-șef de orchestră al Filarmonicii din München, preluînd cu această ocazie și înalta responsabilitate de director-general al muzicii din această mare metropolă germană. Maestrul și-a ținut promisiunea solemnă făcută orașului — aceea de a ridica nivelul artistic al orchestrei la cel mondial. Sub bagheta maestrului Sergiu Celibidache, Filarmonica münchenează a întreprins turnee în cele patru zări ale lumii : în Japonia, Israel, Statele Unite și fosta U.R.S.S., unde și-a cucerit un prestigiu incontestabil.

Relația șef de orchestră — muzicieni are un caracter cu totul particular în cazul lui Celibidache și al Filarmonicii münchenеze. Astfel, nu numai răbdarea supraomenească de șlefuire a tuturor momentelor unui concert, cît mai ales, interesul special manifestat de maestru în legătură cu probemele personale ale orchestranților au creat o relație afectivă strînsă între aceștia.

PUNCTE

După Cousteau... Sting

Iată că după Konrad Lorenz, comandantul Jacques-Yves Cousteau, Richard Volenweider și Simone Veil, celebrul rock-star pe nume Sting a primit premiul Fundației ecologice italiene Cervia Ambiente. În vîrstă de 40 de ani, cîntărețul englez își vede astfel recompensate angajamentele în domeniul dreptului omului și al protecției

mediului înconjurător. Și lumea spune că este un premiu foarte meritat. Adevărul este că timp de trei ani, muzicianul Sting s-a îndepărtat de scenă pentru a se apropia de jungla amazoniană și a se dedica luptei pentru salvarea acestui uriaș plămîn al Terrei. A trăit lîngă băștinașii amazonieni a filmat alături de ei, imaginile au reprezentat de fiecare dată strigătul atît de slab al unei artist și totuși atît de puternic. În acest loc unic de pe Pămînt și-a găsit Sting și inspirația pentru mesajul cîntecelor sale. Iar turneul european pe care l-a întreprins la întoarcere a lansat cîteva avertismente de data aceasta prin intermediul muzicii. Iată-l în fotografia reprodusă de noi, alături de un colac de salvare. Poate el salva Planeta ?

Jane Birkin, o cîntăreață tristă

Nimeni mai bine decît ea nu poate să vorbească despre golul lăsat în suflet de dispariția celui care pentru ea a fost steaua norocoasă, cîntărețul, poetul și controversatul om care s-a numit Serge Gainsburg. Astăzi, vocea celei care cînta prin 1969 „Je T'aime, moi non plus", nu mai are strălucirea de altădată. Doar generozitatea a rămas neatinsă. Încercînd să se acomodeze, Jane Birkin participă la manifestații umanitare. În fotografia noastră apare alături de Florence Arthaud (o navigatoare solitară) la o întrunire a unei mișcări care sprijină pe marii accidentați, pe tinerii handicapați. Pentru că viața merge înainte, oricum.

Rubrică realizată de GEORGE CUȘNARENCU

musicbox

ESCADRILA VESELĂ

Inițial am vrut să intitulez acest articol „New wave à l'americaine" dar mi-am dat seama că primul se potrivește mai bine americanilor de la B-52's. Acest cvartet cosmic, cunoscător al tuturor dansurilor, a învățat ce înseamnă să te uite publicul și, după o pauză de cinci ani, a devenit din nou Number One (este vorba de vara lui 1990).

Nu este, oare, acum momentul să cunoaștem povestea (plină de învățăminte) a acestui grup ? Să ne întoarcem în urmă cu 14 ani la Atena (Statul american Georgia), un oraș universitar, tipic sudic, liniștit și verde (la propriu !). Liniștea a dispărut cînd și-au făcut apariția două fete, excentrice la înfățișare, îmbrăcate la un magazin de vechituri supraviețuitoare ale anilor '60... Blonda Cindy Wilson lucra la o cafenea pregătindu-se să devină specialistă în... hamburgeri iar prietena ei, Kate Pearson, mai mult roșcată decît șatenă, prefera... agricultura în grădina proprie de legume și, din cînd în cînd, scria într-un mic ziar local. În gara orașului lucrau Ricky Wilson (fratele lui Cindy) și cel mai bun prieten al său, Keith Strackland, care nu erau la fel de excentrici ca fetele dar, ca și ele, iubeau petrecerile zgomotoase și pe... Fellini...

Ultimul membru al cvintetului de prieteni era Fred Schneider care arăta mai degrabă a dandy decît a cheiner într-un restaurant vegetarian. Cine ar fi crezut că lunga noapte după o petrecere la restaurantul chinezesc din Atena va hotărî viitoarea lor carieră muzicală ? Cei cinci ajung în acea noapte, ușor băuți, la un prieten de-al lor, iau chitările și minunea se produce ! În acea noapte ei compun primul cîntec, hotărîrea este luată și ce altceva se putea face în Atena, la începutul anilor '70, cînd în afară de cîteva grupe minore de studenți, nu exista viață muzicală și nici măcar o scenă ? ! A doua zi, la trezie, au certitudinea că trebuie să continue și nu oricum ! Numele grupului îl aleg după îndelungi căutări și trebuie să vă spun că B-52's nu vine de la celebrele Flying Fortress din al doilea război mondial ci de la denumirea dată celor două coafuri ale fetelor...

După cîteva săptămîni necesare repetițiilor și noilor compoziții, cei cinci apar pentru prima dată ca B-52's pe 14 februarie 1976, cu ocazia Sf. Valentin (ziua îndrăgostiților). În continuare apar la diferite petreceri, zile de naștere, grupul realizîndu-și aspectul dorit, frivol, excentric, cu un sunet „neortodox", cu un stil propriu unic și cu un extraordinar simț al umorului... A sosit, timpul ca B-52's să „bombardeze" New York-ul, la începutul lui 1978 reușind să editeze un prim single Block Lobster / 52 Girls care le aduce o oarecare faimă și va fi cerut și de la Londra. Urmează semnarea contractului cu Warner Brothers și apariția primului LP (purtînd numele grupei). Primii în new wave B-52's sînt surprinzători în cel de-al doilea album Wild Planet (1980), LP în care Fred declamă versuri monotone despre o planetă unde nimeni nu moare, unde aerul este roz iar copacii sînt roșii. Întîmpinați cu entuziasm peste tot, drumul spre vîrf devine ușor dar, paradoxal, se întîmplă invers deoarece al treilea album The Party Mix Album (1981) apare sub forma unui mini LP din cauza spontaneității creatoare care nu mai este ca înainte !

La New York nu reușesc să se acomodeze cu noii vecini și observăm că „escadrila" nu mai este veselă și fericită ci izolată... Mesopotamia (1982, mini LP) și Whammy ! (1983, LP) sînt primite foarte rece de public, acest fapt aducîndu-le și dificultăți financiare, trebuind să-și vîndă vila pentru a-și achita datoriile. Anul 1985 începe prost și se termină tragic, pe 12 octombrie moare de cancer Ricky Willson. Avea doar 32 de ani... Drama este inevitabilă, B-52's se prăbușește într-o gaură neagră din care nimeni nu credea că va mai putea ieși.

Totuși, în 1990 se produce „cea mai zgomotoasă întoarcere după cea a Tinei Turner" (așa a numit critica muzicală spectaculosul comming back al grupei B-52's). Cei patru, Cindy, Kate, Fred și Keith, îndepărtați unul de altul din cauza problemelor financiare, sînt din nou împreună, durerea fiind cea care i-a reunit. Cum să suporte marea pierdere a fratelui și prietenului lor iubit ? Cel mai bun medicament este munca dar, un nou început este dureros și dificil mai ales că nici nu se putea pune problema cooptării unui nou membru... Keith se hotărăște să încerce ceva nou, abandonează tobele și apucă chitara lui Ricky. Deocamdată, cei patru nici nu visează că ar putea reciștiga încrederea publicului dar apare acest Cosmic Thing (al șaselea LP al grupei) în care totul este schimbat dar, parcă, nu diferă prea mult de precedentele (sună a Caragiale, nu ?) : este și o planetă (de data aceasta Terra), găsim și umor, dozat inteligent... Primul lor concert după apariția LP este dat cu scopul strîngerii de fonduri pentru protejarea pădurilor amazoniene. Cei patru „atenieni" și-au păstrat aspectul exterior colorat (aproape de Kitsch) realizînd cu acest album un pod din prezent spre trecut, către vremea cînd prietenii lor îi numeau „Haimanalele clubului" la petrecerile nebune organizate de ei. Puternic și spontan ca primele lor discuri, acest LP este, din nou, o invitație la dans (fiecare cum poate...). Acum Keith este conducătorul grupului : „cînd am hotărît să continuăm, eu i-am rugat să mă lase să încerc să duc mai departe flacăra moștenită de la Ricky, flacără ce nu trebuia să se stingă. Am început să compun dar mi s-a părut al naibii de greu. Înainte compuneam foarte multe piese „reci", apropiate de new age dar acum trebuie să mă forțez spre un rock and roll mai agresiv". Fred este maestrul de ceremonii al grupului iar Cindy și Kate sînt la fel de sexy ca înainte dar mult mai înțelepte. B-52's au început un nou deceniu, cu un nou conținut muzical dar cu aceleași nebunii și cu același „image" excentric chiar dacă, între timp, au apărut și cîteva riduri... Sînt oare, surprinși de revirimentul grupei ? În orice caz, roșcata Kate nu este, ea niciodată nu a contat pe întîmplare (a consultat chiar și un medium, mama unei prietene de-a ei, care s-a oprit la numele lui Neil Rogers, ales dintr-o listă lungă cu nume ale unor producători. Nu s-a înșelat !). În noiembrie anul trecut, la decernarea premiilor MTV, B-52's a primit premiul pentru cea mai bună grupă a anului...

Cam aceasta ar fi povestea (cu happy-end) „Escadrilei vesele" de la care așteptăm noi „bombardamente" cu hituri...

MARIAN MINCULESCU

CEM SRL Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Națională S.A."

Redactor șef : DUMITRU FILIP

magazin

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

PRIN MINITEL O FEREASTRĂ ROMÂNEASCĂ SE DESCHIDE ÎN OCCIDENT

Interviu cu dl. OCTAV GREAVU

președinte EURASCOM

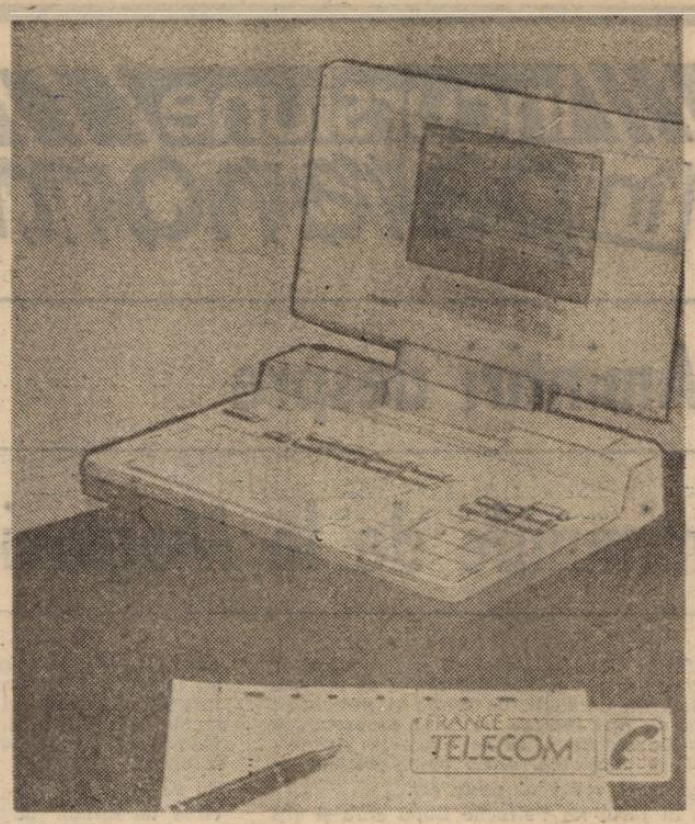

— Domnule Octav Greavu, comunicațiile europene înseamnă la ora actuală și EURASCOM, compania dv., iar aceasta, la rîndul său, înseamnă și MINITEL, poate una din minunile societății moderne. De fapt, în ce constă Minitelul ?

— Apărut în Franța acum zece ani, folosind un ecran ca cel de televizor și o claviatură ca cea a unei mașini de scris, cuplîndu-se la circuite deja existente, Minitelul permite ca printr-o simplă apăsare pe buton și stabilirea unui cod, accesul la cele mai variate informații. Este foarte simplu, o invenție care „a prins" foarte bine : astăzi are 25 milioane de utilizatori în Franța (practic jumătate din populație), oferă peste 10 000 de servicii și înregistrează peste două miliarde de apeluri anual. O invenție franceză, dar care s-a răspîndit în țările Pieței Comune, dar și în S.U.A. și Japonia și care se bazează pe puternice bănci de date care înmagazinează informația devenită publică.

— În ce constau de fapt serviciile oferite ?

— Domeniile acoperite sînt tot atît de variate ca și viața însăși. Găsești informații banale (tip „carte de telefon"), dar și mersul trenurilor, orele spectacolelor, buletinul meteo, starea pîrtiilor de schi din lume... Poți afla starea drumurilor pe traseul pe care ți-l alegi sau îți poți comanda biletele de avion. Îți poți comanda pentru acasă produsele dorite de la un supermarket, sau să trimiți un buchet de flori la adresa dorită. Ai la orice moment informația oferită și de mările cotidiane sau de posturile TV...

— Nu intrați în concurență cu presa ?

— Ziarele s-au temut la început, dar nu. Ele nu și-au pierdut clienții. Sîntem un sistem paralel, iar pe de altă parte informația pe Minitel are un specific : costă. Un franc minutul ! De aceea informația trebuie să fie aici clară, precisă, concisă. Nu suportă bla, bla... Apoi, Minitel nu poate rivaliza cu presa pentru că presa **comentează** ! Ca să nu mai vorbim că toate stațiile TV au minitelul lor...

— Există domenii preferate pentru care oferiți informații ?

— Aria de utilizare este foarte largă. În unele domenii sîntem la început, cum ar fi cel bancar (cu păstrarea riguroasă a secretului !). Apoi știința (noutăți), literatură (referințe, editori, biografii), vînzări de apartamente, „Minitelul roz" (o poștă... de la inimă la inimă), operațiuni comerciale, rezultate sportive, cotele de bursă. Tot prin Minitel poți însă cumpăra în trei minute o sticlă de vin vechi, poți juca bridge sau scrabble, să-ți afli horoscopul sau numele celor ghilotinați de Revoluția Franceză... Se vînd mașini de ocazie, se dau teme pentru copii și părinți, se ține legătura cu farmaciile, se poate obține primul ajutor la domiciliu. Se poate afla rezultatul alegerilor. Partidele au fiecare minitelul său, puteți pune întrebări miniștrilor...

— Cum a început de fapt aventura minitelului ?

— France Telecom a dezvoltat această invenție. Cu o investiție mare, multă perseverență. S-au sesizat avantajele și s-a declanșat finanțarea. Particularii au făcut Minitelul. Au construit rețeaua și au dat-o gratuit. Apoi s-a dezvoltat totul ca în viață... Din orice parte a lumii se poate ajunge azi la Minitel. Costă doar cît o convorbire internațională, iar primele trei minute sînt gratuite.

— Chiar și pentru un utilizator din România ?

— În această eră de comunicații, fără a cunoaște, a ști, nu se mai poate nimic. Există o dorință a factorilor de resort din România de a aduce și aici această invenție. Ar trebui să se intre în relații cu omologii francezi pentru a putea transfera în România această mare invenție a sfîrșitului de secol, un pas înainte reprezentîndu-l relațiile stabilite cu ALCATEL, compania franceză specializată în telecomunicații. România trebuie să creeze cadrul, apoi totul se va dezvolta de la sine.

— Și totuși înțeleg că România și-a făcut intrarea în peisajul Minitel.

— Da. După ce luni de zile am pregătit baza de date (istorie, geografie, politică, economie, afaceri, ecologie, cultură, sănătate, turism etc.) acum putem oferi informații despre România — o fereastră românească s-a deschis în Occident. Vrem să oferim o imagine complexă, dar e greu să vorbești despre o țară întreagă. Sîntem foarte aproape de ceea ce trebuie, dar cum să vorbești complet, total, despre această minune care se numește România ? Sîntem convinși de necesitatea prezentării realității românești, obiectivă, completă, transparentă. Viața așa cum este ea aici, pe sistemul Minitel, fără comentarii, într-un limbaj aproape telegrafic. Nu uitați că Cehoslovacia și Ungaria sînt deja în Minitel. A fost și U.R.S.S. înainte de puci... Costurile sînt, totuși, modeste — 150 de franci pentru crearea unei pagini interne (și se pot asocia doi, trei pe pagină), plus costul convorbirilor telefonice. Pentru România se pot efectua 32 convorbiri în paralel !

— D-le Greavu, deși trăiți în Franța, prin Minitel sînteți cumva tot timpul acasă ! Spuneți-vă cîteva cuvinte și despre dv.

— Am terminat IATC și am lucrat ca regizor și realizator de emisiuni la TVR ani de zile. Un avantaj — a fost tot o meserie de comunicare. Apoi am urmat cursuri postuniversitare de specializare, devenind ceea ce de patru ani în Franța se numește „concepteur mediatique", inginer în comunicare, o meserie nouă. Nu mi-am trădat-o pe cea veche, de regizor. Este, cumva, o meserie în prelungirea acesteia.

— D-le Greavu, mulțumindu-vă pentru această interesantă discuție, vă oferim posibilitatea de a vă adresa „în direct" cititorilor noștri.

— Sînt 46 de țări francofone, printre care și România. Aștept cu emoție noi și noi informații pentru Minitel. EURASCOM — communication européene vă stă la dispoziție. Pentru cine dorește să ne contacteze direct, să ne furnizeze date și informații interesante din România, adresa noastră este „28, rue Vauvenargues, 75 018 Paris", tel. (1)42 63 10 10 iar numărul nostru de fax : (I) 42 63 48 99.

— Și eu vă mulțumesc, și aștept să ne întîlnim cît mai curînd... pe canalele Minitel !

MIHAELA DOROBANȚU

Cu pași mari spre o Europă unită

Fondat în anul 1985, programul EUREKA constituie un cadru general de cooperare europeană în diferite domenii ale economiei. Germania și Franța sînt țările cele mai implicate în aceste programe comune europene. Spre exemplu, în perioada cuprinsă între 1985 și 1989, Germania a participat la 105 proiecte, cu peste 130 de întreprinderi și 55 de institute de cercetări. Majoritatea acestora s-au derulat în domeniul tehnicii laserului și a tehnicilor de producție industrială. În 1990 s-au raliat 40 de noi firme germane acestor proiecte, dintre care 15 în domeniul producției industriale și 7 în domeniul informaticii.

Un important proiect este acela de implantare industrială a unei fabrici de software EUREKA, o unitate de producere de material informatizat. Zece întreprinderi și trei institute de cercetare din cinci țări europene intenționează să construiască această uzină pînă la sfîrșitul actualului mileniu, și, deci, să se apropie rapid de momentul fabricării industriale de aparatură informatizată. Numai în 1986 piața programelor informatice reprezenta în Germania o cifră de afaceri de 13 miliarde de mărci, cu o creștere anuală de circa 15 la sută.

EUREKA oferă șansa unei largi integrări europene înainte de realizarea Europei unite și de punerea în circulație a monedei unice. Piața europeană unică a anului 1993 va îngloba 12 țări cu 325 de milioane de locuitori, punînd economiile acestora în fața unor sarcini cu totul noi. Iată de ce guvernul Germaniei, „locomotiva" economiei „bătrînului continent", este interesat în echilibrarea disparităților manifestate la nivel regional. Astfel, sub impulsul conjuncturii actuale, Hamburgul traversează un boom, devenind un nou pol de atracție. Amenajarea de noi aeroporturi este tot mai presantă, marele concern Messerschmitt-Boelkow-Blohm își amenajează aici instalațiile de producție, iar compania aeriană Lufthansa este prezentă în zonă, la Fuhlsbuettel.

Guvernul federal, guvernul landului Rhenania-Westphalia și un ansamblu de mari întreprinderi germane s-au asociat pentru a face din regiunea Ruhr-ului un veritabil Eldorado industrial orientat spre viitor, paralel cu modernizarea sistematică a industriilor de oțel și cărbune. Programele prevăd o favorizare a regiunii cuprinse între Duisburg și Dortmund. Pe de altă parte, guvernul landului a decis implantarea, în plin centrul Ruhr-ului, a unui mare spațiu verde și să includă 17 orașe într-un mare program de parcuri naturale, ce vor avea caracterul unei expoziții destinate să pună în valoare potențialul turistic al zonei.

Marginalizarea... lecturii

Interesul pentru lectură a scăzut considerabil în fosta Germanie de Est. Cozile la librării, unde se puneau în vînzare opere sosite din Vest, după deschiderea Zidului Berlinului, au dispărut de mult. Majoritatea est-germanilor preferă să-și cheltuiască banii pe lucruri de care au neapărată nevoie. Peste 500 de biblioteci din comunele și orașele din Est au trebuit să fie închise, din cauza lipsei de fonduri. Datorită fundației „Stiftung Lesen", micile librării au putut să-și reînnoiască în 1991 stocurile, printr-un fond total de carte de 750 000 de exemplare. La această acțiune, care urmează a fi continuată, au participat 50 de case editoriale. Fundația a creat 180 de cluburi de lectură în Germania, dintre care 30 în Est.

Utilaj multifuncțional

Utilajul de balotat paie din imagine poate efectua operațiuni multiple, cum ar fi : tăierea paielor pentru hrana animalelor, împrăștierea gunoiului pentru cotețele păsărilor. Royal Agricultural Society din Anglia a fost răsplătită în 1990 cu Meritul tehnic pentru munca depusă în scopul perfecționării acestor utilaje de mari dimensiuni. Modelul din fotografie este unul din cele patru realizate de societatea amintită. Mașina posedă un disc hidraulic, care ridică balotul către rotor. Rotorul poate fi manevrat către viteza operațională înainte ca balotul să fie așezat între cuțite. Hirdăul acționat hidraulic rotește între timp balotul deasupra rotorului tăietor, în aceeași direcție cu lamele, reducînd în acest fel energia consumată. Toate operațiunile sînt foarte ușor de efectuat de către șoferul tractorului.

Modelul prezentat poate să și taie rapid, să descarce și să încarce vagoanele cu

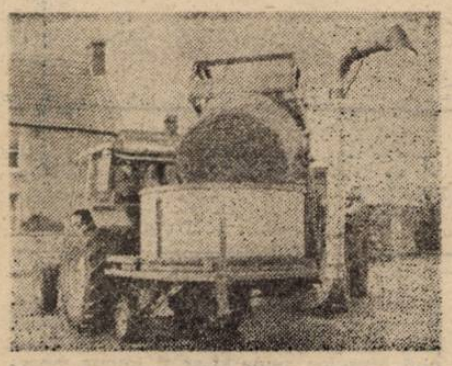

baloturi de paie concomitent prin cele trei dispozitive pe care le are în acest scop.

În căutarea apei

Specialiștii germani de la Institutul federal de Geologie și Materii Prime din Hanovra, au pus la punct un procedeu de exploatare electromagnetică care permite căutarea, din elicopter, a „buzunarelor" de apă subterană, aflate la adîncimi de circa 100 de metri. Este vorba de un aero-electro-magnetometru modificat, ce utilizează un curent alternativ puternic, care formează un cîmp magnetic alternat într-o bobină emițătoare. Elementele magnetice, cu proprietăți diferite, sînt suficiente pentru a fi înregistrate de o sensibilă bobină receptoare. În cazul explorărilor cu elicopterul, emițătorul și receptorul sînt instalate într-o sondă de circa 10 metri lungime, purtată, în timpul zborului, deasupra teritoriului ce trebuie studiat.

Primele tentative de acest gen, realizate în Pakistan, au confirmat valabilitatea procedeului. În prezent, aici se desfășoară foraje de informare pentru determinarea calității, compoziției și vîrstei apei dulci. Noua tehnică de investigare nu se limitează la teritoriile deșertice, fapt ce o face și mai atrăgătoare.

FOTOGRAFII DE LA CITITORI

O floare pentru tata !

DIANA MIHAELA VINTILĂ, București

incursiune în paranormal

Amintiri despre minunile de la Maglavid

Dl. Anton Barbu Panaghia, cu care continuăm incursiunile noastre, este artist plastic (pictor și sculptor). De mic a căpătat o profundă educație religioasă și filozofică. La 15 ani avea deja cunoștințe profunde despre nemurirea sufletului. Despre minunile de la Maglavid avea să afle în anul 1936. Ce-și amintește dumnealui de la Maglavid ?

„O entitate providențială, sub forma unui om foarte bătrîn, i s-a arătat ciobanului Petre Gheorghe Lupu, cunoscut sub numele de Petrache Lupu. Comuna Maglavid, județul Dolj, aparținea clăcașilor improprietăriți de lege în 1919. Ciobanul Petrache Lupu, tînăr atunci, de vreo 24 de ani, își trăia viața exclusiv în frumusețea naturii, păscîndu-și oile pe malul Dunării. Suferea din naștere de surdo-mutism, dar aceste afecțiuni nu erau legate de vreun substrat organic lezionar, unei tulburări funcționale. Era un om perfect sănătos mintal, era religios și evlavios, iar izolarea de lume i-a dat sentimentul de inferioritate și inhibiție care coborîse în sufletul lui, în simpla sa meditație mistică. Rugăciunile i-au pregătit ființa sa mediumnică în simbioza declanșării extraordinarei lui viziuni paranormale.

La 31 mai, 1937, într-o vineri la apusul soarelui, întorcîndu-se acasă, trecînd printr-o pădure, în dreptul unor buturugi a fost întîmpinat de o ființă stranie, supranaturală. Un „moș", după spusele sale, impunător și foarte bătrîn, cu figură blîndă, care nu era îmbrăcat în straie omenești, ci acoperit aproape complet de părul alb ca zăpada ce se cobora pe corp în plete. Entitatea aceasta nu atingea pămîntul, plutea în aer, la o distanță de 25—30 centimetri de pămînt. Din punct de vedere științific, acest fenomen se numește levitație, dovadă că viziunea lui Petrache Lupu nu a fost a unui muritor care putea să se înșele. Această ființă stranie, ireală răspîndea un miros extraordinar de plăcut și frumos, ce nu avea nimic comun cu cele mai alese parfumuri omenești. Ciobanul cuprins de teamă, transfigurat, a căzut în extaz și, în genunchi stînd, l-a auzit pe „moș" spunîndu-i cu voce blîndă : „Să te duci în sat și să spui oamenilor că eu m-am arătat ție. Iar ei să se lase de rele, de hoții, de crime și nelegiuiri, să nu mai lucreze în zilele de duminică și de sărbători, să se roage la biserică, să se pocăiască, altfel mare prăpăd și necazuri vor veni peste ei".

În jurul lui Petrache Lupu erau și alți ciobani care l-au văzut îngenuncheat și vorbind cu o ființă nevăzută de ei. Și au observat un fapt miraculos, acela că ciobanului îi revenise graiul, vorbea pentru prima oară, dar cu accent peltic. Petrache Lupu însă nu a dat ascultare celor auzite, iar în altă zi, tot într-o zi de vineri, „moșul" i s-a arătat din nou. L-a certat că nu a dus la îndeplinire ce i s-a spus, și chiar i-a vărsat găleata cu lapte ce o avea asupra lui. Ciobanul a răspuns că i-a fost rușine de oameni, că nu-l vor crede, dar ulterior el s-a dus totuși în sat și a povestit miraculoasele vedenii. Din acele clipe, din întreaga țară și ulterior din întreaga lume au început să sosească, aproape în valuri succesive, mii și sute de mii de oameni credincioși și curioși să vină la Maglavid, printre care mulți bolnavi și suferinzi. Din acel exod al bolnavilor nu se vindecau toți. Într-un an de zile circa un milion de pelerini s-au perindat la Maglavid. Petrache Lupu a urcat pe un amvon, ridicat pe malul Dunării, la stînă, și era ca un profet, chema lumea la pocăință și mîntuire. Printre altele ei spunea : „Să muncești unde poți, să nu întinzi mîna la averea altuia. Să nu trudiți și să nu chinuiți animalele. Să vă iertați și să vă iubiți unul cu altul. Este mare păcat să munciți duminicile și în alte zile de sărbătoare, dar mai ales la munca cîmpului, căci altfel va veni de la răsărit steaua cu cinci colțuri, cu foc și cărbune și va aduce mare prăpăd și suferințe peste țara noastră".

Profeția lui Petrache Lupu s-a împlinit. Peste doar cinci ani România intră în război și urmează ceea ce știm, din anul 1944, vreme de 45 de ani".

— Multă lume se îndrepta spre Maglavid, după cum se știe, pentru a se vindeca de boli. Ați fost acolo, copil fiind, ați trăit și ați auzit multe. Ce știți despre vindecări ?

„La Maglavid s-au vindecat orbi, paralitici, tuberculoși, surzi, bolnavi de nervi etc. etc. Cum menționa și presa craioveană din acel timp, un preot olog, I. Goangă, din Berești-Tazlău, județul Bacău, declara : „Sufeream de picioare de ani de zile. Mergeam în cîrje. După cîteva zile, în urma rugăciunilor ciobanului și stropirea cu apă sfințită, m-am simțit ca înviat. M-am vindecat și am aruncat cîrjele." Preotul se tratase anterior trei ani de zile, dar fără nici un efect. Vindecarea nu se putea produce prin autosugestie sau sugestie. Tot la Maglavid s-au mai produs vindecări miraculoase de encefalită letargică (boala somnului), de paraplegie. Este cazul lui Ilie Tudor, din Gilaureni, județul Cluj, care suferea de paraplegia (paralizie) ambelor picioare, și s-a vindecat complet la Maglavid. Savanți de renume mondial, români și străini, au examinat și cercetat pe cioban, printre care și marele doctor neurolog Gheorghe Marinescu, care l-a găsit pe Petrache Lupu perfect sănătos la minte, și a editat o carte intitulată „Lourdes și Maglavid", afirmînd în ea că fenomenele paranormale și vindecările de la Maglavid se datoresc intervenției unor forțe imateriale, spirituale, supranaturale ce depășesc legile și înțelegerea umană. În scurt timp ciobanul Petrache Lupu a fost invitat de regele Carol al II-lea, la Castelul Peleș din Sinaia, dar el a refuzat să i se plătească transportul, pe care și l-a susținut cu banii săi, vînzînd atunci circa zece oi. Cu acel prilej s-a dat dispoziție să i se fixeze o gardă la domiciliu (din cauza marii afluențe de lume) și instalarea unui telefon. Chiar regele i-a botezat un băiat..."

ION ȚUGUI

(Va urma)

Punți către lumea de dincolo

O CETATE DE CRISTAL A IUBIRII...

Charlottesville, Virginia. Un spital integrat într-un decor ireal amintind de anii '50. Miros puternic de eter, linoleum alb, gros, lifturi pentru bolnavi, mari cît niște pacheboturi... Apeluri telefonice din secții la fiecare minut îl fac pe internul de gardă să se ridice mereu de pe balansoarul pe care se leagănă neîntrerupt ... și să revină apoi, cu același zîmbet de „pisică-vulpe". Numele său este Raymond Moody și bineînțeles vă este cunoscut multora dintre Dv. Îi era cunoscut și lui Patrice Van Eersel, care, între două plecări, reușește să-i pună întrebarea care îl frămînta : „Ce credeți că puteți dovedi cu faimoasele Dv. viziuni la marginea morții ?

— Dar nimic, domnule dragă, de altfel ele nu dovedesc nimic. Efectiv nimic ! ... Eu spun pur și simplu oamenilor : priviți cît de stranii și amuzante sînt aceste fapte. Drace, și se reproduc peste tot ! Nu că aș fi încercat eu să izolez cine știe ce fenomen paranormal rarisim și ipotetic în laboratorul meu. Priviți în jur, faceți anchete singuri ; NDE-urile cresc ca ciupercile. Să vină savanții să le preia, să le analizeze, să se gîndească bine la ele și apoi vom putea să ne confruntăm interpretările. Asta e tot !...

— Dar scuzați-mă, cartea Dv. se numește totuși 'Viață după viață'. Să pretindeți după toate astea că nu vreți să demonstrați nimic, mi se pare cam greu de înghițit...

— Exact... v-aș putea răspunde că n-am prea fost încîntat de titlu... o idee a editorului ... N-ar fi trebuit niciodată să depășească cîteva mii de exemplare. Era pentru mine un mod de a provoca un joc... În primul rînd vroiam să trezesc curiozitatea confraților mei. Să-i șochez chiar. Dar niciodată nu mi-aș fi închipuit că se vor vinde milioane..."

De fapt, această carte a fost, într-un fel, începutul. Îi fusese comandată unui... student în anul patru la medicină, dar Moody era la a doua facultate, fiind deja profesor de filosofie și luînd decizia de a urma și studii medicale (pentru a deveni psihiatru) tocmai din cauza celor întîmplate la seminariile lui de filosofie antică.

Sudist, dintr-un mic oraș din Georgia, mare admirator al poveștilor cu care concetățenii lui își... umpleau timpul, Moody este un elev strălucit, apoi, cum spuneam, se decide pentru studii de filosofie la Universitatea din Charlottesville. Aici face cunoștință cu un psihiatru, George Ritchie, despre care află că a trecut printr-o experiență cel puțin ciudată. Un fel de halucinație, spune lumea, cînd a avut un accident de circulație groaznic și a fost cules din mijlocul unei grămezi de fiare și considerat practic mort. Dar psihiatrul... povestea cum a avut senzația că zboară afară din corpul său — corpul său singerînd și inert, pe care îl contempla liniștit, părîndu-i-se un obiect străin. Senzația următoare a fost că se îndrepta (pe aripile cărei păsări ?) cu o remarcabilă seninătate spre 'soarele atît de curat al realității ultime', cum spun toate mîturile...

Ritchie nu îndrăznește să avanseze vreo explicație. În orice caz, experiența l-a zguduit ... El încearcă să exprime lucruri și sentimente 'total inefabile'.

Ce este 'o cetate de cristal a iubirii' ? Ei bine — spune el — efectiv o cetate, și păstrez din ea amintirea fiecărei pietre... de cristal. Un cristal, cum să spun, aurit, de o transparență neauzită, ca și cum iradia lumină, ca și cum era o lumină pură. Iar această lumină era de fapt iubire pură... căci cu cît te apropiai, cu atît un sentiment de iubire incomensurabilă te inunda."

Tulburat la rîndul lui de această povestire, Moody își continuă seminariile lui de filosofie antică. Avînd inspirația să discute cu studenții despre viziunea grecilor asupra vieții de dincolo. Îi interesează un asemenea subiect pe studenți ? Da. Unul dintre ei chiar insistă. De ce ? Din motive foarte personale. Moody încearcă să afle de la el care ar fi aceste motive. Și — stupoare. Studentul îi relatează o experiență absolut asemănătoare cu cea a lui Ritchie. Petrecută de data aceasta bunicii bătrîne care a fost considerată moartă de către întreaga familie, pentru a-și reveni apoi și a povesti a doua zi nepotului care, impresionat, decisese să rămînă cu ea, aceleași amintiri ca și Ritchie.

MIHAELA DOROBANȚU

Pythagoras – legendă și adevăr

Aidoma tuturor celorlalte curente și școli de gîndire și inițiere magică din antichitate, și secta pythagoreicilor se baza pe un comportament doctrinar elaborat sub forma unui riguros cod de precepte ce alcătuiau, în pofida unui amestec specific magiei și ocultismului, o sinteză de mare rafinament spiritual între practicile magice statornicite prin tradiție și principiile moral-religioase ale epocii. Așa bunăoară, potrivit mărturiilor lui Iamblichos, în cod figurau *interdicții* magice — de genul „să nu te închini desculț", „să nu atîți focul cu sabia", „să nu calci peste jug", „să nu-ți tai unghiile în timpul desfășurării unui sacrificiu", „cînd pleci de acasă, nu privi înapoi să nu te urmărească în călătorie Erinnyile" etc. —, dar și *norme religioase*, ca, de exemplu, „nu te îndoi de minunile sau de voința zeilor", „nu-ți grava pe inel chip de zeu", „urmează statornic voința și poruncile zeilor", „stăpînește-ți înainte de toate limba (în fața zeilor)", sau *norme cu caracter civilizator*, cum ar fi „abține-te să mănînci carnea făpturilor vii"...

Cu siguranță însă mult mai fascinante decît orice îndreptări și tabù-uri cu caracter ocult inițiatic, au fost istoriile ce au circulat timp de secole în jurul personalității lui Pythagoras însuși. Iată ce scria, între altele, despre el Plutarh : „Se spune că Pythagoras, rostind anumite cuvinte, a îmblînzit un vultur și l-a adus din zbor pe pămînt (...), că a lăsat să i se vadă coapsa-i de aur cînd trecea prin Olympia...". Și Ailianos notează că „a stat de vorbă cu Pythagoras chiar și rîul Kos peste care tocmai trecea, fapt auzit de mulți cu urechile lor", în vreme ce Hieronymos din Rhodos afirma despre el că ar fi coborît pînă la Hades, unde s-ar fi întîlnit cu sufletele lui Homer și Hesiod, care își ispășeau păcatul de a-i fi vorbit uneori de rău pe zei...

Cele spuse despre viața lui au fost cu mult întrecute de părerile și versiunile ce au circulat despre moartea lui. Astfel, Dikearhos nota că Pythagoras a rătăcit prin Krotona, apoi s-a ferecat în Templul Muzelor, unde și-ar fi impus moartea prin înfometare. O altă versiune susține că, părăsindu-și discipolii, el s-ar fi afundat într-un cîmp de mazăre (aceasta fiind tabù pentru pythagoreici !), nu însă înainte de a le spune că se va mai întoarce, dar mult mai tîrziu, cînd va fi recunoscut de toți după soldul lui de aur. Și Diogene Laertios nota că, împreună cu 38 de discipoli, el ar fi ars de viu în casa unde era găzduit, focul fiind pus din răzbunare de Kilon, un fost discipol repudiat de magistru...

În sfîrșit, cum doctrina pythagoreică susținea primatul circulației universale și perpetue a materiei, implicit transmigrația sufletelor *(metempsihoza)* și reîncarnarea *(metemsomatoza)*, anumite alte surse antice notează opinia potrivit căreia Pythagoras ar fi avut un suflet transmigrant care urma o evoluție circulară, în cicluri egale din 216 ani, ajungînd de fiecare dată la *palingenezie* (gr. *palin* — din nou + *genesis* — generare, facere, naștere).

Același Diogenes Laertios adaugă și faptul că Pythagoras însuși susținea despre sine că e fiul lui Hermes, căruia îi ceruse ca „atît în timpul vieții, cît și după moarte să-și păstreze memoria întîmplărilor petrecute".

Convinși de adevărul palingenezic al existenței lui Pythagoras, mulți antici l-au socotit pe Hermotimos din Klazomenai a fi o reîncarnare a lui, după cum o altă tradiție pythagoreică susținea că Aithalides, vestitul crainic al legendarei expediții a Argonauților, și el fiu al lui Hermes (care i-ar fi dăruit memorie veșnică și nemurire), s-ar fi întrupat de mai multe ori, ultima dată chiar în făptura lui Pythagoras !...

ADRIAN HOAJĂ

Ştafeta de VECHE

Redacţie, cumpără tanc.

Discreţie totală...

Cine va deţine pînă la urmă cele cîteva sute de nave militare, foste sovietice — care controlează încă, în foarte mare măsură, apele Mării Negre — nu ne e clar deloc : nici ce se va întîmpla cu armele nucleare aflate în dotarea acestor nave, după ce se va afirma, în mod public şi absolut oficial, că ar fi fost definitiv demontate... Cine le va cumpăra ? La ce preţ ? Pentru că există — nu mai e un secret — o „piaţă neagră" a armamentului sustras din depozitele unor unităţi militare, nu numai „vechituri" (cum ar fi o excelentă mitralieră «Degtiariov», utilizată curent în cel de-al doilea război mondial şi care s-ar putea procura cu circa... 5 dolari), ci şi lansatoare de grenade, ultimul tip, lansatoare de flăcări şi chiar delicate rachete «sol-sol», «sol-aer», «sol-apă» care pot relansa farmecul şi intimitatea oricărui apartament şi cămin familial. La primul conflict inter-soţi — un divorţ, o despărţire legală depăşind micul buget al familiei — fiecare îşi va putea încărca lansatorul de rachete, va verifica în prealabil focosul şi... Ce ar mai fi de spus ? „Iartă-mă, dragul meu...", „Iartă-mă, draga mea..." Nu înainte însă de a-şi fi coborît copilaşii în micul adăpost betonat din debara sau cămară... Nu, nu glumim, din păcate...

■

În urmă cu vreun an, în octombrie sau noiembrie 1990, cunoscuta publicaţie moscovită, intrată în Guinness Book pentru tirajul ei formidabil — şi care se mai numea pe atunci Komsomolskaia Pravda — îşi informa cititorii că a împuternicit un număr de redactori să trateze individual, fie şi telefonic (am reţinut numele lui Vladimir Filin) cumpărarea de la populaţie, cu păstrarea categorică a confidenţialităţii, a unor importante cantităţi şi tipuri de armament. „Redacţia cumpără tanc...", unul din titlurile de succes şi notorietate europeană al ziaristului Serghei Ossipov a fost umbrit însă, de ofertele publicitare, de maximă seriozitate, înregistrate prompt : „Ofer pe credit (cu plata în rate lunare) lansatoare RPG-26, ultimul tip, în seturi de cîte trei lansatoare. Garanţie — un an. Asigurăm întreţinerea, piese de schimb" ; „Ofer plutoniu pentru bombă nucleară la preţ avantajos..." sau „Procuraţi-vă prin noi arme automate, tip «Uzi», nu pe dolari, pe ruble".

Avînd în vedere marea ofertă de armament, redacţia a fost nevoită să apeleze la subsidii speciale. Gorbaciov, per[illegible], aprobînd iniţiativa ziariştilor de [illegible]

Înainte de a fi cumpărate, armele sînt verificate atent de către redactorii-achiziţionerii

ţiativa ziarului drept expresia unui act de disperare şi un veritabil coşmar, mai ales pentru oficialităţi, confruntate mult peste aşteptări cu creşterea incredibilă a [illegible]rtei „private". Pe de o parte, complexul industrial era chemat să-şi caseze [illegible]ntul pe care-l avea în dotare, şi, şi timp, suprastructura statală era să degreveze sume uriaşe pentru scumpăra acelaşi echipament a- „piaţa neagră". Iar pe de altă [illegible]omsomolskaia Pravda nu era [illegible]mpărător şi «agent economic» . Toate acestea într-o ţară în [illegible] de arme era sancţionată [illegible]oare !

[illegible]

spre cele patru zări ale pieţelor de desfacere inter-etnice, în căutarea de cumpărători. Şi de victime. Ştirile de ultimă oră ne confirmă că armele respective nu ruginesc... Sute şi mii de morţi s-au putut convinge din plin. Dar morţii nu vorbesc...

DOREL DORIAN

P.S. Preţul plutoniului, la negru, n-am reuşit să-l aflăm. Pentru un „kalaşnicov" nou, se pretindeau 1 500 pachete de unt, imediat după puci, cel din august ; în timp ce hangarele pentru elicoptere nu se puteau închiria decît cu plata anticipată pe minimum doi ani... Unde-s fericitele vremuri cînd abia făceai rost de un scut, de-o cască de scutier, de un lansator de petarde ori de un tun cu apă ?! Doamne, cît de frumos trăiam ! În rest, revenind la primele rînduri ale însemnă[illegible]re, privitoare la sutele de nave [illegible] mai ştie cui aparţin... [illegible] un micuţ sub-

ÎNGER SAU DEMON?

Ce este moda ? O nouă linie vestimentară ? O maşină de ultimă oră ? Un nou stil, muzical, ambiental, comportamental ? Un mod de a alunga monotonia ? De a ne emancipa ? De a epata ? De a trăi clipa după rigorile rafinamentului de ultimă oră ? Un snobism ? O psihoză ? O necesitate ? sau un mod de a reacţiona la tentativa „creatorilor de modă" de a ne corupe gusturile pentru a-şi putea vinde marfa ? Pentru că în spatele oricărei „găselniţe", se află un business, o industrie, o constelaţie de interese. Iată o ultimă „găselniţă" în materie de seducţie masculină iniţiată de actori, modele, rockeri americani, în vogă, acum, în Franţa, ţara cea mai receptivă, se pare la cuceririle modei. Un stil care exclude faptele de arme din epoca cavalerească, virtuţile romantice, strălucirea blazoanelor, ori, în epoca modernă, farmecul placid al lui Rudolf Valentino, virilitatea lui Clark Gable, aerul distant şi inconcesiv al lui Delon. Ori varianta sincretică : virilitate, sentimentalism cenzurat, frumuseţe siderală, duritate, siguranţă de sine, aură enigmatică, spirit nonconformist, etc. Ba chiar şi genul convenabil, după care liceenele se dau în vînt : stilul flecar, calamburist, zgomotos, contestatar, simpatic, la urma urmei, al generaţiei rock. Ce-i mai rămîne unui bărbat dacă i se refuză acest copios arsenal de seducţie ? Ei, bine, stilul retro al starletelor anilor 50 pe care le mai găsim prin albumele părinţilor, pozînd adesea în nimfe, îngeri ori în domnişoare de pension. Promotorii noului val retro au privirea languroasă, de ciine bătut, gura întredeschisă, invitînd la intimitate şi mîngîieri, mişcările sînt studiate, bicepşii drapaţi, nu însă şi trupul pe care îl oferă privirilor admiratoarelor, dincolo de orice pudoare. Magazine specializate din Paris oferă săptămînal cele mai sexy exemplare, cele mai incitante mostre de senzualitate efeminată. Este greu de presupus că odată ieşiţi din vitrine, eventual, achiziţionaţi de admiratoare, îşi vor putea conserva stilul : gura întredeschisă, privirea de ciine bătut, ori că vor lenevi la nesfîrşit sub duş, în cadă ori în pat, locurile lor preferate în care îşi exhibă senzualitatea şi care nu lipsesc din imaginile lor de prezentare. Ceea ce e însă uşor de presupus e faptul că acest gen nu va putea pătrunde deocamdată în România, nu pentru că fetele n-ar renunţa la rockerii lor împodobiţi cu tinte şi belciuge, ci pentru că duşul românesc, ca să nu mai vorbim de cada de baie, i-ar putea costa viaţa. Poate mai tîrziu, cînd vor sosi subvenţiile din străinătate...

DORIN MĂRAN

Nr. 3 (1787) din 18 ianuarie 1992

Magazin Femina Club

„GRĂDINA SECRETĂ" A FIECĂREI FEMEI

O „grădină secretă" nu are importanță și frumusețe decît pentru proprietara sa. Ea este încărcată de emoții greu de tradus în cuvinte și poate reprezenta un refugiu care adăpostește visurile, gîndurile, amintirile, dorințele ce nu se vor dezvălui nimănui. De altfel, expresia „grădina secretă" este înconjurată de mister. Oricine are idee de semnificația termenului, dar niciunde nu găsim definiția acestei metafore, ca și cum legea tăcerii impune și păstrarea acestei taine. Grădina secretă este ceva care ne aparține numai nouă, ca un secret inviolabil, ca o frontieră cu celălalt. Copilul trăiește în pîntecele mamei sale într-o fuziune cu ea. Cînd vine pe lume se separă și acest paradis pierdut îl va urmări toată viața. Fiecare caută apoi în fantasmele sale această fuziune, devenită imposibilă. Grădina secretă e locul sinelui, cel mai intim, care se îmbogățește în măsura în care fiecare realizează că există pentru sine. Fiecare are o grădină secretă, dar nu oricine conștientizează acest fapt. A avea o grădină secretă nu înseamnă să te ascunzi de ceilalți, ea nu dăunează nimănui și nu are nici o legătură cu înșelătoria, minciuna, falsitatea. Acest paradis al nostru permite evadarea în visare, procură o stare de bună dispoziție, recheamă cu o atenție cu totul deosebită, amintirile, procurînd astfel plăcerea și seninătate. Și atunci, de ce să ne privăm de aceasta? Dimpotrivă. Maniera de a o cultiva poate da sens vieții, pentru că o grădină secretă este înfloritoare cînd răspîndește dragoste de viață.

TENDINȚELE MODEI PENTRU CEI MICI

Regatul modei și al creatorilor ei nu este exclusiv rezervat adulților. Cei mici au și ei moda lor. De la elegante, la sport, modelele sînt variate. Singurele imperative: practic și ușor de întreținut, căci la vîrsta lor peripețiile sînt numeroase. Cînd ne gîndim la cei mici ne imaginăm gingășie și tandrețe. E firesc deci, ca și culorile vestimentației pentru această iarnă să fie gingașe, derivate din tonuri pastel: verde, roz, albastru deschis. Uneori aceste culori-far sînt urmate sau intră în combinație cu albastru închis, purpura sau chiar negru. Materialele se aliniază farmecului culorilor, cotonul și lîna rămînînd de bază, pentru că sînt călduroase, plăcute ca aspect și se spală ușor. Cît despre formă, modelele sînt originale, dar simple, evitînd îmbrăcămintea prea largă sau prea strîmtă, care ar putea stingheri. Așadar, moda pentru iarna '92, concepută pentru copii, este practică și estetică.

CRONICA modei

„ROCHIA-FRAC"

Produse eterne...

...care au trecut cu succes anii și chiar dacă unele și-au schimbat aspectul, eficacitatea și farmecul au rămas aceleași.

Crema Nivea. Cine nu cunoaște micuța cutie albastră? Ea datează din 1911 și își datorează formula sa pe bază de [illegible] unui farmacist [illegible]

56 de ani de existență și formula s-a ameliorat, chiar și [illegible] regăsim mirosul inițial al [illegible] lui de plajă tradițion[illegible] în filtre, agenți [illegible] activi [illegible] „Amb[illegible]

Masaj relax[illegible]

Practic [illegible] zece mi[illegible] fică te[illegible] zi[illegible]

GLOB MAGAZIN

„Elvis Presley trăiește și este agent F.B.I.!!!"

Elvis Presley trăiește, este bine sănătos și continuă să fie agent al F.B.I. El și-a simulat moartea pentru a se sustrage unor presiuni grele și a scăpa de o posibilă vendetă din partea Mafiei. Ca în fiecare an, această opinie apare invariabil în ziua în care se comemorează data dispariției sale. În anul trecut scenariul enunțat mai sus a fost reluat de o emisiune specială prezentată la un post de televiziune sub titlul „The Elvis files", bazată pe unele date cuprinse într-o carte cu același titlu publicat în U.S.A. de către Gail Brewer-Giorgio, purtătoare „oficială" de cuvînt al admiratorilor săi, convinși profund că idolul lor nu a decedat.

Emisiunea amintită mai sus a fost realizată de Melvin Bergman care a declarat: „Nu mă număr printre acei care consideră că Elvis este viu. Din acest motiv nu am onorat drepturile de autor ale lui Gail, dar citind volumul cu atenție și reținînd unele date, m-am convins că există multe puncte obscure nelămurite și că date prezentate conduc la concluzia clară că Elvis a fost un agent al F.B.I. Nu ca un simplu informator, ci ca un agent în toată puterea cuvîntului care a avut o deosebită contribuție în lovirea și demascarea unui grup foarte puternic al Mafiei, ceea ce, în concepția acestora, trebuia pedepsit cu moartea. De aici, din acest punct, a apărut necesitatea ca el să dispară pentru a evita vendeta inevitabilă".

Conform datelor prezentate, Elvis și tatăl său, Vernon, au fost recrutați de F.B.I. pentru a demasca pe conducătorul grupului de mafioți condus de Frederik Peter Pro (alias Lawrence Wolfson). Elvis trebuia să pătrundă în intimitatea afacerilor dubioase ale acestui personaj foarte primejdios și precaut, pentru a putea afla dedesubturile unor traficuri cu stupefiante, a eludării legilor țării în urma unor fraude și daune fiscale aduse statului. Abia după trei ani de la „moartea" lui Elvis s-au putut aduna probe concrete împotriva lui Pro și acesta a fost întemnițat, dar în urma unui acord cu autoritățile judiciare el a fost „grațiat" (pentru că a făcut mărturisiri și a dezvăluit din afacerile sale tenebroase și numelor multor complici), urmînd ca prin această „grațiere" să dispară de pe „scenă". Dovedit de mafioți că a fost factorul principal al urmăririi și demascării lui Pro, Elvis a avut de suportat permanente amenințări cu moartea, ceea ce — se spune — că l-a determinat (în acord cu F.B.I.) să „dispară" la rîndul său în condițiile relatate de Gail Brewer-Giorgio.

La încheierea emisiunii televizate, prezentată de Melvin Bergman telespectatorii puteau să cheme nu număr special de telefon pentru a-și spune părerea în legătură cu tezа avansată în privința existenței lui Elvis. „Sînt convins, declara Bergman, că din noianul de telefoane am reținut cele care cer ca experți în caligrafie avînd posibilitatea de a ajunge la arhivele F.B.I. ar putea identifica dacă unele informări scrise aparțin lui Elvis, iar alți martori ar putea da unele amănunte în legătură cu asigurarea pe viață încheiată de Elvis (a fost încasată în întregime sau a fost plătită și cui, în rate?) sau să se cerceteze unde au dispărut (și cum) unele bunuri personale ale cîntărețului printre care multe bijuterii și chiar un avion personal." Întrebări a adăugat producătorul, la care într-o bună zi ar putea să răspundă totuși cineva în curent cu toate cele întîmplate și, de ce nu, la capătul firului de telefon să se găsească un interlocutor de excepție: chiar Elvis...

GH. RUSSU

Taine din lumea animalelor

Desmond Morris este un renumit etholog britanic, pasionat de cunoașterea celor mai profunde mistere ale vieții animalelor. Interesant este că observațiile sale asupra lumii animalelor le confruntă cu cele privind lumea oamenilor, trage concluzii și, tot așa, merge mai departe. Pornind de la o afirmație a sa („Războiul este un comportament social"), revista „L'EVENEMENT DU JEUDI" i-a solicitat cercetătorului un interviu din care vă vom prezenta cîteva fragmente.

Sînt animalele în mod natural agresive? Poate să pară curios, dar răspunsul este nu. Animalele se bat destul de rar. Se poate spune că mai curînd ele fac o mimică și gesturi care nouă ni se par agresive. De fapt, pentru ele, acesta este un ritual de intimidare. Cînd ajung într-adevăr să se bată, ele simt că pînă și învingătorul riscă să fie rănit și ulterior să nu mai poată vîna. **Același lucru se întîmplă și cu oamenii?** Am să mă refer la un exemplu apropiat ca dată: în războiul din Golf, învingătorii, chiar dacă au ieșit învingători, au avut pierderi. Totuși principiul războiului nu s-a bazat pe agresiune. Saddam Hussein și Bush au emis vorbe și gesturi amenințătoare dar n-au scos cuțitele pentru a se agresa fizic. Confruntarea în cele din urmă s-a bazat pe demonstrații armate opuse. Pe cîmpul de luptă, între soldații aflați în tabere diferite nu s-a instalat ura, ba chiar în unele momente s-a dovedit o solidaritate camaraderească, un fel de protecție reciprocă. Războiul este un comportament social. **De ce s-a crezut totuși multă vreme că agresivitatea este un comportament natural specific animalelor?** Pentru că observațiile asupra animalelor au fost făcute în condiții necorespunzătoare: în captivitate, în situații de tensiune extremă, în cuști supraaglomerate, cînd animalele ajungeau să se muște sau să se sfîșie unele pe altele. În mediu natural, funcționează anumite mecanisme de reglare a comportamentului lor, care ne permit să ne gîndim chiar la armonie.

În lumea animalelor există o ierarhie socială? Teoria privind „marele mascul dominant" este întotdeauna valabilă? Am să vă răspund printr-o scurtă istorisire: În timpul reginei Victoria, vînătorii se lăudau la un moment dat că au reușit să doboare un bătrîn elefant, conducător al turmei sale. În realitate doborîseră o femelă. Trupa întreagă era formată numai din femele care „interziceau" masculilor să se amestece printre ele. Așadar, fiecare specie își distribuie anumite roluri, uneori interșanjabile, în funcție de condițiile de viață. Lucrurile nu sînt stabilite o dată pentru totdeauna. Sînt specii de pești care, de-a lungul vieții, își schimbă pînă și sexul, și, implicit, rolul. Păsările de obicei își aleg un partener pentru întreaga viață, deși, uneori, mai sînt tentate și de parteneri noi. Iată o istorie amuzantă: aveam la un moment dat într-o volieră zece cupluri fericite de păsări mici. Într-o zi am introdus în volieră o femelă celibatară. Dintr-o dată, toți masculii au coborît de pe stinghiile lor și s-au apropiat de noua venită pentru a-i face curte. Femelele s-au pus pe gălăgie. Apoi s-au hotărît să-i ciufulească penele! **Totuși păsările sînt de o fidelitate proverbială?**

Da. Numai în mod cu totul excepțional ajung la divorț. Am avut sub observație un cuplu. Femela nu-și găsea locul pentru a cloci ouăle pentru că, se pare, nu-i plăcea cuibul. La un moment dat, a răsturnat cuibul distrugînd ouăle. Masculul a fost deosebit de trist în urma acestei întîmplări. A construit succesiv alte șase cuiburi. Dar mereu se întîmpla la fel. În cele din urmă a obosit, s-a plictisit. A început să dea tîrcoale altei femele. Apoi s-a „recăsătorit". Vina se pare că nu era a „ex-soției", ci a materialelor inadecvate de construcție a cuibului. **Dar în lumea animalelor, „incestul" este curent?** Părerea aceasta este și ea în general falsă. Endogamia este nefastă pentru supraviețuirea speciilor de animale și ele se pare că simt acest lucru. Există însă numeroase mecanisme care încurajează căutarea unui alt partener în afara tribului. **Putem stabili anumite legături între comportamentul animalelor și cel al oamenilor?** În general da, în detalii nu. Oamenii, de exemplu, nu hibernează! Dar întotdeauna există conexiuni posibile de făcut.

Traducere și adaptare
AURORA POPESCU

Vînătoarea de OZN-uri continuă (II)

În toamna anului 1969, într-o zi senină, a apărut deasupra Bucureștiului un obiect zburător, circulînd tot din spre vest spre est, care însă părea că stă pe loc și transmitea chiar semnale intermitente luminoase destul de intense. Lumea din București, cu ochii pe sus, spunea că este vorba de un OZN. L-am văzut și eu și ca să mă conving despre ce este vorba, am plecat de la serviciu acasă, unde, în calitate de vechi astronom amator, dispun de o lunetă cu o putere de mărire apreciabilă, (de 250 ori) și cu posibilități de fotografiere astronomică. Punînd luneta în funcție și echipînd-o cu aparatul fotografic, am constatat că faimoasa „farfurie" nu era decît un balon, care se afla la mare altitudine. Era constituit dintr-un schelet din țevi, probabil din aluminiu, de forma unui trunchi de piramidă la vîrf. De el era atașată o naceală, la unul din colțurile bazei. Scheletul metalic era îmbrăcat în folie de polietilenă, foarte lucioasă, în care se reflectau razele Soarelui. Cum balonul avea diverse oscilații, reflexele razelor solare, destul de puternice, pe folia de polietilenă, dădeau impresia unor semnale luminoase spre sol, transmise de pe el. Am reușit să fotografiez acest fals OZN și fotografia a fost și mai concludentă. Bineînțeles că atunci nu s-a scris nimic în presă despre acest balon, care s-a văzut nu numai în București, ci de la Dunăre și pînă la munți, deoarece zbura foarte sus.

Ulterior, am aflat că el se găsea la o altitudine de circa 23 km și că latura mare a trunchiului de piramidă avea cam 60 metri. Era deci un balon enorm, probabil tot cu scopuri de spionaj, care se deplasa de la vest spre est, tot datorită unor curenți de aer de la acea altitudine.

Nu știu, mai departe, dacă și acest balon a fost doborît de aviație, sau nu.

În încheiere, vreau să subliniez, că acest articol nu l-am scris în scopul de a pune problema existenței, sau inexistenței OZN-urilor, ci pentru a demonstra că sînt posibile și multe erori, chiar dacă observațiile sînt făcute de mase de oameni referindu-mă la unele evenimente petrecute chiar în țara noastră.

Ing. LIVIU MACOVEANU

● **OPINII.** „Gorbaciov va juca și în viitor un rol politic, indiferent dacă el va avertiza sau va da doar un sfat", sublinia de curînd ministrul de externe al Germaniei într-o emisiune transmisă de posturile de radio germane DLF. Șeful diplomației germane nu aprecia destrămarea Uniunii Sovietice ca un pericol prea mare pentru securitatea europeană. Genscher susținea că modul în care președinții republicilor au convenit asupra controlului armelor nucleare arată că ei abordează „cu multă responsabilitate această problemă". Așa să fie? Kravciuk se pare că are altă părere despre posibilitățile militare ale Ucrainei și s-ar putea să nu fie de părerea lui... Genscher.

● **RESTRÎNGEREA REGATULUI REGELUI CĂRBUNELUI.** În pofida creșterii valorii dolarului (monedă în care se evaluează prețul cărbunelui), cărbunele britanic costă cu 25 la sută mai mult decît media prețurilor în alte țări. Producția de cărbune a Marii Britanii va scădea brusc în acest deceniu. Cea mai optimistă prognoză relevă că două

treimi din cele 65 puțuri rămase în funcțiune vor fi închise pînă în anul 2000. Cea mai pesimistă prognoză sugerează că doar cîteva dintre ele vor rămîne deschise. Minele, spre deosebire de ogoare, odată închise nu pot fi redeschise, cheltuielile necesare reluării producției în adîncuri fiind prohibit de ridicate. Și unele se vor închide cu toate că Marea Britanie are cărbune care poate fi exploatat circa 300 de ani de acum înainte!

● **BUGET.** Cele 26 state membre ale Consiliului Europei au stabilit bugetul acestui forum pe anul în curs la suma de un miliard de franci francezi, cu 14,5 la sută mai mult decît pentru bugetul anului trecut. Se are în vedere, cu prioritate, măsuri de ajutorare a țărilor foste comuniste din centrul și estul continentului. Numai mijloacele alocate în scopul perfecționării juriștilor și funcționarilor administrativi din estul Europei, cît și ajutorul pentru etalonarea constituțiilor însemnă o sumă dublă față de cea avută la dispoziție în 1991. Cea mai mare contribuție o au Germania, Franța și Marea Britanie — cîte 100 milioane franci francezi fiecare.

● **AJUTOARE.** Piața Comună va oferi ajutoare Rusiei de peste 400 milioane de mărci pînă în luna februarie. Este vorba de alimente și medicamente, în majoritate produse depozitate în Germania. Un avion al Crucii Roșii Germane (DRK) a adus la Moscova 600 truse de prim ajutor, în valoare de 600 000 mărci. Ele au fost repartizate clinicilor din capitala Rusiei. Un alt aparat de zbor a adus unt pentru cetățenii din Moscova și St. Petersburg. Și transporturile de alimente și medicamente către Rusia vor continua. Totul depinde de utilizarea corectă a donațiilor oferite de CEE.

● **„BOALA YUPPILOR".** Astfel a fost denumită o boală stranie care afectează în exclusivitate tinerele cadre superioare din S.U.A. Ea provoacă o mare îngrijorare pe întreg teritoriul american. Cum se manifestă această maladie? Printr-o oboseală extrem de puternică, comparabilă cu cea resimțită după o gripă puternică. Intervine și o lipsă de poftă de viață care durează luni de zile, uneori pînă la un an și jumătate. Cea de-a treia caracteristică a straniei boli este, pur și simplu bizară, deoarece nu afectează decît o categorie socială — a yuppilor, în majoritatea lor tineri albi (între 20—40 ani), cadre cu pregătire superioară sau aparținînd profesiunilor liberale. Avîndu-se în vedere terenul sociologic deosebit al acestei boli, ea a devenit pur și simplu „boala yuppilor".

Cît de crudă e realitatea

„REDAŢI-NE NOPŢILE!“

Nu întîmplător peste 23 de milioane de americani purtînd torţe şi făclii au invadat străzile unor oraşe purtînd pancarte şi strigînd : „Redaţi-ne nopţile !“. Ei nu făceau decît să repete strigătul de „bătălie“ pe care l-a lansat preşedintele George Bush, atunci cînd s-a decis să declanşeze o gigantică acţiune împotriva violenţei, mai ales a celei desfăşurate în timpul nopţilor. În toate colţurile ţării, cetăţenii şi-au exprimat în masă exasperarea în legătură cu creşterea vertiginoasă a spiralei de violenţă în oraşele lor. Manifestările lor, însoţite de jocuri de artificii, cîntece, rugăciuni, picnicuri organizate în parcuri etc. s-au dorit în concepţia lor, să însemne simbolic „sărbătoarea de adio a criminalităţii şi a drogurilor“.

Anul 1991 reprezintă cel de al optulea an consecutiv de cînd un mare număr de oameni din U.S.A. s-au organizat voluntar pentru a da o ripostă civilă şi nu violentă criminalităţii. La început, în 1984 au funcţionat aproape 800 de comitete, dar astăzi numărul lor se ridică la 10 000 ceea ce indică o creştere masivă a cetăţenilor din aceste comunităţi, dornici ca prin sprijinul lor să contribuie la scăderea actelor de violenţă, petrecute mai cu seamă în timpul nopţii. Din nefericire, numărul delictelor creşte necontenit.

Ce exemplu mai elocvent poate fi oferit în acest sens decît consultînd graficul alăturat care indică, pe baza datelor oficiale puse la dispoziţie de autorităţi, creşterea necontenită a omuciderilor. Astfel, anul 1991 (care nu se încheiase la alcătuirea graficului), va fi un an „record“ cu 23 700 de morţi, în raport, de exemplu, cu cel mai apropiat — 1990 — cu 23 440 de morţi. Ceea ce este mai important este faptul că, dacă pînă în urmă cu cîţiva ani, acest fenomen era în mod special caracteristic oraşelor mari, acum el se semnalează şi în localităţi mici.

După opinia autorităţilor aceste „fluvii de sînge“ se datorează creşterii numărului de drogaţi şi a armelor de foc, a carenţelor serviciilor de asistenţă socială mai ales în cartierele cu locuitori săraci, terorizate de mari bande de tineri. Condiţii împotriva cărora este foarte greu de luptat chiar de către organele de poliţie şi mai cu seamă de către grupele de voluntari care au prerogative mai reduse

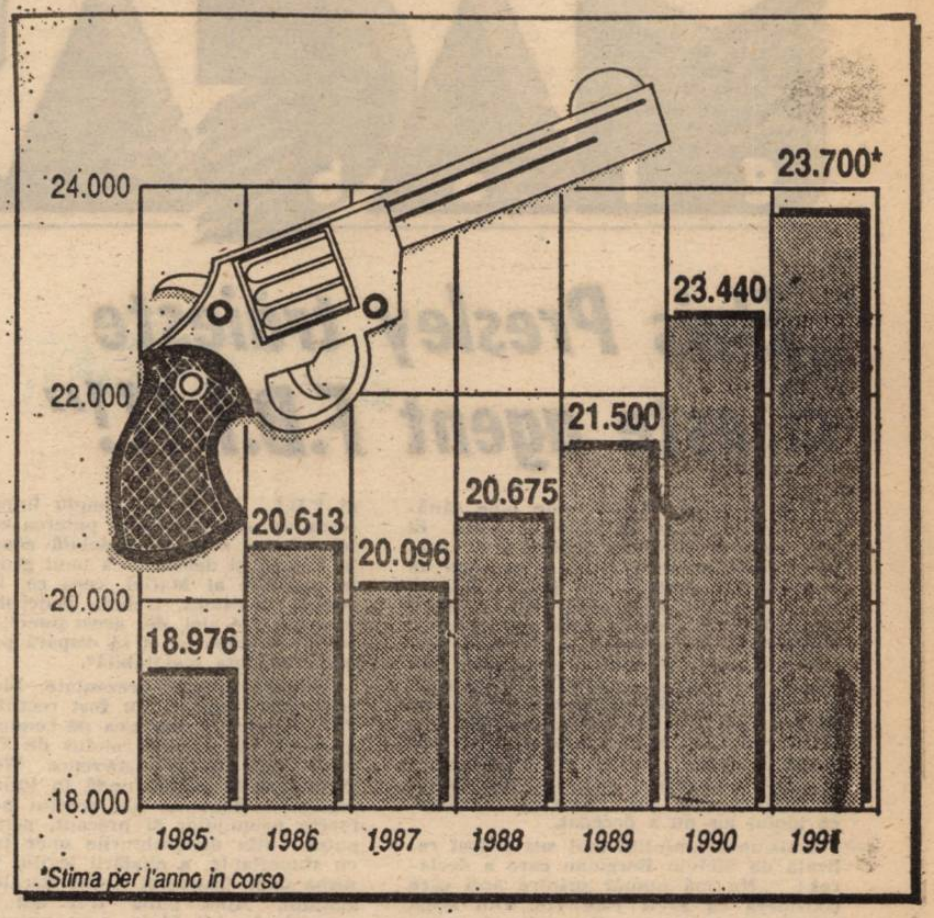

(nu au dreptul de a folosi arme de foc). În ciuda acestor date alarmante, autorităţile poliţieneşti (întărite cu un număr apreciabil de noi elemente) şi comitetele de voluntari (care înregistrează şi ele noi membri), continuă lupta lor extrem de periculoasă şi dificilă în speranţa că sloganul lansat chiar de preşedintele ţării : „Redaţi-ne nopţile“, se va împlini cît mai curînd.

GH. RUSSU

BOX...

Probabil pentru a atrage un număr cît mai mare de spectatori, un întreprinzător din staţiunea italiană Lido degli Scacchi, a iniţiat un original spectacol de box feminin. Asemenea spectacole de box între femei se mai organizează (inclusiv cele de catch în... noroi !), dar acest aşa-zis organizator a dorit a fi cît mai original cu putinţă împunînd celor două pugiliste o îmbrăcăminte cît mai... sumară. Succesul a fost astfel pe deplin asigurat, rezultatul „pur tehnic“ conţînd prea puţin. Ce nu face un om, în cazul acesta o femeie, pentru a cîştiga bani mai mulţi ? Să fie de vină economia de piaţă ? Nicidecum !

Instruire prin corespondenţă

Cetăţenii germani sînt interesaţi mai mult ca niciodată de învăţămîntul prin intermediul micului ecran. În 1990 s-a înregistrat o creştere de 47,1 la sută a numărului studenţilor prin corespondenţă, care a atins astfel, cota de 140 000 de persoane. Cei 30 000 de noi studenţi provenind din estul ţării au contribuit în mod esenţial la această sensibilă creştere. Tendinţa indică un interes sporit pentru o continuă îmbunătăţire a nivelului pregătirii cetăţenilor germani, fapt care poate fi interpretat şi ca un semnal pozitiv pentru întreaga economie a „locomotivei“ europene.

Cele mai solicitate materii sînt „ştiinţele economice“ şi „tehnica comercială“, care continuă să deţină, de departe, cea mai mare cerere. Creşterea în aceste două domenii a fost de 72 la sută, ele înregistrînd un număr de 48 000 de studenţi. Cursanţii de limbi străine au sporit şi ei semnificativ la număr, în proporţie de 65 la sută, numărul lor ridicîndu-se la 19 900 de persoane. Peste 20 la sută din studenţii prin corespondenţă au urmat cursuri care le permit să obţină un certificat şcolar sau profesional. Cu alte, cuvinte, perfecţionarea este asimilată cu o investiţie în viitor.

„Turbina“ germană se învîrte la o turaţie maximă.

Ascendentul Ţării „Soarelui Răsare“

În ritmul muzicii, zeci de manechine purtînd rochii cu forme geometrice îndrăznețe, imense mantouri, poncho multicolore sau tricotaje suple, negre şi argintii defilează în faţa profesioniştilor din lumea întreagă, a starurilor. Fotoreporterii care lucrează pentru bibliile modei, cum ar fi „Women's Wear Daily“, „Elle“, „Vogue“ sau „Gap“, ilumineză cu flash-urile ultimele modele ale colecţiilor. E vorba de parada modei ce are loc de două ori pe an la Tokyo. Astăzi moda este în mîinile japonezilor, care au deschis noi perspective şi munca lor este un minunat cocktail între Orient şi Occident. Cu patruzeci de ani în urmă creatorii niponi nu depăşeau kimonoul tradiţional. În prezent creaţiile lor au devenit „haute couture“ şi sînt considerate a fi revoluţionat îmbrăcămintea feminină. Pentru prima dată, după atîtea secole, definiţia unei siluete nu mai este tributară taliei şi şoldurilor, bustului şi umerlor. Ca şi „origami“, adică arta japoneză de a plia hîrtia, moda japoneză este geometrică şi arhitecturală şi cunoaşte un mare succes. Regina acestei mode, Hanae Mori, dispune astăzi de peste 400 de puncte de vînzare în lumea întreagă, care au realizat în 1989 o cifră de afaceri de peste 500 de milioane de dolari. Cît despre creaţiile lui Kenzo, acestea i-au adus un venit de 80 de milioane de dolari. Moda japoneză a invadat Occidentul în trei valuri distincte. Hanae Mori a lansat prima, cu succes, stilul parizian clasic în Statele Unite, în 1965, apoi în Europa. Cinci ani mai tîrziu a fost urmată de Miyake, adepta unui stil mai japonez şi de Kenzo, care propunea modele occidentale foarte colorate. La începutul anilor '80, Rei Kawakubo şi Yohji Yamamoto au surprins şi şocat lumea modei cu îmbrăcămintea complet neagră, în forme asimetrice, adoptată în special de tineri. Institutul tehnologic de modă din New York consideră creaţiile lui Rei Kawakubo ca premergătoare modei secolului al XXI-lea.

Astăzi numele creatorilor japonezi sînt cunoscute pretutindeni, căci în patruzeci de ani croitorii japonezi s-au implantat solid pe piaţa mondială a modei şi în fiecare an se pregătesc noi generaţii de stilişti. După cum afirmă Chris, Cook, ziaristă la „Japan Times“ : „extraordinarul succes al croitorilor japonezi ţine pe occidentali încordaţi, căci nu ştiu niciodată ce mai sînt în stare să inventeze Kawakubo, Miyake, Kenzo sau alţii.“

MANUELA SPĂTARU

■ „Medicina familială și problemele actuale ale pregătirii medicilor de familie", aceasta a fost tema seminarului internațional desfășurat la Vladicaucaz, capitala uneia din republicile autonome transcaucaziene, în cursul anului trecut. Au participat reputați specialiști din străinătate — Canada, S.U.A., Franța și Suedia. S-a ales orașul Vladicaucaz deoarece el dispune de o bază materială corespunzătoare. În țările foste membre ale Uniunii Sovietice se acționează deja în vederea revizuirii întregului sistem sanitar și, în particular, a repunerii în drepturi a „medicului familiei". Vladicaucaz va organiza și alte întîlniri cu reputați specialiști străini din sfera medicinii.

■ Cei ce-și desfășoară munca cotidiană în fața unui ecran, (privirea se mută zilnic de 12 000—13 000 ori de la materialul de copiat pe claviatură și apoi pe ecran) suferă de dureri de ochi, de cap și de spate. Iată că Dieter Bauer, psihofizician la Institutul de Psihologie a Muncii al Universității Dortmund (Germania) a pus la punct un ecran care este adaptat în mod optim la capacitatea vizuală a omului. „Ecranul inovator", cum îl numește Bauer, lucrează cu litere negre pe fundal deschis. Datorită frecvenței repetării imaginii, de 100—120 de ori pe secundă, se elimină tremurarea imaginii. Ecranul este insensibil la reflexele care deranjează ochiul.

■ Costul uscării lemnului, operațiune indispensabilă exploatării sale industriale, se poate reduce considerabil. Laboratorul de energetică și de mecanică teoretică și aplicată din Nancy (Franța) a realizat primul uscător de lemn din lume, la temperatură înaltă. Încălzit la temperaturi cuprinse între 150—180° C, lemnul se usucă de 6—8 ori mai repede decît în cadrul unei operații uzuale de uscare la 80° C. La temperatură mai mică, viteza de uscare se diminuează de îndată ce nu mai există molecule de apă la suprafața materialului.

■ Țăruși pentru vii din deșeuri menajere. Nu este nici o exagerare. Noul țăruș, care înlocuiește stilpul

TELEX • TELEX

de beton, oțel sau PVC, păstrează atuurile lemnului : un preț scăzut, suprafață rugoasă, culoare brună amintind pe cea a lemnului, posibilitatea de a fixa cuie și a fi tăiat cu fierăstrăul. Producătorii francezi își propun realizarea, în prima etapă, a 8 milioane de țăruși din deșeuri menajere, ceea ce înseamnă o cifră de afaceri de 10 milioane de franci. Țărușul „Cep Adour" va rezolva în parte problema locurilor destinate descărcării gunoaielor și chiar va permite o economie de devize deoarece țărușii pentru vii erau aduși din alte țări.

■ O tehnologie nouă fără deșeuri pentru extragerea iodului și a bromului din apele subterane a fost pusă la punct în Turkmenia. Ea este originală în practica mondială. Esența noii tehnologii consta nu numai în posibilitatea de a spori coeficientul de utilizare a apelor cu conținut de iod și brom, ci și în capacitatea de a proteja mediul înconjurător împotriva poluării și a apelor reziduale agresive. Metoda propusă de oamenii de știință turkmeni permite recuperarea din apele uzuale și a altor metale valoroase care însoțesc iodul și bromul — magneziu, calciu, stronțiu, bor etc.

■ Unele locuințe din Crimeea urmează a fi încălzite în viitor, în timpul iernii, cu ape calde provenite din pînzele freatice. Folosirea sistemului geotermal este posibilă în regiuni în care, la adîncimi de pînă la 300 m, există roci încălzite pînă la temperaturi de 70 — 80 grade Celsius. Noul procedeu de obținere a căldurii este optim din punct de vedere ecologic.

■ Din blindajul cu care se dotau faimoasele tancuri „T — 34" specialiștii unei cooperative din Kemerovo (Rusia) confecționează și pentru locuințe. Ușile blindate se vînd ca pîinea caldă, cei ce le achiziționează fiind convinși că achiziția este extrem de rentabilă, deoarece hoții au devenit, în ultima vreme, tot mai îndrăzneți.

■ Cercetarea științifică va fi intensificată în cele cinci noi landuri ale Germaniei. Este o acțiune urgentă, care, în opinia ministerului federal al cercetării științifice, Heinz Riesenhuber, își va arăta în scurt timp roadele. În următoarele luni, 40 noi institute, dintre care trei mari centre de cercetare, își vor deschide porțile. Autoritățile federale vor aloca 1,1 miliarde mărci pentru redresarea cercetării extra—universitare.

Canalul Manchester

Canalul navigabil Manchester a fost vreme de un secol un indicator important pentru geografia economică a nord-vestului Angliei. Construit inițial în scopul îmbunătățirii transportului bumbacului și a altor textile, canalul rămîne și astăzi o verigă importantă a transportului produselor chmice, petroliere, a celor manufacturate. El se află în competiție directă cu magistralele rutiere.

Nu demult a fost realizată prima parte a unei investiții de 26 milioane de lire sterline, care urmărește modernizarea ecluzelor, podurilor aflate de-a lungul ca-

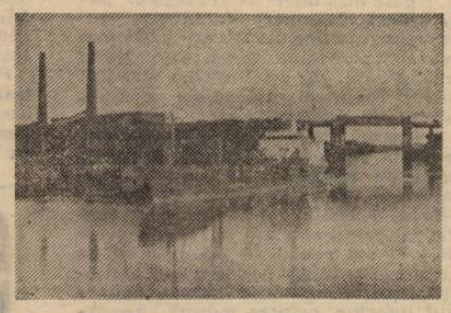

nalului. Numeroase companii transnaționale au investit în ultimii ani sume importante de bani, cu precădere unități de prelucrare a petrolului, fabrici de hîrtie, și bunuri de larg consum amplasate pe mlaurile canalului Manchester. Cel mai mare beneficiar al acestei căi navigabile, concernul Shell, a investit deja 400 milioane de lire sterline și va aloca anual între 70 și 100 milioane lire sterline. Un alt gigant petrolier, firma Texaco, a investit 15 milioane de lire pentru modernizarea instalațiilor sale.

Metamorfozele trandafirului

Trandafirii au cele mai diferite culori, dar niciodată nu au fost albaștri Se pare că totuși este posibilă și o astfel de minune. Cercetătorii australieni au anunțat că au descifrat codul genetic al trandafirului fapt care înlesnește depistarea pigmentului în petale. Ei au promis că vor fi capabili să obțină trandafiri albaștri în următorii doi ani. Cheltuielile necesare obținerii acestor flori vor fi pentru început foarte ridicate, ceea ce ne face să credem că oferite în dar, ele vor adăuga o culoare extrem de prețioasă... numelui trandafirului.

MATA HARI ȘI FAȚA EI NEVĂZUTĂ

8. UN ANUME GUST PENTRU OFIȚERI

În aprilie 1916, Mata Hari îl întîlnește pe consulul neamț Cramer, atașatul de presă al Consulatului german de la Haga și îi propune să intre în serviciul Germaniei. Primul său salariu este fabulos, iar consulatul îi furnizează cerneală simpatică, adrese secrete, cutii poștale și... un nume codificat : „agentul H 21". Cramer însă nu concepe munca de spionaj ca pe un divertisment monden. Țara sa este în război și trebuie să predea contul misiunilor față de superiorul său aflat în fruntea serviciilor secrete, așa încît așteaptă de la agentul H 21 alte informații decît cele ale prestațiilor sale nocturne în marile alcovuri europene...

În iunie 1916, Mata Hari se instalează din nou la Grand Hotel din Paris. Cu o conștiință profesională de spion ucenic, merge să adune informații despre starea armatelor franceze și a producțiilor de armament. Între 12 iulie și 24 august își petrece nopțile cu ofițeri belgieni, italieni, irlandezi, muntenegreni, francezi... Cînd i se va reproșa, la proces, de a nu fi făcut-o decît pentru a stoarce mărturisiri, Mata Hari răspunde : „Îmi plac ofițerii. Mi-au plăcut toată viața mea. Îmi place mai mult să fiu amanta unui ofițer sărac decît a unui bancher bogat. Cea mai mare plăcere a mea este de a mă culca cu ei fără să mă gîndesc la bani. Și apoi, îmi place să fac comparații între națiuni..."

MANUELA SPĂTARU

(Va urma)

Un ceas pentru o viață

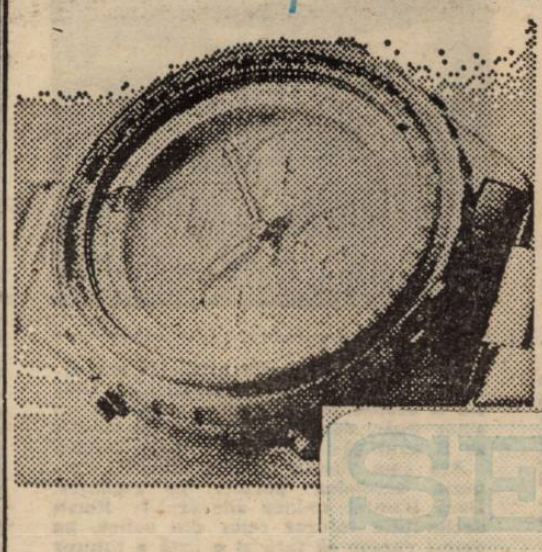

Oamenii de succes aleg **SEIKO.**
Ceas gîndit pentru cine își construiește propriul succes minut cu minut.
În lupta cu timpul aliatul tău este

SEIKO

Vi-l oferă în peste 200 de tipuri magazinele **MegaVision**
– Bd. 1848 nr. 39 tel.: 12 00 99
– Șos. Ștefan cel Mare nr. 2 tel.: 11 97 39
– Calea Victoriei nr. 122 tel.: 50 38 55
ADAGRIROM srl *livrează "en gros" orice cantitate din bogatul sortiment de ceasuri* **SEIKO**, *de damă, bărbați, copii, ceasuri de altitudine și subacvatice, cronometre, ceasuri deșteptătoare.*
Comenzile la sediul din Bd. Carol 44-46,
tel.: 13 95 52, 14 21 78, fax.: 12 06 45.
Asigurăm service și baterii pentru ceasurile electronice.

Au cîștigat un lac!

Fiecare călător visează să dea un nume unui peisaj sublim, să lase pentru eternitate amprenta pe un atlas... Pentru André și Sylviane Andoyer acest vis s-a realizat datorită unui concurs pe care l-au cîștigat și care a fost organizat de Oficiul de Turism din Ontario, Canada. Cei doi francezi au participat timp de o săptămînă la întrecerile ce s-au desfășurat la o sută de kilometri de Kenora, un paradis al pescarilor. E vorba de un lac de 10 kilometri pătrați, care după cinci ani va putea fi recunoscut pe toate hărțile din lume sub denumirea de lacul Andoyer. Lacul este înconjurat de o regiune forestieră care adăpostește urși și vulturi și este brăzdată de superbe cursuri de apă, dar care nu sînt accesibile decît în hidroavion.

Mîndri de premiul obținut André și Sylviane au pozat în fața plăcii pe care este înscris numele lor.

Răsuciți hîrtiuțele!

Pe tema anunțurilor publicitare din ziare, stiliștii școlii „M.J.M." din Paris au organizat o defilare a rochiilor... din hîrtie de ziar. „Furia cititului" a fost „ilustrată" de sindicatul cotidienelor și s-a dovedit a fi o reușită !

GLOB MAGAZIN

Nr. 3 (1787) din 18 ianuarie 1992

Biblioteca magazin de proză scurtă

PICĂTURA DE ACID (III)

Așa arăta mașina de scris, șeful se lățea, rgane legate încă unele de altele prin pă-sinice tuburi, firișoare, ligamente prelungi, prelungindu-se cu fiecare clipă mai ult, venea spre mine, acum înțelegi ce înseamnă greața de șef ? m-am străduit ă pătrund printre moleculele podelei, pre biroul de dedesubt, am rămas agă-at de un neon, sprijinit și el de un scaun, pe care rămăseseră două picioare, relungite pe distanța a trei-patru metri e conținutul unui tip cu ochelari, nu-l onoasteam, probabil un beneficiar, ee-o i căutat cu capul sub ușă și cu picioarele ub birou ?! am reușit să mă preling pe lngă neon, pe lîngă beneficiarul cu o-chelari lichizi, am nimerit în debaraua de la etajul inferior, printre mături răsucite a tăiței în supă printre găleți turtite, toată ăderea mea însemna cîteva zeci de centi-netri parcurși prin gelatina în care se ransformase institutul, cînd am simțit upa caldă deasupra mea, cînd mi-am dat eama că piciorul drept îmi este înfășu-at în plămînii șefului, în timp ce capul mi-a rămas pe omoplații lui zdrențuiți, am renunțat să mai fug, m-am gîndit la o injurătură, nu mi-a venit nimic în minte, tarea de gelatină îmi cuprinsese și gîn-durile, nu mai era nimic de făcut, aș fi vrut să închid ochii, dar nu mai știam unde îi am, cum să le comand să se închidă fără să mă asigur mai întîi că e-xistă, cred că întrepătrunderea de obi-ecte și persoane și copaci și clădiri și sol ara aproape de desăvîrșire, materia se omo-genizase, nu mai gîndeam eu, nu mai gîn-dea cineva, eul și cinevaul dispăruseră, diferențierea încetase, entropia se lățăia, generalizată, maximă, atotputernică, pe întreg pămîntul. Pămîntul ?!...

Presupun că-ți imaginezi că șeful a in-trat în birou așa cum îl știi, în carne și oase, și mi-a cerut referatul, eu i-am răs-puns că-l termin într-o oră, șeful a ie-șit bocănind din plăcheuri, eu m-am lo-vit cu genunchiul de colțul biroului și am scrîșnit de durere, colegul a rupt vîr-ful unui creion apăsînd prea tare pe foaie, pe geam se auzea rumoarea străzii, cît se poate de reală, de mecanică, dacă pot să spun așa, pereții erau pereți, po-deaua podea, se auzea un pescăruș țipind, se auzea o ușă trîntindu-se. Peste tot, lu-mina era albă, suma culorilor spectrului, și releva acoperișuri roșii, cu coșuri și paratrăsnete și antene, ferestre, birouri, o chiuvetă albă, o mașină de scris cu cla-pe negre, un afiș verde, de pe care o fe-meie îmbrăcată cu un peplum grecesc sau roman, invita la o conferință internațio-nală. Căldura din tîmple mi se estompa încetul cu încetul, cărbunele de lîngă hipotalamus se stinsese, se ascunsese în cenușa milioanelor de neuroni înconjură-tori, am încercat să răsuflu ușurat. Co-legul a crezut că oftez, sau așa am cre-zut eu că a crezut el, s-a oferit să mă ajute la referat, l-am refuzat, mi-am lu-at pălăria și am plecat să mă plimb. Vo-iam să simt pămîntul sub tălpi, să mă conving că nu e străveziu, mucilaginos. Am pornit spre parc.

Și iarăși timpul și-a văzut de drum. Timpul, adică ceasul și calendarul și soarele și senzația de foame, firele albe, frunzele și păsările, servicul, nopțile, pi-jamaua, costumul, pijamaua, costumul, al-ternanțe perpetuu, cu valoare de ceas. Timpul...

La începutul anului am fost chemați la vizita medicală periodică. Am profitat de împrejurare, cerînd un examen mai a-mănunțit, encefalogramă, teste psiholo-gice, tot tacîmul. Ești surprins dacă-ți spun că sînt la fel de sănătos ca tine ? **Din toate punctele de vedere.** O ușoară oboseală psiho-intelectuală doar, vizibilă în encefalogramă și în reacțiile generale ale organismului, în rest nimic anormal.

Bineînțeles, mă frămîntau în vremea asta mai multe întrebări, două cu deo-sebire. De ce cei din jur nu sesizează nimic și de ce nu rămîne nici o urmă a catastrofelor pe care le percep eu ? Nici o clipă nu m-am întrebat dacă era adevărat — real adică, după standardele științifice și filozofice, de exemplu — ceea ce mi se în-tîmpla, ceea ce vedeam eu că se întîm-plă cu lumea în timpul străfulgerărilor pe care le aveam.

GHEORGHE PĂUN

(Va urma)

POVESTIRE

POLIȚIST

Arestarea lui Hamlet

Disputa lui Hamlet cu mama sa, regina Gertruda, luase tonurile cele mai acute. Fiul îndurerat îi luă mîinile, stringîn-du-le cu putere și silind-o să se așeze, să-l asculte. Dar Gertruda strigă după ajutor și imediat, din spatele draperiilor un glas de bărbat chemă la rîndul lui străjile. Hamlet, crezînd că a fost spio-nat de unchiul său, cel se urcase pe tron prin uciderea părintelui său, trase spada și se apropie de greaua draperie roșie. Venise momentul răzbunării. În-fipse lama lungă și ascuțită prin drape-rie, către trupul vrăjmașului. Dar deo-dată, spada luă niște traiectorii curioase, de parcă n-ar fi nimerit de prima oară corpul celui ascuns. În cele din urmă, dădu lovitura mortală. Corpul lui Polo-nius — căci el fusese spionul regelui — căzu inert pe podea. O rană uriașă îi brăzda pieptul, iar hainele erau sfîșiate în mai multe locuri. Un val de sînge la-com începu să se scurgă pe scenă, sub ochii îngroziți ai spectatorilor. Însuși Hamlet tresări, se dădu înapoi și scăpă spada din mînă. Polonius era cu adevă-rat mort.

Cîteva clipe, sala crezu că este numai trucul piesei. Dar văzînd actorii înmăr-muriți și incapabili să mai continue drama shakespeariană, înțeleseseră ade-vărul : se petrecuse o crimă autentică. În țipetele femeilor, cortina căzu la in-dicația regizorului aflat în culise.

În rîndul al doilea, comisarul Kardin era la fel de impresionat. Își calmă soția care izbucnise în plîns. O scoase cu gri-jă afară din teatru și o trimise acasă cu taxiul. Spectatorii începuseră să plece, căci regizorul ieșise în fața cortinei și-i anunțase, cerîndu-și scuzele de rigoare, că un accident grav necesita oprirea spectacolului.

Revenind, comisarul Kardin, încă im-presionat și curios, găsi toată trupa în preajma cabinet actorului ce-i jucase pe Polonius. Își făcu loc și intră, închi-zînd ușa în urma lui. Întins pe jos, Jim Rudolf alias Polonius, murise. Două răni urîțe în regiunea inimii încă sîngerau. Nimeni nu scotea nici o vorbă. John Richi, alias Hamlet, privea năucit. La un moment dat, începu să vorbească, mai mult pentru sine :

— După ce am înfipt spada prin dra-perie, am simțit că cineva o apucă și o smucește cu putere. Nu mi-am dat sea-ma ce se petrece și n-am dat drumul minerului... Poate din inerție... Am sim-țit cum se înfige în ceva moale și apoi cum este eliberată. Am tras-o înapoi prin draperie și era plină de sînge... Nu înțeleg ce l-a apucat pe Rudolf, parcă a vrut cu tot dinadinsul să moară... Nu, nu pot crede...

Comisarul se legitimă și luă primele declarații. Le luase acasă și acum le ci-tea pentru a nu știu cîta oară. El însuși fusese martorul crimei, sau sinuciderii, după cum susținea Hamlet. Era adevărat că, examinînd mănușile lui Polonius, acestea prezentau tăieturi și urme de sînge, dovadă că Polonius apucase strîns lama spadei. Dar în ce scop ? să se apere sau să se sinucidă. Kardin văzuse foarte bine cum spada se agită în spatele draperiei și cum vîrful ei (invizibil din sală) caută pieptul celui ascuns. Pe de altă parte, în spatele draperiei nu mai mai fusese nimeni altcineva, asta s-ar fi văzut din culise și chiar din sală.

Ce motiv ar fi avut Polonius să-și do-rească moartea, și încă una atît de spec-

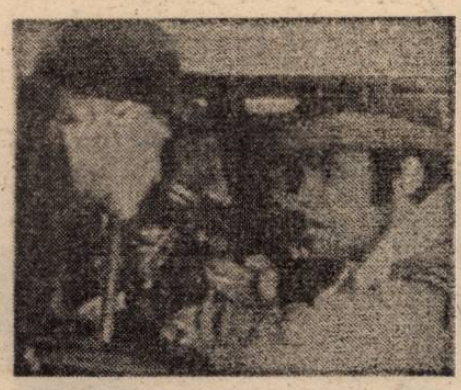

taculoasă ? Actorul era bătrîn și era ul-timul său rol și cel mai important. Glo-ria îl ocolise toată cariera. Hamlet e un actor tînăr, dar deja celebru. Ce motive ar fi avut să-l ucidă, și încă în public.

Așa cum fusese aranjat decorul, dra-peria ascundea perfect pe Polonius. Dacă Hamlet spunea adevărul ? Reciti declarațiile tuturor celor din culise, pe care-i rugase să facă și o listă a tuturor persoanelor care se aflau acolo. Apoi scrise, amuzîndu-se, propria lui declara-ție martor ocular al întîmplării. Era tîr-ziu și adormi gîndindu-se dacă să emită sau nu un mandat de arestare pentru Hamlet.

Trecură două zile. Audieri peste audi-eri : actori, regizor, chiar unii spectatori din rîndul întîi. Toți văzuseră cum spa-da minuită de Hamlet a luat o traiecto-rie ciudată, s-a zvîrcolit cîteva frînturi de secundă. Dar nimeni, nici regina, nu a văzut chipul lui Hamlet — dacă a fost sau nu surprins de ce se întîmplă cu arma.

Comisarul Kardin se interesă îndea-proape de situațiile personale ale lui Hamlet și Polonius. Nu exista nici un motiv de dușmănie, dimpotrivă, erau chiar amici. Poloniux fusese perfect să-nătos, avea o situație materială exce-lentă și o fiică adorabilă de 20 de ani. Și totuși ...

Drama continua să umple prima pa-ginâ a ziarelor. Piesa nu mai fu reluată. Sub presiunea publicului și chiar a șe-fului său, comisarul fusese nevoit să-l aresteze provizoriu pe „Hamlet" — care continua să nege și să-și susțină prima declarație. „Care nebun ar ucide în vă-zul lumii ?"

Mereu cuprins de îndoieli, Kardin se întoarse într-o seară la teatru. Ordonase ca scena să fie sigilată. Rupse sigiliul și se apropie de draperia însîngerată. În spatele ei se afla un perete de pînză liliachiu. Privi minute întregi locul cri-mei sau sinuciderii. Se duse apoi la ma-gazia de decoruri și o deschise cu un speraclu. Era singur în tot teatrul și nu vroia să mai apeleze la nimeni. Scotoci îndelung prin maldărele de lemnărie și pînzeturi. Plin de praf, se întoarse acasă și începu să recitească pe îndelete toa-te declarațiile. Spre miezul nopții îl sună pe regizor acasă, rugîndu-l să con-voace toți actorii piesei pentru diminea-ță, la ora zece.

Începu reconstituirea. Pe scenă erau Hamlet, regina Gertruda și comisarul Kardin. În culise erau ceilalți partici-panți, cu roluri mai mari sau mai mici. Lipsea numai Polonius. Se derulă scena dintre mamă și fiu și la un moment dat, Kardin preluă replica lui Polonius. Hamlet înfipse spada în draperie...

— Stop ! strigă comisarul. Desigur, vă întrebați ce s-a întîmplat în clipele următoare. De văzut, n-am văzut nici eu, dar unul dintre voi ne poate spune. Ai curajul, ucigaș al lui Polonius ?

Nu mișcă nimeni, nu scoase nimeni o vorbă.

— Atunci vă voi spune eu. Polonius se întorsese cu spatele la draperie și era complet protejat de vîrful spadei, care inițial nu a intrat prea mult. În acea clipă, el a primit două lovituri de cuțit prin pînza din spatele draperiei, apoi ucigașul a apucat spada și a tras-o mai adînc, ca și cum ea ar fi fost arma cri-mei. Vă amintiți, Polonius a căzut cu spatele la podea, dar rănile le avea pe piept. Pînza din spatele draperiei era roșie în timpul spectacolului, dar cineva a schimbat-o cu cea liliachie. De ce ? Pentru că era sfîșiată și murdară de sînge. Am găsit-o în magazie, ucigașul n-a avut cînd s-o elimine...

Un murmur de ușurare se auzi din toate piepturile.

— Cineva a minții cînd a spus că se afla în culise. Acela se afla în spatele pînzei prin care a fost ucis Polonius. Acel cineva nu figurează pe listele pre-zentate de ceilalți... Joseph, Polonius i-a interzis fiicei sale să se mărite cu tine, își dorea un ginere cu viitor, nu un actor de mîna a treia ca tine. Tu lipsești de pe toate listele, în afară de cea alcătuită de tine însuți. Unde erai în momentul crimei ?

PAUL IOAN

SPORT UNIVERS

DUEL FRATRICID. În afara unor vic-torii scontate la Turneul internațional de tenis de cîmp de la Melbourne care a în-ceput de curînd, doar două evenimente au reținut atenția agenților de presă. Pri-mul a fost forfaitul jucătoarei din Ger-mania, Steffi Graf, care n-a putut să mai joace din pricina unei gripe, iar al doilea eveniment a fost **duelul fratricid**, cum l-au numit comentatorii francezi, dintre Guy Forget și Henri Leconte. Obligați de tragerea la sorți să joace unul împotriva celuilalt, după ce vă mai amintiți, tă-cuseră un cuplu imbatabil în Finala Cu-pei Davis, contra echipei americane, cei doi prieteni și coechipieri și-au disputat sensele într-o partidă care a durat 4 ore, în cele din urmă învingînd Guy Forget.

UN ALT SPORT-REGE. Fără îndoială, peste Ocean, sportul-rege este basketul. În Europa transmisiile televizate ale jocurilor din liga profesionistă americană sînt numeroase, la noi activitatea e mai timidă. Motivul e clar, noi avem alt rege, mă refer la sport : fotbalul. Totuși, inte-

resul pentru basketul american este de înțeles, de vreme ce la Barcelona, la J.O. din această vară vor participa și jucători profesioniști de la cluburile americane. Între altele, s-a anunțat dorința de a ju-ca la Barcelona și celebrul Magic John-son, cel care s-a retras de la echipa sa de club datorită îmbolnăvirii de SIDA. Va fi prezent și cel mai bun profesio-nist american, supertalentatul Michael Jordan, dar, probabil și colegul său de echipă Scottie Pippen (de la **Chicago Bulls**) pe care îl puteți vedea într-un in-stantaneu din timpul unei recente întîl-niri cu **Cavalerii din Cleveland**, întîlnire în care Pippen a fost cel mai bun jucă-tor, 28 de puncte înscrise. Basketul ame-rican rămîne un spectacol uluitor.

RECORD LA C.M. DIN S.U.A. Rămînerea pe „continentul" american pentru a ne o-cupa și de fotbal, că și aici sînt pro-bleme. E adevărat, de altă natură în com-parație cu cele de la noi. Oficialitățile a-mericane au anunțat că în privința parti-cipării țărilor la calificările pentru tur-neul final din 1994, un număr record de 142 de echipe naționale și-au anunțat participarea față de numai 112 cîte au fost angajate în luptă, pentru C.M. din Italia din 1990. Bineînțeles că echipa SUA este calificată automat în turneul final, ca țară-gazdă. Numărul mare de echipe a obligat FIFA să alcătuiască grupe de 6—7 reprezentative, ceea ce va însemna 10—12 meciuri de calificare, program con-siderat încărcat de antrenori și jucători. Răspunsul la această obiecție a fost dat de secretarul general al FIFA, **Sepp Blat-ter** : „Dacă jucătorii nu vor să joace a-tîtea meciuri, nu sînt obligați să parti-cipe la Campionatul Mondial". Scurt și cuprinzător.

NIKE AIR. În Occident, televiziunea e plină de reclame pentru produsele fir-mei **Nike**, e vorba de modelele Air Tech și Nike Air. Jucători de tenis fosrte cu-

noscuți apar în scenariile publicitare, printre ei și Andre Agassi. Eu vă ofer surpriza de a-l cunoaște pe cel care a transformat micul atelier într-o între-prindere multi-milionară de încălțăminte de sport : e vorba de managerul **Philip Knight**. Ce să-i faci, n-are omul altfel campanii electorale pe cap...

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

Săptămîna 20.01 — 26.01

BERBEC (21.03—20.04)

Luni : Gînduri negre, indispoziție.
Marți : Un gest colegial oportun.
Miercuri : Noroc la loterie.
Joi : Criză de gelozie.
Vineri : Două motive de optimism.
Sîmbătă : Simptome neplăcute, migrenă.
Duminică : Zi palidă, neproductivă.

TAUR (21.04—21.05)

Luni : Un ghinion previzibil.
Marți : Primiți bani.
Miercuri : Toate vă merg din plin.
Joi : Confuzie și deziluzie profesionale.
Vineri : Cuvinte tandre, relațiile excelente cu sexul opus.
Sîmbătă : Vă caută un nou ghinion.
Duminică : Inspirație, travaliu, oboseală.

GEMENI (22.05—21.06)

Luni : O veste bună și una rea.
Marți : Sensibilitate afectată.
Miercuri : O decizie înțeleaptă.
Joi : Creativitate foarte pronunțată.
Vineri : O nouă afacere promițătoare.
Sîmbătă : Erotismul devine obsesie.
Duminică : O întîlnire agreabilă, mult dorită.

RAC (22.06—22.07)

Luni : Detașare, intimitate, amor.
Marți : Confesiuni nostalgice.
Miercuri : Ziua norocoasă pe toate planurile.
Joi : O șansă nouă în afaceri.
Vineri : Conflicte minore.
Sîmbătă : Umor, bună dispoziție.
Duminică : O știre optimistă.

LEU (23.07—22.08)

Luni : O zi infernală
Marți : Reechilibrare psihică greoaie.
Miercuri : Agresiv, imprudent.
Joi : Drumuri obositoare.
Vineri : Un compromis sentimental.
Sîmbătă : Disconfort conjugal.
Duminică : Relaxare în singurătate.

FECIOARA (23.08—21.09)

Luni : Iluzii neconfirmate.
Marți : Aveți farmec și înțelepciune.
Miercuri : Satisfacție profesională.
Joi : Primiți bani :
Vineri : Oscilații psihice.
Sîmbătă : O capcană sentimentală.
Duminică : Zi monotonă, cenușie.

BALANȚA (22.09—22.10)

Luni : Un volaj neașteptat.
Marți : Împrejurări favorabile, optimism.
Miercuri : Suprasolicitări nervoase.
Joi : Indispoziții trecătoare.
Vineri : Răspunderi noi, iritare excesivă.
Sîmbătă : O afacere eșuează.
Duminică : Un motiv de bucurie.

SCORPION (23.10—21.11)

Luni : Polemici inevitabile.
Marți : Monotonie psihică, apatie.
Miercuri : O veste tristă.
Joi : Promisiuni neonorate.
Vineri : Un succes profesional.
Sîmbătă : Animozități conjugale.
Duminică : Vizite costisitoare.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12)

Luni : Alergie la polemici.
Marți : Primiți bani.
Miercuri : O datorie scadentă și presantă.
Joi : Un vis se spulberă.
Vineri : Numai zîmbet și lumină.
Sîmbătă : Viață erotică trepidantă.
Duminică : Călătorie neprevăzută.

CAPRICORN (21.12—19.01)

Luni : O scenă de egoism.
Marți : Tentații sentimentale agreabile.
Miercuri : Toate vă merg din plin.
Joi : Zi de reflecții și planuri.
Vineri : O decizie cu bătaie lungă.
Sîmbătă : Criză de orgoliu.
Duminică : Tolerați o infidelitate.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02)

Luni : Clocniri dezagreabile.
Marți : Succes financiar.
Miercuri : Intîlnire importantă.
Joi : Deznodămîntul unei afaceri.
Vineri : Monotonie, plictiseală.
Sîmbătă : Satisfacții sentimentale.
Duminică : Viață amoroasă și atît.

PEȘTI (19.02—20.03)

Luni : Fantezie, creativitate.
Marți : Primiți bani.
Miercuri : Noi răspunderi și decizii.
Joi : Deziluzie colegială.
Vineri : Tracasare, surmenaj.
Sîmbătă : Călătorie de plăcere.
Duminică : Toate vă merg din plin.

CARTEA RECORDURILOR NAȚIONALE

Prima vastă istorie scrisă a țării

Marele istoric și filosof român Alexandru D. Xenopol (1847—1920) a elaborat prima vastă sinteză istorică a poporului nostru, intitulată „Istoria Românilor din Dacia Traiană", în 14 volume. De asemenea, A.D. Xenopol a publicat la Paris, în anul 1899 lucrarea de mare importanță științifică „Les principes fondamentaux de l'histoire" — unde sînt expuse concepții moderne despre caracterul științific al istoriei și conotațiile economice impuse de studiul acesteia. În același an 1899, Xenopol este ales membru activ al Secției social-filosofice a Societății Culturale „Ateneul Român" (unde conferința din anul 1882).

Prioritate mondială

Una din cele mai vechi hărți de peșteră din lume este aceea a peșterii Veterani, din Defileul Dunării. Această faimoasă hartă a fost elaborată în anul 1692. Trebuie remarcat că din cele mai vechi timpuri, peșterile Munților Carpați — și mai ales din Transilvania și Banat — au fost studiate și cercetate și pentru rolul lor strategico-geografic. Astfel, amintim că cea mai veche consemnare despre o peșteră aparținînd teritoriului țării noastre datează din secolul V Înainte de Christos și aparține celebrului geograf grec Strabon. Este vorba de peștera din munții numiți de Strabon Kogaion, unde ar fi locuit cîțiva ani Zamolxis, cel care a propovăduit religia dacilor. O altă mențiune veche de peste două mii de ani se referă la o peșteră din Dobrogea : aici s-ar fi refugiat o parte din populația locală a bastarnilor, în anul 28 Înainte de Christos, din cauza represaliilor guvernatorului Macedoniei M. Crassus.

Cel mai faimos și valoros tezaur

În luna martie a anului 1837, doi locuitori ai satului Pietroasa, Ion Lemnaru și socrul său Stan Avram, descoperă în dealurile din apropiere (unde căutau piatră pentru edificiul seminarului episcopal de Buzău) ceea ce avea să rămînă peste timp drept „Cloșca cu puii de aur" — denumire dată de descoperitori. Inițial, acest tezaur — cel mai bogat din lume pe atunci — era compus din 22 de piese (vase și bijuterii vechi de circa 1 500 de ani). Peripețiile care au înconjurat acest tezaur (ascuns, vîndut, mutilat, furat, restaurat, în pericol de a fi topit de incendiu) pot alcătui un roman. În anul 1838 au fost recuperate doar 12 obiecte. Au început apoi turneele europene, Expoziția Universală de la Paris etc. Din cauza extraordinarului furt din noaptea de 19—20 noiembrie 1875 (de la Universitatea din București), portofoliul de ministru al cultelor și instrucțiunii publice al lui Titu Maiorescu a fost periclitat. Dar spărgătorul, numit Pantazescu, a fost prins și comoara recuperată. A urmat un incendiu devastator în noaptea de 4—5 aprilie 1884. Dar „Cloșca cu puii de aur" a fost salvată și asigurată la Casa de Depuneri și Consemnațiuni din Capitală. Ea face parte din grupul celor nouă mari tezaure adăpostite de pămîntul românesc.

GUINNESS BOOK

CONSTRUCȚII GRANDIOASE

De foarte multe ori, natura este cea care inspiră omul în realizarea unor edificii uriașe, memorabile, de excepție. Zăpada și gheața reprezintă o materie primă excelentă pentru cele mai pure construcții din lume. Bucuria japonezilor în sezonul rece este imensă atunci cînd precipitațiile sînt abundente. Așa s-a întîmplat și în iarna anilor 1980—1981. Aproape opt sute de entuziaști au purces atunci la ridicarea celei mai grandioase construcții din zăpadă și gheață, un palat extraordinar de frumos, dotat cu toate amănuntele arhitectonice specifice locului, meticulos sculptate. S-au folosit peste 1 800 tone de astfel de materie primă ; înălțimea totală este de 22,8 metri. Palatul se înalță în localitatea Tokamachi City, Niigata. Au fost necesare 50 de buldozere.

Construcțiile grandioase sînt dotate, evident și cu scări ieșite din comun. Astfel de scări de excepție sînt cele din preajma funicularelor din munții Elveției. În localitatea Spiez se află o scară cu 11 674 trepte, tăiate în versantul masivului cu înălțimea de 2 327,7 metri. Celebrul palat T'ai Chan din Munții Shantung, China, are o scară cu 6 600 trepte din piatră, pe o lungime de opt kilometri. Altitudinea scării este de 1 410 metri.

Dar cele mai exotice scări sînt cele în spirală. Cea mai mare scară de acest tip este cea cu lungimea totală de 331 metri (în adîncimea minei de cărbune de la Mapco-White, localitatea Carmi, statul Ilinois S.U.A.). Ea cuprinde 1 520 trepte și a fost realizată de System Control Incorporation, în 1981.

O scară deosebită putem întîlni și la cel mai mare mormînt din lume, adică acela al împăratuui japonez Nintoku. Acest mormînt celebru a fost construit către jumătatea secolului V După Christos, la sud de actualul oraș Osaka. Dimensiunile lui sînt : 479 m lungime, 300 m lățime și 45 metri adîncime...

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

EPISTOLAR

Este reconfortantă constatarea faptului că dialogul direct cu dumneavoastră, cei ce savurați simbolistica pro-filosofică a zodiacului chinezesc, a stîrnit atîta interes. Repet, deci : pentru a fi și mai pe gustul și interesul tuturor (cum îmi scrie cineva), voi răspunde cu maximă promptitudine scrisorilor dv.

D-ra Valeria Amza (Călărași), născută la 29.01.1972, ora 12, aveți următoarea formulă a vieții : după an — Mistreț de Metal (27.01.1971—13.02.1972), primul element este **Metalul**. Al doilea element îl dă animalul anului de naștere, prin anotimpul și punctul său cardinal. Mistrețul este nordic și are metamorfoza principală **Apa**. Următoarea analiză a momentului unic al nașterii este luna. Sînteți născută în luna Tigrului (21.01.—19.02, Vărsător astral), iar la rîndul lui Tigrul este un animal estic, cu metamorfoza principală **Lemn**. Al patrulea element îl dă necuvîntătoarea care reprezintă ascendentul nașterii. Calul guvernează intervalul 11—13 (în care sînteți născută), iar Calul este sudic, cu metamorfoza principală **Focul**. Ultimul element este dat de tinutul (locul) nașterii. România în care v-ați născut era republica din 30.12.1947 (istoricește), deci Mistreț de **Foc**. Pe de altă parte, e adevărat că România în care trăiți acum s-a transformat în Șarpe de Pămînt (22.12.1989).

Recapitulînd în ordinea analizată, ecuația vieții dv. este alcătuită din Metal, Apă, Lemn, Foc și iar Foc, adică 2F+M+A+L. Prima observație este foarte limpede : prezența a patru elemente fundamentale cosmice reflectă echilibru, stabilitate, absența oscilațiilor majore de temperament și concepții de viață, un destin fără întortocheli (mai ales că în altă variantă, locul nașterii ar putea da Pămîntul drept al 5-lea element; cînd în ecuația vieții intră toate cinci elemente, atunci destinul este cel mai „liniștit" și mai puțin imprevizibil, marile surprize au șanse mici de apariție). Fiecare din cele patru elemente vor asezona destinul dv. cu zonele lor de umbră Yin și cu cele de lumină Yang. Compensarea extremelor vă este favorabilă. Un alt factor de stabilitate al destinului dv. este zodia Vărsătorului de care aparțineți, conform astrologiei clasice. De ce ? Pentru că Vărsătorul este sub protecția planetei geniului și pesimismului, Saturn, iar lui Saturn îi corespunde în Orient elementul cosmic Pămînt. Iată deci că Pămîntul vine să completeze în mod fericit ecuația vieții dv., conform cu acele corespondențe despre care mă întrebați.

În concluzie, sînteți Mistreț de Metal (conform zodiacului chinezesc) și Vărsător conform horoscopului astral. Compatibilitatea ideală o aveți cu Iepurii și Oile, din partea acestora nu vă puteți aștepta la meschinării sau trădare. Din punct de vedere al vieții amoroase, sentimental și sex, cuplul ideal îl faceți cu Leul, Scorpionul și Vărsătorul. Conform cu ecuația vieții (din care lipsește Pămîntul), anii cei mai fructuoși, de excepție, vor fi cei de Pămînt (adică în 1998, 1999 și 2000, mai precis între 29.01.1998 și 05.02.2000.

Pentru a vă completa fișa zodiacală, mai rețineți că față de horoscopul indian sînteți Vultur (21.01.—30.01, avere, forță, perseverență), iar conform horoscopului plantelor sînteți Ulm (12—24.01 și 15—25.07), un alt semn al echilibrului și al căsniciei fericite. Sper din toată inima ca și ceilalți cititori să fi reținut principiile acestei analize.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

MEGA VISION

o firmă, o marcă, o garanție a calității

VĂ OFERĂ

aparatură electronică modernă

produsă de firme internaționale prestigioase:
SHARP, SANSUI, NOKIA, TEC, YOKO, MASPRO, TDK, ZANUSSI

- Televizoare color, videorecordere, playere
- Componente pentru antena satelit
- Radiocasetofoane, radioreceptoare staționare și auto
- Combine muzicale
- Telefoane, calculatoare
- Aparate foto și rollfilm
- Casete video și audio
- Produse electrocasnice: frigidere, congelatoare și altele
- Ceasuri din gama celui mai renumit producător mondial-SEIKO, în exclusivitate pentru România

Magazinele "MEGA VISION" vă așteaptă

☛ B-dul 1848 nr. 39 (P-ța Unirii), tel. 12 00 99
☛ Calea Victoriei nr. 122, tel. 50 38 55
☛ Șos. Ștefan cel MARE nr. 2, tel. 11 97 39
Orar: zilnic între orele 10–20
sîmbătă între orele 10–16
6 luni garanție, cu "service" asigurat

"ADAGRIROM" S.R.L.

livrează EN-GROS întreaga gamă de produse electronice și electrocasnice "MEGA VISION", precum și produse alimentare din import. Comenzile la sediile din B-dul Carol 44-46, Hotel Modern, etaj 7, tel.14.51.42, 14.21.78 și B-dul 1848, nr.39 tel. 12.00.99, 12.01.00 - Fax 12.06.45

Societatea comercială FEPER SA în colaborare cu firma DIGI TERAOKA SEICO – Japonia vă oferă prin firma Modest SRL cîntare electronice cu sau fără memorie cu capacitatea de cîntărire între 0–15 kg. tip DS 430 și DS 381.

Informații la telefon : 12.05.60 și 88.63.95

POȘTA by Air Mail

NICOLESCU DORIN, Iași : Mai mult ca sigur aparatul la care vă referiți nu va deveni un „obiect de larg consum" prea curînd. Dar rețineți un fapt în măsură să vă facă optimist : Nu numai la noi, ci pretutindeni cercetătorii, oameni de știință încearcă să realizeze, apelînd la tehnologiile de vîrf, o seamă de aparate prin care anumite fenomene așazis paranormale să poată fi codate, analizate, „percepute" ca atare. Nu ne îndoim că în cele din urmă vor apărea astfel de auxiliare ale experimentelor metafizice. Să nu uităm că cele mai multe manifestări ce țin de domeniul parapsihologiei au drept resursă potențialul bioenergetic individual : În legătură cu publicațiile care vă interesează : Există pe piață o revistă dedicată în întregime practicii yoga, pe ca v-o recomandăm, fiind o publicaț foarte serioasă, excelent scrisă și ca abordează subiectele la un înalt niv de cunoaștere și cu o maximă respons bilitate. De asemenea în librării au ap rut cărți dedicate aceluiași domeni îndeobște traduceri din marii inițiați y ghini. Vă urăm succes !

NEAGU ION, București : Ceea ce ți cereți este descris lizibil și aproape cor plet în numerele anterioare ale revist la rubrica respectivă; vă sugerez să căut din ultimele două luni și veți intra în p sesia „temei" și a tehnicilor pe care d riți să vi le însușiți. Dar... inițierea trebuie făcută cu crisparea pe care o r clamă obiectul, ci cu detașare și chiar un dram de umor, întrucît știm prea p tine despre fenomenele paranormale, revista noastră, după cum am afirmat de mai multe ori, nu se vrea o publicaț „ideologică" în vreun sens oarecar dimpotrivă... Aștept în continuare veș

ION ȚUGUI

PROGRAM TV

LUNI, 20 ianuarie. Programul 1 : 14,00 Actualități. Meteo 14,10 Calendarul zilei 14,20 Worldnet Usia 14,50 Avanpremiera săptămînii 15,10 Copiii nostri — viitori muzicieni 15,30 Anchetă socială : Drumurile noastre 16,00 Tele-discul muzicii populare 16,30 Emisiunea în limba maghiară 18,00 Studioul electoral 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități 20,35 Repriza a treia 20,55 Studioul economic 21,25 Teatru TV. Restituiri — I. L. Caragiale O scrisoare pierdută 23,50 Cronica Parlamentului. Actualități 0,25 Studioul electoral (II) 0,40 Confluențe. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din program 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții 17,10 Film artistic. Cîntînd (URSS, 1984) 19,35 Lumea sportului 20,30 Magazin auto-moto 21,00 Studioul muzicii de cameră — W. A. Mozart 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

MARȚI, 21 ianuarie. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 TV5 Europe 12,10 Ora de muzică 13,00 Interferențe 13,30 Tineri interpreți de muzică populară 14,00 Actualități 14,20 Tradiții 14,50 Avanpremiera TV 15,00 Preuniversitaria — Admiterea în liceu 1992 15,30 Teleșcoală. Curs de limba franceză. Curs de limba spaniolă 16,00 Convietuiri 16,30 Salut prieteni ! 17,30 Tezaur. Cîntec peste timp. Cîntecul ciocîrliei (II) 18,00 Studioul electoral 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Telecinemateca. Opera de trei parale (Germania Franța, 1962) 23,00 Cronica Parlamentului. Actualități 23,35 Studioul electoral (II). **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din program 16,15 Desene animate. Aventurierii spațiului 16,40 Documentar științific 17,10 Studioul de literatură 18,10 Film serial. Decalog (Polonia, 1988) 19,10 Sport-Magazin 19,40 Tribuna non-conformiștilor 20,00 La sept 20,30 Muzica azi 21,00 De-ale pieței în economia Capitalei 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

MIERCURI, 22 ianuarie. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 Film serial. Marile familii. Ultimul episod 11,10 La sept 12,10 Ora de muzică 13,00 Vîrsta a treia 13,30 Mondo-Muzica 14,00 Actualități 14,20 S.O.S. Natura ! 14,50 Avanpremiera TV 15,00 Preuniversitaria — Bacalaureat 1992 15,30 Teleșcoală. Curs de limba germană. Curs de limba italiană 16,00 Tragerea Pronoexpres 16,10 Muzica pentru toți 16,25 Forum 16,50 Cultura în lume 17,15 Reflector 17,35 Arte vizuale 18,00 Studioul electoral 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități 20,45 Studioul economic 21,10 Film serial. Maddie și David. Ultimul episod 22,15 Universul cunoașterii 23,05 Cronica Parlamentului. Actualități 23,35 Studiul electoral (II) 23,50 Pro Musica. **Programul 2 :** 15,40 Actualități 15,50 Desene animate. Aventurierii spațiului 16,20 Emisiunea în limba maghiară 17,50 Teatru TV. Birlic de Tudor Mușatescu și Sică Alexandrescu 20,00 Bijuterii muzicale 20,30 Tribuna electorală 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

JOI, 23 ianuarie. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 Worldnet Usia 12,10 Ora de muzică 13,00 Oameni de lîngă noi 13,30 Jazz-Magazin 14,00 Actualități 14,20 Audio-vizual studio 14,50 Preuniversitaria — Bacalaureat 1992 15,20 Teleșcoală. Curs de limba engleză 15,50 : 15, 16, 17, 18 16,10 Vîrstele peliculei 16,45 Serial științific 17,10 Pro Patria 18,00 Studioul electoral 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Studioul economic 21,10 Film serial Dallas 22,10 Reflecții rutiere 22,20 Televiziunea vă ascultă ! 22,50 Cronica Parlamentului. Actualități 23,25 Studioul electoral (II) 23,40 Tenis. Semifinalele primului mare turneu al anului 1992. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din program 16,15 Desene animate. Aventurierii spațiului 16,35 Motor! 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 Club SF 18,35 Concertul Orchestrei Naționale Radio 20,30 Tribuna electorală 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

VINERI, 24 ianuarie. Programul 1 : 10,00 Actualități 10,20 Calendarul zilei 10,30 Film artistic. Saratoga (SUA, 1937) 12,00 Video-satelit 13,00 Ora de muzică 14,00 Actualități. Meteo 14,20 Medicina pentru toți 14,50 Bicentenar Rossini 15,05 Preuniversitaria 15,30 Limba noastră 16,00 Muzica pentru toți 16,20 Tragerea Loto 16,30 Emisiunea în limba germană 17,30 Video-ghid 18,00 Studioul electoral 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități 20,35 Sport 20,45 Drumuri în memorie 21,15 Film serial. Tanamera — leul din Singapore 22.15 Simpozion 23,00 Actualități 23,15 Studioul electoral (II) 23,30 Top 10 0,05 Gong ! 0,35 Muzicorama. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,10 Recomandări din program 16,15 Desene animate 16,40 Tradiții 17,10 Tenis 20,00 Balet în serial 20,30 Tribuna electorală 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service

SÎMBĂTĂ, 25 ianuarie. Programul 9,00 Bună dimineața ! 10,00 Actualități 10,10 Oglinda fermecată 11,10 Descoperirea planetei 11,30 Viața spirituală 12, Ora de muzică 13,30 : 7 × 7 14.00 Actualități 14,10 Tele-Club 15,30 Mapamond 16, „Dați un leu pentru Ateneu !" (I) 19, Teleenciclopedia 20,00 Actualități 20, Sport 20,45 „Dați un leu pentru Ateneu (II) 21,30 Film serial. Caracatița 23,15 Actualități 23,30 „Dați un leu pentru Ateneu !" (III) 0,15 Film artistic. Patrie (Australia, 1978). **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,15 Desene animate. Aventurierii spațiului 16,40 Convietuiri 17,10 Ten 18,35 Gala tenorilor 21,00 Armonii cora 21,30 TVE Internacional 22.00 TV5 E rope 22,35 BBC World Service

DUMINICĂ, 26 ianuarie. Programul 8,30 Bună dimineața ! 9,30 Abracadab 10,20 Film serial pentru copii. Arabel 10,50 Actualități 11,00 Lumină din lumină 12,00 Viața satului 13,30 Duminica la Glod 14,00 Actualități. 14,10 Atlas 14, Video-Magazin 17,00 Tenis 18,10 Știință și imaginație 18,40 Convorbiri de duminică 19,10 Film serial. Dallas 20,00 Actualități 20,35 Film artistic. Jesse (SUA 1988) 22,15 Duminica sportivă 22,40 Studioul slagărelor 23,10 Actualități 23, Maeștrii. **Programul 2 :** 16,00 Actualități 16,15 Desene animate. Aventurierii spațiului 16,40 Convietuiri 17,10 Pop-Magaz 17,30 Orașe și civilizații 18,00 Divertisment internațional 18,30 Serata muzicală TV 21,00 Cîntecul inimii mele 21,30 TV Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC World Service.

(După „PANORAMIC TV

În funcție de evenimentele la zi, Radioteleviziunea își rezervă dreptul de a efectua unele modificări ale programului

medicina LA ZI

Premiul Nobel pentru medicină pe 1991

Premiul Nobel pentru medicină pe a-l 1991 a fost decernat lui Erwin Neher Bert Sakmann, doi oameni de știință ermani care-și desfășoară activitatea în adrul societății Max-Planck-Gesellschaft. ei doi renumiți specialiști în fiziologie elulară au fost recompensați pentru escoperirile făcute în legătură cu „în-ebuințarea anumitelor canale celulare nice".

Neher și Sakmann au elaborat în co-un o tehnică de înregistrare a curente-r minuscule (în valoare de o miliardime milionime dintr-un amper) care cir-ulă între canalele ionice. Acestea sînt olecule protidice speciale care, conform rincipiului ecluzelor, lasă ionii să treacă articule electrice) de-a lungul membra-elor celulare și permit celulelor să co-unice. Este vorba de o metodă abso-t excepțională, care ne permite practic „ascultăm" cum o moleculă de canal schimbă forma într-o milionime de se-ndă, grație semnalului electric emis în timpul producerii fenomenului. Astfel se obține dovada definitivă privind existența canalelor ionice, printr-un set de informații concludente asupra funcției lor. Noua metodă contribuie la o mai bună înțelegere a numeroaselor funcții corporale, precum eliberarea insulinei, și a unor maladii cum ar fi epilepsia, a unor afecțiuni cardiovasculare și a cîtorva boli neuromusculare, relevă surse furnizate de „Inter Nationes".

Bert Sakmann dirijează un departament în care lucrează 20 de oameni de știință, în cadrul Institutului de medicină Max Planck din Heidelberg, iar Erwin Neher este directorul departamentului de fizică a membranelor din Institutul Max Planck de chimie biofizică din Göttingen. Fondată în 1948, Societatea Max Planck, organizație de utilitate publică, încurajează științele și se consacră, în principal, cercetării fundamentale. Societatea întreține peste 60 institute, grupuri de lucru și centre de cercetări în vestul Germaniei, în timp ce în est vor lua ființă 25 de noi așezăminte similare. Societatea Max Planck este reprezentată și în Italia și în Olanda. Ea numără în total circa 8700 de colaboratori, dintre care 2700 de cercetători și primește anual în institutele sale 3000 de bursieri. Bugetul său anual se ridică la impresionanta sumă de 1,3 miliarde de mărci.

Cei doi laureați ai Premiului Nobel au primit, conform obiceiului, 6 milioane de coroane suedeze, echivalentul a 1,7 milioane de mărci.

În imagine, Erwin Neher (stînga) și Bert Sakmann (dreapta).

FAȚA NEVĂZUTĂ A CAFELEI

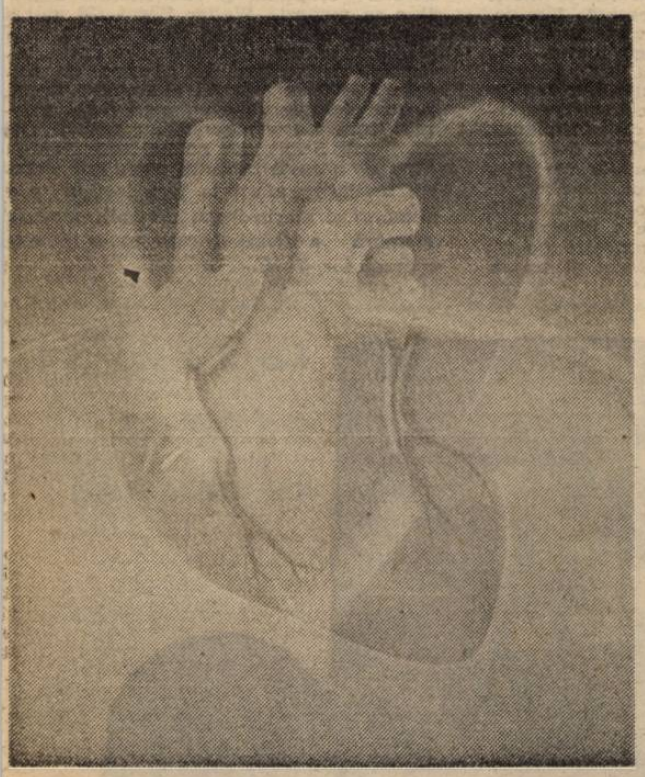

Inima este primul organ care se resimte de pe urma excesului de cafea

Cercetări științifice cu caracter interdisciplinar, vizînd cafeaua, și efectuate în ultimele decenii, scot în evidență o față cu totul necunoscută a cafelei, față care ne impune o atitudine cu totul diferită în legătură cu această băutură, considerată pînă nu de mult a fi cu totul inofensivă. Vom enumera doar cîteva asemenea cercetări, considerate a fi de referință, și care pur și simplu ne vor lăsa pe gînduri. Astfel, după cum s-a demonstrat experimental, cafeina accelerează pulsul, produce creșterea pasageră a tensiunii arteriale și mărește travaliul cardiac — efecte care sînt foarte pregnante la marii consumatori de cafea, ca și la consumatorii moderați de cafea, care însă prezintă o deosebită sensibilitate față de acest drog — motiv pentru care această băutură, este trecută printre factorii de risc ai infarctului de miocard și chiar a unor morți subite, mai ales printre cei suferinzi de hipertensiune arterială. Într-un studiu recent, publicat în revista New England Journal of Medicine, apărut sub semnătura lui J. Jick, care mulți ani a aprofundat această problemă, ne este evidențiat faptul că un consum ridicat de cafea, dublează riscul infarctului de miocard, risc care este deosebit de evident mai ales la femeile tinere.

Studii similare, incriminează cafeaua și drept un factor favorizant al cancerului de colon, de vezică urinară și în special de pancreas, deși pînă la ora actuală încă nu s-a putut face dovada experimentală, pe animale de experiență, care să confirme această supozitie. Reputați epidemiologi de pe lîngă prestigioasa Facultate de Medicină din Harvard (S.U.A.) ne relatează în legătură cu susmenționatele incriminări, într-un număr recent al revistei Science News, că „în raport cu restul populației, băutorii de cafea riscă de două ori mai mult să se îmbolnăvească de cancer pancreatic", localizare grevată de un foarte ridicat indice de mortalitate. Alți cercetători americani — Irving Kessler și Reucy Lin — subliniază faptul că nu numai cafeina, ci și alți constituenți ai cafelei par a fi implicați în accentuarea riscului de cancer pancreatic, în mod evident mai crescut la marii băutori de cafea. Sus-numiții au ajuns la această concluzie plecînd de la observația că un indice ridicat de cancer pancreatic există și printre consumatorii de cafea decofeinizată, fixîndu-se cu suspiciunile din acest punct de vedere pe tricloretilena, constituent al cafelei care s-a dovedit a fi cancerigen la animalele de experiență.

Nu întîmplător, mortalitatea prin cancer de pancreas se află în SUA, țara cea mai mare consumatoare de cafea de pe mapamond, pe locul IV al mortalității generale canceroase ; așadar după cancerul colo-rectal, după cel pulmonar, și după acela al sînului. Sînt vizați, desigur, marii consumatori de cafea adică aceia care consumă peste șase cești zilnic.

Tot în perimetrul marilor consumatori de cafea poate fi depistat și sindromul nociv cunoscut cu denumirea de sindrom cafeinic sau cafeinism care se caracterizează prin nervozitate, irascibilitate, tulburări de ritm cardiac, greață, amețeli, vărsături, tremurături ale membrelor, hipersensibilitate la zgomot, insomnie și uneori chiar colaps, adică prăbușirea forțelor organismului datorită unei insuficiențe circulatorii. Cel puțin aceste semne sînt cît se poate de pregnante, în forma acută a sindromului menționat. Abordînd alte aspecte nocive ale cafelei, vom pomeni și de faptul puțin cunoscut că principalul constituent al acestei băuturi stimulează secreția gastrică, motiv pentru care prejudiciază situația gastriticilor și a ulcerosilor. Aceiași băutură o vor consuma cu precauție și hepaticii, nu atît din cauza cafeinei cît din cea a altor constituenți ai cafelei — lipidele și mercaptanii. Pe bună dreptate afirmă Homer că „în toate lucrurile măsura e bună".

ARCADIE PERCEK

Sistemul imunitar și SIDA

Indiscutabil, SIDA este o boală din ce în ce mai răspîndită. Și numai în rîndul oamenilor, SIDA este provocată de un virus din familia „retrovirusurilor" care cuprinde mai multe tulpini, unele dintre acestea provocînd tumori la unele specii de animale. De reținut că în 1981 se semnalează în S.U.A. primele cazuri de SIDA, pe cît de bizare pe atît de derutante. Virusologii aveau să stabilească în scurt timp că agentul etiologic este un virus care atacă și scoate din funcțiune sistemul imunitar de apărare, un tip de globule albe, limfocitele Ty.

S-a crezut un timp că este vorba de un virus leucemic. Leucemia la om, leucoza la animale fiind socotite boli înrudite ca un cancer „lichid" al sîngelui, în care leucocitele se înmulțesc la nesfîrșit.

În 1984 se descoperă că virusul SIDA nu este un virus leucemic, ci doar unul înrudit cu acesta. Diferența era netă. Dacă virusurile leucemice provoacă o proliferare necontrolată a leucocitelor, virusurile SIDA, provoacă moartea lor. Transmiterea bolii se face în principal prin sînge (transfuzii, ace de seringă folosite succesiv fără a fi sterilizate, instrumentar medical de chirurgie, stomatologie etc., folosite la mai multe persoane, printre care se aflau și unele SIDA pozitive. Virusul SIDA este ușor distrus în afara organismului. Transmiterea bolii prin ape uzate este puțin probabilă. Se mai știe că nu toți indivizii infectați cu acest virus, au un sfîrșit letal. Testul infecției se face în prezent, prin punerea în evidență a anticorpilor antivirus SIDA în sîngele celor testați. Virusul SIDA este prezent în spermă și boala este socotită venerică atît pentru homosexuali cît și pentru heterosexuali.

Insectele nu transmit virusul SIDA. Măsurile de igienă pentru prevenirea infecției se referă la îngrijirea rănilor superficiale, folosirea seringilor și acelor sterile, evitarea unei vieți sexuale cu parteneri ocazionali și folosirea prezervativului. În prezent, în tratamentul acestei boli cumplite se folosește un „analog nucleotidic", un component al acizilor nucleici. Există speranțe că se vor realiza vaccinuri de mare eficacitate.

Sistemul de apărare imunologic este format într-o proporție de 1 la sută din celulele organismului nostru. Aceste celule au un rol de apărare, reprezintă „armata" proprie a organismului uman, ierarhizată și ea pe „specialități militare" cum se va vedea. Celule de apărare care se „nasc" în măduva oaselor și se numesc leucocite formează 3 grupe : fagocitele și limfocitele T și B. Fagocitele ajung primele la locul infecției. Ele inspectează, identifică „străinii", îi înghit și-i digeră. Ele au o muncă nu prea specializată, înghit orice particulă. Macrofagele sînt un grup de fagocite care de îndată ce „înghit" un virus smulg de la acesta o părticică sterilă și o fixează la suprafață ca pe un steag cucerit. Rolul „stegulețelor" purtate de macrofage este deosebit de important, deoarece în acest fel ele alertează limfocitele T, care apar și recunosc aceste virusuri. Limfocitele T au fost „școlarizate" în Timus — de unde și denumirea de limfocite T. Acestea sînt capabile să „recunoască" tot felul de antigene străine. Timusul pompează zeci de „soldați", adică limfocitele T. Acestea sînt atît de intransigente încît resping și „transplanturile" de care uneori avem mare nevoie.

Detectarea antigenelor se face de către o grupă de celule T, așa numitele celule T — ajutătoare. Acestea alertează celulele T asasine și le trimite mesajul de multiplicare rapidă. Pe de altă parte, celulele T cheamă și fagocitele. Apoi este alertată splina și ganglionii limfatici, ultima grupă de celule B. Celulele T — asasine — distrug celulele cu virus, înainte ca acestea să se multiplice. Celule B, prezente de-a lungul sistemului limfatic și a ganglionilor se multiplică și apără organismul ; în această fază se observă ganglionii limfatici măriți. Aceste celule B dau naștere la anticorpii specifici care se lipesc de celulele infectate și formează un fel de „precipitat", care este o pradă destul de ușoară pentru fagocite, adevărați „sanitari" ai țesuturilor infectate. Anticorpii specifici produc, împreună cu „complementul" din sînge, un soi de „explozie" celulară, iar rămășițele exploziei sînt cărate de fagocite. În urma acestei perfecte „apărări" — inamicul se retrage. Atunci apar celule T — supresoare —, care dau semnalul de încetare a luptei. Cunoașterea mecanismului imunitar ne permite să înțelegem de ce virusul SIDA este așa de periculos. Acesta a și fost scopul demersului nostru publicistic, sănătatea omului fiind mai presus de orice.

Prof. dr. FILEA IOAN IVANA

Întîmplări adevărate

Vocea eroilor îndrăgiți l-a salvat

Pe ecranul televizorului simpaticele broscuțe Ninja treceau la atac. Dacă ar fi putut să părăsească ecranul, cu siguranță că s-ar fi bătut pentru băiețelul care de trei luni era cufundat într-o comă profundă...

La capul micuțului veghea mama sa, Béatrice Villard, o tînără de 27 de ani. Dincolo de ecran, defilau în fața sa alte imagini torturante, de care ea nu se putea desprinde...

Nenorocirea începuse într-o frumoasă zi de vară, cînd micuțul Florian pedala bucuros pe bicicleta primită la cea de-a șasea aniversare. Mama se afla în spatele său. Încă o stradă de traversat și urmau să ajungă la parcul „Tête d'Or" din Lyon (Franța). Ascultător, Florian a urmat sfatul mamei, oprindu-se la marginea trotuarului, dar brusc, o motoretă, ieșită ca din infern, mușcă trotuarul, izbind copilul și proiectîndu-l pe capota unei mașini.

Caseta video cu Ninja s-a terminat. Béatrice pune altă casetă cu desenele lui Walt Disney. Face parte din tratament... Așa numitul „patterning" ! Din ce în ce mai mult, medicii cred în această metodă, care se pare că face miracole. E vorba de o stimulare continuă a subconștientului sub un impuls vizual și auditiv. În cazul lui Florian, părinții și medicii i-au pus tot timpul caseta video și căști cu melodiile preferate, și asta timp de trei luni fără încetare ! La un moment dat Florian a deschis ochii, apoi pleoapele sale s-au închis ca la o păpușă... De cîteva ori a vorbit, fără a putea fi înțeles, ca într-un vis, s-a așternut tăcerea apăsătoare a stării de comă. Indiferent de condițiile meteo, în fiecare după-amiază, Florian era scos și plimbat într-un cărucior... Cu regularitate, Leonie, o fetiță de 8 ani venea lîngă cărucior și îi povestea întîmplările ei din ziua respectivă și totdeauna spera că Florian se va deștepta, aidoma „Frumoasei din pădurea adormită" O altă fetiță, Carine, i-a dăruit o cutie muzicală, iar ceilalți puști din cartier se interesau mereu de prietenul lor.

Și, în sfîrșit într-o bună zi, Béatrice a pus pentru a suta oară caseta cu broscuțele Ninja, l-a văzut pe fiul său deschizînd ochii și întrebînd ceva de broscuțe. Cu lacrimi de fericire în ochi, mama i-a confirmat băiatului că broscuțele veniseră să-l vadă și așezîndu-se pe perna sa a continuat conversația.

Acum, băiatul se simte bine, dar nu a reluat încă cursurile, avînd un ușor handicap de vedere și sperînd să meargă la școală în ianuarie după Crăciun.

Un cîștig record la loto

Un cetățean din orașul Lyon (Franța) a reușit, jucînd la sistemul Loto, să cîștige peste 54 de milioane de franci, în urma completării unui bilet care i-a costat numai 25 de franci. Premiul i-a revenit în urma faptului că cele șase numere extrase din urnă corespundeau exact cu cele înscrise de el pe biletul jucat. Succesul cîștigătorului (care a ținut să-și păstreze anonimatul) nu reprezintă totuși recordul „național" al sistemului de Loto din Franța. În anul 1990, o pereche (soț și soție) din Toulouse a izbutit să cîștige 55 de milioane de franci.

Cu două picioare în plus!

În turma de oi a fermierului Mario Cannavacciolo din Acerra (Napoli), au apărut de la un timp adevărați „monștri", mai precis oi cu șase picioare (vezi fotografia), oi cu un singur ochi și oi cu nasul deformat (ca un cioc de pasăre). La început, apariția unor asemenea exemplare puțin obișnuite, nu a provocat o reacție deosebită din partea crescătorului, dar ulterior numărul acestor animale cu malformații fiziologice a crescut ceea ce a provocat reacția lui Mario Cannavacciolo care a alertat autoritățile sanitare. Interesant de semnalat este faptul că dintre acești „monștri", singurii care rămîneau în viață erau cei cu șase picioare, ceilalți decedînd după un scurt timp. Ancheta întreprinsă, urmată de autopsii a descoperit „taina" apariției acestor „monștri". Oile crescătorului obișnuiau să pască iarbă într-o cîmpie situată în apropierea unui combinat chimic care, prin reziduurile sale, a infestat o zonă largă din jurul întreprinderii. Considerîndu-se păgubit din cauza neatenției celor de la combinat, crescătorul de oi a decis darea lor în judecată (însoțind bineînțeles acțiunea cu retragerea oilor din zonă), iar autoritățile sanitare i-au obligat pe cei vinovați să ia măsurile cuvenite pentru a evita în continuare poluarea zonei.

Reîntîlnire emoționantă

În comuna Fais, pierdută undeva pe munții Bellunese, trăia cu foarte mulți în urmă o foarte numeroasă familie, Segat. Dar condițiile de viață erau atît de aspre și de grele, încît marea lor majoritate s-au răspîndit în întreaga lume în speranța că-și vor putea asigura o existență mai bună. În ciuda dispersării lor și a distanțelor care-i separau, între membrii acestei familii, care în mod firesc crescuse ca număr, se păstrau strînse legături. Unui membru al acestei familii i-a venit o idee izvorîtă dintr-o puternică nostalgie a pămîntului natal și a dorinței de a cunoaște pe cei care purtau numele de Segat și nu se văzuseră de ani și ani de zile. Autorul acestei originale și emoționante inițiative se numește Walter Segat (36 ani) și el a dus la bun sfîrșit visul său : a reunit la Valmorei di Limana, la cîțiva kilometri de vechea lor așezare, un număr de 450 de membri ai familiei Segat. A fost desigur un eveniment puțin obișnuit care i-a emoționat nu numai pe cei 450 de Segat, dar pe toți acei care au aflat de această întîlnire peste ani. Printre invitații aflați la fața locului s-a numărat și Maria Segat (92 ani), singura membră a familiei care nu a părăsit comuna lor, Fais.

La 88 de ani s-a lansat cu parașuta

Există un vechi record de lansare cu parașuta pentru oameni în vîrstă. Autoarea lui era o americancă, Catherine Wafer, în vîrstă de 80 de ani. Nu de mult, acest record a fost depășit de Hasel Stout, în etate de 88 de ani care s-a lansat cu o parașută de la o înălțime de 3000 metri, chiar în ziua în care își serba aniversarea împlinirii vîrstei de 88 de ani. Evenimentul s-a petrecut pe aerodromul Mendota din California, în prezența rudelor și a unui mare număr de spectatori. La realizarea acestei teribile performante au contribuit cîțiva nepoți în frunte cu Rick Tarrel (37 ani), care au inițiat-o din toate punctele de vedere pentru a duce la bun sfîrșit temerara ei încercare. Evident că trebuie menționat faptul că bunica Hazel a sărit în gol împreună cu nepotul Rick și că senzaționalul eveniment s-a încheiat chiar acolo, pe aerodrom cu o masă festivă. Cine mai încearcă să bată acest record mondial demn de „Cartea recordurilor" !

verificati-vă cunoștințele

PLANTELE MEDICINALE

Încă din antichitate, oamenii au constatat că unele plante au efecte benefice asupra unor boli. Problema esențială era aceea de a descoperi ce plante pot fi utile pentru tratarea unei anumite boli și de asemenea, ce părți din plantă trebuie folosite și sub ce formă. Filozofii antici au ajuns la concluzia că pe Terra există atîtea plante, încît cu ele se pot vindeca orice fel de boli, ceea ce, de fapt nu pare imposibil dar, cu condiția ca din noianul de plante să fie descoperite cele utile, operație care nu era posibil de realizat decît prin experiențe succesive, de multe ori nereușite, desfășurate în perioade lungi de timp, decenii sau secole. Cu astfel de experiențe, folosite și la popoarele primitive, se ocupau vracii, babele vrăjitoare, medicii vremii, alchimiștii și mai apoi chimiștii, farmaciștii și medicii moderni.

În România se cunosc peste o sută plante cu efecte medicinale din care o bună parte sînt comercializate prin magazine de specialitate, sau farmacii, unele și sub forma de produse industrializate, ca siropuri, extracte, pilule etc.

În cele ce urmează, vă prezentăm doar zece genuri de plante cu efecte terapeutice, plante ușor de procurat, propunîndu-vă să vă gîndiți la posibilitățile lor de utilizare medicală.

În ordine alfabetică, plantele respective sînt următoarele : 1. Chimenul. 2. Cireșul și vișinul. 3. Fasolea păstăi. 4. Mușețelul. 5. Nucul. 6. Păpădia. 7. Porumbul. 8. Teiul. 9. Urzica. 10. Viscul.

Ing. LIVIU MACOVEANU

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNS LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

Jonas Ängström

1. Descoperirea esențială în domeniul spectroscopiei a lui Ängström a fost aceea că gazele incandescente radiază și absorb radiații cu aceeași lungime de undă spectrală, ceea ce de fapt a reprezentat principiul de bază al analizei spectrale, utilizată în fizică, chimie și astronomie.

Această ipoteză a fost apoi demonstrată experimental de fizicianul german G.R. Kirchoff.

2. Pe baza acestei realizări, Angström a descoperit spectral în 1862 că în Soare există hidrogen. De altfel, toi pe bază spectrală, s-a descoperit mai tîrziu prezența în Soare a unui element necunoscut pînă atunci pe Terra, heliul, a cărui denumire provine chiar de la Soare, numit „Helios", de antici. Ulterior heliul a fost descoperit și pe Pămînt, în special în minele de uraniu.

— Ce trist îmi pare drumul acum la-ntors din piață...

este „în vorbă". Caută și el, săracul, să se „descurce" la o lecție pe care o învață pe apucate, din mers, în recreație, văzînd și făcînd. În orice caz, la vîrsta voastră nu-i de mirare dar tocmai acest lucru ar trebui să te facă mult mai atentă față de cel căruia îi oferi încrederea ta. Cu alte cuvinte, între prietenie și dragoste e, totuși, o mică-mare diferență. Și dacă nu ții seama de ea, poți lesne să te trezești, ca acuma, cu sufletul prins în plasa amăgirilor. Și-ar fi păcat...

■ Pe „ambiții" cuculete nu se poate clădi nimic trainic, mai ales o iubire, draga mea **MONA (Ploiești)**, îndeosebi dacă acestea se rezumă la a purta ori nu cercel de un anume fel... Ce pot să mai zic dacă pentru un amărît detaliu ornant ați fost în stare tu să mergi pînă „în pînzele albele", iar el să-și facă o nouă prietenă ? ! Cînd „ambițiile" vi le exersați amîndoi pe fleacuri, mofturi și nu pe principii, e de la sine înțeles că fiecare dintre voi se socoate mai „îndreptățit" decît celălalt să primească dovezi de iubire, dovezi de credință și înțelegere decît să dăruiască ! Ați fost, adică, niște mici egoiști care ați înțeles iubirea doar prin prisma „cîștigului" personal. Și-atunci cum crezi tu că putem fi o sursă (și resursă) de fericire pentru cei dragi de lîngă noi, cum ne mai putem face fericiți unii pe alții ?... Știi draga mea, după asemenea „întreceri" între ambiții și orgolii e tardivă orice remușcare ; regretele, oricît de sincere, nu prea sînt în stare să dreagă ce-ați stricat într-o clipă de negîndire. Credemă, dacă mereu am fi în stare să gîndim consecințele faptelor, gesturilor și atitudinilor noastre (mai mult sau mai puțin grave), n-ar mai exista atîta suferință pe lume... Dar, cum dovedesc întîmplările atîtor vîrste, deseori există mai multă suferință decît gîndire, înțelegere, iubire. În ce te priveste, sper să înțelegi pe viitor că portul unui cercel e infinit mai puțin important decît răspunderea unei iubiri — dacă e cu adevărat iubire... Așa încît nu mai suspina atîta, mai bine caută să stai de vorbă cu el și încearcă să vă împăcați. Iar dacă nu veți izbuti — gîndește-te că ăsta nu-i sfîrșitul lumii, mai ales cînd ai doar 16 ani ! Și ține minte, draga mea, că „ambiția" nu-i cel mai bun sfetnic în dragoste, indiferent dacă-i vorba de fete sau băieți, la orice vîrstă...

■ Ei bine, vezi, draga mea **A.B. (Tîrnăveni)**, în viață nu-i ca-n astronomie ! Soarele poate răsări pentru tine, pentru mine pentru orice om din lumea asta largă poate azi, poate mîine, poate peste o noapte, peste o săptămînă, o lună sau un an... Tare m-am bucurat, citindu-ți scrisoarea, că ai înțeles acest lucru destul de complicat ! Cît trăim avem datoria speranței și încrederii, chiar dacă totul în jur s-ar lupta să ne convingă de contrariu ! Și poate că vom fi răsplătiți pentru speranță și încredere dacă vom fi în stare să perseverăm, asumîndu-ne permanent răspunderile vieții... Cît despre celelalte întrebări — ai răbdare să intri la facultate și-om mai vedea ! Încrederea cere încredere — dar și respect. Așa încît dă-mi voie să fac apel la discreție... Mai scrie-mi !

LAURA

ÎNAINTE ȘI DUPĂ

Cele două desene prezentate alăturat au fost realizate la un interval de cîteva zile. După opinia dvs. ele sînt aranjate în ordinea exactă sau cea de jos trebuie să precedeze pe prima ?

(Soluția în numărul viitor)

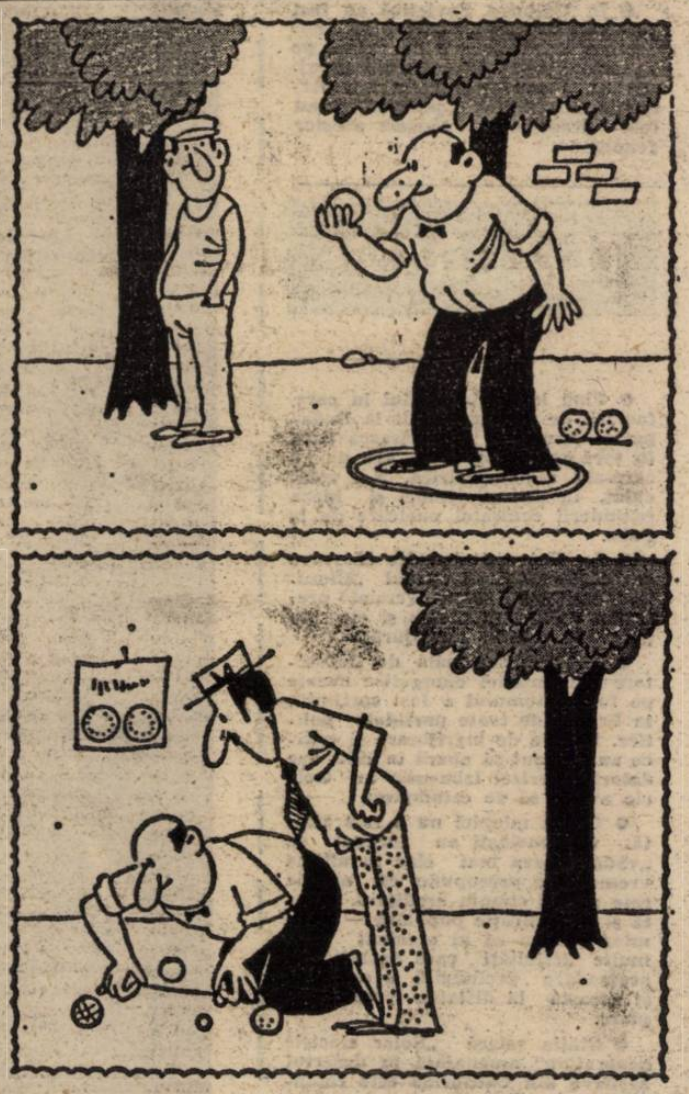

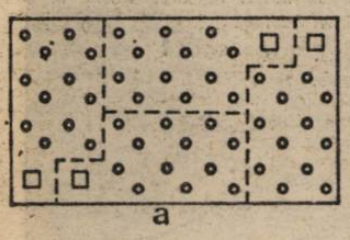

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

DOUĂ PANOURI

PIETRE

ORIZONTAL : 1) Piatră de preț de culoare verde — Piatră semiprețioasă roșie, albastră, albă sau verde 2) Alte pietre de preț, de culoare galbenă — Mineral... de mare, compus al magneziului 3) „Tare ca piatra" sau „Casă de piatră" ! — Piatră mijlocie — Geantă, la drum. 4) Vîrf în Ceahlău — Ghips, cu aspect de marmură albă 5) Proaspăt — Piatră ușoară și poroasă 6) Piatră semiprețioasă, albă sau verzuie — Valorifică zăcămintele din scoarța pămîntului — Nu duci lipsă 7) Își dispută întîietatea cu găina (pl.) — Imagine toracică normală 8) Piatră prețioasă, roșie sau brună — Transpiră 9) Capete de prag — Stil arhitectonic, cu coloane zvelte — Caracter tipografic 10) Parte de magmă ! — Au pietris și nisip în albie — Zid neterminat 11) Bolovan de piatră — Durabil, bine păstrat de-a lungul mileniilor 12) Piatră semiprețioasă de culoare albastră — Fără transparență (pl).

VERTICAL : 1) Capătă aspectul marmurei, compus din ipsos și praf de piatră — Piatră semiprețioasă, viu colorată — Primii sportivi 2) Resturi de stînci, pietriș, nisipuri, aduse de ghețari în alunecare — Pietre prețioase diferit colorate 3) Dînsa trece, pietrele rămîn... — Împodobit cu pietre scumpe — Timpul cînd... crapă pietrele 4) Masivul cu pitoreștile stînci calcaroase Pietrele Doamnei — A rămîne pe loc (reg.) — 23 giuvaere ! 5) Instituție de asistență socială — Grad militar 6) Din silex — Prefix — Alăturate 7) Conjugat la „Magazin", de exemplu — Riu în URSS 8) Mare bolovan de piatră (pl.) — Piatră... cu gust 9) Operă de frunte — Săpat în piatră un text — Cetate legendară 10) Cîmpii întinse — Provine din cenușa vulcanică și este folosită ca piatră de construcție ornamentală — La Detunata 11) Ca pelinul — Rocă vulcanică folosită la pavaje 12) Ape stătătoare cu pietre în vad — Deasupra cornișei la unele edificii (pl.).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	S	M	A	R	A	L	D	■	O	P	A	L
2	T	O	P	A	Z	E	■	S	P	U	M	A
3	U	R	A	R	I	■	A	T	■	S	A	C
4	C	E	■	A	L	A	B	A	S	T	R	U
5	■	N	O	U	■	P	O	N	C	E	■	R
6	J	A	D	■	M	I	N	E	R	■	A	I
7	A	■	O	U	A	■	A	■	I	T	N	■
8	S	A	R	D	I	U	■	A	S	U	D	A
9	P	G	■	T	O	R	I	C	■	F	E	T
10	■	A	G	■	R	I	U	R	I	■	Z	I
11	S	T	E	I	■	T	R	A	I	N	I	C
12	P	E	R	U	Z	E	A	■	M	A	T	E

DICȚIONAR : IIM, IURA, FET, UDI

ION PASCAL,
București

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

DENDROLOGIE

ORIZONTAL: Pepinieră — Np — Asin — Soi — Sul — Dendrologică — Uni — Opi — Arin - Rt — Alianță — T — Iască — Noe — Ta — C — Er — V — Ursa — Eucalipt — Emi — Ru — Asl — Scat — Silvicultură — Otare — Taurin — Cari — Carpeni.

DIALOGURILE LAUREI

■ Uite, draga mea **LĂCRĂMIOARA T. (Baia Mare)**, a început de cîteva zile un An Nou care — îți doresc din toată inima ! — poate că-ți va aduce o dată cu liniștea sufletească și prietenia mult visată care să se dovedească a fi cu adevărat prietenie, alungîndu-ți tristețea și gustul amar al eșecului... Mă întrebi dacă ai procedat bine : sigur că da ! Din simplul motiv că nu există, cred, om care să se împace la gîndul că își „împarte" prietenul/prietena cu altele/alții. Dacă pe fostul tău prieten atîta l-a dus mintea, „smecher" nevoie-mare, să lucreze pe-ascuns la mai multe... războaie deodată, îl privește dar să fii convinsă că, în realitate, nu a iubit și nu iubește cu adevărat pe nici una din fetele cu care

Nr. 3 (1787) din 18 ianuarie 1992

Caleidoscop

magazin

În ciuda lecțiilor...

Sarah Fergusson, care a păstrat un spirit tînăr, este o încîntare pentru manifestările oficiale ! Cu ocazia unei vizite la Blackburn, într-un centru pentru copii surzi, roșcata Fergie a încercat să joace minigolf, avînd succes doar pe jumătate. După ce a reușit să plaseze prima minge, a ratat pe a doua și... fără să ezite a pus-o unde trebuia printr-o lovitură de picior ! Soțul său, Andrew, care îi dă lecții de golf, n-ar fi fost deloc mulțumit să afle că prințesa joacă golf cu picioarele.

Căruciorul contabil

Ultima realizare lansată în comerțul american este reprezentată de „căruciorul contabil". Destinat magazinelor cu autoservire, el este echipat cu un ordinator care înregistrează articole cumpărate, afișează prețul lor pe un mic ecran, informîndu-l astfel pe cumpărător asupra eventualelor produse la care în ziua respectivă prețurile sînt deosebit de avantajoase, precum și asupra calităților nutritive ale mărfurilor-alimentare cumpărate. Desigur că noul „cărucior contabil" reprezintă un pas înainte pe linia îmbunătățirii bunei serviri a cumpărătorilor. Căruciorul contabil îl informează pe consumator atunci cînd ce a cumpărat costă mai mult decît îi permite buzunarul...

REÎNCARNAREA LUI GANDHI

La New Delhi un bătrîn indian în vîrstă de 62 ani s-a autoproclamat ca fiind reîncarnarea lui Mahatma Gandhi, renumitul om politic care a condus mișcarea de eliberare națională a Indiei. Susținînd cu convingere că trupul său este „locuit" de sufletul lui Gandhi, excentricul indian pe numele său adevărat Madan Lal a creat propriul său partid denumit „Bharatia Awswardi Dal, cu care intenționează să se prezinte în alegerile legislative. Acest om chel cu trup plăpînd și îmbrăcat într-un „sari" alb ca și marele Gandhi, cutreieră străzile capitalei indiene însoțit de numeroși discipoli, fideli ai doctrinei lui Mahatma. Madan Lal a preluat imaginea lui Gandhi aproape perfect purtînd ochelari mici și rotunzi fără lentile și afișînd o mustață încărunțită. După ce zilnic urcă scările mausoleului din New Delhi, preluînd tradiția „Marelui Suflet", se adresează mulțimii de adepți și mai ales celei de oameni curioși.

TELEGRAME

● **Copacul de santal crește, în general, în pădurile Indiei. Fiecare copac este luat în evidență, fiind intangibil pînă la „vîrsta" de 20 ani.**

● **În Unitatea Sovietică au fost înregistrate cîteva cazuri de defectare a motoarelor de avion, pe aparate „Il-86", în zone din preajma St. Petersburgului și din Armenia. Nici pînă în prezent nu au fost descoperite cauzele acestor fenomene.**

● **Pînă la finele anului în curs, factorii de răspundere de la Budapesta urmează să hotărască dacă în țară se va construi sau nu o centrală atomoelectrică. S-a vehiculat, în ultima vreme, și ideea extinderii centralei nucleare de la Paks.**

● **La Universitatea din Moscova se elaborează programul „Biosolar". Sistemele bioconversiei presupun un mediu închis și ele nu poluează mediul înconjurător.**

● **Politica națională de dezvoltare a industriei energetice bazate pe forța atomului a fost sprijinită în Franța de toate partidele politice. Motive de îngrijorare și critice au început să apară în 1990, dar datorită crizei izbucnite în Golf ele aveau să se estompeze.**

● **Cauza miopiei nu a fost aflată. Oftalmologii au început să „vadă" ceva mai clar în ultima vreme. Se presupune că miopia este pur și simplu ereditară. Există și o explicație populară — devii miop pentru că ai efectuat prea multe activități care necesită o acomodare prelungită a ochiului, și aceasta la distanțe prea apropiate.**

● **Stația solară „Solar electric generation" amenajată în deșertul Mohave din California este rentabilă. Această stație este deosebită și din alt punct de vedere, în sensul că poate acumula căldură, iar energia produsă poate fi folosită în orele de vîrf.**

● **Primul fișier destinat clasării delictelor în scopul de a le corela datează din anul 1932. Sistemul a apărut în Franța, fiind inaugurat la Jandarmeria din Seine-et-Oise.**

● **Computerul va schimba nu numai viața omului, ci și psihologia lui ca „ființă rațională" și chiar concepția speciei umane despre ea însăși, opinează Shirli Tercly, psiholog social din S.U.A.**

Mai este Brooke Shields virgină ?

Această întrebare este una dintre cele mai discutate (dar rămasă fără un răspuns sigur) de mass-media din USA. Nu de mult, fermecătoarea actriță, considerată ca una din cele mai frumoase vedete și femei din lume, a sărbătorit împlinirea vîrstei de 26 ani. Cu acest prilej, ea a acordat un interviu revistei „Reedbook", și, fără pic de ezitare, a confirmat categoric ceea ce a susținut și pînă acum : da ! Prilej pentru un malițios ziarist de la o altă publicație să-l citeze pe Daryl Zanuck, care în cunoscutul său volum memorialistic „Patul producătorului", amintește de faptul că imensa majoritate a divelor din Hollywood și-au sacrificat fecioria în numele carierei artistice...

Citiți în numărul viitor:

LA CE NE-AM PUTEA AȘTEPTA ÎN ANUL 1992

Biblioteca județeană

magazin

SERIE NOUĂ – 38

ANUL XXXV ● Nr. 4 (1788) SÎMBĂTĂ 25 IANUARIE 1992 16 PAGINI 15 LEI

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Autoturismele foștilor șefi de state

p.8-9

O DISPARIȚIE CIUDATĂ: ROBERT MAXWELL

p.3 Ce știm despre... anul astronomic 1992

starea de veghe

SUFLETE FĂRĂ TRUP...

Medicina la zi

Întîmplări adevărate

programul TV

HOROSCOP

p.13

Eva, „mama-mamelor” s-a născut în Africa

Biblioteca județeană

oameni...

Francis Bouygues, samuraiul geniului civil

Mulți au auzit probabil vorbindu-se despre îndrăznețele proiecte pentru unele construcții menite să dezvolte capitala țării noastre, conferindu-i confort și eleganță, dar puțini știu că aceste proiecte vor fi puse în aplicare printr-o colaborare româno-franceză cu firma Bouygues. Francis Bouygues este nu numai conducătorul firmei, ci și numărul unu al lucrărilor publice, lansat de asemenea și în aventura audio-vizualului.

În 1981, guvernul Arabiei Saudite i-a dat un aconto de 343 de milioane de dolari pentru construcția universității Ibn Séoud. Acesta este omul care a construit nu numai echipamente universitare (Riyad), sportive (Teheran) și nucleare (centrale nucleare franceze), ci și un adevărat imperiu industrial și comercial. Cu 36 de ani în urmă, datorită unui împrumut de 12 000 de franci, Francis Bouygues a fondat o mică societate anonimă. La capătul unor grandioase realizări și a unor achiziții de importante societăți, SA Bouygues a devenit numărul unu în lume în privința construcțiilor de clădiri și lucrări publice. După război a construit uzine, birouri și spitale, iar primul eveniment marcant a avut loc în 1969, cînd Francis Bouygues în persoană a condus lucrările de construcție la „Parc des Princes" din Paris, care și-a deschis porțile în 1972, cum fusese prevăzut.

Expansiunea națională și internațională începuse. Fără să-i pese de criza de imobile, creează zeci de filiale și declanșează o nouă politică comercială, propunînd clienților locuințe adaptate stilului local și încredințînd lucrările antreprenorilor din regiunea respectivă. Urmează boom-ul petrolier și Bouygues se lansează în alte proiecte : o centrală termică în Nigeria, o moschee în Arabia Saudită, un stadion la Teheran, o universitate în Côte de Ivoire, un centru de cercetări nucleare în Irak, un pod în Kuweit etc. Dotat cu ceea ce se poate numi „o intuiție admirabilă", Bouygues a pus la punct un program de diversificare în direcția serviciilor, furnizînd tehnologii avansate. Șantierele Bouygues au devenit minunat organizate, dar unii i-au reproșat că ar fi „omul care nu cunoaște decît legea sa și care exercită un oarecare terorism". Totuși nimeni nu uită

că el este cel care a introdus primul ordinator în șantier, ușurînd calculul tehnic foarte complex și tot el a studiat pînă în cel mai mic detaliu durata operațiilor de construcție, punînd la punct un întreg proces și cîștigînd minute prețioase.

Tot Bouygues a introdus și controlul financiar foarte strict al fiecărui șantier, constituind o sursă de profit. Se spune că nu suportă nici barba, nici mustața, că detestă femeile în pantaloni și birourile în dezordine, că are obiceiul să facă inspecții nocturne în localurile întreprinderii. Îi plac florile, în special orhideele, pescuitul și plimbarea cu barca și colaboratorii îl consideră un om foarte sensibil. Trei dintre cei patru fii lucrează în grupul său, dar nu s-a gîndit să desemneze un succesor dintre ei, cu toate că în 1976 un cancer l-a costat un plămîn, dar nu se poate vorbi de retragere. Deviza sa este că tot echilibrul intern se sprijină pe voința de a merge înainte.

Francis Bouygues a format o elită profesională, și după cum mărturisea chiar el : „nu e vorba de un paternalism arhaic, ci de respectarea unei ierarhii de valori..." sau altfel spus, politica grupului se traduce prin trei cuvinte : dezvoltare, cucerire, provocare.

MANUELA SPĂTARU

THE BEST OF '91

Iată a sosit timpul să aflăm rezultatele concursului nostru, concurs la care au participat 237 de prieteni ai Music-Box-ului stabilind, prin numărul lor, un adevărat record pentru rubrica noastră. Din păcate, am fost nevoit să anulez 12 scrisori din cauză că nu conțineau cele patru topuri obligatorii... Să vă spun acum cum am făcut punctajul : locul 1 — 10 puncte, locul 10 — 1 punct. În urma adiționării lor au rezultat topurile publicate în acest număr. Ce putem spune despre anul muzical 1991 ? Nu a fost nici prea-prea nici foarte-foarte, un an în care au apărut noi nume pe firmamentul pop-rock (Timmy T., Stevie B., Color Me Badd, Vanessa Williams, Karin White și alții...), a dispărut marele Freddie Mercury. Spectacolul trebuie să continue ! Să revenim la concurs prin prezentarea celor zece cîștigătoare (!) : **ANAMARIA BERILĂ, Onești — 31 puncte, DORIS IRIMIA, Bistrița — 30 p. CRISTINA SIMION, București, DANIELA PETRACHE, Constanța, IULIA SANDU — Hîrșova, DACIANA PALADE — Bacău, ILEANA IANCU, Ploiești — toate cu 29 de puncte.** Pentru desemnarea celorlalți cîștigători am procedat la o tragere la sorți la care au participat scrisorile cu 28 de puncte. Fortuna a surîs reprezentantelor sexului frumos, făcînd ca toate casetele oferite ca premiu să fie cîștigate de ele ! Iată și numele celorlalte trei cîștigătoare : **Gabriela Drăghici — Focșani, Irina Maria Apostol — Moțca, Iași, Brîndușa Anghel — Tîrnăveni.** Felicitări fericiților, încurajări de continuare ghinioniștilor Vali Liță — Sinaia, Cătălin Chițu — Giurgiu, Kovacs Gheorghe — Brașov, Ionel Epureanu — Ianca și Mihai Blăjuț — Galați).

În încheiere vreau să le spun celor care mi-au pus diferite întrebări că voi începe să le răspund (în revistă) săptămîna viitoare.

■ Melodia anului

1. **I Do It For You — Bryan Adams — 779 p.**
2. **Wind Of Change — Scorpions — 752 p.**
3. **Joyride — Roxette — 503 p.**
4. **One More Try — Timmy T. — 488 p.**
5. **Romantic World — Dana Dawson — 354 p.**
6. **Rush, Rush — Paula Abdul — 278 p.**
7. **Rhythm Of My Heart — Rod Stewart — 222 p.**
8. **Black Or White — Michael Jackson 217 p.**
9. **Because I Love You — Stevie B. — 196 p.**
10. **Gonna Make You Sweat — C & C Music Factory — 154 p.**

Acestea sînt cele mai bune zece single ale anului, potrivit părerii cititorilor revistei noastre. Topul rezultat este romantic (în proporție de 80 %), excepții fiind melodiile clasate pe locurile 8 și 10. Trebuie să vă mai spun că lupta pentru locul unu a fost foarte strînsă, melodia cîștigătoare fiind cunoscută abia după citirea ultimelor zece scrisori ! Au fost nominalizate doar 41 de melodii (spun „doar", deoarece anul trecut, mă refer la concursul The Best Of'90, numărul lor fusese de 73...) și m-a surprins absența din primele zece a unor mari hituri ale anului 1991 (mă gîndesc la Sadeness, Emotions, Let's Talk About Sex sau Cream). Știu „veți spune că zece locuri nu sînt suficiente (sînt de acord cu voi)... și vreau să vă spun că la următorul concurs similar vom avea nu un Top Ten ci un Top Twenty Five.

■ Solista anului

1. Mariah Carey	1660 p.
2. Paula Abdul	817 p.
3. Whitney Houston	733 p.
4. Dana Dawson	538 p.
5. Madona	437 p.
6. Janet Jackson	361 p.
7. Sandra	303 p.
8. Sinead O'Connor	234 p.
9. Tina Turner	223 p.
10. Cher	186 p.

Triumf ! Ce altceva s-ar putea spune despre fenomenala Mariah Carey, Number One-ul indiscutabil al anului trecut ? Opt soliste de peste Atlantic în primele zece clasate, un fapt care dovedește supremația Americii în lupta cu „bătrînul continent". Sincer să fiu m-a frapat introducerea Sandrei și a irlandezei Sinead în Top Ten-ul nostru deoarece anul trecut ele n-au fost în prima linie... (nu același lucru se poate spune și despre Karin White, Sheean Easton, Vanessa Williams sau Crystal Watters care n-au reușit, însă, să intre în primele zece). Primele trei locuri nu pot fi contestate de nimeni, Mariah, Paula și Whitney au fost, de departe, cele mai bune din 1991.

■ Solistul anului

1. Bryan Adams	801 p.
2. Michael Jackson	617 p.
3. Rod Stewart	551 p.
4. Timmy T.	480 p.
5. George Michael	421 p.
6. Hammer	398 p.
7. Michael Bolton	341 p.
8. Vanilla Ice	325 p.
9. Phil Collins	276 p.
10. Stevie B.	233 p.

Și aici, primul loc a fost ocupat din start, de Bryan Adams, canadianul care a avut în 1991 un sezon de excepție (în numărul următor al „Magazin"-ului veți citi un articol dedicat lui). Clasarea pe locul doi a lui Jackson se datorează, cred eu, mai mult renumelui interpretului decît recent apărutului LP „Dangerous" care încă nu este prea cunoscut publicului de la noi în timp ce Rod Stewart și Timmy T., „Bătrînul" și „Puștiul" își ocupă pe merit locurile. Ar mai fi de spus că Hammer și-a pierdut inițialele M.C. (nu din cauza unei greșeli de tipar ci datorită faptului că el însuși a renunțat la ele...), Vanilla Ice pregătește un nou LP, Collins se află în turneu cu Genesis, Prince s-a supărat tare că nu l-ați introdus în primii zece iar eu mă opresc aici, deoarece mai avem multe de vorbit !

■ Grupul anului

1. Roxette	928 p.
2. Scorpions	831 p.
3. Depeche Mode	611 p.
4. NKOTB	417 p.
5. Queen	292 p.
6. C & C Music Factory	283 p.
7. Enigma	257 p.
8. Pet Shop Boys	197 p.
9. UB 40	176 p.
10. Color Me Badd	174 p.

Cursa pentru ocuparea primului loc a fost echilibrată pînă spre final cînd, mai tineri fiind, Roxette au sprintat decisiv... Le răspund celor care mi-au spus că topul trebuia împărțit în două secțiuni că am dorit alegerea celor mai bune grupuri ale anului, evitînd astfel apariția în clasament a unor formații trecute doar ca să completeze locurile... Am și eu o întrebare : cine i-a oprit pe topiști să pună pe primele trei locuri pe Metallica, AC/DC sau pe Queensryche ? Prezența celor două grupuri (NKOTB și UB 40) care n-au scos nimic nou în 1991 (No More Games conține doar reluări) se explică prin marea lor popularitate în timp ce absența unor trupe ca EMF, KLF, OMD s-ar justifica prin faptul că acestea nu sînt cunoscute la fel de bine ca cele din top, de către publicul nostru.

■ Albumul anului

1. Joyride — Roxette	635 p.
2. Crazy World — Scorpions	516 p.
3. Dangerous — Michael Jackson	439 p.
4. Emotions — Mariah Carey	398 p.
5. Time, Love & Tenderness — Michael Bolton	350 p.
6. Vagabond Heart — Rod Stewart	302 p.
7. Spellbound — Paula Abdul	286 p.
8. Time After Time — Timmy T.	251 p.
9. Waking Up The Neighbours — Bryan Adams	223 p.
10. MCMXC-AD — Enigma	197 p.

Chiar dacă trimiterea acestui top a fost facultativă, marea majoritate a prietenilor noștri a trimis și un astfel de clasament... După cum ați observat suedezii sînt din nou Number One, „Călătoria veselă" fiind cel mai bun LP al anului în Europa (în USA doar locul 8...). Au fost nominalizate 18 albume (foarte puține !) nu toate din 1991 ceea ce arată că nu prea ascultați discurile în întregime (sau copii ale acestor discuri pe casete) ci doar cîteva melodii (poate chiar una !). Sper că în acest an să vă prezint cît mai multe albume noi și să vă determin astfel să le ascultați.

MARIAN MINCULESCU

Revista Magazin este realizată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALA „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR :

Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Ecaterina BĂTRÎNEANU, Mihaela DOROBANȚU, Paul IOAN (directori).

Redacția : Piața Presei Libere, nr. 1, telefon : 17.60.10/17.60.20. Tiparul : Regia Autonomă a Imprimeriilor. Imprimeria „CORESI" — București.

Administrația „Editura Națională S.A."

Redactor șef : DUMITRU FILIP

magazin

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Țugui, Manuela Spătaru, Șerban Filip (1612) ; Ecaterina Bătrîneanu, Mihaela Dorobanțu, Paul Ioan (șef secție), Aurora Popescu (1630) ; Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea, Adrian Hoajă (1282) ; Teodora Bujor-Panaitescu, Elena Ilie (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran (2692)

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

microinterviu „magazin"

CE ȘTIM DESPRE ANUL ASTRONOMIC 1992?

de vorbă cu D-na MAGDA STAVINSCHI

director al Institutului astronomic al Academiei Române

— Stimată D-nă Stavinschi ce ne oferă astronomia în 1992 ?

— Anul 1992 este pentru lumea științifică internațională, în primul rînd, Anul Spațial Internațional (ISY — International Space Year), cu alte cuvinte o invitație spre o largă colaborare internațională în domeniul cercetărilor spațiale și o mai bună înțelegere a participării tehnologiei spațiale la cunoașterea împrejurimilor Pămîntului. De altfel, ISY va aniversa în 1992, 500 de ani de la descoperirea Americii de către Cristofor Columb. Un alt eveniment constă în cea de-a 35-a aniversare a Anului Geofizic Internațional (IGY — International Geophysical Year), cu un puternic impact în pregătirea cercetărilor spațiale globale.

Principalul obiectiv al ISY este „Misiunea Planeta Pămînt" (MTPE — Mission to Planet Earth), respectiv un accent special pe toate aspectele ce privesc mediul înconjurător al Pămîntului, cu scopul de a înțelege mai bine schimbările sale fundamentale. ISY include, de asemenea, și cercetări extraterestre și activități spațiale, care se vor referi, de pildă la interacțiunea dintre atmosferă și magnetosferă cu activitatea solară și cercetările interplanetare în general. Alte obiective ISY : microgravitația și cercetarea vieții în spațiu.

— Dar ca spectacol astral ?

— Sub acest aspect anul 1992 (an bisect !) poate fi considerat un an obișnuit. Dintre cele cinci eclipse, doar eclipsa totală de Lună din noaptea de 9 spre 10 decembrie va putea fi observată din România, evident dacă va fi senin.

Cele trei eclipse de Soare din 4-5 ianuarie, 30 iunie și 23-24 decembrie ca și eclipsa parțială de Lună din 15 iunie nu pot fi urmărite de pe teritoriul țării noastre.

— Ce ne puteți spune despre planete ?

— Cele mai interesante rămîn desigur cele ce pot fi observate și cu ochiul liber, deci Marte, Venus, Saturn și Jupiter. Mercur poate fi ușor observată cu un binoclu, la elongațiile vestice din 23 aprilie, 21 august și 9 decembrie și la cele estice din 9 martie și 6 iulie și 31 octombrie. Condiții deosebite de vizibilitate sînt la 9 martie și 6 iulie cînd va putea fi văzut imediat după apusul Soarelui, la orizontul vestic și la 21 august înainte de răsăritul Soarelui, la orizontul estic. Așadar, Venus. Ea strălucește în toată splendoarea sa legendară la începutul și la sfîrșitul anului, prea jos însă pe bolta cerească pentru a putea fi și remarcată. În prima parte a anului va fi luceafăr de dimineață în a doua luceafăr de seară. Singura perioadă cînd dispare complet privirii noastre este în jurul lui 13 iunie, cînd se află în conjuncție cu Soarele. Roșietica Marte este la începutul anului pe bolta estică, răsărind doar cu o oră înaintea Soarelui, treptat, treptat, răsare mai devreme, dominînd nopțile lunilor de sfîrșit ale lui '92 cînd va urca și cel mai sus pe bolta înstelată și cu cea mai mare strălucire. Magnificul Jupiter strălucește aproape în fiecare noapte a primelor cinci luni ale anului. Treptat, el se retrage de pe boltă, rămînind vizibil doar seara, iar după 17 septembrie, dimineața.

Începînd cu luna martie, două ore înainte de răsăritul Soarelui apare Saturn. El rămîne în august toată noaptea pe cer, vizibilitatea sa scăzînd din nou spre toamnă.

Cu un bun binoclu poate fi observat și Uranus în februarie dimineața, la orizontul estic, iar în jurul opoziției cu Soarele (7 iulie) toată noaptea. După aceea perioada de vizibilitate scade, apărînd la sfîrșitul anului în amurgul serii.

— Cînd vom avea Lună Nouă ?

— La 5 ianuarie, 3 februarie, 4 martie, 3 aprilie, 2 mai, 1 și 30 iunie, 29 iulie 28 august, 26 septembrie, 25 octombrie, 24 noiembrie și 24 decembrie.

— Vom putea să ne întregim, pe parcursul anului, informațiile cu caracter astronomic ?

— Alte fenomene interesante pentru iubitorii astrilor pot fi aflate din Anuarul Astronomic 1992, întocmit de Institutul Astronomic al Academiei Române, pe care sperăm să-l vedem cît mai curînd în librării.

— Ce „pionieri" ai astronomiei vom aniversa în acest an ?

— De fiecare dată cînd cercetăm lumea astrală păstrăm un gînd de recunoștință ilustrilor noștri înaintași. Să-i amintim pe cîțiva dintre ei : 350 de ani de la nașterea lui I. Newton și de la moartea lui Galileo Galilei, 250 de ani de la moartea lui E. Halley, 200 de ani de la nașterea lui W. Herschel, 150 de ani de la nașterea lui C Flammarion și în sfîrșit, 200 de ani de la moartea lui Maximilian Hell (1720 — 1792), cel care a înființat la Cluj unul din cele mai vechi observatoare de pe teritoriul țării noastre.

MIHAELA DOROBANȚU

Ce se mai întîmplă în „orașul fără suflet"?

Cînd arhitectul american Walter Burkley Griffith a alcătuit planurile viitoruiui oraș Canberra, a avut în vedere o populație de circa 30 000 de locuitori. În prezent, capitala Australiei numără peste 287 000 de locuitori și este orașul cu cel mai ridicat nivel al veniturilor din această țară—continent, situat în jur de 30 000 de dolari pe an. Dacă nu cu mult timp în urmă era dificil să-i faci pe locuitorii Sidney-ului să vină la Canberra, acum lucrurile se petrec exact invers Expansiunea a creat însă, și probleme : oameni fără un acoperiș deasupra capului, 30 la sută din tineri sînt șomeri, o rată a divorțului ce depășește media națională, folosirea pe scară largă a drogurilor, sărăcirea a cel puțin 10 la sută din populație și nesiguranța politică.

Procentajul persoanelor ocupate în domeniul serviciilor a scăzut pentru prima oară sub 50 la sută la începutul acestui an.

Turismul este a doua sursă importantă de venit pentru Canberra el aducînd în visteria orașului circa 340 milioane dolari pe an. Circa 85 la sută din vizitatori sînt australieni. Canberra a fost denumit „orașul fără suflet" din cauza faptului că el constituie un cămin temporar pentru politicieni, care o părăsesc la încheierea lucrărilor Parlamentului. Localnicii susțin că este mult mai mult decît atît.

Noul sediu al Parlamentului, al cărui cost s-a ridicat la aproape un miliard de dolari, este o clădire modernă și multifuncțională. Cele peste 300 de restaurante și 80 cluburi oferă o viață de noapte bogată și foarte variată. La Canberra își au sediu aproximativ 70 de ambasade aparținînd unor state străine.

Locuitorii Canberrei sînt mîndri de aceasta. Ei își mai pun încă întrebări legate de identitatea orașului : să fie un oraș—grădină mai degrabă decît o metropolă în expansiune ?

ȘERBAN FILIP

EVA „MAMA MAMELOR" S-A NĂSCUT ÎN AFRICA!

ipoteze

„Mama mamelor", antica Eva al cărei stră-stră-strănepoți sîntem noi, a fost identificată de un grup de oameni de știință americani. Este vorba de o femeie africană care a trăit în regiunea subsahariană în urmă cu două sute de mii de ani. Ea a fost prima femeie aparținînd genului uman cunoscut sub denumirea de Homo Sapiens. De aici, din această zonă, primii Homo Sapiens au început să părăsească continentul negru pentru a coloniza, încet-încet, Eurasia Australia și America, acțiune concomitentă cu o accentuată evoluție e speciei umane.

Această nouă și revoluționară (dar și controversată) teorie, a fost publicată nu de mult în revista „Science", a fost precedată de cercetări intense prin confruntarea materialelor genetice umane ale tuturor raselor contemporane din întreaga lume. Cu ajutorul unui foarte complicat sistem de calcul matematic bazat pe modificări epocale ale ADN-ului, respectiva echipă de cercetători americani a reușit să stabilească că arborele genealogic al umanității își are rădăcinile, foarte probabil în Africa subsahariană.

Comunitatea științifică internațională a acceptat de mult teoria inceputului „african" al evoluției umane, proces apreciat că ar fi debutat în urmă cu circa două milioane și jumătate de ani, o dată cu apariția lui Homo Habilis. Conform acestei teorii după circa un alt milion de ani s-a născut o specie mai evoluată Homo Erectus, specie care a început acțiunea de a emigra din Africa către părțile meridionale ale Eurasiei. Concluzia noilor cercetări este că acest ultim element fundamental a constituit un nou progres pe scara evolutivă, ajungîndu-se astfel la apariția lui Homo Sapiens, care a văzut lumina zilei în partea de nord a continentului negru. Această teorie, contestată de numeroși oameni de știință, a fost pentru prima oară avansată în anul 1987 de Allan Wilson, de la Universitatea Berkley din California, un cunoscut antropolog american care a decedat nu de mult. Pe baza cercetărilor genetice efectuate pe 18 grupe de afro-americani (negri din America), Alan Wilson a conchis că primii reprezentanți ai rasei umane au trăit în Africa în urmă cu circa 166 de mii pînă la 249 de mii de ani. După opinia sa, la început a existat o comunitate apreciată la circa 10 mii de persoane, descendente ale unei unice mame, faimoasa „Eva neagră", care a fost prima care a emigrat la nord de zonele locuite de Homo Erectus.

Studiul (implicit concluziile) lui Wilson a fost puternic contestat mai ales de susținătorii a numeroase teorii care susțin apariția omului „modern" în diferite colțuri ale lumii înaintea începerii emigrării lui Homo Erectus. În plus, a fost supus unei critici puternice sistemul de calcul matematic folosit de Wilson, implicit alegerea unui grup genetic afro-american folosit în prezent ca un model de analiză al unui om african. În schimb, criticii săi nu au putut combate alte concluzii reieșite de pe urma cercetărilor continuate de un grup de colaboratori ai lui Wilson. Echipa lor a ales 189 de persoane din Australia, Asia, Europa, Noua Guineea, USA și Africa (dintre care 124 erau africani reprezentînd șapte triburi subsahariene), pe care i-au supus unor teste. „Ceea ce am întreprins ne-a permis să ajungem să reconstituim istoria maternă a speciei noastre" a declarat Mark Stoneking, un cunoscut antropolog de la Universitatea din Pennsylvania (USA), (coautor al studiului), pentru a putea totuși să ajungem la concluzia că „Mama mamelor" este cea indicată de noi". În privința calculului matematic, Stoneking susține că metoda folosită de ei (este vorba de un «codice» genetic care este transmis de ovulul matern din generație în generație și nu de sperma bărbatului) determină un fel de „orologiu molecular", care ține seama în mod periodic de modificările ADN-ului uman, fapt demonstrat cu prilejul analizelor făcute celor 189 subiecți, permițîndu-se astfel emiterea următoarei teorii : contemporanii noștri sînt urmașii anticei Eva de acum peste 200 de mii de ani. Nici aceste argumente nu au fost scutite de critici, apreciate de alți oameni de știință ca nefondate în mod special fiind combătută metodologia „orologiului molecular", considerată a fi artificială iar cercetările și concluziile lui Wilson apreciate un „adevărat castel de cărți de joc"... Comentariile pro și contra continuă...

GH. RUSSU

Urangutanii se întorc „acasă"

Un adevărat voiaj de reîntoarcere „acasă" pentru a li se reda libertatea. Faptul s-a petrecut la Taipei (Taiwan) unde zece urangutani, adăpostiți în diferite parcuri zoologice, au fost adunați și expediați acolo de unde au venit, mai precis în pădurile din Borneo (Indonezia). Acompaniați de 104 elevi-voluntari care s-au îngrijit de-a lungul drumului de ei cei zece urangutani au ajuns la Jakarta, de unde au fost transportați la destinație. Această acțiune a fost pusă la punct de o asociație de ecologiști, care și-a propus să inițieze un vast program de transferare a animalelor din parcurile zoologice în ambientul lor natural. Fotografia de mai sus înfățișează elevii care le asigură maimuțelor provizii pentru voiajul ce urmează să-l întreprindă.

Atenție, mercur!

Se cunoaște bine cît de vătămătoare este acțiunea mercurului asupra organismelor vii. Totuși majoritatea oamenilor ignoră pericolul pe care îl poate crea spargerea unui termometru medicinal. O statistică recentă efectuată în Sankt Petersburg evidențiază faptul că numai în acest oraș se comercializează anual 2 milioane de termometre pe care cetățenii le cumpără în marea lor majoritate pentru a înlocui pe cele sparte. Aceasta înseamnă că în locuințe, în sol și în apă numai de la aceste termometre se infiltrează anual o cantitate de peste trei tone de mercur !

Specialiștii unui institut de profil din amintitul oraș au propus de mai mulți ani protejarea termometrelor cu mercur cu un înveliș rezistent, transparent și ermetic. Un astfel de termometru chiar dacă se lovește de o pardoseală de beton căzînd de la înălțimea de 2 metri și se sparge, mercurul pe care-l conține rămîne în învelișul de protecție fără să se scurgă afară. Pe lîngă efectul ecologic se obține și o economisire a acestei substanțe deficitare și scumpe.

incursiune în paranormal

PREZICĂTORUL BATJOCORIT ȘI URMĂRILE...

Continuînd serialul nostru, artistul Anton Barbu Panaghia își amintește de anul 1936, cînd împreună cu alte trei persoane din Segarcea s-a dus și dumnealui la Maglavid. Avea atunci doar 16 ani. Era ziua de 15 august, sărbătoarea Sfintei Fecioare Maria. Fenomenul la care a asistat a fost consemnat și descris la vremea respectivă de mai toată presa românească. Sosiseră la Maglavid peste două sute de mii de oameni. La ora 9 dimineața mulțimea a îngenuncheat cuprinsă de panică și arătînd spre soarele care se mișca pe cer. „Asistam cu toții la un fenomen extraordinar, care nu a putut fi explicat. Nu era o eclipsă de soare, iar astrul zilei își pierduse parcă forma devenind o armonică, pe suprafața lui trecînd fulgere. Acest fenomen cosmic a durat un sfert de oră. Ciobanul Petrache Lupu arăta spre soare, în timp ce lumea înfricoșată continua să strige, să se agite. Dată fiind mulțimea atît de mare, acel fenomen unic în felul său nu a putut fi pus pe seama unei halucinații colective. Și nici nu a fost o halucinație, dar nici nu poate fi dată, nici astăzi, o explicație.

INTERDICȚIILE ȘI ARESTAREA

Interlocutorul nostru își amintește :

„Ciobanul a predicat mulțimii mesajele sale sacre pînă în 1944 — 1945, cînd autoritățile noi din România i-au interzis categoric să mai predice. Petrache Lupu a primit atunci ordinul cu seninătate, convins de puterea sa de inspirație divină. Dar ceva mai tîrziu, prin anii 1952 — 1954 a fost arestat și deportat în lagărul de muncă forțată de la canalul Dunăre — Marea Neagră. Și a supraviețuit calvarului lagărului morții, iar apoi, după eliberare, continuînd să vorbească oamenilor, să se adreseze uneori mulțimii, de la securitatea din Craiova au venit la el doi ofițeri care l-au arestat din nou, se spunea că „provizoriu", și au pornit cu el spre Craiova.

În dreptul localității Podari, mașina s-a defectat. Zadarnice au fost încercările șoferului de a remedia defecțiunea. În acest timp însă, ciobanul trecea printr-o adevărată baie de injurii și înjurături, era batjocorit grosolan. La un moment dat le-a spus șoferului și ofițerilor să nu se mai căznească cu mașina lor, pentru că nu va porni, ci să cheme de grabă altă mașină dacă vor să-l ducă la Craiova. Ceva mai mult, ciobanul le ceruse să aducă un alt șofer cu altă mașină. Ceea ce s-a întîmplat. Dar în absența ciobanului s-a început „curățarea" capelei de pe malul Dunării. Capela a fost demolată pur și simplu, multe icoane și alte lucruri distruse. Ulterior ciobanul și-a adus acasă o parte din icoane și un mare tablou pictat pe pînză, în care era reprezentată miraculoasa viziune în care el era văzut în genunchi, în fața Ființei nepămîntene. A așezat acest tablou și alte cîteva icoane în pridvorul vechii sale case. Prin anii șaizeci însă, primarul și președintele CAP-ului, inginer, ateu convins, cam imoral, împreună cu alți trei ca și el au jefuit mica colecție de icoane și tabloul, le-au dus apoi la o răspîntie, le-au profanat și le-au distrus !

Peste doar cîțiva ani, absolut toți făptașii au murit în împrejurări violente. Cei trei complici ai primarului au murit unul înecat, altul trăsnit, iar al treilea de moarte violentă. Inginerul care fusese capul nelegiuirii se îndrăgostise de soția unui cetățean din comuna Malul Mare, județul Dolj. Într-o zi a pornit cu ea și cu o prietenă de-a ei cu o mașină ARO înspre Craiova. Soțul înșelat aflînd de acest drum, a urcat într-un camion greu împreună cu fratele său și au pornit în urmărirea inginerului. În comuna Podari — Dolj, ajungîndu-i, soțul înșelat a intrat în plină viteză cu camionul în mașina ARO, izbind-o din plin. Mașina a fost răsturnată și distrusă, inginerul și concubina au murit. Lumea își mai aduce aminte că din cauza șocului loviturii, inginerului îi fusese expluzată inima din piept și aruncată la distanță, pe cîmp.

Aceste întîmplări tragice sînt bine cunoscute. Orice comentariu este de prisos. Astăzi ciobanul Petrache Lupu, în vîrstă de peste 80 de ani, încă trăiește în comuna Maglavid. Au trecut ani de cînd am fost martor ocular al miraculoaselor fenomene parapsihologice de la Maglavid."

O FANTOMĂ SAU O „MOARTE APARENTĂ" !?

Dl. Anton Barbu Panaghia ne relatează că în aceeași zonă s-au petrecut în timp mai multe fenomene paranormale, fără nici o legătură cu Petrache Lupu. La unul din ele, pe care îl redăm mai jos și căruia i-am pus titlul imperativ, gîndindu-ne la eventuala opinie competentă a unui medic, ne oprim acum :

„În vreme ce locuiam în comuna natală, Segarcea, județul Dolj, am aflat de o întîmplare stranie, paranormală, datorată ectoplasmiilor, adică apariției fantomelor ca o dovadă a existenței sufletelor după moarte. Fantomele apar într-un proces de rematerializare a spiritelor, printr-un împrumut de materii organice. Cînd este vorba de fantome cu acțiune destructibilă sau demonice, supranumite popular strigoi, atunci acțiunea se datorează unui spirit al răului ce se rematerializează în viață în trupul unei ființe decedate, folosind-o ca instrument orb de care nu-și dă seama. Un asemenea fenomen s-a petrecut în Segarcea prin anii 1952 — 1956, în familia unui locuitor, numit Feca Călinescu. Soția acestuia, Leana, decedase cu cîteva luni înainte, bolnavă de inimă.

Plecînd la serviciu, soțul văduv își închidea bine apartamentul, iar cînd revenea acasă, descoperea că toate lucrurile erau răvășite și aruncate pe podea în debandadă. Iar noaptea simțea lîngă el corpul soției sale decedate, îl simțea însă viu și o auzea : „Să nu te sperii, sînt eu, Leana". Îngrozit, Fecă Călinescu s-a dus la comandantul securității — cu care era vecin — și i-a spus ce i se întîmplă. Imediat, ofițerul a adus o echipă de securiști, noaptea pe la orele 12, și au inventariat lucrurile din casă, apoi au ieșit afară, punînd sigiliu la ușă. Au așteptat pîndind de la o oarecare distanță, ascunși. După o oră au rupt sigiliul de la ușă și intrînd în cameră, au constatat că toate lucrurile erau aruncate pe podea, răvășite, stricate. În fața evidenței, comandantul securității i-a declarat lui Fecă Călinescu că el crede că într-adevăr s-a produs ceva supranatural. Fantoma soției decedate s-a mai arătat și rudelor în diferite feluri. Atunci soțul, însoțit de rude, s-au dus la cimitir, au dat pămîntul la o parte, pînă la sicriu, și au ridicat capacul sicriului. Stupefiați, aveau să observe că la cîteva luni după înhumare decedata nu intrase în putrefacție, părea că doarme. Au astupat groapa, neavînd curajul să facă altceva. Iar fantoma a continuat să apară. Unii au crezut atunci că fusese vorba de o moarte aparentă, că femeia fusese îngropată vie. Au plecat atunci la un vrăjitor din comuna Lipov, care împreună cu familia au dezhumat din nou decedata și au găsit-o plină de sînge și întoarsă într-o dungă. După intervenția vrăjitorului, au reînhumat-o și ulterior fantoma nu a mai apărut !"

În acest caz, ne simțim datori cel puțin cu afirmarea unei nedumeriri : Fenomenele paranormale, descrise de interlocutorul nostru constituie o latură a relatării ; cealaltă latură, însă, ne pune pe gînduri ; a fost oare vorba de o moarte aparentă, de o „moarte clinică", și se impunea atunci chemarea unui medic specialist, ci nu a unui vrăjitor ? La nedumerirea noastră sperăm că vor răspunde specialiștii, iar noi vom continua cu incursiunile în paranormal avîndu-l interlocutor pe artistul Anton Barbu Panaghia.

ION ȚUGUI

(Va urma)

De la „Numina" la... Paracelsus

Cu totul altul va fi climatul spiritual al Romei antice față de cel din Grecia. Romanii credeau în existența unor puteri difuze, pe care le denumiseră „numina". Însă celebrul pragmatism (realism) latin îi va îndepărta de magie și, încă din anul 451 î.e.n., legea celor Douăsprezece Table, prima lege romană scrisă, va condamna cu fermitate formulele magice și miracolele oculte. Și totuși, marile frămîntări istorice, puternicele influențe culturale grecești și orientale vor aduce din Asia Mică în orbita Romei pe Mâ—Bellone, Cybele, Sabazios, Anâhita, din Egipt pe Sarapis, din Siria pe Dea Syria, Baal și întreaga escatologie caldeeană, din Persia pe Mithra și mazdeismul, toate acestea fiind stropul de apă vie — în pofida străduinței autorităților — pentru supraviețuirea vrăjitoriei, magiei și divinației despre care „Măgarul de Aur" al lui Apuleius și unele scrieri ale lui Lucian vor consemna incredibile ecouri și mărturii...

Încă din începuturile erei creștine, noua credință va angaja o luptă îndelungată, de secole, pe viață și pe moarte, cu magia. Cu toate acestea, n-au lipsit nici compromisurile : astfel, veacurile III și IV vor pluti pe apele miracolelor, neoplatonicienii vor propune distincția între theurgie (magia albă) și goeție (magia diabolică). În ciuda opoziției înverșunate a creștinismului timpuriu, demonologia orientală se infiltrează treptat. Dar, curînd, lupta se „simplifică" prin identificarea de către creștini a magiei cu păgînismul și prin alierea celor două împotriva bisericii creștine. Hărțuielile la care va fi supusă magia au avut drept rezultat refugiul ei în tărîmurile locuite de evrei și arabi, unde a găsit un mediu cultural favorabil dezvoltării. Nefiind interzisă de Coran, magia înflorește într-o bogată literatură magică arabă care va distinge, la rîndul ei, între magia albă (cea „a îngerilor") și magia diabolică (a „djinnilor", termenul arab din care provin „geniile" noastre, întărnd sensul modern ale cuvîntului latin „genius" !). Această literatură va aduce magia din nou în Europa, pătrunzînd prin Spania — unde Toledo, recucerit de la arabi în anul 1085, va fi principalul focar de răspîndire — și prin intermediul cruciadelor... creștinătății.

Lumea magiei și a ocultismului

Dispunînd de o literatură ocultă absolut remarcabilă, chiar și prin scrierile apocrife, încununați de succesul Kabbalei, evreii vor trece în secolele următoare ale evului mediu drept neîntrecuți maeștri ai magiei și ocultismului.

În occidentul european, catolicismul, nu fără efort, va încerca să înlocuiască arsenalul magic al talismanelor, filtrelor etc. prin „obiecte binecuvîntate" — o concesie minoră, care nu va îndulci cîtuși de puțin lupta energică împotriva magicienilor și ocultiștilor care, drept ripostă, vor lua în derîdere riturile liturgice și vor face apel la „puterile diavolului". Este debutul uriașului val de vrăjitorii, sabbaturi vrăjitorești, maleficii, pacte, sacrilegii, este debutul cumplitelor vînători de eretici și vrăjitoare, cu care cerul nopților occidentului a fost însîngerat de rugurile arzînde fără încetare... Nebunie a mulțimilor înspăimîntate de molime și foamete, nebunie a cohortelor de pelerini și vagabonzi, vrăjitoria și toate practicile magice vor atrage represiuni tragice, la fel de nebunești, ce vor îngrozi lumea occidentală pe toată durata veacurilor XIII — XVIII... Spiritele luminate vor fi, și ele, pasionate de o „magie naturală", de un ocultism purificat. Michel Scot, Arnaud de Villanova, Roger Bacon, Albert le Grand (magistrul Sfîntului Toma d'Aquino, și căruia i s-au atribuit două tratate de magie datînd, de fapt, din secolul XVIII !), cercetează, în secolul XIII, astrologia și alchimia. În vestitul veac XIV le urmează minți la fel de ascuțite, dar mult mai neliniștitoare pentru scholastica și dogmatica creștină, precum abatele Tritheim von Wurtzburg, Cornelius Agrippa von Nettesheim, dr. Johannes Faust von Heidelberg (vestitul Faust al lui Marlowe și Goethe !), Aureolus Theophrastus Bombastus Paracelsus, pe care mulți l-au socotit unul dintre părinții medicinii moderne și ai studiului magnetismului...

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Punți către lumea de dincolo

O viziune care nu se poate povesti în cuvinte

Legenda lui Er povestită de Platon este, am putea spune în termenii de azi, o relatare tipică de NDE. Alături de alte asemenea relatări, majoritatea din familiile studenților săi, ea a constituit subiect de gîndire pentru Moody timp de trei ani cît a continuat să fie profesor de filosofie. La un moment dat însă, a simțit că ceea ce face nu este de ajuns. Și atunci s-a decis să studieze medicina. S-a înscris tot la o universitate din Georgia sa natală, la Augusta.

Aici, îi povestește într-o zi despre experiența sa unui vechi prieten, student și el la psihiatrie, care conducea o asociație a tinerilor medici. John, prietenul său, sare în sus : „ce subiect epatant de conferință pentru clubul său de medici tineri mereu amenințați de plictiseală" ! După servici, doctorii vor să se distreze. Raymond nu este prea încîntat. Să povestească despre asemenea lucruri viitorilor săi confrați ? O să-și bată joc de el și o să-i aplice eticheta de extravagant. Dar John nu cedează și reușește să-și convingă prietenul care sfîrșește prin a accepta. Săptămîna următoare, Raymond își ține în fața a vreo 30 de medici și invitații lor, mica sa conferință despre experiențele insolite de la granița vieții... Moody știe că aceste povești cu 'călătorii în afara corpului' și cu 'lumina iubirii" pot să pară complet trăsnite. Se apără și el cum poate, apăsînd pe nota umoristică. Dar nimic nu se petrece cum prevăzuse el.

De abia termină de vorbit, și șase-șapte membri ai clubului iau cuvîntul : și ei au auzit povestiri asemănătoare din gura pacienților lor. Pe măsură ce trecea seara, în sală se instalează stupefacția, inclusiv la cei ce vorbesc și care nu-și făcuseră niciodată mărturisiri despre acest subiect. Ultima mărturisire șochează în mod special : este vorba despre un medic care pretinde a fi cunoscut el însuși extraordinara experiență. La sfîrșitul ședinței, lui Moody i se dau niște adrese : Să meargă singur și să-i interogheze pe cei cărora acest 'lucru' li se întîmplase."

Știrile se răspîndesc cu rapiditate. Moody este invitat să-și repete conferința și în alte locuri. Scriu și ziarele. Așa se face că un editor neînsemnat din Atlanta află și îi propune... să scrie o carte. Moody ezită, apoi cedează. Îl tentează să strîngă la un loc aceste stranii experiențe, să le analizeze. Așa se naște și termenul de NDE — Near Death Experiments. Începe să le caute peste tot. Găsește o mulțime de cazuri, dar rămîne marea enigmă : din punct de vedere medical nu se știe ce este moartea. Oprirea tuturor funcțiilor vitale ? Moody a auzit despre oameni care au supraviețuit unei come atît de profunde, încît electroencefalograma lor a rămas o simplă linie dreaptă timp de 20 de minute. După normele oficiale acest lucru este riguros imposibil. Ar fi fost timp să se declare de patru ori la rînd moartea iremediabilă. Au fost totuși reanimați. Deci nu erau morți. Atunci, ce înseamnă moartea ? De ce ține viața ? Pe măsură ce progresează, Moody vede că în acest domeniu medicii nu știu mai mult decît filosofii. Și își scrie fără complexe cartea. Adunînd, comparînd, interpretînd, el reușește să dea viață, „într-un fel un pic suprarealist", unui adevărat model al NDE, așa cum reconstituie un paleontolog un animal din cele cîteva oase pe care le are la îndemînă. Rodul imaginației și muncii lui Moody are 15 trăsături principale. Iată cum o prezintă Van Eersel pe prima, care de fapt le determină pe toate celelalte : „toți... susțin că viziunea lor nu se poate povesti în cuvinte 'omenești'. Că nimic din viața normală nu se poate compara cu ce au trăit ei : iubirea necondiționată despre care vorbesc toți ar fi ceva inefabil, debordînd din spusele lor. Inefabil. Cînd lui Moody i se spune acest lucru pentru prima oară, crede că este vorba de o figură de stil. A doua oară — că este o coincidență... A zecea oară rămîne pe gînduri. A suta oară — de mult nu-și mai pune o asemenea întrebare. Într-un fel, este chiar vechiul mit central care renaște... Adeseori bărbați și femei încep să rescrise vechea poveste mitică. La dictarea cărui impuls ? Această povestire pe care moderni o cunosc foarte bine — dar mereu la alții. La cei din vechime, la sălbatici. Văzută de aproape, în carne și oase, la frații tăi de cultură — are alt chip. Nu mai sînt aluzii de neînțeles, drăcușori țîșnind din superstiții stupide. Cînd un agent imobiliar din Augusta sau o informaticiană din Atlanta își povestesc întîlnirea lor cu moartea, călătoria la marginea unui rîu de argint, într-o lumină de aur, dincolo de o vale scufundată în ceață, și aceasta cu cuvintele de azi, și cu tonul, cu umorul, cu forța de convingere pe care o degajă vocea întretăiată de lacrimile emoției, această forță de netransmis prin scris, atunci da, chiar și spiritul cel mai sceptic este tulburat.

Și atunci nu-i rămîne lui Raymond Moody decît să realizeze în ce măsură scrierile escatologice ale anticilor n-au fost decît alegorii care, în lipsă de cuvinte potrivite, să permită a împărți cu alții asemenea experiențe „inefabile".

MIHAELA DOROBANȚU